

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)

ภาควิชาปรัชญา
วิทยาเขตมหาชิราลงกรณ์ราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	1
1. รหัสและชื่อหลักสูตร	1
2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา	1
3. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร	1
4. รูปแบบของหลักสูตร	1
5. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร	1
6. สถานที่จัดการเรียนการสอน	2
หมวดที่ 2 ปรัชญา วัตถุประสงค์ และ ผลลัพธ์การเรียนรู้	3
1. ปรัชญาของหลักสูตร	3
2. ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร	3
3. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	23
4. จุดเด่นของหลักสูตรของหลักสูตร	24
5. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา	24
6. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs)	24
7. ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLOs)	25
หมวดที่ 3 โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และหน่วยกิต	66
1. โครงสร้างหลักสูตร	66
2. ความหมายของเลขรหัสประจำรายวิชาที่ใช้ในหลักสูตร	67
3. ระบบการจัดการศึกษา	68
4. รายวิชา/กลุ่มสาระ/ชุดวิชา (Module)	69
5. แผนการศึกษา	72
6. คำอธิบายรายวิชา	76
หมวดที่ 4 การจัดการกระบวนการเรียนรู้	91
1. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม	91
2. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงงานหรืองานวิจัย (ถ้ามี)	92
3. กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้	92
4. วิธีการจัดการกระบวนการเรียนรู้และการวัดประเมินผลที่ก่อให้เกิดการพัฒนา ผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละด้าน	93
5. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)	94
หมวดที่ 5 ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารหลักสูตร	97
1. แนวคิดในการกำหนดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน	97
2. การบริหารทรัพยากร	97
3. แผนการรับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี	98

4. งบประมาณตามแผน	99
5. การพัฒนาคณาจารย์	99
6. คุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์	100
หมวดที่ 6 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	104
1. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	104
2. ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า	104
3. กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2	104
หมวดที่ 7 การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา	105
1. แนวคิดในการออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตาม	105
2. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)	108
3. การวัดผลการศึกษา	108
4. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา	108
5. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร	109
หมวดที่ 8 การประกันคุณภาพหลักสูตร	111
1. การกำกับมาตรฐานหลักสูตรตามที่กำหนดโดย สป.อว.	111
2. เกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรตามรูปแบบ AUN-QA	114
หมวดที่ 9 ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร	119
1. ประกันผลลัพธ์การเรียนรู้	119
2. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม	120
3. การวางแผนคุณภาพ (Quality Planning) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) และการบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการหลักสูตร	121
4. วิธีการจัดการข้อร้องเรียนและการอุทธรณ์	124
5. การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร	125
6. การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพหลักสูตร	125
ภาคผนวก	127
ก เอกสารเปรียบเทียบหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุงใหม่	128
ข ภาระงานสอนและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร	162
ค เอกสารระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	172
ง เอกสารวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่าง PLOs กับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร	178
จ เอกสารระบุวิธีการเผยแพร่หลักสูตรให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ	180
ฉ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)	181
ช คำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)	182

ช	รายงานการวิพากษ์หมวดวิชาศึกษาทั่วไป และหมวดวิชาเฉพาะทางพระพุทธศาสนา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566	183
ณ	รายงานการวิพากษ์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)	189
ญ	ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	197

- ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559
- ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562
- ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2564

รายละเอียดของหลักสูตร
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลักษณ์/คณะศาสนาและปรัชญา/ภาควิชาปรัชญา

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อหลักสูตร
 - รหัสหลักสูตร : 25631864002574
 - ภาษาไทย : ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม
 - ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts Program in Philosophy, Religion, and Culture
2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา
 - ภาษาไทย ชื่อเต็ม : ศิลปศาสตรบัณฑิต (ปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม)
 - ชื่อย่อ : ศศ.บ. (ปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม)
 - ภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม : Bachelor of Arts (Philosophy, Religion, and Culture)
 - ชื่อย่อ : B.A. (Philosophy, Religion, and Culture)
3. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร
 - 123 หน่วยกิต
4. รูปแบบของหลักสูตร
 - 4.1 รูปแบบ
 - หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี (ทางวิชาการ)
 - 4.2 ภาษาที่ใช้
 - หลักสูตรจัดการศึกษาเป็นภาษาไทย
 - 4.3 การรับนักศึกษา
 - รับทั้งนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติที่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้
 - 4.4 ความร่วมมือกับหน่วยงาน / สถาบันอื่น
 - เป็นหลักสูตรของสถาบันโดยเฉพาะ
 - 4.5 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
 - ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว
5. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร
 - สถานภาพของหลักสูตร
 - หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567 กำหนดเปิดสอนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2567
 - ปรับปรุงมาจากหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563)

เริ่มใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2549 และปรับปรุงครั้งสุดท้าย เมื่อ พ.ศ. 2563

การพิจารณาอนุมัติ / เห็นชอบหลักสูตร

ได้พิจารณาก่อนกรองจากสภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่ 3/2567 เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2567 มติที่ 62/2567

ได้พิจารณาอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ 3/2567 เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2567 มติที่ 34/2567

6. สถานที่จัดการเรียนการสอน

วิทยาเขตมหาชิราลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

หมวดที่ 2

ปรัชญา ความเป็นมา ความสำคัญ วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้

1. ปรัชญาของหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) ได้พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรโดยมีความเชื่อว่าความรู้และคุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาศักยภาพคน เพื่อให้เกิดคุณธรรมและปัญญาด้วยหลักศาสนา และมุ่งเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาศักยภาพคนให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะเป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีจิตสาธารณะ มีความโอปปาติกะ มีความเป็นผู้นำ มีทักษะในการใช้ชีวิต มีทักษะการทำงานเป็นทีม มีทักษะการสื่อสาร มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม และมีสัมมาชีพตามความถนัดของตน อีกทั้งหลักสูตรยังมุ่งเน้นการเสริมสร้างสมรรถนะและทักษะความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา (Academic Excellence Based on Buddhism) สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนา แก่สังคมในบริบทสังคมไทยร่วมสมัยและระดับชาติ การวางแผนชีวิตเพื่อการเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ความภาคภูมิใจในการเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงได้จัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้โดยมีผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจด้านปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ควบคู่กับคุณธรรมและจริยธรรม สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะจากการเรียนไปใช้กับการทำงานในสถานการณ์จริง และสามารถแสวงหาความรู้ใหม่นำไปปฏิบัติหรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคมยุคดิจิทัลได้

2. ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) ได้ศึกษาและพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรกับทิศทางนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนของประเทศ และตามพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องกับการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนความเสี่ยงและผลกระทบจากภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี นโยบาย และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ในบริบทโลกที่มีต่อหลักสูตรและการบริหารการจัดการศึกษา ในประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) ได้พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร โดยได้พิจารณาถึงความสอดคล้องและความสัมพันธ์ของ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การตอบสนองนโยบายการพัฒนากำลังคนของประเทศ การ ตอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ SDGs สถานการณ์หรือการพัฒนาทาง สังคมและวัฒนธรรม ดังตารางความสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องกับหลักสูตร ดังนี้

2.1.1. สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

1) ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ 6 ประการ และความ เกี่ยวข้องของหลักสูตร

นโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ 6 ประการ	ความเกี่ยวข้องของหลักสูตร
☐ ด้านความมั่นคง	-
☐ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	-
☒ การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพคน	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มีการพัฒนาหลักสูตรมุ่งเน้น การเรียนการสอนเพื่อให้เกิดคุณธรรมและปัญญาด้วย หลักศาสนา โดยใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่ง เสริมสร้างการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาศักยภาพคน ให้มี สมรรถนะและคุณลักษณะเป็นคนดี เก่ง และมี คุณภาพ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีจิตสาธารณะ มีความโอบอ้อมอารี มีภาวะความเป็น ผู้นำ มีทักษะในการใช้ชีวิต ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการสื่อสาร มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีสัมมาชีพตามความถนัดของตน
☒ การสร้างโอกาสความเสมอภาคและ ความเท่าเทียมกันทางสังคม	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มีการพัฒนาหลักสูตรมุ่งเน้น การเสริมสร้างสมรรถนะและทักษะทางวิชาการ ความ รอบรู้ในหลักพระพุทธศาสนา ปรัชญา และวัฒนธรรม สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในบริ สังคมไทยร่วมสมัยและระดับชาติ การวางแผนชีวิตเพื่อ การเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ความภาคภูมิใจในการเป็น พลเมืองไทยและพลเมืองโลก
☒ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มีการพัฒนาหลักสูตร โดยให้ ความสำคัญและมุ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน มีเนื้อหา

นโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ 6 ประการ	ความเกี่ยวข้องของหลักสูตร
	สาระรายวิชาที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมถึงการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
☐ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ	-

2) การตอบสนองนโยบายการพัฒนากำลังคนของประเทศ

นโยบายการพัฒนากำลังคนของประเทศ	
☐ 1. อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่	
☐ 2. อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ	
☐ 3. อุตสาหกรรมเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ	
☐ 4. อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร	
☐ 5. หุ่นยนต์เพื่ออุตสาหกรรม	
☐ 6. อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์	
☐ 7. อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ	
☐ 8. อุตสาหกรรมดิจิทัล	
☐ 9. กลุ่มผู้สูงอายุ	
☒ 10. soft skill	ทักษะที่จำเป็นในการพัฒนานักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย - ทักษะการสื่อสาร (Communication) - ทักษะการปรับตัว (Adaptability) - ทักษะการแก้ปัญหา (Problem-solving) - ทักษะการจัดการเวลา (Time Management) - ทักษะความเป็นผู้นำ (Leadership) - ทักษะความสามารถทางด้านอารมณ์ ความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาตนเอง ทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

3) การตอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ SDGs

การตอบสนองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 ข้อ ของ SDGs แก่นสำคัญของเป้าหมาย SDGs คือ “การไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” เพื่อมุ่งหวังจะช่วยแก้ปัญหาที่โลกกำลังเผชิญอยู่ เช่น ความยากจน ความไม่เท่าเทียม สภาวะโลกร้อน และสันติสุข

SDGs	คำอธิบาย
เป้าหมายที่ 3 : Good Health and Well-being	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มุ่งพัฒนาบัณฑิตผู้มีความรู้และทักษะที่ตอบสนองต่อ

	การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 สร้างหลักประกันว่า ทุกคนจะมีชีวิตที่มีสุขภาพดี และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกวัย
เป้าหมายที่ 4 : Quality Education	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มุ่งผลิตบัณฑิตเพื่อสร้างหลักประกันว่า ทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
เป้าหมายที่ 5 : Gender Equality	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มุ่งผลิตบัณฑิตเพื่อบรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ
เป้าหมายที่ 10 : Reduced Inequalities	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มุ่งผลิตบัณฑิตเพื่อลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ
เป้าหมายที่ 16 : Peace, Justice, and Strong Institutions	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มุ่งผลิตบัณฑิตเพื่อส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ

4) สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

4.1) สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป มีความซับซ้อนขึ้น มีแนวคิดที่หลากหลายมากขึ้น ทำให้มีความจำเป็นที่ต้องคำนึงถึงความคิดเห็นที่แตกต่างของคนในสังคม มีโลกทัศน์ที่เหมาะสมในการดำรงตนอยู่ในสังคมปัจจุบัน

4.2) การดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันต้องประสบกับภาวะบีบคั้นในหลายด้าน การใช้แนวความคิดทางปรัชญาศาสนาและวัฒนธรรม ไปใช้ในการดำรงชีวิตจะทำให้การใช้ชีวิตมีความสุขมากยิ่งขึ้น สามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับสูงให้มีประสิทธิภาพขึ้น และนำไปสู่การเติมเต็มทางด้านศีลธรรมของสังคม

4.3) มีการเปลี่ยนแปลงของกระแสวัฒนธรรม เทคโนโลยีที่ก้าวล้ำ และสื่อสารมวลชนที่ทันสมัยทันเหตุการณ์เป็นตัวหลักที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งต้องใช้วิจรรณญาณการรับรู้ข้อมูล

4.4) ปัญหาชีวิตชุมชนเมืองมีความเครียดเพิ่มขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งต้องมีวิธีคิดที่ถูกต้อง การนำหลักปรัชญาศาสนาและวัฒนธรรม มาบูรณาการสร้างความรู้ความเข้าใจในการดูแล

สุขภาพจิตของตนเองและครอบครัว จะทำให้ตนเองมีความสุขตลอดจนสร้างชุมชนมวลรวมให้น่าอยู่ และมีความสุข

2.2 ผลกระทบจาก ข้อ 2.1.1 และ 2.1.2 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนของมหาวิทยาลัยและกลุ่มสถาบัน

2.2.1 การพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้พิจารณา แผนพัฒนาการศึกษา เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิ และแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ได้กำหนดกรอบทิศทางพัฒนามหาวิทยาลัย ภายใต้หลักปรัชญาที่ว่า “**ความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา**” (Academic Excellence Based on Buddhism) ที่มุ่งเน้น ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา พัฒนาระบบการดำรงชีวิตในสังคมด้วยศีลธรรม ชี้นำและแก้ไขปัญหาสังคมด้วยหลักพุทธธรรมทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบกำหนดทิศทางในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้สามารถก้าวเป็นมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนา ในระดับนานาชาติเป็นการเปิดโอกาสให้พลเมืองโลกอันมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม สามารถเข้าถึงหลักธรรมของพระพุทธศาสนา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และสามารถบูรณาการองค์ความรู้จากสหวิทยาการให้เกิดงานวิจัยในระดับสากล โดยเน้นการพัฒนาจิตใจและการน้อมนำปรัชญา พระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยภูมิปัญญา (Human Wisdom) รวมทั้ง การเยียวยาฟื้นฟูจิตใจ ให้มีคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยสู่วิสัยทัศน์ที่ว่า “**ร่วมพัฒนา พลเมืองโลก ด้วยการผานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา ที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคต**” ด้วยวิถีแห่งการพัฒนา คือ 1) ปรียัติ : สืบสาน ส่งต่อ ต่อยอด มุ่งประดิษฐานพระพุทธศาสนาให้มั่นคงในแผ่นดินไทยเพื่อเผยแผ่ให้กว้างไกลไปทั่วโลก 2) ประยุกต์ : ผสานสร้างสรรค์ อย่างลึกซึ้ง พระพุทธศาสนาเคียงคู่ไปกับสรรพวิทยาเพื่อให้องค์ภูมิแห่งพุทธปัญญาปรากฏอยู่ท่ามกลางความเป็นเลิศของสรรพวิชา 3) ปฏิบัติ : ค้นหาตน เติมคน เสริมสร้างสังคม เพื่อเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ก่อให้เกิดเป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกัน มีจิตวิญญาณและสติปัญญาแบบวิถีพุทธ 4) ปฏิบถ : ฟื้นฟู เยียวยา นำพากลับสู่ความสว่าง สงบ ร่วมเติมเต็มและเสริมพลังแก่สังคมทุกภาคส่วนที่อ่อนล้า พลัดหลง เพื่อให้สมาชิกในสังคมฟื้นคืนกลับสู่ความเข้มแข็งทางจิตวิญญาณ 5) ปฏิรูป : พลิก เปลี่ยน ปรับ รับการเปลี่ยนแปลง เพื่อเป็นองค์กรแห่งความรู้และภูมิปัญญาที่ร่วมพัฒนาสังคมไทยและสังคมโลกที่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและรุนแรงในอนาคต เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้ประกาศกำหนดให้จัดสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่ม 5 กลุ่ม เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ศักยภาพ และผลการดำเนินการที่ผ่านมาของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละกลุ่มและจัดสรรงบประมาณ ซึ่งหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นอีกหลักสูตรที่อยู่ในกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมตามหลักศาสนา โดยมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ดังนี้

1) การออกแบบ PLOs หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร และเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) การออกแบบ PLOs หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มาออกแบบรายวิชาและแผนการจัดการศึกษา โดยยึดหลักการของ Bloom's Taxonomy (Revised) ในการจัดแผนการศึกษา

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้ออกแบบหลักสูตรตามที่กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลักสูตรเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ Learning Outcomes โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในการจัดทำ Stakeholders' Requirements and Needs และการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs) ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561 – 2580
2. ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)
3. นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570
4. กฎกระทรวง มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565
5. ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565

6. กฎกระทรวง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564
7. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540
8. ผู้บริหาร/คณาจารย์ผู้ใช้หลักสูตร
9. ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมี 2 ส่วน คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก มีการเก็บข้อมูลจาก สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงวัฒนธรรม กรมการศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด กองอนุศาสนาจารย์ วัด โรงเรียนพระปริยัติธรรม และสมาคมศิษย์เก่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน มีการเก็บข้อมูลจาก ผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร ศิษย์ปัจจุบัน ที่ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และผู้บริหารฝ่ายแผนและนโยบาย โดยใช้วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี ดังนี้

- 1) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีผู้เก็บรวบรวมไว้แล้วเป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร

- 2) การสำรวจตัวอย่าง (Sample Survey) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ สำหรับตัวแทนผู้บริหารอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรระดับปริญญาตรี ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต

ผลกระทบจากที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการพัฒนา การปรับปรุงหลักสูตรในครั้งนี้ ส่งผลต่อการกำหนดปรัชญา ความสำคัญ/หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs)

2.2.2 ความเกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนของมหาวิทยาลัย และกลุ่มสถาบัน

วิสัยทัศน์	ประเด็น	หลักสูตรมีความสอดคล้อง
วิธีที่ 1	ปรียัติ : มุ่งประดิษฐานพระพุทธศาสนาให้มั่นคงในแผ่นดินไทย เพื่อเผยแผ่ให้กว้างไกลไปทั่วโลก	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ การเรียนรู้ของหลักสูตร มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้มีความรอบรู้ด้านพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นศาสนทายาทและพุทธศาสนิกชนที่ดี
วิธีที่ 2	ประยุกต์ : พระพุทธศาสนาได้ยกระดับและเคียงคู่ไปกับสรรพวิทยาของมวลมนุษย์ เพื่อให้องค์ภูมิแห่งพุทธปัญญาปรากฏอยู่ท่ามกลางความเป็นเลิศของสรรพวิชา	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ การเรียนรู้ของหลักสูตร มุ่งพัฒนาบัณฑิต ให้มีองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนา และบูรณาการกับวิทยาการสมัยใหม่
วิธีที่ 3	ปฏิบัติ : นำทาง ยกระดับ และพัฒนาจิตใจชาวโลก สู่การเป็นมนุษย์อีกครั้ง เพื่อเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ก่อให้เกิดเป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งมีภูมิคุ้มกัน มีจิตวิญญาณและสติปัญญา แบบวิถีพุทธ	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ การเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อมุ่งพัฒนาบัณฑิตด้านปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักพระพุทธศาสนา เพื่อร่วมพัฒนาจิตวิญญาณชุมชน รักษากายเยียวยาใจ
วิธีที่ 4	ปฏิบถ : ร่วมเติมเต็มและเสริมพลังแก่สังคมทุกภาคส่วนที่อ่อนล้า พลัดหลง เพื่อให้สมาชิกในสังคมฟื้นคืนกลับสู่ความเข้มแข็งทางจิตวิญญาณ เกิดความมั่นคงยืนหยัด และก้าวเดินต่อไปอย่างยั่งยืนในทิศทางที่ถูกควรตามทำนองคลองธรรม	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ การเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อมุ่งพัฒนาบัณฑิตด้วยการผสมผสานพุทธปรัชญา-พุทธปัญญา กลับสู่จิตความเป็นมนุษย์ที่เข้มแข็ง
วิธีที่ 5	ปฏิรูป : พัฒนาองค์กร แบบก้าวกระโดดในทุกองคาพยพ ทั้งบทบาทโครงสร้าง กระบวนการ การบริหาร และทรัพยากร เพื่อเป็นองค์กรอนาคตแห่งความรู้และภูมิปัญญาที่ร่วมพัฒนาอนาคตของสังคมไทยและสังคมโลกซึ่ง	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ การเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อมุ่งพัฒนาบัณฑิตให้สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและรุนแรง ใน อนาคต ด้วยหลัก

	สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและรุนแรงในอนาคต	พระพุทธศาสนา ปรัชญา และพหุวัฒนธรรม
--	--	------------------------------------

2.3 ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของมหาวิทยาลัย

2.3.1 กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

- หมวดวิชาศึกษาทั่วไป
- หมวดวิชาเฉพาะ
- หมวดวิชาเลือกเสรี

2.3.2 กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

- หมวดวิชาศึกษาทั่วไป
- หมวดวิชาเฉพาะ
- หมวดวิชาเลือกเสรี

2.3.3 การบริหารจัดการ

2.3.3.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กำหนดให้อาจารย์ประจำที่สังกัดส่วนงานวิชาการ และส่วนงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัยเป็นผู้สอน โดยมีรองอธิการบดีที่ได้รับมอบหมาย ให้รับผิดชอบด้านวิชาการเป็นผู้กำกับดูแล และฝ่ายวิชาการเป็นผู้ประสานงาน

2.3.3.2 หมวดวิชาเฉพาะ ที่ดำเนินการสอนโดยหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม คณะศาสนาและปรัชญา เป็นผู้สอน โดยมีหัวหน้าภาควิชาปรัชญา และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเป็นผู้ประสานงาน

2.4 ที่มาของการปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการได้มาซึ่งกรอบแนวคิดภาพรวมของหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้ปรับปรุงหลักสูตร และมีกระบวนการได้มาซึ่งกรอบแนวคิดภาพรวมของหลักสูตร โดยยึด 1) ความสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย 2) รายงานผลการสำรวจรับฟังความคิดเห็นจากผู้ใช้บัณฑิต ผู้เรียน และนักเรียนที่ต้องการเข้าเรียนในหลักสูตร 3) รายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตรการศึกษา ที่ผ่านมา (SAR) และ 4) รายงานผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต และ ศิษย์เก่า

2.4.1 กระบวนการหาความต้องการจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญของหลักสูตร (Customer Requirement) และกระบวนการเปลี่ยนความต้องการจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็น VOP (Voice of Process) เพื่อนำมาสู่การปรับปรุงหลักสูตรในครั้งนี้

หลักสูตร ได้มีการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในอนาคต เช่น ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในปัจจุบัน เช่น นักศึกษาปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ ผู้ใช้บัณฑิต ตลอดจนองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อนำ

ข้อมูลมาวิเคราะห์ให้ทราบถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ทั้งในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้าน คุณลักษณะต่าง ๆ ของบัณฑิต เพื่อให้หลักสูตรสามารถผลิตบัณฑิตได้สอดคล้องกับความต้องการของ ประเทศ สังคม เพื่อที่จะได้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

ผลจากการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถ ประมวลเป็นหมวดหมู่ได้ ดังนี้

1. ด้านความรู้

- มีความรอบรู้ด้านพระพุทธศาสนา ปรัชญา และวัฒนธรรม
- บูรณาการองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนา ปรัชญา และวัฒนธรรม กับ

ศาสตร์สมัยใหม่ได้

2. ด้านทักษะ

- มีทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การแสดง เหตุผลในการนับถือศาสนาต่าง ๆ โดยเคารพสิทธิของผู้อื่น การพัฒนาและแก้ปัญหาตนเองโดยยึด หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา การคิดเชิงบวก ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี

- มีทักษะการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงาน
- มีทักษะการสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- มีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การทำงานเป็นทีม
- มีทักษะการทำรายงานและการนำเสนอ

3. ด้านจริยธรรม

- มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

- ความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่

- ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักเบญจศีลเบญจธรรม

- ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

- มีความพอเพียง

4. ด้านลักษณะบุคคล

- มีความเป็นผู้นำ
- มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- มีความใฝ่เรียนรู้
- มีบุคลิกภาพดี
- มีค่านิยมยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ถูกต้อง
- ยอมรับความแตกต่างในสังคม
- เป็นผู้นำเชิงพุทธ เป็นศาสนิกชนที่ดี
- เปิดใจยอมรับความแตกต่างทางสังคมพหุวัฒนธรรม

วิธีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	สิ่งที่ต้องทำได้/ได้ทำ	คุณลักษณะที่คาดหวัง
ผู้บริหาร/ผู้ใช้บัณฑิต	<ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติตามหลักพระพุทธศาสนาและปรัชญา สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมพหุวัฒนธรรม มีความรู้ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม - วางแผนการทำงาน - มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี - ความน่าเชื่อถือ เคารพความแตกต่าง 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถเผยแพร่พระพุทธศาสนาในระดับชาติและนานาชาติ - มีภาวะความเป็นผู้นำ - เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีจริยธรรมและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าในสังคม
ศิษย์เก่า	<ul style="list-style-type: none"> - ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวคิดทางปรัชญาใช้กับการดำเนินชีวิตและทำงานได้ - ใช้เทคโนโลยีเพื่อการค้นคว้าและทักษะภาษาอังกฤษได้ - กตัญญูกตเวที - เป็นแบบอย่างที่ดี 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถประยุกต์ความรู้ใช้ในการทำงานได้จริง - มีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21
นักศึกษาปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมเสริมหลักสูตร - ตรงต่อเวลา - กล้าแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณชน - ปฏิบัติตามหลัก 	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าร่วมกิจกรรม มีระเบียบวินัย สามัคคี บำเพ็ญประโยชน์
นักศึกษาในอนาคต	<ul style="list-style-type: none"> - รอบรู้ในหลักวิชาการ - มีจิตสาธารณะ - มีความเชื่อมั่นในตัวเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้และความประพฤติดี สร้างโอกาสและคุณค่าให้กับตนเองและสังคม
อาจารย์/หลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - รอบรู้ในหลักวิชาการด้านปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม - เป็นกัลยาณมิตรที่ดีของเพื่อนร่วมงาน - มีความรับผิดชอบ การคิดเชิงวิพากษ์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ 	<ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินชีวิตหลังสำเร็จการศึกษาได้อย่างมีความสุขและทำสัมมาชีพได้ - มีภาวะความเป็นผู้นำ

ตารางการวิเคราะห์บทบาทและระดับที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561 – 2580	“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ภายใต้การขับเคลื่อน การดำเนินงาน 6 ยุทธศาสตร์ ที่มีเป้าหมายการพัฒนา ประเทศให้ประเทศชาติมั่นคง โดยการยกระดับศักยภาพ ของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและใน ทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและ ความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีภาครัฐของประชาชนเพื่อ ประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม	การเก็บรวบรวม ข้อมูลโดย การศึกษาจาก เอกสารและสื่อ ออนไลน์
2. ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)	<p>หมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตอโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต</p> <p>เป้าหมายและผลลัพธ์ของการพัฒนาระดับหมวดหมู่</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป้าหมายที่ 1 คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มี คุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิก โฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้ อย่างสงบสุข - เป้าหมายที่ 2 กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับ ความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถ สร้างงานอนาคต - เป้าหมายที่ 3 ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอด ชีวิต 	การเก็บรวบรวม ข้อมูลโดย การศึกษาจาก เอกสารและสื่อ ออนไลน์
3. นโยบายและ ยุทธศาสตร์การ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570	“เตรียมคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21 พัฒนาเศรษฐกิจที่ กระจายโอกาสอย่างทั่วถึง สังคมที่มั่นคง และสิ่งแวดล้อม ที่ยั่งยืน โดยสร้างความเข้มแข็งทางนวัตกรรมระดับแนว หน้าในสากล นำพาประเทศไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว” เป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานในลักษณะแพลตฟอร์ม (Platform) ความร่วมมือ ตามเป้าประสงค์ของการพัฒนา ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้ 2) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ท้าทายของ	การเก็บรวบรวม ข้อมูลโดย การศึกษาจาก เอกสารและสื่อ ออนไลน์

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	<p>สังคม 3) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน และ 4) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ โดยดำเนินงานควบคู่ไปกับการปฏิรูประบบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ</p>	
<p>4. กฎกระทรวง มาตรฐานการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565</p>	<p>หมวด 2 มาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา</p> <p>ข้อ 11 มาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา เป็นมาตรฐานเพื่อให้การดำเนินการตามภาระหน้าที่หลักเป็นไปอย่างครบถ้วนและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย</p> <p>(1) ด้านการจัดการเรียนการสอน</p> <p>(2) ด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม</p> <p>(3) ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม</p> <p>(4) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม</p> <p>ข้อ 15 สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการด้านการทะนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) กำหนดนโยบายและทิศทางการส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ เพื่อการธำรงรักษา สืบสาน เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมไทยหรือการพัฒนาต่อยอด และสร้างคุณค่าใหม่ ทั้งนี้ ตามความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา</p> <p>(2) จัดให้มีรายวิชาในหลักสูตรการศึกษาและกิจกรรมที่สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และประเพณีที่หลากหลายของท้องถิ่นและของชาติ</p>	<p>การเก็บรวบรวมข้อมูลโดย การศึกษาจาก เอกสารและสื่อออนไลน์</p>
<p>5. ประกาศ คณะกรรมการ มาตรฐานการ อุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับ</p>	<p>หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง หมวดวิชาที่ เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ให้พร้อมสำหรับโลกในปัจจุบัน และอนาคต เพื่อให้เป็นบุคคลผู้ใฝ่รู้และมีทักษะที่จำเป็น สำหรับศตวรรษที่ 21 อย่างครบถ้วน เป็นผู้ตระหนักรู้ถึง การบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา เป็นผู้ที่สามารถสร้างโอกาสและคุณค่าให้ตนเอง และสังคม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของ</p>	<p>การเก็บรวบรวม ข้อมูลโดย การศึกษาจาก เอกสารและสื่อ ออนไลน์</p>

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
<p>ปริญญาตรี พ.ศ. 2565</p>	<p>โลก เป็นบุคคลที่ดำรงตนเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีจริยธรรมและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องรู้คุณค่าและรักชาติกำเนิด ร่วมมือรวมพลังเพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม</p> <p>สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใด ๆ ก็ได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต และต้องแสดงการวัดและประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปได้อย่างชัดเจน</p> <p>หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยอาจมีการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เน้นความรู้และทักษะด้านวิชาการ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างสร้างสรรค์</p> <p>หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้</p>	
<p>6. ประกาศ คณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการ ปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติเกี่ยวกับ สมรรถนะดิจิทัล สำหรับคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี</p>	<p>1) การสืบค้นและการใช้งาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สามารถใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รู้วิธีใช้ตัวกรองเพื่อจำกัดผลลัพธ์ (เช่น การค้นหารูปภาพ วิดีโอ หรือ สื่อรูปแบบอื่น ๆ) - รู้วิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลต่าง ๆ - รู้วิธีการจัดระบบ และแบ่งปันทรัพยากร (เช่น เครื่องมือ Bookmarking) และตระหนักถึงประเด็นต่าง ๆ เรื่อง ลิขสิทธิ์และประเด็นการลักลอบหรือขโมยผลงานทาง วิชาการ (Plagiarism) <p>2) การสร้างสรรค์และนวัตกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - สามารถผลิต (และได้ผลิต) สื่อดิจิทัล เช่น กราฟิก คลิป วิดีโอหรือคลิปเสียง และการบันทึกภาพหน้าจอ เป็นต้น - สามารถเรียนรู้หลักการพื้นฐานได้ตามคำแนะนำและ สามารถทดลองทำได้ 	<p>การเก็บรวบรวม ข้อมูลโดย การศึกษาจาก เอกสารและสื่อ ออนไลน์</p>

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	<p>3) เอกลักษณ์และคุณภาพชีวิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักถึงประเด็นความปลอดภัย เช่น ซอฟต์แวร์ต้านไวรัส และการตั้งค่ารวมมั่นคงปลอดภัยบนอุปกรณ์ รวมทั้งข้อมูลส่วนตัวบนสื่อสังคมออนไลน์ - รู้จักสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับการป้องกันข้อมูล - ระมัดระวังและไตร่ตรองในการแบ่งปันข้อมูลกับผู้อื่น และในการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ทางออนไลน์ <p>4) การสอนหรือการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สามารถใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายอย่างสะดวกสบายในการเรียนรู้ - สามารถติดตั้งและใช้ซอฟต์แวร์ รวมถึงแอปพลิเคชันที่เป็นประโยชน์บนอุปกรณ์ส่วนตัวทั้งโทรศัพท์มือถือหรือแท็บเล็ต เพื่อช่วยในการรวบรวมและจัดระเบียบบันทึกข้อมูลในการทำงานส่วนตัว <p>5) เครื่องมือและเทคโนโลยี</p> <ul style="list-style-type: none"> - สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายได้อย่างคุ้นเคย และใช้คำศัพท์เฉพาะได้พอสมควร <p>6) สามารถใช้เครื่องมือที่หลากหลายได้อย่างสะดวกสบายเพื่อการสนทนาและทำงานร่วมกับผู้อื่นแบบออนไลน์ รวมถึงการแบ่งปันเอกสารและหรือข้อคิดเห็น การประชุมทางไกล (Video-conferencing) และการเข้าร่วมสัมมนาผ่านเครื่องมือและช่องทางที่หลากหลาย</p>	
<p>7. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง นโยบายการยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษา</p>	<p>ข้อ 5 ให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาจัดให้นิสิตนักศึกษาทุกคน ทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษตามแบบทดสอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษาที่สถาบันสร้างขึ้น หรือที่เห็นสมควรจะนำมาใช้วัดประสิทธิภาพทางภาษาอังกฤษ (English Proficiency) โดยสามารถเทียบเคียงผลกับ Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) หรือมาตรฐานอื่น เพื่อให้ทราบระดับความสามารถของนิสิตนักศึกษาแต่ละคน และสถาบันอุดมศึกษาอาจพิจารณานำผลการทดสอบความรู้ทางภาษาอังกฤษบันทึกในใบรับรองผลการศึกษาหรือจัดทำเป็นประกาศนียบัตร โดยเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 เป็นต้นไป</p>	<p>การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษจากเอกสารและสื่อออนไลน์</p>

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วน เสียกับหลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล
8. เป้าหมายการ พัฒนาใน ระดับชาติและ ระดับสากลของ องค์การ สหประชาชาติ 17 เป้าหมาย	<p>- เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มี คุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุน โอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>ข้อ 4.3 ให้ชายและหญิงทุกคนเข้าถึงการศึกษาวิชาเทคนิค อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัย ที่มีราคาที่สามารถ จ่ายได้และมีคุณภาพ ภายในปี 2573</p> <p>- เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและ สร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุม ในทุกระดับ</p> <p>ข้อ 16.3 ส่งเสริมนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่าง ประเทศ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความ ยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน ข้อ 16.6 พัฒนาสถาบัน ที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และโปร่งใสในทุก ระดับ ข้อ 16.7 สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการ ตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วม และ มีความเป็นตัวแทนที่ดี ในทุกระดับการตัดสินใจ และข้อ 16.8 ขยายและเสริมความแข็งแกร่งของการมีส่วนร่วม ของประเทศกำลังพัฒนาในสถาบันโลกาภิบาล</p>	การเก็บรวบรวม ข้อมูลโดย การศึกษาจาก เอกสารและสื่อ ออนไลน์
9. รายงานของ World Economic Forum (WEF) เรื่อง The Future of Jobs ว่าด้วย เรื่องแนวโน้มและ ทิศทางของอาชีพ ในอนาคต ตลอดจนทักษะ การทำงานที่ จำเป็นภายใน อนาคตอันใกล้ 2025	<p>ทักษะที่จำเป็นสามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มหลักคือ</p> <p>- กลุ่มที่ 1 ทักษะด้านการคิดและแก้ปัญหา ประกอบด้วย ทักษะย่อย 5 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ และการสร้างนวัตกรรม 2) ทักษะการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน 3) ทักษะการคิดและวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ มีวิจารณญาณ 4) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และการริเริ่มสิ่งใหม่ 5) ทักษะการใช้เหตุผล ทักษะการตัดสินใจและทักษะการ ระดมความคิด</p> <p>- กลุ่มที่ 2 ทักษะด้านการบริหารจัดการตัวเอง ประกอบด้วยทักษะย่อย 2 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการ เรียนรู้ด้วยตนเอง มีกลยุทธ์การเรียนรู้ 2) ทักษะการรับมือ กับปัญหา อุดหนุนต่อความกดดัน ทักษะการปรับตัว</p> <p>- กลุ่มที่ 3 ทักษะด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วยทักษะย่อย 2 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการใช้ ดูแลและจัดการเทคโนโลยี 2) ทักษะการออกแบบและการเขียนโปรแกรม</p>	การเก็บรวบรวม ข้อมูลโดย การศึกษาจาก เอกสารและสื่อ ออนไลน์

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	- กลุ่มที่ 4 ทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ประกอบด้วย ทักษะย่อย 1 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการเป็นผู้นำและอิทธิพลทางสังคม	
10. รายงานของ World Economic Forum (WEF) เรื่อง ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (21 st Century Skill)	<p>ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skill) ออกมาเป็น 16 ทักษะ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มที่ 1 กลุ่มทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับบริบทที่แตกต่างกัน ได้แก่ ทักษะการใช้ภาษา ทักษะการคำนวณ ทักษะการใช้เทคโนโลยี ทักษะการใช้วิทยาศาสตร์กับสิ่งรอบตัว ทักษะการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ทักษะการจัดการด้านการเงิน ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ - กลุ่มที่ 2 กลุ่มทักษะที่ต้องนำมาใช้ในการจัดการกับปัญหา หรือความท้าทายที่ต้องเจอในชีวิต ได้แก่ ทักษะการวิเคราะห์ปัญหาให้ถูกจุด ทักษะการสร้างวิธีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อแก้ปัญหาให้ดีขึ้น - กลุ่มที่ 3 กลุ่มทักษะที่ใช้ในการจัดการตัวเองกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทักษะความอยากรู้อยากเห็น ทักษะการริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะความพยายามในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทักษะความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อม ทักษะความเป็นผู้นำ และ ทักษะความตระหนักถึงสังคมและวัฒนธรรม 	การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากเอกสารและสื่อออนไลน์
11. กฎกระทรวง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564	<p>ข้อ 10 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามข้อ 3 (4) มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนาปัญญาด้วยหลักศาสนา ผสานกับหลักวิชาการ โดยต้อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีสติ ปัญญา และคุณธรรม ด้วยการจัดการเรียนการสอน ที่ผสมผสานหลักศาสนากับหลักวิชาการ 2) ให้ความสำคัญกับการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมโดยยึดหลักศาสนา ปรับใช้หลักศาสนา ให้เหมาะกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสร้างหลักวิชาการที่สอดคล้องกับหลักศาสนาเป็นทางเลือกคู่กับหลักวิชาการของประเทศตะวันตก 	การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากเอกสารและสื่อออนไลน์

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	3) นำหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ มาชี้นำสังคม โดยมุ่งพัฒนาจิตใจ สติ ปัญญา และพฤติกรรมของประชาชนเพื่อให้เกิดสันติสุขและความสามัคคีของคนในชาติ	
12. พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราช วิทยาลัย พ.ศ. 2540	<p>มาตรา 6 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษ วิจัย ส่งเสริม และให้บริการทางวิชาการพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม</p> <p>- พันธกิจ</p> <p>ให้การศึกษ วิจัย ส่งเสริมและให้บริการวิชาการทางพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม</p> <p>- วัตถุประสงค์</p> <p>1) ผลิตบัณฑิตที่เป็นคนดี มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ มีความเป็นผู้นำและสร้างสังคมไทยให้เป็น “สังคมแห่งภูมิปัญญา การเรียนรู้ และเป็นศูนย์กลางทางวิชาการพระพุทธศาสนาเถรวาท”</p> <p>2) พัฒนาองค์ความรู้ ผลิตผลงานวิจัย และวิชาการสร้างสรรค์นวัตกรรม บูรณาการศิลปวัฒนธรรมเพื่อนำพาสังคมด้วยองค์ความรู้บนวิถีธรรมตามศาสตร์สาขาของตน อันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมโลกในที่สุด</p> <p>3) เผยแผ่ องค์ความรู้ ภูมิปัญญา ด้านพระพุทธศาสนาที่แท้จริง ให้แก่พลเมืองโลก สืบสาน ส่งต่อ โดยศาสนทายาทที่เข้มแข็ง แดกฉานในพระธรรมขององค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ให้ดำรงทรงไว้ในฐานะสมบัติที่ล้ำค่าของโลก</p> <p>4) บริการวิชาการ บริการสังคม ด้วยสรรพกำลัง และทุกองคาพยพของพระพุทธศาสนาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เจริญวัฒนาสถาพร เป็นประจักษ์ชัดเจนต่อสังคมไทยและสังคมโลก</p> <p>5) สร้างพลวัตในการพัฒนามหาวิทยาลัยและเครือข่ายภาคีพุทธฯ ให้มีโครงสร้าง ระบบ และกระบวนการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ เน้นการควบคุมกระบวนการสำคัญสู่</p>	การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามแบบประเมินแบบสัมภาษณ์

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	ผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ คุ่มค่า และสมประโยชน์	
13. ผู้บริหาร มหาวิทยาลัย/คณาจารย์ ผู้ใช้หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และหมวดรายวิชาพระพุทธศาสนา	<p>คุณลักษณะของนักศึกษา หมวดรายวิชาศึกษาทั่วไป ดังนี้ มีความรวดเร็วในการเรียนรู้ เข้าใจข้อมูลข่าวสาร มีทักษะการใช้เทคโนโลยี มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร การพูด การเขียน และการนำเสนอ มีบุคลิกภาพและวางตัวได้เหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถร่วมงานกับผู้อื่น ความมีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามวัฒนธรรมขององค์กร คุณธรรมและจริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักเสียสละ</p> <p>คุณลักษณะของนักศึกษา หมวดรายวิชาพระพุทธศาสนา ดังนี้</p> <p>มีความรู้เกี่ยวกับพระไตรปิฎก มีความรู้ดี มีศีลธรรม สามารถนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้</p>	การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม แบบประเมิน แบบสัมภาษณ์
14. ผู้บริหาร มหาวิทยาลัย/คณาจารย์ ผู้ใช้หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม	<p>คุณลักษณะของนักศึกษา สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ดังนี้</p> <p>มีความรอบรู้ในรายวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม สามารถเผยแพร่พระพุทธศาสนาในระดับชาติและนานาชาติ รู้จักนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ มีความซื่อสัตย์ เป็นกัลยาณมิตรที่ดีของเพื่อนร่วมงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีจิตสาธารณะ เคารพความแตกต่างกัน มีจิตใจโอบอ้อมอารี ความน่าเชื่อถือ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมพหุวัฒนธรรม</p>	การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม แบบประเมิน แบบสัมภาษณ์
15. ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต	<p>มีความเข้าใจในศาสตร์ที่เรียน มีความรู้คู่คุณธรรม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนพิธี มีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและภาษาอังกฤษ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เคารพความแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำ กล้าแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณชน มีความรับผิดชอบ กล้าแสดงออก สามารถเป็นพิธีกร วิทยากร ได้ มีทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ มีความสามารถและมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ สามารถทำงานได้หลายหน้าที่ สามารถถ่ายทอดเนื้อหาเชิงปรัชญา ศาสนา และวัฒนธรรมได้</p>	การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจ โดยใช้แบบสัมภาษณ์

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
16. ศิษย์เก่า	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถสื่อสารด้านภาษาอังกฤษพื้นฐานได้ - มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์เพื่อการทำงาน - มีความรู้ในสาขาวิชาที่เรียนจบมาและทำงานได้หลายอย่าง - สามารถสร้างเครือข่ายในนามศิษย์เก่าและต่อยอดเครือข่ายทางสังคมภายในและต่างประเทศ - ปรับปรุงรายวิชาให้ทันสมัย บูรณาการการเรียนการสอนด้านปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม เข้ากับวิทยาการสมัยใหม่ 	การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจ โดยใช้แบบสัมภาษณ์

2.4.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อหลักสูตร

2.4.2.1 การวิเคราะห์คู่แข่งชั้นหรือคู่เปรียบเทียบ

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) ได้กำหนดคู่แข่งและคู่เทียบ ไว้ดังนี้

- หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา คณะพุทธศาสตร์ ภาควิชาศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนา ภาควิชาศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนา วัฒนธรรมและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) ภาควิชาปรัชญา มหาวิทยาลัยศิลปากร
- หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2566) ภาควิชาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4.2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของหลักสูตร

จุดแข็งของหลักสูตร : ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม คณะศาสนาและปรัชญา

- เป็นหลักสูตรปรับปรุงใหม่ (พ.ศ.2567) โดยเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (OBE)
- เป็นหลักสูตรที่เน้นการเรียนการสอนและเสริมทักษะความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธานุภาพ (Academic Excellence Based on Buddhism) สามารถเผยแพร่พระพุทธานุภาพแก่สังคมในบริบทสังคมไทยร่วมสมัยและระดับชาติ

- เป็นหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนด้านศาสนาและปรัชญาแบบบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อสร้างทักษะการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21
- หลักสูตรมีทุนการศึกษาสนับสนุนการเรียน
- หลักสูตรมีการบูรณาการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติด้วยการลงพื้นที่ในสถานการณ์จริงเพื่อศึกษาวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงพุทธ

จุดอ่อนของหลักสูตร :

- จำนวนนักศึกษายังไม่ครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
- หลักสูตรยังไม่มีระบบการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา
- หลักสูตรยังไม่มีการจัดการศึกษาภาคพิเศษ/ภาคฤดูร้อน
- หลักสูตรยังไม่มีการจัดการศึกษาที่หลากหลายช่องทาง เช่น ยังไม่มีการจัดการศึกษาแบบออนไลน์

2.5 การกำหนดกรอบแนวคิดภาพรวมของหลักสูตร (Product Concept)

2.5.1 คุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตร

คุณลักษณะบัณฑิตที่คาดหวังของหลักสูตร ประกอบด้วยคุณลักษณะทั้ง 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านความรู้ (Knowledge) บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาศาสนา และวัฒนธรรม ได้ตามหลักวิชาการ สามารถนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ ปรับใช้ความรู้เพื่อพัฒนางานได้
- 2) ด้านทักษะ (Skills) บัณฑิตมีทักษะการวิเคราะห์ การเรียนรู้ทางปรัชญาศาสนาและวัฒนธรรมได้ด้วยตนเองในการปฏิบัติและพัฒนางานอาชีพเพื่อการประกอบอาชีพ และทักษะด้านดิจิทัล
- 3) ด้านจริยธรรม (Ethics) บัณฑิตแสดงออกและมีการกระทำที่เป็นไปตามกฎกติกา ระเบียบ สามัคคี และบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม รวมถึงการหลีกเลี่ยงการกระทำสิ่งที่ไม่ดีกฎหมาย
- 4) ลักษณะบุคคล (Character) บัณฑิตมีลักษณะนิสัยใฝ่เรียนรู้ เป็นผู้นำ บุคลิกที่น่าเชื่อถือ มีความรับผิดชอบ อดทน พอเพียง ยอมรับความแตกต่างในสังคม

2.5.2 กลุ่มเป้าหมายของหลักสูตร

นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

- 1) กลุ่มบรรพชิต
- 2) กลุ่มคฤหัสถ์

2.5.3 จุดเด่นหรือจุดเน้นของหลักสูตรที่สร้างความสามารถในการแข่งขัน

- 1) เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาด้านศาสนาและปรัชญาโดยตรง
- 2) เป็นหลักสูตรที่มีทุนทางวัฒนธรรมบนพื้นฐานทางพระพุทธศาสนา
- 3) เป็นหลักสูตรปรับปรุงที่มีจำนวนหน่วยกิตตลอดระยะเวลาการศึกษา

จำนวน 123 หน่วยกิต

2.5.4 แนวทางการปรับปรุงหลักสูตร/สาระการปรับปรุงหลักสูตร

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้วางแผนและออกแบบปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้ทันสมัยและตอบโจทยความต้องการของประเทศ ในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้นำหลักการจัดการศึกษาแบบ Outcomes Based Education (OBE) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 มาเป็นเกณฑ์หลักในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร โดยมีขั้นตอน ดังนี้

- ออกแบบ PLOs คุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร และเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- นำ PLOs คุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มาออกแบบรายวิชาและแผนการจัดการศึกษา โดยยึดหลักการของ Bloom's Taxonomy (Revised) ในการจัดแผนการศึกษา

- ออกแบบ CLOs วิธีการสอน และการประเมินผลในทุกรายวิชา โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- 1) CLOs ในแต่ละรายวิชาจะต้องผลักดันให้นักศึกษาสามารถบรรลุ PLOs ในส่วนที่รายวิชานั้น ๆ รับผิดชอบมา

- 2) วัตถุประสงค์ของรายวิชา เนื้อหาวิชา บทเรียน วิธีการและเกณฑ์ในการประเมินผลต้องสอดคล้องและผลักดันให้นักศึกษาบรรลุ CLOs ที่กำหนดไว้ในรายวิชานั้น ๆ

- 3) กิจกรรมการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับหลักการสอนแบบ Active Learning เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ได้ตลอดชีพ

- 4) การจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และใช้การศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีการส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา

3. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะ ดังนี้

- 3.1 มีความรู้ในแนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

- 3.2 มีความรู้ในเชิงวิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อนำไปแก้ปัญหาในศตวรรษที่ 21 ได้

- 3.3 มีความเป็นผู้นำทางความคิด จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดี เพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

- 3.4 มีทักษะในการใช้ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคล

อื่น

3.5 มีความรู้ในศาสตร์สมัยใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นพลเมืองไทยที่รู้คุณค่า และรักษาชาติกำเนิด เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม

3.6 มีความรู้ในเชิงประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมไทย

4. จุดเด่นของหลักสูตรของหลักสูตร

4.1 เป็นหลักสูตรที่เน้นการศึกษาแนวคิดทางปรัชญา ทั้งในแง่ของสาขาปรัชญาบริสุทธิ์และสาขาปรัชญาประยุกต์ที่เข้ากับยุคสมัยเพื่อใช้ในการคิดวิเคราะห์หาวิธีการแก้ไขปัญหาสังคมปัจจุบัน

4.2 เป็นหลักสูตรที่เน้นการศึกษาแนวคำสอนทางศาสนา ทั้งในแง่หลักวิชาการและหลักปฏิบัติเพื่อบูรณาการปรับใช้ในวิถีชีวิตปัจจุบัน

4.3 เป็นหลักสูตรที่เน้นการศึกษาหลักการทางวัฒนธรรม ทั้งในแง่ของทฤษฎีและลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมไทย

5. อาชีพ/หน้าที่ที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

5.1 นักวิชาการ ด้านปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม

5.2 ข้าราชการและพนักงานของรัฐในกระทรวง เช่น พนักงานกรมการศาสนา
พนักงานสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด

5.3 นักวิชาการศาสนาในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

5.4 นักเผยแผ่พระพุทธศาสนา นักพัฒนาสังคม

5.5 อนุศาสนาจารย์

5.6 ศาสนทายาท/สนองงานคณะสงฆ์/พระธรรมทูต

5.7 อาชีพอิสระ

6. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs)

PLO 1 รอบรู้ในศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบ

Sub PLO 1.1 อธิบายแนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่ และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งที่จะนำมาพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้

Sub PLO 1.2 ประยุกต์ใช้ศาสตร์แนวคิด ทฤษฎีสมัยใหม่ในการพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม มีจิตอาสาและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม

Sub PLO 1.3 วิเคราะห์หลักการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหาชีวิต

PLO 2 รอบรู้ในศาสตร์ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ

Sub PLO 2.1 อธิบายการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้

Sub PLO 2.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น แสดงออกถึงการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

Sub PLO 2.3 เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับจุดประสงค์ของการใช้งานโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

PLO 3 รอบรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนานำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ

Sub PLO 3.1 อธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

Sub PLO 3.2 นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปฏิบัติเพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาตนเองและสังคมได้

Sub PLO 3.3 ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ

PLO 4 ใช้แนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

PLO 5 วิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อนำไปแก้ปัญหาในศตวรรษที่ 21

PLO 6 แสดงออกถึงความเป็นผู้นำทางความคิด จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดี เพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

6.1 ตารางความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) กับ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านความรู้และทักษะทั่วไป (General Outcome: GLOs) และ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านความรู้และทักษะเฉพาะทาง (Specific Outcome: SLOs)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านความรู้และทักษะทั่วไป (General Outcome: GLOs)	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านความรู้และทักษะเฉพาะทาง (Specific Outcome: SLOs)
<p>PLO 1 รอบรู้ในศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีสัมัยใหม่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ บูรณาการศาสตร์ต่างๆ เพื่อไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>Sub PLO 1.1 อธิบายแนวคิดและทฤษฎีสัมัยใหม่และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งที่จะนำมา</p>	<p style="text-align: center;">√</p> <p style="text-align: center;">√</p>	

<p>พัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้</p> <p>Sub PLO 1.2 ประยุกต์ใช้ศาสตร์แนวคิด ทฤษฎีสัมัยใหม่ในการพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม มีจิตอาสา และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>Sub PLO 1.3 วิเคราะห์หลักการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหาชีวิต</p>	<p>✓</p> <p>✓</p>	
<p>PLO 2 รอบรู้ในศาสตร์ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ</p> <p>Sub PLO 2.1 อธิบายการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้</p> <p>Sub PLO 2.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษาเหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น แสดงออกถึงการใฝ่รู้ใฝ่เรียนและเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>Sub PLO 2.3 เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับจุดประสงค์ของการใช้งานโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	
<p>PLO 3 รอบรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา นำมา</p>		<p>✓</p>

<p>ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตาม แนวทางพุทธธรรมนำปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เชียงพุทธ</p> <p>Sub PLO 3.1 อธิบาย หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์</p> <p>Sub PLO 3.2 นำหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนา มาปฏิบัติ เพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาตนเอง และสังคมได้</p> <p>Sub PLO 3.3 ประยุกต์ใช้ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เชียงพุทธ</p>		<p>√</p> <p>√</p> <p>√</p>
<p>PLO 4 อธิบายแนวคิด และ ทฤษฎีทางปรัชญา ศาสนาและ วัฒนธรรมได้ถูกต้องตามหลัก วิชาการ</p>		<p>√</p>
<p>PLO 5 วิเคราะห์แนวคิดทาง ปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อนำไปแก้ปัญหาในศตวรรษที่ 21</p>		<p>√</p>
<p>PLO 6 แสดงออกถึงความเป็น ผู้นำทางความคิด จริยธรรมและ วัฒนธรรมที่ดี เพื่อบำเพ็ญ ประโยชน์ต่อสังคม</p>		<p>√</p>

6.2 รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

มาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้	รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้
1. ความรู้ (Knowledge)	<ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดทฤษฎีสสมัยใหม่และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง - ความรู้พื้นฐานด้านภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ - ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาทั้งทฤษฎีและหลักการปฏิบัติ - ความรู้ด้านศาสนาและปรัชญา
2. ทักษะ (Skills)	<ul style="list-style-type: none"> - ทักษะด้านภาษาเพื่อการสื่อสารทั้ง ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ - ทักษะในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน - ทักษะการวิเคราะห์ - ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ - ทักษะการนำไปใช้ - ทักษะด้านปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม
3. จริยธรรม (Ethics)	<ul style="list-style-type: none"> - จิตอาสาและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม - ปฏิบัติตามกฎกติกา รวมถึงการหลีกเลี่ยงการกระทำสิ่งผิดกฎหมาย
4. ลักษณะบุคคล (Character)	<ul style="list-style-type: none"> - ความใฝ่รู้ ใฝ่เรียนตลอดชีวิต - เสียสละ และมีภาวะความเป็นผู้นำ

6.3 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) กับทักษะและความสามารถที่จำเป็น 4 ด้าน

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
PLO 1 รอบรู้ในศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีสสมัยใหม่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม	√	√	√	√
Sub PLO 1.1 อธิบายแนวคิดและทฤษฎีสสมัยใหม่ และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งที่จะนำมาพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้	√	√		
		√	√	√

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของ หลักสูตร (PLOs)	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะ บุคคล (Character)
<p>Sub PLO 1.2 ประยุกต์ใช้ศาสตร์แนวคิด ทฤษฎีสัมัยใหม่ในการพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม มีจิตอาสาและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>Sub PLO 1.3 วิเคราะห์หลักการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหาชีวิต</p>	√	√		
<p>PLO 2 รอบรู้ในศาสตร์ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีความรับผิดชอบ</p> <p>Sub PLO 2.1 อธิบายการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้</p> <p>Sub PLO 2.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น แสดงออกถึงการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>Sub PLO 2.3 เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการทำงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัยต่อสังคม</p>	√ √	√ √	√ √	√ √
<p>PLO 3 รอบรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนานำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ</p>	√ √	√ √	√ √	√ √

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
Sub PLO 3.1 อธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์		√	√	√
Sub PLO 3.2 นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปฏิบัติเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาตนเองและสังคมได้		√	√	√
Sub PLO 3.3 ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ				
PLO 4 อธิบายแนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ	√	√	√	√
PLO 5 วิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อนำไปแก้ปัญหาในศตวรรษที่ 21	√	√	√	√
PLO 6 แสดงออกถึงความเป็นผู้นำทางความคิด จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดีเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม	√	√	√	√

6.4 ตารางความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) กับวิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	วิสัยทัศน์	พันธกิจ 1	พันธกิจ 2	พันธกิจ 3	พันธกิจ 4	พันธกิจ 5
PLO1	√	√	√	√	√	
PLO2	√		√	√	√	
PLO3	√		√	√	√	
PLO4	√	√	√	√	√	
PLO5	√		√	√	√	
PLO6	√		√	√	√	

วิสัยทัศน์ : ร่วมพัฒนาพลเมืองโลก ด้วยการผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคงให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคต

พันธกิจ : ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการวิชาการทางพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

พันธกิจที่ 1 ผลิตบัณฑิตที่เป็นคนดีมีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนา ทั้งในระดับชาติและนานาชาติมีความเป็นผู้นำและสร้างสังคมไทยให้เป็น “สังคมแห่งภูมิปัญญาการเรียนรู้และเป็นศูนย์กลางทางวิชาการพระพุทธศาสนาเถรวาท”

พันธกิจที่ 2 พัฒนาองค์ความรู้ผลิตผลงานวิจัยและวิชาการสร้างสรรค์นวัตกรรมบูรณาการศิลปวัฒนธรรมเพื่อนำพาสังคมด้วยองค์ความรู้บนวิถีธรรมตามศาสตร์สาขาของตนอันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมโลกในที่สุด

พันธกิจที่ 3 เผยแผ่องค์ความรู้ภูมิปัญญาด้านพระพุทธศาสนาที่แท้จริงให้แก่พลเมืองโลกสืบสานส่งต่อโดยศาสนทายาทที่เข้มแข็งแตกฉานในพระธรรมขององค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าให้ดำรงทรงไว้ในฐานะสมบัติที่ล้ำค่าของโลก

พันธกิจที่ 4 บริการวิชาการบริการสังคมด้วยสรรพกำลังและทุกองคาพยพของพระพุทธศาสนาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เจริญวัฒนาสถาพรเป็นประจักษ์ชัดเจนต่อสังคมไทยและสังคมโลก

พันธกิจที่ 5 สร้างพลวัตในการพัฒนามหาวิทยาลัยและเครือข่ายภาคีพุทธฯ ให้มีโครงสร้างระบบและกระบวนการบริหารจัดการที่มีคุณภาพเน้นการควบคุมกระบวนการสำคัญสู่ผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิผลประสิทธิภาพคุ้มค่าและสมประโยชน์

6.5 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) กับคุณลักษณะพื้นฐานร่วมกันของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

การกำหนดคุณลักษณะพื้นฐานร่วมกันของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ยึดหลักค่านิยมร่วม CORE VALUE MAHAMAKUT ทั้ง 9 ด้าน ดังนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ มมร	PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	PLO5	PLO6
GA1 มีคุณธรรมเป็นที่นับถือของสังคม			√			
GA2 รู้เท่าทันโลกอย่างถูกต้อง	√	√	√	√		
GA3 มีความชำนาญในการสอน			√	√		
GA4 สร้างทักษะสร้างสรรค์	√	√	√		√	√
GA5 ยึดมั่นในหลักพระพุทธศาสนา			√	√	√	√
GA6 มุ่งมั่นสู่การพัฒนา	√	√	√		√	√
GA7 ให้ความรู้ที่พัฒนาผู้คนได้		√	√	√		
GA8 มีความเป็นสากล	√	√			√	√
GA9 ผู้สอนหลักธรรมอันอุดม			√	√	√	√

6.6 ตารางความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (PEOs) กับ ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (PEOs)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)
<p>1. มีความรอบรู้ สามารถอธิบายแนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ</p> <p>2. มีความสามารถวิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อนำไปแก้ปัญหาในศตวรรษที่ 21</p> <p>3. มีความสามารถเป็นผู้นำทางความคิด จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดี เพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม</p> <p>4. มีความสามารถในการใช้ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น</p> <p>5. มีความรู้ศาสตร์สมัยใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นพลเมืองไทยที่รู้คุณค่าและรักษาชาติกำเนิด เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม</p>	<p>PLO 4 ใช้แนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ</p> <p>PLO 5 วิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อนำไปแก้ปัญหาในศตวรรษที่ 21</p> <p>PLO 6 แสดงออกถึงความเป็นผู้นำทางความคิด จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดี เพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม</p> <p>PLO 2 รอบรู้ในศาสตร์ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ</p> <p>Sub PLO 2.1 อธิบายการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้</p> <p>Sub PLO 2.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น แสดงออกถึงการใฝ่เรียนรู้ใฝ่เรียนและเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>Sub PLO 2.3 เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการใช้งานโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>PLO 1 รอบรู้ในศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบ</p> <p>Sub PLO 1.1 อธิบายแนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่ และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่</p>

<p>6. มีความสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาพัฒนาตนเองและสังคมไทย</p>	<p>เข้มแข็งที่จะนำมาพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้</p> <p>Sub PLO 1.2 ประยุกต์ใช้ศาสตร์แนวคิดทฤษฎีสัมัยใหม่ในการพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม มีจิตอาสาและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>Sub PLO 1.3 วิเคราะห์หลักการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหาชีวิต</p> <p>PLO 3 รอบรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ</p> <p>Sub PLO 3.1 อธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์</p> <p>Sub PLO 3.2 นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปฏิบัติเพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาดตนเองและสังคมได้</p> <p>Sub PLO 3.3 ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ</p>
--	--

7. ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLOs)

7.1 ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละชั้นปี

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้กำหนดความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLOs) ไว้ดังนี้

ชั้นปี 1 (YLO 1)

YLO 1.1 ใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม เข้าใจประวัติพระพุทธศาสนาและโครงสร้างพระไตรปิฎก เข้าใจแนวคิดทางปรัชญาในเบื้องต้น

YLO 1.2 ใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยในการสื่อสารในเบื้องต้น อ่านภาษาบาลีและสันสกฤตในเบื้องต้นได้ รู้และเข้าใจหลักการปฏิบัติกรรมฐาน อธิบายความเป็นมาของศาสนาต่าง ๆ ได้

ชั้นปี 2 (YLO 2)

YLO 2.1 แสดงออกถึงความเป็นพลเมืองที่ดี เข้าใจระเบียบวิธีวิจัยและนวัตกรรม รู้จักใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพระพุทธศาสนา รู้จักเปรียบเทียบคำสอนทางศาสนา

YLO 2.2 สื่อสารภาษาอังกฤษในเบื้องต้น มีทักษะในการดำเนินชีวิต รู้จักปฏิบัติ ตามศาสนพิธี รู้จักเปรียบเทียบวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา รู้จักใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ข้อมูล

ชั้นปี 3 (YLO 3)

YLO 3.1 ใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ประยุกต์ใช้แนวคิดสุขภาวะใน พระไตรปิฎก อธิบายหลักพุทธปรัชญาอย่างมีเหตุผล วิเคราะห์แนวคิดความเป็นไทยและความ เปลี่ยนแปลงทางสังคม

YLO 3.2 เลือกใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม วิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญาสังคม และการเมือง วิเคราะห์บทบาทของศาสนาต่อวิถีชีวิตคนรุ่นใหม่ ลงพื้นที่ทัศนศึกษาและนำเสนองาน พุทธศิลป์ศึกษาอย่างสร้างสรรค์

ชั้นปี 4 (YLO 4)

YLO 4.1 วิเคราะห์แนวคิดทางศาสนาด้วยหลักปรัชญา รู้จักวางแผนการใช้ชีวิต วิเคราะห์หลักการศึกษาที่ดี มีความเป็นผู้นำที่ดี รู้จักวิจัยในทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม เข้าใจ วัฒนธรรมความเป็นไทยอย่างสร้างสรรค์ (Soft Power)

YLO 4.2 ปฏิบัติงานในสถานที่ฝึกงานได้ตามระเบียบและขั้นตอนของสถานฝึกงาน สามารถจัดทำและนำเสนอรายงานการฝึกภาคสนามได้ตามคู่มือการฝึกภาคสนามของคณะศาสนา และปรัชญา

7.2 ตารางแสดงความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้กับผลลัพธ์สมรรถนะ

ชั้นปีที่	ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้ เมื่อสิ้นปีการศึกษา	ผลลัพธ์การเรียนรู้ หรืออาชีพที่สะท้อนสมรรถนะ
1	- รู้จักใช้หลักภาษาและเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้าใจหลักพระพุทธศาสนา เป็นพลเมืองที่ดีและ เป็นคนมีเหตุผล	- ผู้มีจิตสาธารณะ บำเพ็ญประโยชน์ ต่อสังคม
2	- สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษเบื้องต้นได้ เข้าใจ หลักคำสอนและวรรณกรรมทางศาสนา บูรณา การหลักศาสนาในการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21	- ศาสนพิธีกร - มัคทายก - พระธรรมวิทยากร - พระธรรมทูต
3	- ใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการและการเผย แผ่พระพุทธศาสนา สามารถแนะนำแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรมไทยได้	- นักเขียนบทสร้างสรรค์ (Content Creator) การเผยแผ่พระพุทธศาสนา - การท่องเที่ยวและวัฒนธรรมไทย
4	- คิดวิเคราะห์และวิจัยด้านปรัชญา ศาสนาและ วัฒนธรรม รู้จักวางแผนการใช้ชีวิต มีความเป็น ผู้นำ เข้าใจวัฒนธรรมความเป็นไทยอย่าง สร้างสรรค์ (Soft Power)	- นำเสนอบทความวิชาการด้าน ปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ - นักวิชาการศาสนา - นักวิชาการวัฒนธรรม - นักวิชาการพัฒนาชุมชน

ชั้นปีที่	ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้ เมื่อสิ้นปีการศึกษา	ผลลัพธ์การเรียนรู้ หรืออาชีพที่สะท้อนสมรรถนะ
		- อนุศาสนาจารย์ - นักคิด นักวิเคราะห์ นักเขียน นักวิชาการอิสระเพื่อสะท้อนสังคม

7.3 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) กับผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLOs)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง ของหลักสูตร	PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	PLO5	PLO6
YLO 1.1	√	√	√	√		
YLO 1.2	√	√	√	√		
YLO 2.1	√	√	√	√		
YLO 2.2	√	√	√	√		
YLO 3.1			√	√	√	√
YLO 3.2			√	√	√	√
YLO 4.1			√	√	√	√
YLO 4.2			√	√	√	√

ปีการศึกษา	ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้ เมื่อสิ้นปีการศึกษา	ร้อยละของผลลัพธ์การ เรียนรู้
ปีที่ 1	รู้จักใช้หลักภาษาและเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้าใจ หลักพระพุทธศาสนา เป็นพลเมืองที่ดีและเป็นคน มีเหตุผล	ร้อยละ 25
ปีที่ 2	สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษเบื้องต้นได้ เข้าใจ หลักคำสอนและวรรณกรรมทางศาสนา บูรณาการ หลักศาสนาในการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21	ร้อยละ 25
ปีที่ 3	ใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการและการเผยแพร่ พระพุทธศาสนา สามารถแนะนำแหล่งท่องเที่ยว เชิงศาสนาและวัฒนธรรมไทยได้	ร้อยละ 25
ปีที่ 4	คิดวิเคราะห์และวิจัยด้านปรัชญา ศาสนาและ วัฒนธรรม รู้จักวางแผนการใช้ชีวิต มีความเป็น ผู้นำ เข้าใจวัฒนธรรมความเป็นไทยอย่าง สร้างสรรค์ (Soft Power)	ร้อยละ 25
ผลรวมความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้		ร้อยละ 100

7.4 ตารางระบุเนื้อหาที่ผู้เรียนต้อง “รู้ (Know)” และ “เข้าใจ (Understanding)” ทักษะ (Skills) ที่ผู้เรียนต้องฝึกจริยธรรม (Ethics) และลักษณะบุคคล (Character) ที่ผู้เรียนต้องมีต้องเป็นหรือต้องแสดงออกมาให้เห็น เพื่อให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่ระบุไว้

เนื้อหาที่ผู้เรียนต้อง “รู้” และ “เข้าใจ” (Know)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
K1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง	S1 การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	E1 ความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่	C1 บุคลิกที่น่าเชื่อถือ และมีความเป็นผู้นำที่ใช้ความรู้เพื่อสร้างประโยชน์ต่อสังคม
K2 หลักการเป็นพลเมืองในวิถีระบอบประชาธิปไตย	S2 การแก้ไขปัญหาและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น	E2 คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ	C2 กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ
K3 กระบวนการสร้างพลเมืองเข้มแข็ง	S3 การแสดงผลและคิดเชิงวิพากษ์	E3 การไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น	C3 มีความรับผิดชอบต่อสังคม
K4 การเป็นพลเมืองที่มีคุณค่า	S4 ทักษะด้านดิจิทัล	E4 กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรมโดยการไม่เอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องที่ไม่ถูกต้อง	C4 ยอมรับความแตกต่างในสังคม
K5 แนวคิดและทฤษฎีสัมัยใหม่เพื่อการพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม	S5 ทักษะด้านสังคมและวัฒนธรรม	E5 ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักเบญจศีลเบญจธรรม	C5 ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
K6 ทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21	S6 การทำงานเป็นทีม	E6 ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	C6 คิดเป็นระบบ เชื่อมั่นในตนเอง
K7 หลักการประพฤติปฏิบัติตนเพื่อการเป็นแบบอย่างที่ดี	S7 ทักษะการทำงานที่หลากหลาย	E7 กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม	C7 รักการทำงานเป็นทีม
K8 หลักการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ	S8 การเป็นผู้นำ	E8 ความมีจิตใจเมตตา	C8 บุคลิกภาพดี
K9 หลักการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการทำงานและชีวิตประจำวัน	S9 การอยู่ร่วมกับผู้อื่น	E9 ความโอบอ้อมอารี	C9 มีค่านิยมยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ถูกต้อง
K10 การใช้สื่อดิจิทัล	S10 ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว	E10 ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี	C10 มีความรอบคอบ ละเอียดถี่ถ้วน
K11 คำศัพท์และสำนวนทางภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	S11 ทักษะด้านสังคมพหุวัฒนธรรม	E11 การไม่ทุจริตทางวิชาการ	C11 มีเมตตา กรุณา
K12 โครงสร้างทางภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	S12 การพัฒนางานเพื่อการประกอบอาชีพ		C12 ให้ความเท่าเทียมกันในสังคม
K13 หลักการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการทำงาน	S13 ความคิดสร้างสรรค์		C13 ยอมรับความแตกต่างในสังคม
K14 พหุวัฒนธรรมด้านการสื่อสาร	S14 ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร		C14 มีการสื่อสารที่ดี
	S15 การแก้ไขปัญหา		C15 คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีเหตุผล
	S16 ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม		C16 เป็นผู้นำเชิงพุทธ

<p>K15 หลักคุณธรรม จริยธรรมและมารยาทในการสื่อสาร</p> <p>K16 หลักการเลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศที่อย่างถูกต้องเหมาะสม</p> <p>K17 ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน</p> <p>K18 สาระสำคัญในพระไตรปิฎก</p> <p>K19 ภาษาบาลีและสันสกฤตที่ปรากฏอยู่ในภาษาไทยและวรรณกรรมพระพุทธศาสนา</p> <p>K20 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ</p> <p>K21 หลักธรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา</p> <p>K22 แนวคิด ทฤษฎีและวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน</p> <p>K23 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการดูแลทางด้านร่างกาย จิต อารมณ์ สังคมที่ปรากฏในพระไตรปิฎก</p> <p>K24 ศาสนพิธี กุศลพิธี บุญพิธี ทานพิธี ปกิณกพิธีในพระพุทธศาสนา</p> <p>K25 ประเพณีทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย</p> <p>K26 แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับนวัตกรรม พัฒนาปัญญา และคุณธรรม</p> <p>K27 รูปแบบของการพัฒนาดิจิทัล การประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน</p> <p>K28 งานวิจัยทางพระพุทธศาสนา ประเภท ความสำคัญ อิทธิพลของ</p>	<p>S17 ทักษะความรับผิดชอบ</p> <p>S18 การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ด้วยตนเอง</p> <p>S19 การแสดงเหตุผลในการนับถือศาสนาต่าง ๆ โดยเคารพสิทธิของผู้อื่น</p> <p>S20 การปฏิบัติกรรมฐาน</p> <p>S21 การพัฒนาและแก้ปัญหาตนเองโดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา</p> <p>S22 การสืบค้นข้อมูล การกลั่นกรองข้อมูล และการรวบรวมข้อมูล</p> <p>S23 การคิดสร้างสรรค์ในการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเชิงพุทธ</p> <p>S24 การคิดเชิงออกแบบเพื่อมีแนวคิดในการสร้างนวัตกรรมเชิงพุทธ</p> <p>S25 ทักษะการนำเสนอแนวคิดทางปรัชญา</p> <p>S26 ทักษะการฝึกปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนา</p> <p>S27 การแสดงออกในการยอมรับความแตกต่างทางพหุวัฒนธรรม</p> <p>S28 ทักษะใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสืบค้นความรู้</p> <p>S29 คิดวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญา</p> <p>S30 วิเคราะห์และสังเคราะห์ความเชื่อบนหลักการของเหตุผล</p>	<p>E12 การไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาและสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น</p> <p>E13 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่</p> <p>E14 มีจิตสาธารณะ</p> <p>E15 การไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น</p> <p>E16 มีความซื่อสัตย์ เที่ยงธรรมในการแสวงหาความรู้</p> <p>E17 มีความรับผิดชอบในทางวิชาการ</p> <p>E18 เคารพกฎ ระเบียบ และค่านิยมอันดีงามของสังคมพหุวัฒนธรรม</p> <p>E19 กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง</p> <p>E20 มีความคิดบนพื้นฐานของหลักปรัชญาและศาสนา</p> <p>E21 มีความเชื่อประกอบด้วยเหตุผล</p> <p>E22 เสียสละประโยชน์ตนต่อส่วนร่วม</p> <p>E23 มีความพอเพียง</p> <p>E24 ความเป็นภาวะผู้นำ</p>	<p>C17 ศึกษาตลอดชีวิต</p> <p>C18 มีความรับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>C19 เป็นนักบริหารจัดการ</p> <p>C20 มีความคิดสร้างสรรค์</p> <p>C21 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี</p> <p>C22 เป็นศาสนิกชนที่ดี</p> <p>C23 เปิดใจยอมรับความแตกต่างทางสังคมพหุวัฒนธรรม</p>
---	---	---	---

<p>วรรณกรรมที่ปรากฏในพระพุทธศาสนาของไทย</p> <p>K29 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญา</p> <p>K30 แนวคิดและคำสอนทางศาสนา</p> <p>K31 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรม</p> <p>K32 แนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญาเพื่อแก้ไขปัญหาในสังคมตามหลักวิชาการ</p> <p>K33 ความเชื่อและคำสอนในพระไตรปิฎกและคัมภีร์ทางศาสนาเพื่อแก้ไขปัญหาในสังคมปัจจุบัน</p> <p>K34 หลักการทางวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม</p> <p>K35 ระบบความเชื่อและหลักการปฏิบัติตามคำสอนทางศาสนา</p> <p>K36 แนวทางปฏิบัติตามวัฒนธรรมที่ดั่งงาม</p>	<p>S31 อยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างสันติ</p> <p>S32 คิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์</p> <p>S33 อภิปรายอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์</p> <p>S34 ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี</p>		
--	---	--	--

7.5 รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
<p>PLO 1 รอบรู้ในศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบ</p>	<p>K1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง</p> <p>K3 กระบวนการสร้างพลเมืองเข้มแข็ง</p> <p>K4 การเป็นพลเมืองที่มีคุณค่า</p>	<p>S2 การแก้ไขปัญหาและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น</p> <p>S4 ทักษะด้านดิจิทัล</p> <p>S5 ทักษะด้านสังคมและวัฒนธรรม</p>	<p>E1 ความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่</p>	<p>C1 บุคลิกที่น่าเชื่อถือ และมีความเป็นผู้นำที่ใช้ความรู้เพื่อสร้างประโยชน์ต่อสังคม</p> <p>C5 ใฝ่รู้ใฝ่เรียน</p> <p>C8 บุคลิกภาพดี</p>

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
<p>Sub PLO 1.1 อธิบายแนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่ และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งที่จะนำมาพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้</p> <p>Sub PLO 1.2 ประยุกต์ใช้ศาสตร์แนวคิดทฤษฎีสมัยใหม่ในการพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม มีจิตอาสาและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>Sub PLO 1.3 วิเคราะห์และบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาชีวิต ครอบครัว และสังคมได้อย่างมีเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม</p>	<p>K6 ทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21</p> <p>K7 หลักการประพฤติปฏิบัติตนเพื่อการเป็นแบบอย่างที่ดี</p> <p>K8 หลักการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ</p> <p>K9 หลักการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการทำงานและชีวิตประจำวัน</p> <p>K10 การใช้สื่อดิจิทัล</p> <p>K14 พหุวัฒนธรรมด้านการสื่อสาร</p> <p>K16 หลักการเลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศที่อย่างถูกต้องเหมาะสม</p> <p>K21 หลักธรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา</p> <p>K25 ปรุ ะ เ พ ณี ทา งพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย</p> <p>K26 แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับนวัตกรรม พัฒนาปัญญาและคุณธรรม</p>	<p>S7 ทักษะการทำงานที่หลากหลาย</p> <p>S9 การอยู่ร่วมกับผู้อื่น</p> <p>S10 ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว</p> <p>S12 การพัฒนางานเพื่อการประกอบอาชีพ</p> <p>S13 ความคิดสร้างสรรค์</p> <p>S14 ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร</p> <p>S17 ทักษะความรับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>S21 การพัฒนาและแก้ปัญหาตนเองโดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา</p> <p>S22 การสืบค้นข้อมูล การกลั่นกรองข้อมูล และการรวบรวมข้อมูล</p> <p>S27 การแสดงออกในการยอมรับความแตกต่างทางพหุวัฒนธรรม</p> <p>S31 อยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างสันติ</p>	<p>E2 คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวและมีจิตสาธารณะ</p> <p>E3 การไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น</p> <p>E4 กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม โดยการไม่เอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องที่ไม่ถูกต้องในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม</p> <p>E5 ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักเบญจศีลเบญจธรรม</p> <p>E6 ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์</p> <p>E7 กล้าตัดสินใจและกระทำ</p> <p>E13 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่</p> <p>E14 มีจิตสาธารณะ</p>	<p>C9 มีค่านิยมยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ถูกต้อง</p> <p>C17 ศึกษาตลอดชีวิต</p> <p>C18 มีความรับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>C20 มีความคิดสร้างสรรค์</p> <p>C21 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี</p> <p>C22 เป็นศาสนิกชนที่ดี</p>

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
	K31 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรม K36 แนวทางปฏิบัติตามวัฒนธรรมที่ดั่งาม		E15 การไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น	
<p>PLO 2 รอบรู้ในศาสตร์ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ</p> <p>Sub PLO 2.1 อธิบายการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้</p> <p>Sub PLO 2.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นได้</p> <p>Sub PLO 2.3 บูรณาการใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการใช้งานโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม</p>	<p>K11 คำศัพท์และสำนวนทางภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร</p> <p>K12 โครงสร้างทางภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร</p> <p>K13 หลักการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการทำงาน</p> <p>K14 พหุวัฒนธรรมด้านการสื่อสาร</p> <p>K26 แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับนวัตกรรม พัฒนาปัญญาและคุณธรรม</p> <p>K28 งาม วิ จั ย ท าง พระพุทธศาสนา ประเภท ความสำคัญ อิทธิพลของ วรรณกรรมที่ปรากฏใน พระพุทธศาสนาของไทย</p>	<p>S1 การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง</p> <p>S4 ทักษะด้านดิจิทัล</p> <p>S7 ทักษะการทำงานที่หลากหลาย</p> <p>S13 ความคิดสร้างสรรค์</p> <p>S14 ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร</p> <p>S17 ทักษะความรับผิดชอบ</p> <p>S18 การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ด้วยตนเอง</p> <p>S22 การสืบค้นข้อมูล การกลั่นกรองข้อมูล และการรวบรวมข้อมูล</p> <p>S23 การคิดสร้างสรรค์ในการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเชิงพุทธ</p>	<p>E11 การไม่ทุจริตทางวิชาการ</p> <p>E12 การไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาและสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น</p> <p>E16 มีความซื่อสัตย์ เที่ยงธรรมในการแสวงหาความรู้</p> <p>E17 มีความรับผิดชอบต่อในทางวิชาการ</p> <p>E19 กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง</p>	<p>C2 กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ</p> <p>C5 ใฝ่รู้ใฝ่เรียน</p> <p>C14 มีการสื่อสารที่ดี</p> <p>C17 ศึกษาตลอดชีวิต</p> <p>C21 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี</p>

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
		S24 การคิดเชิงออกแบบเพื่อ มีแนวคิดในการสร้าง นวัตกรรมเชิงพุทธ S28 ทักษะใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในการสืบค้นความรู้		
<p>PLO 3 รอบรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ</p> <p>Sub PLO 3.1 อธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์</p> <p>Sub PLO 3.2 นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาปฏิบัติเพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาตนเองและสังคมได้</p> <p>Sub PLO 3.3 ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ</p>	<p>K6 ทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21</p> <p>K10 การใช้สื่อดิจิทัล</p> <p>K11 คำศัพท์และสำนวนทางภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร</p> <p>K12 โครงสร้างทางภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร</p> <p>K17 ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน</p> <p>K18 สาระสำคัญของพระไตรปิฎก</p> <p>K19 ภาษาบาลีและสันสกฤตที่ปรากฏอยู่ในภาษาไทยและวรรณกรรมพระพุทธศาสนา</p>	<p>S1 การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง</p> <p>S3 การแสดงเหตุผลและคิดเชิงวิพากษ์</p> <p>S4 ทักษะด้านดิจิทัล</p> <p>S5 ทักษะด้านสังคมและวัฒนธรรม</p> <p>S8 การเป็นผู้นำ</p> <p>S13 ความคิดสร้างสรรค์</p> <p>S14 ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร</p> <p>S15 การแก้ไขปัญหา</p> <p>S18 การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ด้วยตนเอง</p> <p>S19 การแสดงเหตุผลในการนับถือศาสนาต่าง ๆ โดยเคารพสิทธิของผู้อื่น</p> <p>S20 การปฏิบัติกรรมาฐาน</p>	<p>E3 การไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น</p> <p>E5 ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักเบญจศีลเบญจธรรม</p> <p>E6 ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์</p> <p>E7 กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม</p> <p>E8 ความมีจิตใจเมตตา</p> <p>E9 ความโอบอ้อมอารี</p> <p>E10 ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี</p>	<p>C1 บุคลิกที่น่าเชื่อถือ และมีความเป็นผู้นำที่ใช้ความรู้เพื่อสร้างประโยชน์ต่อสังคม</p> <p>C2 กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ</p> <p>C4 ยอมรับความแตกต่างในสังคม</p> <p>C7 รักการทำงานเป็นทีม</p> <p>C8 บุคลิกภาพดี</p> <p>C9 มีค่านิยมยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ถูกต้อง</p> <p>C10 มีความรอบคอบ ความละเอียดถี่ถ้วน</p> <p>C11 มีเมตตา กรุณา</p> <p>C14 มีการสื่อสารที่ดี</p> <p>C15 คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีเหตุผล</p> <p>C16 เป็นผู้นำเชิงพุทธ</p>

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
	<p>K20 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ</p> <p>K21 หลักธรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา</p> <p>K22 แนวคิด ทฤษฎีและวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน</p> <p>K23 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการดูแลทางด้านร่างกาย จิต อารมณ์ สังคมที่ปรากฏในพระไตรปิฎก</p> <p>K24 ศาสนพิธี กุศลพิธี บุญพิธี ทาน พิธี ปกิณก พิธี ในพระพุทธศาสนา</p> <p>K26 แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับนวัตกรรม พัฒนาปัญญาและคุณธรรม</p> <p>K27 รูปแบบของการพัฒนาดิจิทัล การประยุกต์ใช้ดิจิทัล เพื่อการบริหารกิจการพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน</p> <p>K28 งานวิจัยทางพระพุทธศาสนา ประเภท ความสำคัญ อิทธิพลของ</p>	<p>S21 การพัฒนาและแก้ปัญหาตนเองโดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา</p> <p>S22 การสืบค้นข้อมูล การกลั่นกรองข้อมูล และการรวบรวมข้อมูล</p> <p>S23 การคิดสร้างสรรค์ในการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเชิงพุทธ</p> <p>S24 การคิดเชิงออกแบบเพื่อมีแนวคิดในการสร้างนวัตกรรมเชิงพุทธ</p> <p>S25 ทักษะการนำเสนอแนวคิดทางปรัชญา</p> <p>S26 ทักษะการฝึกปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนา</p> <p>S28 ทักษะใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสืบค้นความรู้</p> <p>S29 คิดวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวคิด และ ทฤษฎีทางปรัชญา</p>	<p>E11 การไม่ทุจริตทางวิชาการ</p> <p>E12 การไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาและสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น</p> <p>E14 มีจิตสาธารณะ</p> <p>E16 มีความซื่อสัตย์ เที่ยงธรรมในการแสวงหาความรู้</p> <p>E18 เคารพกฎ ระเบียบ และค่านิยมอันดีงามของสังคมพหุวัฒนธรรม</p> <p>E19 กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง</p> <p>E20 มีความคิดบนพื้นฐานของหลักปรัชญาและศาสนา</p> <p>E24 ความเป็นภาวะผู้นำ</p>	<p>C17 ศึกษาตลอดชีวิต</p> <p>C18 มีความรับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>C20 มีความคิดสร้างสรรค์</p> <p>C21 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี</p> <p>C22 เป็นศาสนิกชนที่ดี</p> <p>C23 เปิดใจยอมรับความแตกต่างทางสังคมพหุวัฒนธรรม</p>

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
	<p>วรรณกรรมที่ปรากฏในพระพุทธศาสนาของไทย</p> <p>K29 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญา</p> <p>K30 แนวคิดและคำสอนทางศาสนา</p> <p>K31 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรม</p> <p>K32 แนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญาเพื่อแก้ไขปัญหาในสังคมตามหลักวิชาการ</p> <p>K33 ความเชื่อและคำสอนในพระไตรปิฎกและคัมภีร์ทางศาสนาเพื่อแก้ไขปัญหาในสังคมปัจจุบัน</p> <p>K35 ระบบความเชื่อและหลักการปฏิบัติตามคำสอนทางศาสนา</p>	<p>S30 วิเคราะห์และสังเคราะห์ความเชื่อบนหลักการของเหตุผล</p> <p>S32 คิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์</p> <p>S34 ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี</p>		
<p>PLO 4 ใช้แนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญา ศาสนา และวัฒนธรรมได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ</p> <p>PLO 5 วิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อนำไปแก้ปัญหาในศตวรรษที่ 21</p>	<p>K1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง</p> <p>K2 หลักการเป็นพลเมืองในวิถีระบอบประชาธิปไตย</p>	<p>S1 การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง</p> <p>S2 การแก้ปัญหาและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น</p>	<p>E1 ความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่</p>	<p>C1 บุคลิกที่น่าเชื่อถือ และมีความเป็นผู้นำที่ใช้ความรู้เพื่อสร้างประโยชน์ต่อสังคม</p> <p>C2 กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ</p>

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
<p>PLO 6 แสดงออกถึงความเป็นผู้นำทางความคิด จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดีเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม</p>	<p>K3 กระบวนการสร้างพลเมืองเข้มแข็ง</p> <p>K4 การเป็นพลเมืองที่มีคุณค่า</p> <p>K5 แนวคิดและทฤษฎีสัมัยใหม่เพื่อการพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม</p> <p>K6 ทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21</p> <p>K7 หลักการประพฤติปฏิบัติตนเพื่อการเป็นแบบอย่างที่ดี</p> <p>K8 หลักการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ</p> <p>K9 หลักการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการทำงานและชีวิตประจำวัน</p> <p>K10 การใช้สื่อดิจิทัล</p> <p>K14 พหุวัฒนธรรมด้านการสื่อสาร</p> <p>K15 หลักคุณธรรม จริยธรรม และมารยาทในการสื่อสาร</p> <p>K16 หลักการเลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศที่อย่างถูกต้องเหมาะสม</p>	<p>S3 การแสดงเหตุผลและคิดเชิงวิพากษ์</p> <p>S4 ทักษะด้านดิจิทัล</p> <p>S5 ทักษะด้านสังคมและวัฒนธรรม</p> <p>S6 การทำงานเป็นทีม</p> <p>S8 การเป็นผู้นำ</p> <p>S10 ความยืดหยุ่นและ ความสามารถในการปรับตัว</p> <p>S11 ทักษะด้านสังคมพหุวัฒนธรรม</p> <p>S12 การพัฒนางานเพื่อการประกอบอาชีพ</p> <p>S13 ความคิดสร้างสรรค์</p> <p>S14 ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร</p> <p>S15การแก้ไขปัญหา</p> <p>S16 ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม</p> <p>S18 การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ด้วยตนเอง</p>	<p>E2 คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวและมีจิตสาธารณะ</p> <p>E3 การไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น</p> <p>E5 ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักเบญจศีลเบญจธรรม</p> <p>E6 ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์</p> <p>E7 กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม</p> <p>E8 ความมีจิตใจเมตตา</p> <p>E9 ความโอปอ้อมอารี</p> <p>E10 ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี</p> <p>E11 การไม่ทุจริตทางวิชาการ</p>	<p>C3 มีความรับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>C5 ใฝ่รู้ใฝ่เรียน</p> <p>C6 คิดเป็นระบบ เชื่อมั่นในตนเอง</p> <p>C7 รักการทำงานเป็นทีม</p> <p>C8 บุคลิกภาพดี</p> <p>C9 มีค่านิยมยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ถูกต้อง</p> <p>C10 มีความรอบคอบ ความละเอียดถี่ถ้วน</p> <p>C11 มีเมตตา กรุณา</p> <p>C12 ให้ความเท่าเทียมกันในสังคม</p> <p>C13 ยอมรับความแตกต่างในสังคม</p> <p>C14 มีการสื่อสารที่ดี</p> <p>C15 คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ มีเหตุผล</p> <p>C16 เป็นผู้นำเชิงพุทธ</p> <p>C17 ศึกษาตลอดชีวิต</p> <p>C19 เป็นนักบริหารจัดการ</p> <p>C20 มีความคิดสร้างสรรค์</p>

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
	<p>K17 ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน</p> <p>K18 สาระสำคัญของพระไตรปิฎก</p> <p>K20 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาสนาต่างๆ</p> <p>K21 หลักธรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา</p> <p>K22 แนวคิด ทฤษฎีและวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน</p> <p>K23 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการดูแลทางด้านร่างกาย จิต อารมณ์ สังคมที่ปรากฏในพระไตรปิฎก</p> <p>K25 ประเพณีทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย</p> <p>K26 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนวัตกรรม พัฒนาปัญญาและคุณธรรม</p>	<p>S19 การแสดงเหตุผลในการนับถือศาสนาต่าง ๆ โดยเคารพสิทธิของผู้อื่น</p> <p>S21 การพัฒนาและแก้ปัญหาตนเองโดยยึดหลักกรรมทางพระพุทธศาสนา</p> <p>S22 การสืบค้นข้อมูล การกลั่นกรองข้อมูล และการรวบรวมข้อมูล</p> <p>S23 การคิดสร้างสรรค์ในการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเชิงพุทธ</p> <p>S24 การคิดเชิงออกแบบเพื่อมีแนวคิดในการสร้างนวัตกรรมเชิงพุทธ</p> <p>S25 ทักษะการนำเสนอแนวคิดทางปรัชญา</p> <p>S26 ทักษะการฝึกปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนา</p> <p>S27 การแสดงออกในการยอมรับความแตกต่างทางพุทธวัฒนธรรม</p>	<p>E12 การไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาและสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น</p> <p>E13 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่</p> <p>E15 การไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น</p> <p>E16 มีความซื่อสัตย์ เที่ยงธรรมในการแสวงหาความรู้</p> <p>E17 มีความรับผิดชอบในทางวิชาการ</p> <p>E18 เคารพกฎ ระเบียบ และค่านิยมอันดีงามของสังคมพุทธวัฒนธรรม</p> <p>E19 กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง</p> <p>E20 มีความคิดบนพื้นฐานของหลักปรัชญาและศาสนา</p> <p>E21 มีความเชื่อประกอบด้วยเหตุผล</p> <p>E22 เสียสละประโยชน์ตนต่อส่วนร่วม</p> <p>E23 มีความพอเพียง</p> <p>E24 มีความเป็นภาวะผู้นำ</p>	<p>C21 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี</p> <p>C22 เป็นศาสนิกชนที่ดี</p> <p>C23 เปิดใจยอมรับความแตกต่างทางสังคมพุทธวัฒนธรรม</p>

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
	<p>K28 งาม วิจัย ทาง พระพุทธศาสนา ประเภท ความสำคัญ อธิพลของ วรรณกรรมที่ปรากฏใน พระพุทธศาสนาของไทย</p> <p>K29 แนวคิด และ ทฤษฎี เกี่ยวกับปรัชญา</p> <p>K30 แนวคิดและคำสอนทาง ศาสนา</p> <p>K31 แนวคิด และ ทฤษฎี เกี่ยวกับวัฒนธรรม</p> <p>K32 แนวคิดและทฤษฎีทาง ปรัชญาเพื่อแก้ไขปัญหาใน สังคมตามหลักวิชาการ</p> <p>K33 ความเชื่อและคำสอนใน พระไตรปิฎกและคัมภีร์ทาง ศาสนาเพื่อแก้ไขปัญหาใน สังคมปัจจุบัน</p> <p>K34 หลักการทางวัฒนธรรม เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุ วัฒนธรรม</p>	<p>S28 ทักษะใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในการสืบค้นความรู้</p> <p>S29 คิดวิเคราะห์เปรียบเทียบ แนวคิด และ ทฤษฎี ทาง ปรัชญา</p> <p>S30 วิเคราะห์และสังเคราะห์ ความเชื่อบนหลักการของ เหตุผล</p> <p>S31 อยู่ร่วมกันในสังคมพหุ วัฒนธรรมอย่างสันติ</p> <p>S32 คิด แก้ไขปัญหา อย่าง สร้างสรรค์</p> <p>S33 อภิปรายอย่างมีเหตุผล และสร้างสรรค์</p> <p>S34 ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชน ที่ดี</p>		

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
	K35 ระบบความเชื่อและหลักการปฏิบัติตามคำสอนทางศาสนา K36 แนวทางปฏิบัติตามวัฒนธรรมที่ดั่งาม			

7.6 การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรสู่รายวิชา

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร Program Learning Outcomes (PLOs)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ย่อยของหลักสูตร Sub - Program Learning Outcomes (SPLOs)	ชื่อวิชา
PLO 1 รอบรู้ในศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีสสมัยใหม่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบ	Sub PLO 1.1 อธิบายแนวคิดและทฤษฎีสสมัยใหม่ และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งที่จะนำมาพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้	GE1001 วิถี มมร สู่ความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก 3 (3-0-6) K3 + K4 + K6 + K7 + S2 + S9 + S10 + S21 + S31 + S36 + E2 + E4 + E6 + E14 + E18 + E23 + C1 + C8 + C16 + C17 + C21 + C22
		GE1002 มนุษย์กับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล 3 (3-0-6) K1 + K6 + K8 + K10 + K14 + K26 + S4 + S7 + S13 + S14 + E15 + C21
	Sub PLO 1.2 ประยุกต์ใช้ศาสตร์แนวคิด ทฤษฎีสสมัยใหม่ในการพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม มีจิตอาสาและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม	GE1005 การป้องกันและปราบปรามการทุจริต 3 (3-0-6) K4 + K7 + K9 + K21 + S17 + S21 + E1 + E3 + E4 + E5 + E6 + E7 + E23 + C9 + C18
		GE1007 ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ 3 (2-2-5) K6 + K10 + K16 + S4 + S10 + S12 + S14 + S22 + E7 + E13 + C5 + C17
	Sub PLO 1.3 วิเคราะห์และบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาชีวิต ครอบครัว และสังคมได้อย่าง	GE1008 ประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมไทย 3 (3-0-6) K25 + K31 + K36 + S5 + S10 + S27 + E6 + C20

	มีเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ อย่างมีความรับผิดชอบ	
PLO 2 รอบรู้ในศาสตร์ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ	<p>Sub PLO 2.1 อธิบายการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้</p> <p>Sub PLO 2.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นได้</p> <p>Sub PLO 2.3 บูรณาการใช้ภาษาไทยภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการใช้งานโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม</p>	<p>GE0001 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 (3) (3-0-6) K11 + S1 + S14 + S22 + S28 + E16 + C5 + C14</p> <p>GE0002 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (3) (3-0-6) K12 + K13 + K21 + S14 + S22 + E16 + E19 + C2 + C14</p> <p>GE0003 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3 (3) (3-0-6) K12 + K13 + K21 + S14 + S22 + E16 + E19 + C2 + C14</p> <p>GE1003 ภาษาไทยเพื่อทักษะการสื่อสาร 3 (2-2-5) K11 + K12 + K13 + S14 + S18 + S22 + S28 + E17 + C5 + C14 + C21</p> <p>GE1004 ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการสื่อสาร 3 (2-2-5) K11 + K12 + K13 + S14 + S18 + S22 + S28 + E17 + C5 + C14 + C21</p> <p>GE1006 วิจัยและนวัตกรรม 3 (2-2-5) K26 + K28 + S1 + S4 + S7 + S13 + S17 + S22 + S23 + S24 + E11 + E12 + E17 + C5 + C17</p>
PLO 3 รอบรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนานำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามแนวทางพุทธธรรม นำปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ	Sub PLO 3.1 อธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	<p>PH2101 ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา 3 (3-0-6) K17 + K21 + K29 + S22 + S26 + S34 + E5 + E8 + C16 + C22</p> <p>PH2102 พระไตรปิฎกศึกษา 3 (3-0-6) K18 + K27 + K32 + S1 + S21 + S26 + S34 + E5 + E7 + E10 + C9 + C11 + C16 + C22</p> <p>PH2103 ภาษาบาลีและสันสกฤตในพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6) K19 + K30 + K33 + S18 + E16 + C10</p>

	<p>Sub PLO 3.2 นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปฏิบัติเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาตนเองและสังคมได้</p> <p>Sub PLO 3.3 ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ</p>	<p>PH2105 ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6) K11 + K12 + K18 + K21 + S21 + S22 + E19 + C2 + C14</p> <p>PH2107 พิธีการในพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6) K24 + K30 + K33 + S8 + S26 + S34 + E5 + E6 + E10 + E24 + C1 + C16 + C22</p> <p>PH2104 ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน 3 (2-2-5) K18 + K22 + S20 + S21 + S26 + E5 + E8 + E10 + C8 + C16 + C22</p> <p>PH2110 สุขภาวะในพระไตรปิฎก 3 (3-0-6) K23 + K30 + S23 + S26 + E9 + C8 + C16 + C21</p> <p>PH2106 นวัตกรรมเพื่อพัฒนาปัญญาและคุณธรรม 3 (3-0-6) K21 + K26 + K33 + S4 + S13 + S15 + S22 + S23 + S24 + E11 + E12 + C7 + C16 + C22</p> <p>PH2108 งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาของไทย 3 (3-0-6) K28 + S24 + S25 + S30 + E11 + E12 + C17</p> <p>PH2109 ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6) K6 + K10 + K27 + S4 + S14 + S28 + S32 + E14 + E24 + C16 + C18 + C22</p> <p>PH2132 พุทธศิลป์ศึกษา 3 (3-0-6) K17 + K18 + S1 + S3 + S24 + E16 + C15 + C17 + C20</p>
<p>PLO 4 ใช้แนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ</p>		<p>PH2111 ปรัชญาเบื้องต้น 3 (3-0-6) K29 + K32 + S1 + S3 + S25 + E20 + E21 + C6</p> <p>PH2113 พุทธปรัชญา 3 (3-0-6) K17 + K18 + K21 + K29 + S26 + E5 + E10 + C16 + C22</p> <p>PH2114 ปรัชญาเทคโนโลยี 3 (3-0-6) K10 + K16 + K29 + S4 + S13 + S18 + S28 + E16 + C5 + C14</p> <p>PH2115 ปรัชญาสังคมและการเมือง 3 (3-0-6)</p>

		K2 + K29 + K32 + S2 + S10 + S31 + E3 + E6 + E18 + C1 + C3 + C9 + C12 + C13	
	PH2116	ปรัชญาศาสนา	3 (3-0-6)
		K20 + K29 + K30 + S19 + S26 + S30 + E10 + E20 + C23	
	PH2124	ปรัชญาไทย	3 (3-0-6)
		K28 + K29 + K32 + S22 + S25 + S30 + E20 + C5	
	PH2125	ปรัชญาการศึกษา	3 (3-0-6)
		K29 + K32 + S6 + S12 + E11 + E16 + C5 + C9 + C21	
	PH2127	ปรัชญาวิทยาศาสตร์	3 (3-0-6)
		K29 + KS3 + K22 + K28 + E12 + C7 + C15	
	PH2128	ปรัชญาหลังนวยุค	3 (3-0-6)
		K29 + K32 + S10 + S25 + S30 + E19 + E21	
	PH2118	ประวัติศาสตร์ศาสนา	3 (3-0-6)
		K20 + K30 + K35 + S19 + S26 + S34 + E15 + E20 + C22	
	PH2120	การเผยแผ่ศาสนาในยุคดิจิทัล	3 (3-0-6)
		K10 + K15 + K16 + K20 + K21 + S4 + S6 + S13 + S14 + S34 + E10 + E20 + C7 + C16 + C22	
	PH2134	ชีวิตและความตายในศาสนา	3 (3-0-6)
		K4 + K5 + K9 + K20 + K30 + K35 + S3 + S30 + C9 + C15 + C17 + C22	
	PH2136	ศาสนากับวิทยาศาสตร์	3 (3-0-6)
		K20 + K30 + S3 + S14 + S22 + S28 + S33 + E21 + C10 + C15	
	PH2121	พื้นฐานทางอารยธรรมและวัฒนธรรม	3 (3-0-6)
		K1 + K5 + K31 + K34 + K36 + S5 + S16 + E3 + E18 + C23	
	PH2122	พลวัตทางสังคมและวัฒนธรรม	3 (3-0-6)
		K1 + K5 + K6 + K14 + K30 + K33 + S11 + S27 + E18 + C23	
	PH2123	ไทยคดีศึกษา	3 (3-0-6)

		<p>K31 + K34 + K36 + S10 + S16 + E6 + C21 + C23</p> <p>PH2137 วัฒนธรรมกับการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)</p> <p>K17 + K25 + K31 + S5 + S12 + S22 + E10 + E18 + C16 + C19 + C21 + C22</p> <p>PH2139 วัฒนธรรมสร้างสรรค์ในสังคมสมัยใหม่ 3 (3-0-6)</p> <p>K1 + K6 + K10 + K14 + K25 + K31 + K36 + S4 + S11 + S12 + S13 + S16 + S24</p> <p>E12 + E19 + E23 + C2 + C5 + C7 + C17 + C20</p> <p>PH2141 คติชนวิทยา 3 (3-0-6)</p> <p>K31 + K34 + K36 + S11 + S27 + E6 + E18 + C23</p> <p>PH2142 ศาสนา วัฒนธรรมและสังคมไทย 3 (3-0-6)</p> <p>K30 + K31 + K32 + S5 + S32 + E6 + E9 + C4 + C21</p>
PLO 5 วิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อนำไปแก้ปัญหาในศตวรรษที่ 21		<p>PH2112 การใช้เหตุผลและการตีความ 3 (3-0-6)</p> <p>K29 + K30 + K33 + S3 + S25 + S29 + E17 + C10 + C15</p> <p>PH2117 ปรัชญาการออกแบบชีวิต 3 (3-0-6)</p> <p>K5 + K6 + K23 + K26 + K29 + S1 + S2 + S10 + S12 + S13 + S15 + S31 + E10 + C2 + C17</p> <p>PH2119 ศาสนาเปรียบเทียบ 3 (3-0-6)</p> <p>K20 + K30 + K33 + K35 + S19 + E20 + C13 + C22</p> <p>PH2135 ศาสนากับการพัฒนามนุษย์ 3 (3-0-6)</p> <p>K20 + K23 + K26 + K33 + S21 + S32 + E5 + E8 + E22 + C22</p> <p>PH2138 ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม 3 (3-0-6)</p> <p>K28 + K30 + K31 + S18 + S22 + S23 + S24 + S28 + S29 + S30 + E11 + E16 + E17 + C7 + C20</p> <p>PH2140 วิถีชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรม 3 (3-0-6)</p> <p>K6 + K34 + K36 + S18 + S31 + C12 + C13 + C23</p>
PLO 6 แสดงออกถึงความเป็นผู้นำทางความคิด จริยธรรมและ		<p>PH2126 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 (3-0-6)</p> <p>K29 + K30 + K33 + K35 + S15 + S32 + E2 + E23 + C19 + C20</p>

<p>วัฒนธรรมที่ดี เพื่อบำเพ็ญ ประโยชน์ต่อสังคม</p>		<p>PH2129 ปรัชญาเสรีภาพ 3 (3-0-6) K2 + K6 + K8 + K29 + K32 + S13 + S25 + S33 + E1 + E7 + E20 + C5 + C20</p> <p>PH2130 ศาสนากับวิถีชีวิตคนรุ่นใหม่ 3 (3-0-6) K20 + K21 + K30 + S10 + C11 + C18 + C21 + C34 + E1 + E7 + E10 + C11 C21 + C23</p> <p>PH2131 ศาสนากับภาวะผู้นำ 3 (3-0-6) K20 + K21 + K30 + S8 + S17 + S26 + E7 + E9 + E10 + E13 + E24 + C8 + C16 + C21</p> <p>PH2133 ศาสนากับสันติภาพโลก 3 (3-0-6) K20 + K30 + K32 + K33 + S2 + S15 + S21 + S31 + E2 + E5 + E8 + E18 + E23 + C11</p> <p>PH2143 การฝึกภาคสนาม 6 (270) K4 + K5 + K6 + K7 + K9 + K29 + K30 + K31 + K32 + K34 + K36 + S1 + S9 + S10 + S12 + S22 + S27 + S31 + S34 + E1 + E3 + E6 + E18 + E19 + E24 + C1 + C2 + C7 + C13 + C16 + C21 + C22 +C23</p>
---	--	--

7.7 ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs) กลยุทธ์ / วิธีการสอน และ กลยุทธ์ / วิธีการวัดและการประเมินผล
(แสดงความสอดคล้องระหว่าง ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร กลยุทธ์การสอน และ กลยุทธ์การวัดและการประเมินผล โดยแสดงข้อมูลแยกในแต่ละ PLOs)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs)	กลยุทธ์ / วิธีการสอน	กลยุทธ์ / วิธีการวัดและการประเมินผล
PLO 1 รอบรู้ในศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีสัมัยใหม่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบ	ระดับชั้นปี 1-2	
<p>Sub PLO 1.1 อธิบายแนวคิดและทฤษฎีสัมัยใหม่ และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งที่จะนำมาพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้</p> <p>Sub PLO 1.2 ประยุกต์ใช้ศาสตร์แนวคิด ทฤษฎีสัมัยใหม่ในการพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม มีจิตอาสาและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>Sub PLO 1.3 วิเคราะห์หลักการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การฟังบรรยายในชั้นเรียน (Lecture - based Learning) - การคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ประเด็นปัญหาในชั้นเรียน (Problem - based Learning) - การอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ (Interactive Lecture - based Learning) - การเรียนโดยมีกิจกรรม/เกมเป็นพื้นฐาน (Activity - based Learning) - การลงพื้นที่/ทัศนศึกษานอกสถานที่ (Investigating Field Trip - based Learning) 	<ul style="list-style-type: none"> - การสรุป/วิเคราะห์/สังเคราะห์/ร่วมอภิปรายในชั้นเรียนเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) 6 ชั้น คือ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า - การเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) 5 ชั้น การรับรู้ เลียนแบบ การกระทำตามแบบ การหาความถูกต้อง การกระทำอย่างต่อเนื่อง การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ - การเข้าร่วมกิจกรรมทัศนศึกษา/ลงพื้นที่ในสถานการณ์จริงเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) 5

	<ul style="list-style-type: none"> - การทำรายงานเดี่ยว/กลุ่ม และการนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน (Paper – based Learning) - การเรียนโดยมีโครงการ/การนำเสนอชิ้นงานเป็นฐาน (Project – based Learning) 	<p>ชั้น คือ การรับรู้ การตอบสนอง การเห็นคุณค่า การจัดระบบ การสร้างนิสัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - การนำเสนอรายงานเดี่ยว/รายงานกลุ่ม/โครงการ/ชิ้นงาน โดยการให้คะแนนแบบ Rubric Score เพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย
<p>PLO 2 รอบรู้ในศาสตร์ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีความรับผิดชอบ</p>	<p>ระดับชั้นปี 1-2</p>	
<p>Sub PLO 2.1 อธิบายการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้</p> <p>Sub PLO 2.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น แสดงออกถึงการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>Sub PLO 2.3 เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับจุดประสงค์ของการใช้งานโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การฟังบรรยายในชั้นเรียน (Lecture - based Learning) - การคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ประเด็นปัญหาในชั้นเรียน (Problem - based Learning) - การอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ (Interactive Lecture – based Learning) - การเรียนโดยมีกิจกรรม/เกมเป็นพื้นฐาน (Activity – based Learning) 	<ul style="list-style-type: none"> - การสรุป/วิเคราะห์/สังเคราะห์/ร่วมอภิปรายในชั้นเรียนเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) 6 ชั้น คือ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า - การเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) 5 ชั้น การรับรู้ เลียนแบบ การกระทำตามแบบ การหาความถูกต้อง การกระทำอย่างต่อเนื่อง การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ

	<ul style="list-style-type: none"> - การลงพื้นที่/ทัศนศึกษานอกสถานที่ (Investigating Field Trip – based Learning) - การทำรายงานเดี่ยว/กลุ่ม และการนำเสนอ รายงานหน้าชั้นเรียน (Paper – based Learning) - การเรียนโดยมีโครงการ/การนำเสนอชิ้นงานเป็นฐาน (Project – based Learning) 	<ul style="list-style-type: none"> - การเข้าร่วมกิจกรรมทัศนศึกษา/ลงพื้นที่ในสถานการณ์จริงเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) 5 ชั้น คือ การรับรู้ การตอบสนอง การเห็นคุณค่า การจัดระบบ การสร้างนิสัย - การนำเสนอรายงานเดี่ยว/รายงานกลุ่ม/โครงการ/ชิ้นงาน โดยการให้คะแนนแบบ Rubric Score เพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย
<p>PLO 3 รอบรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนานำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ</p>	<p>ระดับชั้นปี 1-2-3</p>	
<p>Sub PLO 3.1 อธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์</p> <p>Sub PLO 3.2 นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปฏิบัติเพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาตนเองและสังคมได้</p> <p>Sub PLO 3.3 ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การฟังบรรยายในชั้นเรียน (Lecture - based Learning) - การคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ประเด็นปัญหาในชั้นเรียน (Problem - based Learning) - การอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ (Interactive Lecture – based Learning) - การเรียนโดยมีกิจกรรม/เกมเป็นพื้นฐาน (Activity – based Learning) 	<ul style="list-style-type: none"> - การสรุป/วิเคราะห์/สังเคราะห์/ร่วมอภิปรายในชั้นเรียนเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) 6 ชั้น คือ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า - การเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) 5 ชั้น การรับรู้

	<ul style="list-style-type: none"> - การลงพื้นที่/ทัศนศึกษาออกสถานที่ (Investigating Field Trip – based Learning) - การทำรายงานเดี่ยว/กลุ่ม และการนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน (Paper – based Learning) - การเรียนโดยมีโครงงาน/การนำเสนอชิ้นงานเป็นฐาน (Project – based Learning) 	<p>เลียนแบบ การกระทำตามแบบ การหาความถูกต้อง การกระทำอย่างต่อเนื่อง การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเข้าร่วมกิจกรรมทัศนศึกษา/ลงพื้นที่ในสถานการณ์จริงเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) 5 ชั้น คือ การรับรู้ การตอบสนอง การเห็นคุณค่า การจัดระบบ การสร้างนิสัย - การนำเสนอรายงานเดี่ยว/รายงานกลุ่ม/โครงงาน/ชิ้นงาน โดยการให้คะแนนแบบ Rubric Score เพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย
<p>PLO 4 อธิบายแนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การฟังบรรยายในชั้นเรียน (Lecture - based Learning) - การคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ประเด็นปัญหาในชั้นเรียน (Problem - based Learning) - การอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ (Interactive Lecture – based Learning) - การเรียนโดยมีกิจกรรม/เกมเป็นพื้นฐาน (Activity – based Learning) 	<ul style="list-style-type: none"> - การสรุป/วิเคราะห์/สังเคราะห์/ร่วมอภิปรายในชั้นเรียนเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) 6 ชั้น คือ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า - การเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย

	<ul style="list-style-type: none"> - การลงพื้นที่/ทัศนศึกษาออกสถานที่ (Investigating Field Trip – based Learning) - การทำรายงานเดี่ยว/กลุ่ม และการนำเสนอ รายงานหน้าชั้นเรียน (Paper – based Learning) - การเรียนโดยมีโครงงาน/การนำเสนอชิ้นงานเป็นฐาน (Project – based Learning) 	<p>(Psychomotor Domain) 5 ชั้น การรับรู้ เลียนแบบ การกระทำตามแบบ การหาความ ถูกต้อง การกระทำอย่างต่อเนื่อง การกระทำ ได้อย่างเป็นธรรมชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเข้าร่วมกิจกรรมทัศนศึกษา/ลงพื้นที่ใน สถานการณ์จริงเพื่อวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) 5 ชั้น คือ การรับรู้ การตอบสนอง การเห็นคุณค่า การจัดระบบ การสร้างนิสัย - การนำเสนอรายงานเดี่ยว/รายงานกลุ่ม/ โครงงาน/ชิ้นงาน โดยการให้คะแนนแบบ Rubric Score เพื่อวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย
<p>PLO 5 วิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อนำไปแก้ปัญหาใน ศตวรรษที่ 21</p>	<p>ระดับชั้นปี 3-4</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - การฟังบรรยายในชั้นเรียน (Lecture - based Learning) - การคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ประเด็นปัญหาในชั้นเรียน (Problem - based Learning) - การอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ (Interactive Lecture – based Learning) - การเรียนโดยมีกิจกรรม/เกมเป็นพื้นฐาน (Activity – based Learning) - การลงพื้นที่/ทัศนศึกษานอกสถานที่ (Investigating Field Trip – based Learning) - การทำรายงานเดี่ยว/กลุ่ม และการนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน (Paper – based Learning) 	<ul style="list-style-type: none"> - การสรุป/วิเคราะห์/สังเคราะห์/ร่วมอภิปรายในชั้นเรียนเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) 6 ชั้น คือ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า - การเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) 5 ชั้น การรับรู้ เลียนแบบ การกระทำตามแบบ การหาความถูกต้อง การกระทำอย่างต่อเนื่อง การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ - การเข้าร่วมกิจกรรมทัศนศึกษา/ลงพื้นที่ในสถานการณ์จริงเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) 5 ชั้น คือ การรับรู้ การตอบสนอง การเห็นคุณค่า การจัดระบบ การสร้างนิสัย - การนำเสนอรายงานเดี่ยว/รายงานกลุ่ม/โครงการ/ชิ้นงาน โดยการให้คะแนนแบบ Rubric Score เพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย
--	--	---

	<p>- การเรียนโดยมีโครงการ/การนำเสนอชิ้นงาน เป็นฐาน (Project – based Learning)</p>	
<p>PLO 6 แสดงออกถึงความเป็นผู้นำทางความคิด จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดี เพื่อ บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม</p>	<p>ระดับชั้นปี 3-4</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - การฟังบรรยายในชั้นเรียน (Lecture - based Learning) - การคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ประเด็นปัญหาในชั้นเรียน (Problem - based Learning) - การอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ (Interactive Lecture – based Learning) - การเรียนโดยมีกิจกรรม/เกมเป็นพื้นฐาน (Activity – based Learning) - การลงพื้นที่/ทัศนศึกษานอกสถานที่ (Investigating Field Trip – based Learning) - การทำรายงานเดี่ยว/กลุ่ม และการนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน (Paper – based Learning) 	<ul style="list-style-type: none"> - การสรุป/วิเคราะห์/สังเคราะห์/ร่วมอภิปรายในชั้นเรียนเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) 6 ชั้น คือ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า - การเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) 5 ชั้น การรับรู้ เลียนแบบ การกระทำตามแบบ การหาความถูกต้อง การกระทำอย่างต่อเนื่อง การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ - การเข้าร่วมกิจกรรมทัศนศึกษา/ลงพื้นที่ในสถานการณ์จริงเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) 5 ชั้น คือ การรับรู้ การตอบสนอง การเห็นคุณค่า การจัดระบบ การสร้างนิสัย - การนำเสนอรายงานเดี่ยว/รายงานกลุ่ม/โครงการ/ชิ้นงาน โดยการให้คะแนนแบบ Rubric Score เพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย
--	--	---

	- การเรียนโดยมีโครงการ/การนำเสนอชิ้นงาน เป็นฐาน (Project – based Learning)	
--	---	--

7.8 วิธีการวัด (Assessment) ความสามารถ และหรือ ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	ภาระงานที่สะท้อนสมรรถนะของผู้เรียน	เกณฑ์การบรรลุสมรรถนะ/LO
PLO 1 รอบรู้ในศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีสสมัยใหม่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบ		
Sub PLO 1.1 อธิบายแนวคิดและทฤษฎีสสมัยใหม่ และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งที่จะนำมาพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้	สามารถอธิบายและยกตัวอย่างคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งได้ ประยุกต์ใช้ศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาชีวิต ครอบครัว สังคมได้อย่างมีเหมาะสมกับแต่ละประเด็นปัญหา ประยุกต์ใช้ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง และแสดงถึงการมีจิตอาสาและจิตสาธารณะ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม สามารถอธิบายแนวคิดและทฤษฎีสสมัยใหม่ที่นำมาใช้ในการพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ ใช้แนวคิดและทฤษฎีสสมัยใหม่ในการพัฒนาตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคมได้	เกณฑ์การบรรลุด้านความรู้ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ผู้เรียนแสดงออกถึงการมีจิตอาสาและจิตสาธารณะ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม โดยการประเมินเป็นระดับขั้น ตามความสามารถของผู้เรียน เฉพาะในรายวิชาบังคับเรียนต้องได้ระดับเกรด C ขึ้นไป จึงถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๆ เกณฑ์การบรรลุงานมอบหมายหรือชิ้นงาน โดยวิธีใช้เกณฑ์ Rubric Score - งานมอบหมาย - รายงาน - การนำเสนองาน - การสอบ - การทำข้อสอบ Take Home
Sub PLO 1.2 ประยุกต์ใช้ศาสตร์แนวคิด ทฤษฎีสสมัยใหม่ในการพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม มีจิตอาสาและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม		
Sub PLO 1.3 วิเคราะห์หลักการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหาชีวิต ครอบครัว และสังคมได้อย่างมีเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์อย่างมีความรับผิดชอบ		
PLO 2 รอบรู้ในศาสตร์ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันและสามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีความรับผิดชอบ		
Sub PLO 2.1 อธิบายการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้	สามารถอธิบายและยกตัวอย่างการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้ ประยุกต์ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้	เกณฑ์การบรรลุด้านความรู้ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ผู้เรียนแสดงออกถึงการมีจิตอาสาและจิตสาธารณะ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม โดยการประเมินเป็นระดับขั้น ตามความสามารถของผู้เรียน
Sub PLO 2.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา		

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	ภาระงานที่สะท้อนสมรรถนะของผู้เรียน	เกณฑ์การบรรลุสมรรถนะ/LO
<p>เหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น แสดงออกถึงการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>Sub PLO 2.3 เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการทำงานโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม</p>	<p>อย่างถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการทำงาน โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และแสดงพฤติกรรมที่เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต</p>	<p>เฉพาะในรายวิชาบังคับเรียนต้องได้ระดับเกรด C ขึ้นไป จึงถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๆ</p> <p>เกณฑ์การบรรลุงานมอบหมายหรือชิ้นงาน โดยวิธีใช้เกณฑ์ Rubric Score</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานมอบหมาย - รายงาน - การนำเสนองาน - การสอบ - การทำข้อสอบ Take Home
<p>PLO 3 รอบรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศานานำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ</p>		
<p>Sub PLO 3.1 อธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์</p> <p>Sub PLO 3.2 นำหลักธรรมทางพระพุทธศานามาปฏิบัติเพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาตนเองและสังคมได้</p>	<p>สามารถอธิบายและยกตัวอย่างหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการแก้ไขปัญหาดตนเองและสังคม และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมได้ตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธได้ และแสดงพฤติกรรมของผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธได้</p>	<p>เกณฑ์การบรรลุด้านความรู้ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ผู้เรียนแสดงออกถึงการมีจิตอาสาและจิตสาธารณะ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม โดยการประเมินเป็นระดับขั้น ตามความสามารถของผู้เรียน เฉพาะในรายวิชาบังคับเรียนต้องได้ระดับเกรด C ขึ้นไป จึงถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๆ</p> <p>เกณฑ์การบรรลุงานมอบหมายหรือชิ้นงาน โดยวิธีใช้เกณฑ์ Rubric Score</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานมอบหมาย - รายงาน - การนำเสนองาน - การสอบ
<p>Sub PLO 3.3 ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ</p>		

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	ภาระงานที่สะท้อนสมรรถนะของผู้เรียน	เกณฑ์การบรรลุสมรรถนะ/LO
- การทำข้อสอบ Take Home		
PLO4 ใช้แนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ		
ใช้แนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ	ได้แนวคิดและทฤษฎีตามหลักวิชาการแล้ว ร่วมคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างมีเหตุผล รวมถึงการแสดงออกด้วยการนำเสนองาน การลงพื้นที่ที่ศึกษาในสถานการณ์จริง	<p>เกณฑ์การบรรลุด้านความรู้ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ผู้เรียนแสดงออกถึงการมีจิตอาสาและจิตสาธารณะ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม โดยการประเมินเป็นระดับขั้น ตามความสามารถของผู้เรียน เฉพาะในรายวิชาบังคับเรียนต้องได้ระดับเกรด C ขึ้นไป จึงถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๆ</p> <p>เกณฑ์การบรรลุงานมอบหมายหรือชิ้นงาน โดยวิธีใช้เกณฑ์ Rubric Score</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานมอบหมาย - รายงาน - การนำเสนองาน - การสอบ - การทำข้อสอบ Take Home
PLO5 วิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อนำไปแก้ปัญหาในศตวรรษที่ 21		
วิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อนำไปแก้ปัญหาในศตวรรษที่ 21	ได้แนวคิดทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมแล้วนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และร่วมศึกษานอกสถานที่เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาสังคมในยุคดิจิทัล	<p>เกณฑ์การบรรลุด้านความรู้ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ผู้เรียนแสดงออกถึงการมีจิตอาสาและจิตสาธารณะ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม โดยการประเมินเป็นระดับขั้น ตามความสามารถของผู้เรียน เฉพาะในรายวิชาบังคับเรียนต้องได้ระดับเกรด C ขึ้นไป จึงถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๆ</p> <p>เกณฑ์การบรรลุงานมอบหมายหรือชิ้นงาน โดยวิธีใช้เกณฑ์ Rubric Score</p>

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	ภาระงานที่สะท้อนสมรรถนะของผู้เรียน	เกณฑ์การบรรลุสมรรถนะ/LO
		<ul style="list-style-type: none"> - งานมอบหมาย - รายงาน - การนำเสนองาน - การสอบ - การทำข้อสอบ Take Home
PLO6 แสดงออกถึงความเป็นผู้นำทางความคิด จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดีเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม		
แสดงออกถึงความเป็นผู้นำทางความคิด จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดีเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม	ได้แนวคิดทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมแล้วนำไปสู่การแสดงออกทางความคิดและความเป็นผู้นำเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม	<p>เกณฑ์การบรรลุด้านความรู้ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ผู้เรียนแสดงออกถึงการมีจิตอาสาและจิตสาธารณะ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม โดยการประเมินเป็นระดับขั้น ตามความสามารถของผู้เรียน เฉพาะในรายวิชาบังคับเรียนต้องได้ระดับเกรด C ขึ้นไป จึงถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๆ</p> <p>เกณฑ์การบรรลุงานมอบหมายหรือชิ้นงาน โดยใช้เกณฑ์ Rubric Score</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานมอบหมาย - รายงาน - การนำเสนองาน - การสอบ - การทำข้อสอบ Take Home

หมวดที่ 3

โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และหน่วยกิต

1. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ประกอบด้วย 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง หมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ให้พร้อมสำหรับโลกปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้เป็นผู้ใฝ่รู้และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 เป็นผู้ตระหนักรู้ถึงการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ในการพัฒนาและแก้ปัญหา มีจริยธรรมยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม 2) หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาเฉพาะด้านที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้ 3) หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาที่มุ่งเน้นผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ และรายวิชาต่าง ๆ ต้องกำหนดสอดคล้องสัมพันธ์กับ PLO ของหลักสูตรซึ่งเป็นไปตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ จึงจัดโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และหน่วยกิต ดังนี้

1.1 โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร 123 หน่วยกิต

1.1.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	24	หน่วยกิต
1) รายวิชาพื้นฐาน ไม่นับหน่วยกิต 3 รายวิชา		
2) รายวิชาบังคับ จำนวน 24 หน่วยกิต		
1.1.2 หมวดวิชาเฉพาะ¹	93	หน่วยกิต
1. รายวิชาบังคับ	69	หน่วยกิต
2. รายวิชาเลือก	18	หน่วยกิต
3. รายวิชาฝึกประสบการณ์	6	หน่วยกิต
1.1.3 หมวดวิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต
รวม	123	หน่วยกิต

¹ หลักสูตรได้จัดการเรียนการสอนวิชาเฉพาะทางพระพุทธศาสนาไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต ตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.2559

2. ความหมายของเลขรหัสประจำรายวิชาที่ใช้ในหลักสูตร

การใช้รหัสรายวิชา มีวัตถุประสงค์ที่จะสื่อความหมายถึงธรรมชาติและลักษณะของรายวิชา ระหว่างผู้เรียน ผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องซึ่งเมื่อรวมกับรายวิชาแล้วจะทำให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ วิทยาศาสตร์ การจัดหมวดหมู่คณะวิชา ภาควิชาหรือกลุ่มวิชาในแต่ละรายวิชาและลำดับของรายวิชา กำหนดให้มีรหัสประจำ จำนวน 6 หน่วย เป็นอักษร 2 หน่วย และตัวเลข 4 หน่วยโดยมีความหมาย ดังนี้

2.1 อักษร 2 ตัว เป็นอักษรย่อมาจากคณะวิชาหรือหมวดวิชาหรือกลุ่มวิชา ดังนี้

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (General Education)	ใช้คำย่อ	GE
- รายวิชาพื้นฐาน บัณฑิตเรียน ไม่นับหน่วยกิต		GE0xxx
- รายวิชาบังคับเรียน		GE1xxx
หมวดวิชาเฉพาะ	ใช้คำย่อ	PH
ภาควิชาพุทธศาสตร์		PH1xxx
- สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา		PH11xx
- สาขาวิชาพระพุทธศาสนา		PH12xx
- สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา		PH13xx
ภาควิชาปรัชญา		PH2xxx
- สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม		PH21xx
- สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา		PH22xx

2.2 ตัวเลข 4 ตัว เป็นตัวเลขประจำภาควิชา และลำดับวิชาในแต่ละภาควิชา ดังนี้

พยัญชนะตัวที่ 1 และที่ 2 หมายถึง สัญลักษณ์ของคณะวิชาหรือหมวดวิชาหรือกลุ่มวิชา
 เลขตัวที่ 1 หมายถึง ภาควิชา
 เลขตัวที่ 2 หมายถึง สาขาวิชา
 เลขตัวที่ 3- 4 หมายถึง ลำดับวิชาในแต่ละภาควิชา ตั้งแต่ 01-99

2.3 ความหมายของเลขรหัสหน่วยกิต

อักษรรหัสหน่วยกิต น (บ-ป-ต) ดังนี้
 น หมายถึง หน่วยกิต
 บ หมายถึง การจัดการเรียนรู้แบบเน้นทฤษฎี/แบบเชิงรุก
 ป หมายถึง ปฏิบัติ
 ต หมายถึง ศึกษาด้วยตนเอง

รหัสหน่วยกิต เช่น 3 (3-0-6) หรือ (3) (3-0-6)

ตัวเลขนอกวงเล็บ เช่น (3) หมายถึง จำนวนหน่วยกิต รายวิชาพื้นฐาน บัณฑิตเรียน ไม่นับหน่วยกิต

ตัวเลขนอกวงเล็บ เช่น 3 หมายถึง จำนวนหน่วยกิต รายวิชาบังคับเรียน

ตัวเลขนอกวงเล็บ หมายถึง จำนวนหน่วยกิต

ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 1 หมายถึง จำนวนชั่วโมงการจัดการเรียนรู้แบบเน้นทฤษฎี

ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 2 หมายถึง จำนวนชั่วโมงภาคปฏิบัติ

ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 3 หมายถึง จำนวนชั่วโมงที่นักศึกษาต้องไปศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเองนอกเวลา

3. ระบบการจัดการศึกษา

3.1 ระบบ

ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ และมีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และข้อกำหนดต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3.2 วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

วัน – เวลาราชการปกติ

ภาคการศึกษาที่ 1 เดือนมิถุนายน – เดือนตุลาคม

ภาคการศึกษาที่ 2 เดือนพฤศจิกายน – เดือนมีนาคม

3.3 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

ไม่มีภาคฤดูร้อน

3.4 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ตามระเบียบหรือประกาศของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3.5 ระบบจัดการศึกษา

แบบชั้นเรียน

แบบทางไกลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก

แบบทางไกลผ่านสื่อแพร่ภาพและเสียงเป็นสื่อหลัก

แบบทางไกลทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อหลัก (E-Learning)

แบบทางไกลทางอินเทอร์เน็ต

อื่น ๆ (ระบุ)...ระบบออนไลน์...

หมายเหตุ: การจัดการเรียนการสอนในระบบออนไลน์ ให้เป็นไปตามสถานการณ์และ/หรือประกาศของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3.6 การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา (ถ้ามี)

ตามระเบียบหรือประกาศของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยและประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเทียบโอนหน่วยกิตและผลการศึกษาในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

4. รายวิชา/กลุ่มสาระ/ชุดวิชา (Module)

4.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		24	หน่วยกิต
4.1.1) รายวิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิต 3 รายวิชา			
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา		น (บ-ป-ต)
GE0001	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 Fundamental English I		(3) (3-0-6)
GE0002	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 Fundamental English II		(3) (3-0-6)
GE0003	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3 Fundamental English III		(3) (3-0-6)
4.1.2) รายวิชาบังคับ 8 รายวิชา		24	หน่วยกิต
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา		น (บ-ป-ต)
GE1001	วิถี มมร สู่ความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก MBU Way to Thai and Global Citizens		3 (3-0-6)
GE1002	มนุษย์กับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล Human and Living in Digital Age		3 (3-0-6)
GE1003	ภาษาไทยเพื่อทักษะการสื่อสาร Thai Language for Communication		3 (2-2-5)
GE1004	ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการสื่อสาร English for Communication		3 (2-2-5)
GE1005	การป้องกันและปราบปรามการทุจริต Prevention and Suppression of Corruption		3 (3-0-6)
GE1006	วิจัยและนวัตกรรม Research and Innovation		3 (3-0-6)
GE1007	ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ 21 st Century Skills for Living and Occupations		3 (2-2-5)
GE1008	ประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมไทย History, Arts, and Thai Culture		3 (3-0-6)
4.2 หมวดวิชาเฉพาะ		93	หน่วยกิต
4.2.1) รายวิชาบังคับ		69	หน่วยกิต
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา		น (บ-ป-ต)
PH2101	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา*		3 (3-0-6)

	History of Buddhism	
PH2102	พระไตรปิฎกศึกษา* Tipitaka Studies	3 (3-0-6)
PH2103	ภาษาบาลีและสันสกฤตในพระพุทธศาสนา* Pali and Sanskrit in Buddhism	3 (3-0-6)
PH2104	ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน* Theory and Practice of Meditation	3 (3-0-6)
PH2105	ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษพระพุทธศาสนา* English for Buddhist Studies	3 (3-0-6)
PH2106	นวัตกรรมเพื่อพัฒนาปัญญาและคุณธรรม* Innovation for Wisdom and Morality Development	3 (3-0-6)
PH2107	พิธีการในพระพุทธศาสนา* Ceremonies in Buddhism	3 (3-0-6)
PH2108	งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาของไทย* Buddhist Research and Literary Works in Thailand	3 (3-0-6)
PH2109	ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการพระพุทธศาสนา* Digital for Buddhist Affairs Administration	3 (3-0-6)
PH2110	สุขภาพในพระไตรปิฎก* Health Care in Tipitaka	3 (3-0-6)
PH2111	ปรัชญาเบื้องต้น Introduction to Philosophy	3 (3-0-6)
PH2112	การใช้เหตุผลและการตีความ Reasoning and Interpretation	3 (3-0-6)

หมายเหตุ : * หมายถึง รายวิชาเฉพาะทางพระพุทธศาสนา ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
ตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.2559

PH2113	พุทธปรัชญา Buddhist Philosophy	3 (3-0-6)
PH2114	ปรัชญาเทคโนโลยี Philosophy of Technology	3 (3-0-6)
PH2115	ปรัชญาสังคมและการเมือง Social and Political Philosophy	3 (3-0-6)
PH2116	ปรัชญาศาสนา Philosophy of Religion	3 (3-0-6)
PH2117	ปรัชญาการออกแบบชีวิต Philosophy of Life Design	3 (3-0-6)

PH2118	ประวัติศาสตร์ศาสนา History of Religion	3 (3-0-6)
PH2119	ศาสนาเปรียบเทียบ Comparative Religion	3 (3-0-6)
PH2120	การเผยแผ่ศาสนาในยุคดิจิทัล Propagation of Religion in Digital Age	3 (3-0-6)
PH2121	พื้นฐานทางอารยธรรมและวัฒนธรรม Foundation of Civilization and Culture	3 (3-0-6)
PH2122	พลวัตทางสังคมและวัฒนธรรม Social and Cultural Dynamics	3 (3-0-6)
PH2123	ไทยคดีศึกษา Thai Studies	3 (3-0-6)
4.2.2) รายวิชาเลือก		18 หน่วยกิต
PH2124	ปรัชญาไทย Thai Philosophy	3 (3-0-6)
PH2125	ปรัชญาการศึกษา Philosophy of Education	3 (3-0-6)
PH2126	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง Philosophy of Sufficiency Economy	3 (3-0-6)
PH2127	ปรัชญาวิทยาศาสตร์ Philosophy of Science	3 (3-0-6)
PH2128	ปรัชญาหลังนวยุค Post-modern Philosophy	3 (3-0-6)
PH2129	ปรัชญาเสรีภาพ Philosophy of Freedom	3 (3-0-6)
PH2130	ศาสนากับวิถีชีวิตคนรุ่นใหม่ Religion and Lifestyle of New Generation	3 (3-0-6)
PH2131	ศาสนากับภาวะผู้นำ Religion and Leadership	3 (3-0-6)
PH2132	พุทธศิลป์ศึกษา Buddhist Art Studies	3 (3-0-6)
PH2133	ศาสนากับสันติภาพโลก Religion and World Peace	3 (3-0-6)
PH2134	ชีวิตและความตายในศาสนา Life and Death in Religion	3 (3-0-6)
PH2135	ศาสนากับการพัฒนามนุษย์ Religion and Human Development	3 (3-0-6)

PH2136	ศาสนากับวิทยาศาสตร์ Religion and Science	3 (3-0-6)
PH2137	วัฒนธรรมกับการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา Culture and Buddhist Tourism	3 (3-0-6)
PH2138	ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม Research in Philosophy, Religion, and Culture	3 (3-0-6)
PH2139	วัฒนธรรมสร้างสรรค์ในสังคมสมัยใหม่ Soft Power in Modern Society	3 (3-0-6)
PH2140	วิถีชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรม Lifestyle in Multicultural Society	3 (3-0-6)
PH2141	คติชนวิทยา Folklore	3 (3-0-6)
PH2142	ศาสนา วัฒนธรรมและสังคมไทย Religion, Culture, and Thai Society	3 (3-0-6)

4.2.3) รายวิชาฝึกประสบการณ์

6

หน่วยกิต

ชื่อรายวิชา

น (บ-ป-ต)

PH2143	การฝึกภาคสนาม Field Experience	6 (270)
--------	-----------------------------------	---------

4.3 หมวดวิชาเลือกเสรี

6

หน่วยกิต

ให้เลือกเรียนวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต ตามรายวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย และไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยเรียนมาแล้วโดยอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชา นั้น ๆ

5. แผนการศึกษา

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) ได้จัดแผนการศึกษาโดยกำหนดเรียงลำดับรายวิชาจากง่ายไปหายากในแต่ละชั้นปี เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนนำไปสู่การบรรลุ YLOs หลังจากสิ้นสุดการศึกษาในทุกๆ รายวิชา ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs) ที่กำหนดทุกข้อไว้ ดังนี้

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE0001	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 (วิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิต)	(3)	3	0	6
GE1001	วิถี มมร สู่ความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
GE1002	มนุษย์กับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH2101	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา (วิชาบังคับ)	3	3	0	6

PH2102	พระไตรปิฎกศึกษา (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH2111	ปรัชญาเบื้องต้น (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
รวม		15			

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE0002	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (วิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิต)	(3)	3	0	6
GE1003	ภาษาไทยเพื่อทักษะการสื่อสาร (วิชาบังคับ)	3	2	2	5
GE1008	ประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมไทย (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH2103	ภาษาบาลีและสันสกฤตในพระพุทธศาสนา (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH2104	ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH2118	ประวัติศาสตร์ศาสนา (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
รวม		15			

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE0003	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3 (วิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิต)	(3)	3	0	6
GE1005	การป้องกันและปราบปรามการทุจริต (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
GE1006	วิจัยและนวัตกรรม (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH2105	ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพระพุทธศาสนา (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH2106	นวัตกรรมเพื่อพัฒนาปัญญาและคุณธรรม (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH2119	ศาสนาเปรียบเทียบ (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
รวม		15			

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE1004	ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการสื่อสาร (วิชาบังคับ)	3	2	2	5
GE1007	ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ (วิชาบังคับ)	3	2	2	5
PH2107	พิธีการในพระพุทธศาสนา (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH2108	งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาของไทย (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH2112	การใช้เหตุผลและการตีความ (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH2121	พื้นฐานทางอารยธรรมและวัฒนธรรม (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
PH2109	ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการพระพุทธศาสนา (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH2110	สุขภาวะในพระไตรปิฎก (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH2113	พุทธปรัชญา (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH2120	การเผยแผ่ศาสนาในยุคดิจิทัล (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH2122	พลวัตทางสังคมและวัฒนธรรม (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH2123	ไทยคดีศึกษา (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
PH2114	ปรัชญาเทคโนโลยี (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH2115	ปรัชญาสังคมและการเมือง (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH21XX	วิชาเลือก	3	3	0	6
PH21XX	วิชาเลือก	3	3	0	6
PH21XX	วิชาเลือก	3	3	0	6
PH21XX	วิชาเลือกเสรี	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
PH2116	ปรัชญาศาสนา (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH2117	ปรัชญาการออกแบบชีวิต (วิชาบังคับ)	3	3	0	6
PH21XX	วิชาเลือก	3	3	0	6
PH21XX	วิชาเลือก	3	3	0	6
PH21XX	วิชาเลือก	3	3	0	6
PH21XX	วิชาเลือกเสรี	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
PH2143	การฝึกภาคสนาม (วิชาบังคับ)	6	0	270	0
รวม		6			

6. คำอธิบายรายวิชา

6.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

รหัสวิชา ชื่อรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา น (บ-ป-ต)

GE0001 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 (3) (3-0-6)

Fundamental English I

โครงสร้างภาษาอังกฤษ คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา สำนวนภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน เน้นฝึกทักษะฟัง-พูดเบื้องต้น สามารถพูด เขียน และจับใจความสำคัญของข้อความทั่ว ๆ ไปได้

English structure; Buddhist vocabularies; English idioms in daily life; training of listening, speaking, reading, and writing dealing with basic listening and speaking; ability in speaking, writing, and reading for main idea of general message of familiar.

GE0002 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (3) (3-0-6)

Fundamental English II

พัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนที่มีความซับซ้อนได้ถูกต้องตามหลักภาษา โดยเน้นการสนทนาภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านสังคม การทำงาน หรือด้านการศึกษา ในระดับกลางไปจนถึงระดับสูงและประยุกต์ใช้ในการสอบวัดระดับทางภาษาอังกฤษได้

Development of complex listening, speaking, reading, and writing skills according to language principles, with a focus on everyday English conversations related to the dissemination of Buddhism, social interactions, work, or education, at an intermediate to advanced level, and applying them for test of English language proficiency.

GE0003 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3 (3) (3-0-6)

Fundamental English III

พัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนภาษาอังกฤษ สำนวนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เพื่อการศึกษาค้นคว้าเชิงวิชาการในระดับสูงได้ สามารถใช้ภาษาอังกฤษด้านสังคม การทำงาน หรือด้านการศึกษาได้ สามารถพูดและเขียนข้อความที่ซับซ้อนได้อย่างชัดเจน และถูกต้องตามโครงสร้างไวยากรณ์ พร้อมทั้งสามารถใช้คำเชื่อมประโยคได้อย่างถูกต้อง

Development of English listening, speaking, reading, and writing; English idioms in relation to Buddhism for high-level academic research; ability in English use in society, working, education; ability in speaking and writing of complex passages with grammatical correction; use of correct conjunctions.

GE1001 วิถี มมร สู่ความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก 3 (3-0-6)

MBU Way to Thai and Global Citizens

ความเป็นมาของ มมร ความเข้าใจอัตลักษณ์และความเชี่ยวชาญขององค์กร การสร้างจิตวิญญาณความเป็น มมร การพัฒนาบุคลิกภาพและความเป็นสากลแบบ มมร ความรอบรู้ในหลัก

พระพุทธศาสนาและสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในบริสังคมไทยร่วมสมัยและระดับชาติ รักและศรัทธาในมหาวิทยาลัย การวางแผนชีวิตเพื่อการเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ความภาคภูมิใจในการเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก

History of MBU; understanding of organizational identity and expertise; strengthening of MBU spirit; development of MBU personality and universality; omniscience of Buddhist principles and ability in Buddhist propagation to national or international levels; love and faith of university, Life planning for Valuable citizenship of Thai and global society; citizen rights and responsibilities; pride of Thai and global citizenship.

GE1002 มนุษย์กับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล 3 (3-0-6)

Human and Living in Digital Age

ธรรมชาติ ทัศนคติ และพฤติกรรมของมนุษย์ ดิจิทัลกับการเรียนรู้ การคิดเชิงการออกแบบ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ความมั่นคงปลอดภัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ กฎหมายดิจิทัล หลักศาสนากับดิจิทัล และการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศดิจิทัล การแก้ปัญหาสังคมในยุคดิจิทัลและมีสมรรถนะดิจิทัล

Nature, attitude, and behavior of human; digital and learning; design thinking; use of information technology and daily life communication; information technology security; digital laws; religious principles and digital; media literacy and digital information; social problem-solving in digital age and digital competency.

GE1003 ภาษาไทยเพื่อทักษะการสื่อสาร 3 (2-2-5)

Thai Language for Communication

แนวคิดเบื้องต้นของการสื่อสาร ความสำคัญ ประเภท ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย กระบวนการสื่อสาร ศิลปะการสื่อสาร ทั้งทักษะการฟัง การอ่าน การเขียน การพูด จริยธรรมการสื่อสารในสังคมยุคดิจิทัล หลักการสื่อสารตามแนวพุทธศาสนา

Basic concepts of communication; importance, types, and particularities of Thai language; communication process and art in listening, reading, writing, and speaking; communication ethics in digital society; communicative principles according to Buddhism.

GE1004 ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการสื่อสาร 3 (2-2-5)

English for Communication

ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบริบทต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันตามแนวภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

English listening, speaking, reading, and writing for daily life communication based on Communicative Language Teaching (CLT).

GE1005 การป้องกันและปราบปรามการทุจริต 3 (3-0-6)

Prevention and Suppression of Corruption

หลักการการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การปรับฐานความคิดด้านทุจริตส่วนตน และส่วนรวม สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต หลักจริยธรรมและธรรมาภิบาล จิตพอเพียงพื้นฐานของการต้านทุจริต การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามหลักพระพุทธศาสนา

Principles of prevention and suppression of corruption; adjustment of self and public understanding of anti-corruption; anti-corruption society; ethics and good governance; anti-corruption based on self-sufficiency; strengthening prevention and suppression of corruption according to Buddhist principles.

GE1006 วิจัยและนวัตกรรม 3 (3-0-6)

Research and Innovation

แนวคิดการวิจัย นวัตกรรมและกระบวนการพัฒนานวัตกรรม ระเบียบวิธีวิทยาการวิจัย การเขียนโครงร่างวิจัย เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่าง สถิติ และการวิเคราะห์ข้อมูล และแนวทางการเลือกผลงานวิจัยมาใช้ประโยชน์โดยยึดหลักจริยธรรมการวิจัย และหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

Concepts of research, innovation and process of innovation development, research methodology, writing research proposal, sampling technique, statistics and data analysis, guidelines on utilizing of research reports considering research ethics principles, and basic principles in human research.

GE1007 ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ 3 (2-2-5)

21st Century Skills for Living and Occupations

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะด้านสารสนเทศ และเทคโนโลยี บูรณาการ การประยุกต์เพื่อพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพอย่างมีคุณภาพในศตวรรษที่ 21

Theoretical concepts of the 21st century skills; information and technology skills; integration and application for important skill development for quality of living and occupations in the 21st century.

GE1008 ประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมไทย 3 (3-0-6)

History, Arts, and Thai Culture

ประวัติศาสตร์ไทย แหล่งกำเนิดของชนชาติไทย การแบ่งสมัยของประวัติศาสตร์ไทย การก่อตั้งและพัฒนาของอาณาจักรไทย วิวัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการเมือง ประวัติศาสตร์ไทยในบริบทประวัติศาสตร์โลก ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมไทย

Thai history; origins of Thai nationality; periods of Thai history; establishment and development of the Kingdom of Thailand; Thai evolution of society,

economy, culture, and politics; Thai history in world history context, Introduction to arts and Thai culture.

6.2 หมวดวิชาเฉพาะ

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา	น (บ-ป-ต)
PH2101	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา History of Buddhism พุทธประวัติในปฐมกาล มัชฌิมกาล และปัจฉิมกาล การสังคายนาและนิกายต่าง ๆ ในพระพุทธศาสนา เส้นทางพุทธอารยธรรมและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ณ ดินแดนสุวรรณภูมิ The Buddha's history in the beginning, middle and last times; The Buddhist Rehearsal and Schools of Buddhism; paths of Buddhist civilization and the Buddhist propagation in the land of Suvarnabhumi.	3 (3-0-6)
PH2102	พระไตรปิฎกศึกษา Tipitaka Studies ความเป็นมา โครงสร้าง ความสำคัญ จุดเด่นของพระไตรปิฎก สาระตถะในพระวินัยปิฎก สาระตถะในพระสุตตันตปิฎก และสาระตถะในพระอภิธรรมปิฎก งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพระไตรปิฎก History, structure, significance, and outstanding features of the Tipitaka; the essence in the Vinaya Pitaka, Suttanta Pitaka, and Abhidhamma Pitaka; research related to the Tipitaka.	3 (3-0-6)
PH2103	ภาษาบาลีและสันสกฤตในพระพุทธศาสนา Pali and Sanskrit in Buddhism ไวยากรณ์เบื้องต้นภาษาบาลีและสันสกฤต การอ่าน การเขียน การแปลคำศัพท์ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตที่ปรากฏอยู่ในภาษาไทยและวรรณกรรมพระพุทธศาสนา Basic grammar, reading, writing, and the translation of Pali and Sanskrit terms existed in Thai and Buddhist literatures.	3 (3-0-6)
PH2104	ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน Theory and Practice of Meditation หลักการ วิธีการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์สมณะกรรมฐาน และอารมณ์วิปัสสนากรรมฐานในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา การปฏิบัติกรรมฐานในสำนักปฏิบัติ Principles; methods of meditation practice; the senses of tranquility meditation and insight meditation in Buddhist scriptures; meditation practice in dhamma retreats.	3 (2-2-5)

- PH2105 **ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพระพุทธศาสนา** 3 (3-0-6)
English for Buddhist Studies
 การศึกษาพระพุทธศาสนาผ่านภาษาอังกฤษ การสนทนาและการอธิบายธรรมะด้วย
 ภาษาอังกฤษ
 Studying of Buddhism Through English; Dhamma talks in English.
- PH2106 **นวัตกรรมเพื่อพัฒนาปัญญาและคุณธรรม** 3 (3-0-6)
Innovation for Wisdom and Morality Development
 แนวคิด ทฤษฎี หลักการ กระบวนการการพัฒนานวัตกรรม ประเภทของนวัตกรรม
 นวัตกรรมที่พัฒนาปัญญาและคุณธรรม วิเคราะห์โอกาสในการสร้างนวัตกรรมเชิงพุทธ
 Concepts, theories, principles, and process of innovative development;
 types of innovation; innovations for wisdom and morality development; opportunity
 analysis of Buddhist innovative creation.
- PH2107 **พิธีการในพระพุทธศาสนา** 3 (3-0-6)
Ceremonies in Buddhism
 ศาสนพิธี กุศลพิธี บุญพิธี ทานพิธี ปกิณกพิธี ลักษณะและความหมายในการประกอบ
 พิธีการต่าง ๆ ในพระพุทธศาสนา เข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา
 Religious ceremonies; virtue ceremonies; merit-making ceremonies;
 charity ceremonies; miscellaneous ceremonies; characteristics and meanings of
 ritualization in Buddhism; Buddhist activity participation.
- PH2108 **งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาของไทย** 3 (3-0-6)
Buddhist Research and Literary Works in Thailand
 งานวิจัยทางพระพุทธศาสนา ประเภท ความสำคัญ อิทธิพลของวรรณกรรมที่ปรากฏ
 ในพุทธศิลป์ คัมภีร์และบทเพลงเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา บทความวิชาการ บทความวิจัย หรือรายงาน
 การวิจัยทางพระพุทธศาสนา คุณค่าวรรณกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในสังคมไทย
 Buddhist research; types, significance, significance, and influence of
 literatures appearing in Buddhist art; Buddhist scriptures and songs; academic articles;
 research articles, or research reports on Buddhism; literary values in development of life
 quality in Thai society.
- PH2109 **ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการพระพุทธศาสนา** 3 (3-0-6)
Digital for Buddhist Affairs Administration
 การบริหารกิจการพระพุทธศาสนาในประเทศไทย รูปแบบของการพัฒนาดิจิทัล
 การประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน

Administration of Buddhism in Thailand; forms of digital development; digital applications for current Buddhist affairs administration.

PH2110 สุขภาวะในพระไตรปิฎก 3 (3-0-6)

Health Care in Tipitaka

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการดูแลทางด้านร่างกาย จิต อารมณ์ สังคมที่ปรากฏในพระไตรปิฎกหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง หลักการบริหาร หลักเสขียวัตถ์เพื่อสุขอนามัย บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาสุขภาพ

Concepts and theories of physical, mental, emotional, and social cares appearing in Tipitaka or relating to documents; administrative principles and Sekhiyavatta (rules for training) for sanitations; roles of Buddhist monks in well-being development.

PH2111 ปรัชญาเบื้องต้น 3 (3-0-6)

Introduction to Philosophy

ความหมาย ขอบเขต คุณค่า และสาขาของปรัชญา อันประกอบด้วยอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ สุนทรียศาสตร์และตรรกศาสตร์ แนวคิดของนักปรัชญาสำนักต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อสังคมทั้งตะวันตกและตะวันออก ประยุกต์แนวคิดของนักปรัชญาสำนักต่าง ๆ กับการดำรงชีวิตตามหลักการของเหตุผล

Meanings, scopes, values, branches of philosophy, including metaphysics, epistemology, ethics, aesthetics, and logic, concepts of philosophers in various schools which influenced Western and Eastern society, and application of concepts of philosophers in various schools to the way of life according to the principles of reasons.

PH2112 การใช้เหตุผลและการตีความ 3 (3-0-6)

Reasoning and Interpretation

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้เหตุผลและการตีความ หลักการใช้เหตุผลทางปรัชญา หลักการตีความทางปรัชญาและศาสนา ประยุกต์ใช้หลักการใช้เหตุผลและการตีความทางปรัชญาและศาสนาเพื่อแก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน

Basic knowledge about reasoning and interpretation, principles of philosophical reasoning, principles of philosophical and religious interpretation, and application of principles of philosophical reasoning and principles of philosophical and religious interpretation to solve the problems in current society.

PH2113 พุทธปรัชญา 3 (3-0-6)

Buddhist Philosophy

หลักคำสอนเกี่ยวกับความจริง (สัจธรรม) และหลักปฏิบัติ (จริยธรรม) ในสำนักต่าง ๆ ของพุทธปรัชญาเถรวาทและมหายาน วิเคราะห์ด้วยการใช้เหตุผลตามวิธีการของปรัชญา

PH2117	<p>ปรัชญาการออกแบบชีวิต Philosophy of Life Design</p> <p>ความหมาย องค์ประกอบ และคุณค่าของชีวิตในแง่มุมปรัชญา วิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนามนุษย์ การถอดรหัสชีวิต การออกแบบชีวิตและครอบครัว พัฒนาการสมดุลชีวิต ความปลอดภัยและการเผชิญความเสี่ยงในชีวิต พินัยกรรมชีวิต การเปลี่ยนความรู้สู่ชีวิต ภูมิคุ้มกันและนวัตกรรมชีวิต การสร้างและออกแบบชีวิตที่ดี ผู้ประกอบการชีวิต การวิพากษ์ชีวิต และพลังความคิดบวก</p> <p>Meanings, components, and values of life, including the terms of philosophy, science, sociology for human development, deciphering the code of life, designing of life and family, improvement of life balance, life safety and risk, living will, transformation of knowledge into life, life immunity and innovation, creation and design of a good life, life entrepreneurship, life criticism, and the power of positive thinking.</p>	3 (3-0-6)
PH2118	<p>ประวัติศาสตร์ศาสนา History of Religion</p> <p>ความหมาย ประเภทของศาสนา กำเนิดของศาสนา ประวัติผู้ก่อตั้ง พัฒนาการทางศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรม โบราณสถานที่สำคัญ และจุดมุ่งหมายสูงสุดของศาสนาต่าง ๆ</p> <p>Meanings, types of religions, origins of religions, history of founders, development of religions, doctrines, ceremonies, religious places, and ultimate goals of various religions.</p>	3 (3-0-6)
PH2119	<p>ศาสนาเปรียบเทียบ Comparative Religion</p> <p>ศึกษาศาสนาในเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับหลักคำสอนที่สำคัญ คัมภีร์ นิกายหลัก ศาสนพิธี อุดมคติทางศาสนา การดำรงอยู่และบทบาทของศาสนาต่าง ๆ ในสังคมโลกปัจจุบัน</p> <p>Study of comparative religions about important doctrines, scriptures, major sects, ceremonies, religious ideals, existence and roles of various religions in current society.</p>	3 (3-0-6)
PH2120	<p>การเผยแผ่ศาสนาในยุคดิจิทัล Propagation of Religion in Digital Age</p> <p>ความหมายของการเผยแผ่ศาสนา วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสีย การเลือกสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม การออกแบบและจัดทำเนื้อหา เทคนิคและวิธีการประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัล เปรียบเทียบและประเมินผลของการเผยแผ่ศาสนาในยุคดิจิทัล</p> <p>Meanings of propagation of religion, analysis of advantages and disadvantages, selection of good digital media, content design and preparation, techniques and methods of application of digital media, comparison and evaluation of propagation of religion in the digital age.</p>	3 (3-0-6)

- PH2121** **พื้นฐานทางอารยธรรมและวัฒนธรรม** **3 (3-0-6)**
Foundation of Civilization and Culture
 ความหมาย ความสำคัญ ประเภท ลักษณะของอารยธรรมและวัฒนธรรม
 ความสัมพันธ์ระหว่างอารยธรรมกับวัฒนธรรม แนวคิดและทฤษฎีทางอารยธรรมและวัฒนธรรม
 วัฒนธรรมกับสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง วัฒนธรรมเพื่อการเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมปัจจุบัน
 Meanings, significances, types, characteristics of civilization and
 culture, relationship between civilization and culture, concepts and theories of civilization
 and culture, culture and related subjects, culture for understanding current social
 phenomena.
- PH2122** **พลวัตทางสังคมและวัฒนธรรม** **3 (3-0-6)**
Social and Cultural Dynamics
 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม
 ประเภท รูปแบบ วิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง
 การปกครองจากอดีตจนถึงปัจจุบัน เงื่อนไขและปัญหาที่มีผลต่อวิถีชีวิตของประชากรในสังคมพหุ
 วัฒนธรรม แนวโน้มและทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคตของสังคมไทย
 Concepts and theories of social and cultural changes, types,
 formats, evolution of Thai society in terms of economy, society, culture, and politics from
 the past until now, conditions and problems affecting the lifestyle of population in a
 multicultural society, trends and future changes in Thai society.
- PH2123** **ไทยคดีศึกษา** **3 (3-0-6)**
Thai Studies
 แนวคิดเกี่ยวกับไทยคดีศึกษา ทรัพยากรและพื้นที่ศึกษา รากฐานสังคมไทย
 องค์ความรู้เกี่ยวกับไทยคดีศึกษาในมิติประวัติศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศาสนาและความเชื่อ มรดกภูมิปัญญา
 และศิลปวัฒนธรรม การบูรณาการองค์ความรู้ไทยคดีศึกษากับการท่องเที่ยว
 Concepts of Thai studies, resources and areas of study, foundations
 of Thai society, body of knowledge about Thai studies in terms of history, social science,
 religion and belief, wisdom heritage, and arts and culture, integration of body of
 knowledge of Thai studies with tourism.
- PH2124** **ปรัชญาไทย** **3 (3-0-6)**
Thai Philosophy
 แนวคิดหลักจากงานวรรณคดีไทยที่สำคัญจากอดีตถึงปัจจุบัน รวมถึงแนวคิด
 บทบาทและผลงานของนักคิด นักเขียน ผู้นำทางศาสนา นักปราชญ์ไทยและปราชญ์ชาวบ้านที่มีอิทธิพล
 ต่อสังคมไทย

Principal concepts of important Thai literatures from past until now, and concepts, roles, contributions of thinkers, writers, spiritual leaders, Thai scholars, and folk sages who influenced Thai society.

PH2125 ปรัชญาการศึกษา 3 (3-0-6)

Philosophy of Education

ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา จุดมุ่งหมายของปรัชญาการศึกษา ทฤษฎีการเรียนรู้ หลักการสอนและการบริหารการศึกษา ปรัชญาการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์และศาสตร์สมัยใหม่ และแนวคิดของนักปรัชญาการศึกษาที่มีผลกระทบต่อการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต

Meanings, concepts, and theories of philosophy of education, purposes of philosophy of education, theories of learning, principles of teaching and educational administration, philosophy of education according to Buddhist perspective and modern science, and concepts of educational philosophers which affected in present and future education.

PH2126 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 (3-0-6)

Philosophy of Sufficiency Economy

ความหมาย คุณลักษณะและเงื่อนไขของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลักพุทธธรรมที่ปรากฏในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาตนเอง ครอบครัว และสังคม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการสร้างสมดุลการพัฒนาในมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

Meanings, pillars, and conditions of philosophy of sufficiency economy, Buddhist principles appeared in philosophy of sufficiency economy, philosophy of sufficiency economy with self, family, and society development, philosophy of sufficiency economy with balanced development in dimensions of social, economic, and environment sustainably.

PH2127 ปรัชญาวิทยาศาสตร์ 3 (3-0-6)

Philosophy of Science

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาและวิทยาศาสตร์ ความสอดคล้องและความต่างระหว่างปรัชญากับวิทยาศาสตร์ แนวคิดพื้นฐานแบบสัจนิยมวิทยาศาสตร์ แบบอุปกรณนิยมวิทยาศาสตร์ และความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์ รวมถึงปัญหาทางปรัชญาและวิทยาศาสตร์ในสังคมปัจจุบัน

Concepts and theories of philosophy and science, consistency and difference of philosophy and science, basis of scientific realism, scientific instrumentalism, scientific progress, including the philosophical and scientific problems in current society.

PH2128	ปรัชญาหลังนวยุค Post-modern Philosophy ความหมาย ขอบเขตของปรัชญาหลังนวยุค แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการตรรกศาสตร์ทางปรัชญา แนวคิดของโครงสร้างนิยม หลังโครงสร้างนิยม ลัทธิหรือทำลาย ลัทธิหรือสร้างใหม่ และปรัชญาหลังนวยุค สายกลาง รวมถึงศาสตร์แห่งการตีความทางปรัชญาและศาสนาเพื่อแก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน Meanings, scopes, concepts of post-modern philosophy, concepts of philosophical paradigm, concepts of structuralism, post-structuralism, constructionism, deconstructionism, philosophy of moderate post-modern, and philosophical and religious hermeneutics for solving current social problems.	3 (3-0-6)
PH2129	ปรัชญาเสรีภาพ Philosophy of Freedom ความหมาย ขอบเขต พัฒนาการทางแนวคิดด้านเสรีภาพในมิติต่าง ๆ แนวคิด อิสระภาพเชิงบวก อิสระภาพเชิงลบ เสรีภาพกับนิยัตินิยม ระบอบประชาธิปไตยกับเสรีภาพทางสังคมและการเมืองในอดีตกระทั่งปัจจุบัน Meanings, scopes, development of concepts of freedom in various dimensions, concepts of positive and negative liberty, freedom and determinism, democracy and social and political freedom in the past until the present.	3 (3-0-6)
PH2130	ศาสนากับวิถีชีวิตคนรุ่นใหม่ Religion and Lifestyle of New Generation ความหมาย แนวคิดและบทบาทของศาสนา ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับวิถีชีวิตคนรุ่นใหม่ วิเคราะห์และวิพากษ์บทบาทของศาสนาต่อวิถีชีวิตคนรุ่นใหม่ Meanings, concepts, and roles of religion, relationship between religion and the way of life of new generation, analysis and critique of the role of religion in the lifestyle of new generation.	3 (3-0-6)
PH2131	ศาสนากับภาวะผู้นำ Religion and Leadership แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำ ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับภาวะผู้นำ เปรียบเทียบหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ ที่ส่งเสริมภาวะผู้นำ นำหลักธรรมคำสอนของศาสนาไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของตนเอง Concepts and theories of leadership, relationship between religion and leadership, comparison of the doctrines of various religions which promoted leadership, application of teachings of religions to develop their own leadership.	3 (3-0-6)

- PH2132 พุทธศิลป์ศึกษา 3 (3-0-6)**
Buddhist Art Studies
 ประวัติและพัฒนารูปแบบด้านรูปแบบ คติความเชื่อ และเทคนิคการสร้างงาน
 พุทธศิลป์ในอินเดีย ลังกา ชวา ขอม พม่า จาม และในประเทศไทย
 History and development of forms, believes, and techniques of
 creating Buddhist arts in India, Lanka, Jawa, Khmer, Myanmar, Champa, and Thailand.
- PH2133 ศาสนากับสันติภาพโลก 3 (3-0-6)**
Religion and World Peace
 แนวคิดและทฤษฎีสันติภาพ บทบาทของศาสนาในการส่งเสริมสันติภาพ รูปแบบ
 และวิธีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งตามหลักการทางศาสนาต่าง ๆ สามารถประยุกต์หลักธรรมและวิธีการ
 ทางศาสนาเพื่อให้เกิดสันติภาพทั้งภายในและภายนอก
 Concepts and theories of peace, role of religion in promoting peace,
 models and methods of conflict resolution based on various religious perspectives, application
 of principles of religious teachings and methods for achieving internal and external peace.
- PH2134 ชีวิตและความตายในศาสนา 3 (3-0-6)**
Life and Death in Religion
 แนวคิดเรื่องชีวิต ความหมายของการมีชีวิตอยู่ ความหมายของความตาย ชีวิต
 หลังความตายในศาสนาต่าง ๆ การประยุกต์ใช้แนวคิดเรื่องชีวิตและความตายในศาสนาต่าง ๆ เพื่อพัฒนา
 ตนเองและสังคม
 Concepts of life, meanings of living, meanings of death, life after
 death in various religious perspectives, application of concepts of life and death in various
 religious perspectives for personal and social development.
- PH2135 ศาสนากับการพัฒนามนุษย์ 3 (3-0-6)**
Religion and Human Development
 แนวคิดเรื่องการพัฒนาคน บทบาทของศาสนาในการพัฒนามนุษย์ด้านร่างกาย
 สังคม จิตใจ และปัญญา การประยุกต์ใช้หลักธรรมคำสอนและพิธีกรรมของศาสนาเพื่อพัฒนาตนเอง
 Concepts of human development, roles of religion in human
 development in terms of physical, social, mental, and wisdom, application of religious teachings
 and ceremonies for personal development.

- PH2136 ศาสนากับวิทยาศาสตร์ 3 (3-0-6)**
Religion and Science
 ความหมาย ความสำคัญ ขอบเขต พัฒนาการทางศาสนาและวิทยาศาสตร์ แนวคิดทางศาสนาและทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ ความสอดคล้องและความแตกต่างระหว่างศาสนากับวิทยาศาสตร์ ระบบความเชื่อทางศาสนากับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
 Meanings, significances, scopes, development of religion and science, religious concepts and scientific theories, correspondence and differences between religion and science, religious belief and scientific processes.
- PH2137 วัฒนธรรมกับการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)**
Culture and Buddhist Tourism
 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับการท่องเที่ยว วัฒนธรรมกับการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา องค์ประกอบ ประเภท และพัฒนาการการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาอย่างยั่งยืน
 Concepts and theories about culture and tourism, relationship between culture and tourism, culture and Buddhist tourism, compositions, types, and development of sustainable Buddhist tourism.
- PH2138 ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม 3 (3-0-6)**
Research in Philosophy, Religion, and Culture
 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัยทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ประเภทของการวิจัย การตั้งประเด็นปัญหาและสมมติฐานการวิจัย การสำรวจเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอรายงานวิจัย และการเขียนบทความวิจัย
 Introduction to research for philosophy, religion, and culture, types of research, formulation of research issues and hypotheses, survey of relevant research papers and reports, sampling, data collection, data analysis, research presentation, and research article writing.
- PH2139 วัฒนธรรมสร้างสรรค์ในสังคมสมัยใหม่ 3 (3-0-6)**
Soft Power in Modern Society
 ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรมสร้างสรรค์ในสังคมสมัยใหม่บนพื้นฐานของความเป็นไทย วัฒนธรรมสร้างสรรค์กับแนวคิดด้านอาหาร ผ้าไทยและการออกแบบแฟชั่น ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ศิลปะการป้องกันตัว และเทศกาลประเพณี
 Meanings, concepts and theories of soft power, soft power in modern society based on Thai culture, soft power and concepts of 5Fs (food, fabric & fashion, film & video, fighting, and festival)

PH2140	วิถีชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรม
Lifestyle in Multicultural Society
ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดเกี่ยวกับวิถีชีวิตและสังคมพหุวัฒนธรรม
ปรัชญาการใช้ชีวิต การซึมซับวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง การยอมรับความต่างทางพหุวัฒนธรรม
การใช้ชีวิตของกลุ่มคนในสังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกันและอยู่ร่วมกันอย่างสันติ
Meanings, significances, concepts of lifestyle and multicultural
society, philosophy of life, cultural absorption related activities, acceptance of
multicultural differences, living in a multicultural society for mutual understanding and
peace.	3 (3-0-6)
PH2141	คติชนวิทยา
Folklore
ความหมาย ลักษณะ ขอบข่าย ประเภทของคติชนวิทยา แนวคิดและทฤษฎี
เกี่ยวกับคติชนวิทยา คติชนวิทยากับการอนุรักษ์ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม คติชนวิทยากับการท่องเที่ยวเชิง
วัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างคติชนกับแขนงวิชาที่เกี่ยวข้อง
Meanings, characteristics, scopes, types of folklore, concepts and
theories of folklore, folklore and preservation of cultural wisdom, folklore and cultural
tourism, and relationship between folklore and related fields.	3 (3-0-6)
PH2142	ศาสนา วัฒนธรรมและสังคมไทย
Religion, Culture, and Thai Society
ความสำคัญของศาสนา ลักษณะโครงสร้างทางวัฒนธรรม ระบบชนชั้นทาง
สังคมไทย คติความเชื่อทางศาสนา วัฒนธรรมและสังคมไทย ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนา วัฒนธรรมและ
สังคมไทย การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อศาสนาและวัฒนธรรมไทยปัจจุบัน
Importance of religion, characteristics of cultural structures, Thai social
classification, Thai religion, culture, and society, relationship between Thai religion, culture, and
society, social changes affecting Thai religion and culture today.	3 (3-0-6)
PH2143	การฝึกภาคสนาม
Field Experience
การปฏิบัติงานในสถานที่ฝึกงานที่เหมาะสมในลักษณะพนักงานชั่วคราวตาม
โครงการที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนการจัดทำรายงานและการนำเสนองาน
Performance of appropriate internship facilities as temporary
employees according to assigned projects, and preparation and presentation of reports.	6 (270)

6.2 หมวดวิชาเลือกเสรี

6 หน่วยกิต

ให้เลือกเรียนวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต ตามรายวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย และไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยเรียนมาแล้วโดยอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้า ภาควิชา นั้น ๆ

หมวดที่ 4 การจัดการกระบวนการเรียนรู้

1. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม

1.1 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม

- นักศึกษามีความรู้และทักษะด้านการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ
- นักศึกษามีทักษะการทำงานด้านการวางแผน การจัดการ และการติดต่อสื่อสาร
- นักศึกษามีการพัฒนาด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณธรรม จรรยาบรรณ จริยธรรมและการทำงานเป็นทีม
- นักศึกษามีความอดทนและรับผิดชอบต่อหน้าที่
- นักศึกษาสื่อสารและทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้
- นักศึกษามีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นและนำเสนอ

1.2 ช่วงเวลา

การฝึกปฏิบัติตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยสหกิจศึกษา พ.ศ. 2559 สถานประกอบการที่ดำเนินการเกี่ยวกับสาระประโยชน์ หน่วยงานอื่น ๆ หรือสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยปฏิบัติในภาคการศึกษาที่ 2 ชั้นปีที่ 4 ระยะเวลารวม 270 ชั่วโมง (45 x 6 = 270 ชั่วโมง)

1.3 การจัดเวลาและตารางสอน

วันจันทร์-วันศุกร์ เวลาเป็นไปตามตารางเรียนตารางสอนที่มหาวิทยาลัยกำหนด

1.4 การเตรียมการ

- ประสานงานสถานประกอบการ
- ปฐมนิเทศนักศึกษา
- จัดประชุมผู้บริหารสถานประกอบการ
- ส่งนักศึกษาเข้าฝึกภาคสนาม ณ สถานประกอบการ
- นิเทศการปฏิบัติการสอนในสถานประกอบการ
- ติดตามและประเมินผล

1.5 การประเมินผล

- มีคณะกรรมการประเมินผลรายงานการฝึกภาคสนาม ประกอบด้วยคณะกรรมการรวม 3-5 คน ทำหน้าที่ประเมินการฝึกภาคสนาม พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเนื้อหาและรูปเล่ม
- คณะกรรมการประเมินผลรายงานการฝึกภาคสนาม ทำหน้าที่ประเมินความก้าวหน้าการทำรายงานการฝึกภาคสนาม พร้อมให้ข้อเสนอแนะต่อปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
- เมื่อนักศึกษาได้เสร็จสิ้นการฝึกภาคสนาม ให้นักศึกษาทำรายงานการฝึกภาคสนามเล่มสมบูรณ์ เพื่อส่งให้คณะกรรมการทำหน้าที่ตรวจรายงานฯ และอนุมัติ
- นักศึกษาจะผ่านรายวิชานี้เมื่อคณะกรรมการสรุปความเห็นให้ผ่าน

2. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย (ถ้ามี)

- ไม่มี

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2567) ได้จัดกระบวนการเรียนรู้ที่กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเกิดกรอบคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-Centered Learning) เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้และเรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยมีผู้สอนช่วยอำนวยความสะดวกในการแนะนำวิธีหรือแหล่งค้นคว้าหาความรู้ ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความต้องการของผู้เรียน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ผ่านกิจกรรมหรือความสนใจตามกระแสสังคมและประยุกต์นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อให้มีทักษะสำหรับการทำงานในศตวรรษที่ 21 สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมเอื้อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น ต้องการค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง ออกแบบกิจกรรม การทัศนศึกษาเพื่อเรียนรู้จากสถานที่จริง จัดการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างจากสังคมภายนอก

นอกจากนี้เมื่อผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจในตนเอง (Self-Esteem) และส่งผลต่อความมั่นใจในการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาตนเองต่อไป และการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผู้สอนไม่ควรบังคับแต่ควรพัฒนาจากความสนใจของผู้เรียน แนะนำวิธีให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนรู้และบุคลิกลักษณะส่วนตัวของผู้เรียนเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เรียนเกิดความท้อถอยหมดกำลังใจไม่สามารถทำภาระงานให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยตนเอง

กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสรรค์ โดยใช้วิธี 1) ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน 2) กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้จินตนาการและกระบวนการคิดสร้างสรรค์ 3) พัฒนาทักษะการคิดขั้นพื้นฐานและการคิดขั้นสูงด้านอื่นๆ 4) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ 5) ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ของตนเองและการแลกเปลี่ยน เรียนรู้กับบุคคลอื่นเพื่อให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ 6) แก่ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของผู้เรียนด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ 7) ใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางจะทำให้ได้นวัตกรรมที่ใช้งานได้จริง 8) ใช้เทคโนโลยีมาสนับสนุนการเรียนรู้และการสร้างสรรค์นวัตกรรม ของผู้เรียน

4. วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้และการวัดประเมินผลที่ก่อให้เกิดการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละด้าน

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้กำหนดกระบวนการเรียนรู้ในหมวดที่ 3 ข้อ 5 แผนการศึกษา และแนวคิดของกลยุทธ์ในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องของผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs/CLOs) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ และกลยุทธ์การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ในหมวด 1 หัวข้อ 7.7 ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs) กลยุทธ์ / วิธีการสอน และ กลยุทธ์ / วิธีการวัดและการประเมินผล) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามผลลัพธ์ที่หลักสูตรกำหนด (Constructive Alignment) ซึ่งแสดงไว้ในหมวด 4 หัวข้อ 5 การกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา

5. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

รายวิชา/หน่วยกิต	ชั้นปีที่	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs)											
		PLO 1			PLO 2			PLO 3			PLO 4	PLO 5	PLO 6
		Sub PLO 1.1	Sub PLO 1.2	Sub PLO 1.3	Sub PLO 2.1	Sub PLO 2.2	Sub PLO 2.3	Sub PLO 3.1	Sub PLO 3.2	Sub PLO 3.3			
GE0001 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 (3) (3-0-6)*	1/1				I								
GE1001 วิธี มนร สู่ความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก 3 (3-0-6)*	1/1	I	R	M									
GE1002 มนุษย์กับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล 3 (3-0-6)*	1/1	I	R	M									
PH2101 ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)*	1/1							M					
PH2102 พระไตรปิฎกศึกษา 3 (3-0-6)*	1/1							M					
PH2111 ปรัชญาเบื้องต้น 3 (3-0-6)*	1/1										I		
GE0002 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (3) (3-0-6)*	1/2					R							
GE1003 ภาษาไทยเพื่อทักษะการสื่อสาร 3 (2-2-5)*	1/2				R	M							
GE1008 ประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมไทย 3 (3-0-6)*	1/2	I	R	R									
PH2103 ภาษาบาลีและสันสกฤตในพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)*	1/2							M					
PH2104 ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน 3 (3-0-6)*	1/2								M				
PH2118 ประวัติศาสตร์ศาสนา 3 (3-0-6)*	1/2											R	
GE0003 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3 (3) (3-0-6) *	2/1					R							
GE1005 การป้องกันและปราบปรามการทุจริต 3 (3-0-6)*	2/1		M										
GE1006 วิจัยและนวัตกรรม 3 (3-0-6)*	2/1						M						
PH2105 ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)*	2/1								M				

รายวิชา/หน่วยกิต	ชั้นปีที่	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs)												
		PLO 1			PLO 2			PLO 3			PLO 4	PLO 5	PLO 6	
		Sub PLO 1.1	Sub PLO 1.2	Sub PLO 1.3	Sub PLO 2.1	Sub PLO 2.2	Sub PLO 2.3	Sub PLO 3.1	Sub PLO 3.2	Sub PLO 3.3				
PH2130 ศาสนากับวิถีชีวิตคนรุ่นใหม่ 3 (3-0-6)	3/2												R	M
PH2132 พุทธศิลป์ศึกษา 3 (3-0-6)	3/2												R	
PH2137 วัฒนธรรมกับการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)	3/2												R	M
PH2116 ปรัชญาศาสนา 3 (3-0-6)*	4/1												R	
PH2117 ปรัชญาการออกแบบชีวิต 3 (3-0-6)*	4/1												R	M
PH2125 ปรัชญาการศึกษา 3 (3-0-6)	4/1												R	M
PH2131 ศาสนากับภาวะผู้นำ 3 (3-0-6)	4/1												R	M
PH2138 ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม 3 (3-0-6)	4/1												R	
PH2139 วัฒนธรรมสร้างสรรค์ในสังคมสมัยใหม่ 3 (3-0-6)	4/1												R	
PH2143 การฝึกภาคสนาม 6 (270)*	4/2													M

หมายเหตุ:

* หมายถึง รายวิชาบังคับเรียน

I หมายถึง Introductory เป็นเรื่องใหม่และต้องการให้เป็นพื้นฐาน

R หมายถึง Reinforce เป็นรายวิชาที่ต่อยอดและสอนหลักการขั้นสูงเพื่อฝึกทักษะที่สูงขึ้นจากระดับพื้นฐานที่จำเป็นต่อการบรรลุ PLOs

M หมายถึง Mastery รายวิชาที่ต้องการประเมินขั้นสูงเพื่อแสดงว่าบรรลุ PLO

หมวดที่ 5 ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารหลักสูตร

1. แนวคิดในการกำหนดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.1 ความพร้อมและศักยภาพของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของหลักสูตร

หลักสูตรมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 รูป/คน มีอาจารย์ประจำหลักสูตรจบการศึกษาในระดับปริญญาเอก สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา 2 รูป/คน มีอาจารย์จบการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาพุทธศาสนาและปรัชญา 2 รูป/คน มีอาจารย์จบการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา 1 คน อาจารย์ทุกท่านมีผลงานวิชาการเป็นไปตามประกาศกฏกระทรวง มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย คณะศาสนาและปรัชญา สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม

2. การบริหารทรัพยากร

หลักสูตรจัดสรรงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้เพื่อจัดซื้อตำรา สื่อการเรียนการสอน โสตทัศนูปกรณ์ และวัสดุครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียนและสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองให้นักศึกษาในหลักสูตรสามารถบรรลุ PLOs ทั้ง 6 ข้อได้ ดังนี้

2.1 การบริหารงบประมาณ

หลักสูตรจัดสรรงบประมาณประจำปี ทั้งงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้ เพื่อจัดซื้อทรัพยากรการเรียนการสอนที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีมติเห็นชอบว่าจำเป็นต่อการสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียน สร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา และสามารถพัฒนาให้นักศึกษาบรรลุ PLOs ทั้ง 6 ข้อได้

2.2 ทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีอยู่เดิม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้สำรวจทรัพยากรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย แล้วพบว่า มหาวิทยาลัยมีความพร้อมที่จะสามารถส่งเสริมการเรียนการสอนของหลักสูตรให้บรรลุ PLOs ทั้ง 6 ข้อ กล่าวคือ มหาวิทยาลัยมีความพร้อมด้านหนังสือ ตำรา และการสืบค้นผ่านฐานข้อมูลโดยมีห้องสมุดที่มีหนังสือที่เกี่ยวกับรายวิชาหมวดศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงฐานข้อมูลที่จะให้สืบค้น และภาควิชาที่เกี่ยวข้องมีหนังสือ ตำราเฉพาะทาง รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ได้แก่

- 1) หนังสือ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) คอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และห้องปฏิบัติการทางภาษา
- 3) ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง
- 4) ระบบเครือข่าย

2.3 การจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติม

นอกจากนี้แล้ว เพื่อสร้างความมั่นใจว่า นักศึกษาในหลักสูตรจะได้ตำราและสื่อต่าง ๆ ที่ทันสมัยและสอดคล้องต่อการพัฒนา PLOs ทั้ง 6 ข้อ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้วางแผนการจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติมในแต่ละปีการศึกษา โดยมีกลไกดังต่อไปนี้

- 1) มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรวางแผนจัดหาและติดตามการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน
- 2) ให้อาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนเสนอรายชื่อสื่อ และตำราที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนการวิจัยต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
- 3) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดสรรงบประมาณประจำปีและจัดซื้อตำราและสื่อต่าง ๆ
- 4) ประสานงานกับห้องสมุดในการจัดซื้อหนังสือและตำราที่เกี่ยวข้อง
- 5) สำรวจความต้องการและการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

2.4 การประเมินความเพียงพอของทรัพยากร

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวางแผนจัดหาและติดตามการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน และเจ้าหน้าที่ด้านโสตทัศนูปกรณ์ซึ่งทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการใช้สื่อของอาจารย์ร่วมกัน ประเมินความพอเพียงและความต้องการใช้สื่อของอาจารย์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) เป้าหมาย จัดให้มีห้องเรียน สื่อการสอน ระบบเครือข่ายและช่องทางการเรียนรู้ที่เพียงพอเพื่อสนับสนุนการศึกษาในห้องเรียน นอกห้องเรียนและเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) การดำเนินการ
 - 2.1) จัดให้มีห้องเรียนที่มีความพร้อมใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 2.2) จัดให้มีเครือข่ายและห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ให้เหมาะสมเพียงพอให้นักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง
 - 2.3) จัดให้มีห้องสมุดให้บริการทั้งหนังสือ ตำรา โสตทัศนวัสดุเพื่อ การเรียนรู้
- 3) การประเมินผล
 - 3.1) สถิติของจำนวนหนังสือ ตำราและโสตทัศนวัสดุเพื่อการเรียนรู้ที่มีให้บริการ และสถิติการใช้งานหนังสือ ตำรา และโสตทัศนวัสดุเพื่อการเรียนรู้
 - 3.2) ผลสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการให้บริการทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้และปฏิบัติการ

3. แผนการรับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี

รับนักศึกษาปีการศึกษาละ 25 รูป/คน และคาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา ดังนี้

นักศึกษา	จำนวนนักศึกษาแต่ละปีการศึกษา				
	2567	2568	2568	2570	2571
ชั้นปีที่ 1	25	25	25	25	25
ชั้นปีที่ 2	-	25	25	25	25
ชั้นปีที่ 3	-	-	25	25	25
ชั้นปีที่ 4	-	-	-	25	25
รวม	25	50	75	100	100
คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา	-	-	-	25	25

4. งบประมาณตามแผน

รายละเอียดรายรับ	ปีงบประมาณ (5 ปีนับจากปีหน้าปก)				
	2567	2568	2569	2570	2571
ค่าธรรมเนียมทางการศึกษาแบบเหมาจ่าย	300,000	600,000	900,000	1,200,000	1,500,000
ค่าธรรมเนียมเรียกเก็บเงินประเภทอื่น ๆ	114,250	114,250	114,250	114,250	114,250
ค่าขึ้นทะเบียนบัณฑิต	-	-	-	25,000	25,000
รวมรายรับ	414,250	714,250	1,014,250	1,339,250	1,639,250

5. การพัฒนาคณาจารย์

5.1 แนวทางการพัฒนาอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของหลักสูตร

- สนับสนุนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาโทให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก
- การสนับสนุนให้อาจารย์ได้ผลิตผลงานทางวิชาการ
- สนับสนุนให้อาจารย์ประจำหลักสูตรได้มีงานวิจัยจากแหล่งทุนภายในและภายนอกสถาบัน

- สนับสนุนให้อาจารย์ประจำหลักสูตรได้ผลิตเอกสารประกอบการสอน/หนังสือ/ตำรา
- สนับสนุนให้อาจารย์ประจำหลักสูตรได้ขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ

5.2 การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

- จัดให้มีการประชุมนิเทศอาจารย์ใหม่ เพื่อให้ทราบถึงนโยบาย ปรัชญา ปณิธานของสถาบัน หลักสูตรและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ระเบียบปฏิบัติ แนวทางการพัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาการ

5.3 การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

1) การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

- นำผลที่ได้จากการทวนสอบผลสัมฤทธิ์มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
- มีการวัดผลประเมินผลหลากหลายรูปแบบ
- การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน

2) การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่น ๆ

- จัดให้มีระบบการพัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนงานการพัฒนาอาจารย์ที่ชัดเจน มีการติดตามและประเมินผล รวมทั้งนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาต่อไป เช่น กิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนเชิงวิชาการ/เอกสาร/ตำรา/บทความ และผลงานทางวิชาการลักษณะอื่น ๆ
- จัดให้มีกลไกส่งเสริม สนับสนุนและจูงใจให้อาจารย์สามารถสร้างผลงานทางวิชาการในสาขาที่ตนเองสังกัด/หรืองานสร้างสรรค์อื่นที่มีคุณภาพสามารถเผยแพร่ในระดับชาติ
- สนับสนุนทุนในการเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอผลงานทางวิชาการในต่างประเทศ
- สร้างภาคีเครือข่าย/ความร่วมมือหลักสูตรอื่น ๆ ภายในมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นภาคีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาองค์ความรู้ในสาขาที่เกี่ยวข้อง

6. คุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์

6.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ที่	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-สกุล	ระดับการศึกษา	วุฒิการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับ			
					ปีที่จบการศึกษา	ชื่อหลักสูตร	สาขาวิชา	ชื่อสถาบัน
1	3-4010-00254-XX-X	อาจารย์	พระมหาไพจิตร อุตตมธมโม (สาข่อง)	ปริญญาเอก	2564	ศษ.ด.	การบริหารการศึกษา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
				ปริญญาโท	2558	ศษ.ม.	การบริหารการศึกษา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
				ปริญญาตรี	2553	ศน.บ.	ปรัชญา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
2	3-1411-00205-XX-X	อาจารย์	พระครูสุนทรธรรมนิเทศ (จารุวัฒน์ อภิวัตมโน)	ปริญญาโท	2543	ศน.ม.	พุทธศาสนศึกษา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
				ปริญญาตรี	2536	ศน.บ.	สังคมวิทยา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
3	3-4901-00580-XX-X	อาจารย์	พระมหากฤษฎ์ กมลพูนโณ (ศักดิ์ศรี)	ปริญญาโท	2538	ศศ.ม.	การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง	ม.ศิลปากร
				ปริญญาตรี	2531	ศน.บ.	ปรัชญา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
4	1-4016-00188-XX-X	อาจารย์	พระมหาทศพร สุมุฑโก	ปริญญาโท	2564	ศน.ม.	พุทธศาสนาและปรัชญา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
				ปริญญาตรี	2558	ศน.บ.	ปรัชญา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
5	3-1602-00175-XX-X	อาจารย์	นายชาญพัฒน์ ชำชั้น	ปริญญาโท	2556	ศษ.ม.	การบริหารการศึกษา	ม.รามคำแหง
				ปริญญาโท	2552	ศศ.บ.	พุทธศาสนศึกษา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
				ปริญญาตรี	2548	ศน.บ.	ปรัชญา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย

6.2 อาจารย์ประจำหลักสูตร

ที่	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-สกุล	ระดับการศึกษา	วุฒิการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับ			
					ปีที่จบการศึกษา	ชื่อหลักสูตร	สาขาวิชา	ชื่อสถาบัน
1	3-4010-00254-XX-X	อาจารย์	พระมหาไพจิตร อุตตมธมโม (สาข่อง)	ปริญญาเอก	2564	ศษ.ด.	การบริหารการศึกษา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
				ปริญญาโท	2558	ศษ.ม.	การบริหารการศึกษา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
				ปริญญาตรี	2553	ศน.บ.	ปรัชญา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
2	3-1411-00205-XX-X	อาจารย์	พระครูสุนทรธรรมนิเทศ (จารุวัฒน์ อภิวัตตโน)	ปริญญาโท	2543	ศน.ม.	พุทธศาสนศึกษา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
				ปริญญาตรี	2536	ศน.บ.	สังคมวิทยา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
3	3-4901-00580-XX-X	อาจารย์	พระมหากรัชช กมพูนโณ (ศักดิ์ศรี)	ปริญญาโท	2538	ศศ.ม.	การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง	ม.ศิลปากร
				ปริญญาตรี	2531	ศน.บ.	ปรัชญา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
4	1-4016-00188-XX-X	อาจารย์	พระมหาศพร สุมทุโก	ปริญญาโท	2564	ศน.ม.	พุทธศาสนาและปรัชญา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
				ปริญญาตรี	2558	ศน.บ.	ปรัชญา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
5	3-1602-00175-XX-X	อาจารย์	นายชาญพัฒน์ ขำขัน	ปริญญาโท	2556	ศษ.ม.	การบริหารการศึกษา	ม.รามคำแหง
				ปริญญาโท	2552	ศศ.บ.	พุทธศาสนศึกษา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
				ปริญญาตรี	2548	ศน.บ.	ปรัชญา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย

6.3 อาจารย์ผู้สอน

ที่	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-สกุล	ระดับการศึกษา	วุฒิการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับ			
					ปีที่จบการศึกษา	ชื่อหลักสูตร	สาขาวิชา	ชื่อสถาบัน
1	3-350100446-XX-X	อาจารย์	พระกิตติสารสุธี,ดร. สีลสมปนโน (แก้วอาษา)	ปริญญาเอก ปริญญาโท ปริญญาตรี	2566 2551 2547	พธ.ด. M.A. ศน.บ.	พระพุทธศาสนา Linguistics การสอนภาษาอังกฤษ	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย University of Delhi,India ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
2	5-3111-00035-XX-X	อาจารย์	พระครูสุภัทรวาสีโสภณ,ดร. (สายัณห์ วงศ์สุรินทร์)	ปริญญาเอก ปริญญาโท ปริญญาตรี ปริญญาตรี	2557 2549 2564 2543	ปร.ด. กศ.ม. ศศ.บ. ศน.บ.	หลักสูตรและการสอน จิตวิทยาการแนะแนว การแนะแนว ภาษาอังกฤษ	ม.ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ม.นเรศวร ม.สุโขทัยธรรมมาธิราช ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
3	3-3506-00425-XX-X	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	นายสำราญ ศรีคำมูล	ปริญญาเอก ปริญญาเอก ปริญญาโท ปริญญาตรี	2562 2553 2543 2540	ศษ.ด. Ph.D. M.A. ศน.บ	การบริหารการศึกษา Ancient India & Asia Studies Linguistics .ภาษาอังกฤษ	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย Magadh University,India. Delhi University,India. ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
4	3-6401-00065-XX-X	อาจารย์	นายไชยยา เรื่องดี	ปริญญาโท ปริญญาตรี ปริญญาตรี	2549 2545 2544	สส.ม. ร.บ. ศศ.บ.	การบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม ทฤษฎีและเทคนิคทางรัฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์	ม.ธรรมศาสตร์ ม.สุโขทัยธรรมมาธิราช ม.ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
5	5-3421-90006-XX-X	อาจารย์	นายสนิท วงปล่อมศิริชัย	ปริญญาโท ปริญญาตรี	2549 2545	กศ.ม. ศน.บ.	การสอนภาษาอังกฤษ การสอนภาษาอังกฤษ	ม.ศรีนครินทรวิโรฒ ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
6	1-3407-00085-XX-X	อาจารย์	นายอาทิตย์ ชูชัย	ปริญญาโท ปริญญาตรี	2556 2552	ร.ม. ศน.บ.	การเมืองการปกครอง รัฐศาสตร์การปกครอง	ม.มหาสารคาม ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย
7	3-2502-00117-XX-X	อาจารย์	นางสาวณัฐภัทร อยู่เมือง	ปริญญาโท ปริญญาตรี	2550 2546	ร.ม. บธ.บ.	เศรษฐศาสตร์การเมืองและการ บริหารจัดการ การจัดการทรัพยากรมนุษย์	ม.บูรพา ม.ศรีปทุม
8	1-1909-00017-XX-X	อาจารย์	นางสาวนฤมล ชุ่มเจริญสุข	ปริญญาโท	2556	ศศ.ม.	การสอนภาษาอังกฤษเป็น ภาษาต่างประเทศ	ม.ธรรมศาสตร์

หมวดที่ 6 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

คุณสมบัติและวุฒิการศึกษาของผู้มีสิทธิสมัครเข้าเป็นนักศึกษา

1.1 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และไม่เป็นผู้มีคุณสมบัติต้องห้ามข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

- ไม่เป็นผู้ที่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง หรือโรคร้ายแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา

- ไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติเสียหายอย่างร้ายแรงทางศีลธรรม เว้นแต่นักศึกษาตามโครงการศึกษาลักษณะพิเศษ

- ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบหรือติดยาเสพติดให้โทษ

1.2 เป็นผู้ที่สภาวิชาการพิจารณาแล้วเห็นสมควรให้รับเข้าศึกษา

2. ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า

2.1 ความรู้ และทักษะด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษายังไม่เป็นไปตามเกณฑ์

2.2 การปรับตัวจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษาสู่ระดับอุดมศึกษา

2.3 ขาดทักษะการใช้ตัวเลขและเทคโนโลยีในระดับอุดมศึกษา

3. กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2

3.1 จัดการปฐมนิเทศ กิจกรรมเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาใหม่ รวมทั้งการแนะนำหลักสูตรการใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย เทคนิคการเรียนในหลักสูตร และการบริหารเวลาในการศึกษาขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร

3.2 จัดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาทุกชั้นปี เพื่อทำหน้าที่สอดส่องดูแล ตักเตือน ให้คำแนะนำแก่นักศึกษา และการปรับปรุงแก้ไขในกรณีที่นักศึกษามีปัญหาตามข้างต้นเป็นกรณีพิเศษ

3.3 จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ การติดตามผลการเรียนและการให้คำปรึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 1

3.4 การจัดกิจกรรมโครงการด้านการเสริมทักษะด้านภาษาอังกฤษและสอดแทรกคำศัพท์ภาษาอังกฤษในรายวิชาที่ทำการเรียนการสอน

3.5 การจัดกิจกรรมโครงการที่ส่งเสริมกระบวนการใช้ตัวเลขและเทคโนโลยีในระดับอุดมศึกษา

หมวดที่ 7 การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

1. แนวคิดในการออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตาม PLOs

การวัดและประเมินผลนักศึกษา หลักสูตรได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา ดังนี้

1.1 นำผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังในระดับรายวิชา (CLOs) มาเป็นตัวกำหนดเกณฑ์ในการวัดผลรายวิชาต่าง ๆ โดยให้ผู้สอนรายวิชาต่าง ๆ ดำเนินการจัดทำเกณฑ์การประเมิน (Rubric Assessment) ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังในระดับรายวิชา (CLOs) ที่กำหนดไว้ในรายวิชาของตน

1.2 นำผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) มาเป็นตัวกำหนดเกณฑ์ในการวัดผล นักศึกษาก่อนจบการศึกษา โดยหลักสูตรดำเนินการจัดทำเกณฑ์การประเมิน (Rubric Assessment) ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)

1.3 มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาทุกภาคการศึกษา

พัฒนาการการเรียนรู้ของ PLO (SPLOs)	กลยุทธ์/การประเมินผล	การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้
PLO 1 รอบรู้ในศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีสัมัยใหม่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบ		
Sub PLO 1.1 อธิบายแนวคิดและทฤษฎีสัมัยใหม่ และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งที่จะนำมาพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์	สามารถอธิบายและยกตัวอย่างคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งได้ ประยุกต์ใช้ศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาชีวิตครอบครัว สังคมได้อย่างมีเหมาะสมกับแต่ละประเด็นปัญหา ประยุกต์ใช้ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม พัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง และแสดงถึงการมีจิตอาสาและจิตสาธารณะ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม สามารถอธิบายแนวคิดและทฤษฎีสัมัยใหม่ที่จะ
Sub PLO 1.2 ประยุกต์ใช้ศาสตร์แนวคิด ทฤษฎีสัมัยใหม่ในการพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม มีจิตอาสาและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์	
Sub PLO 1.3 วิเคราะห์หลักการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหาชีวิต ครอบครัว และสังคมได้อย่างมีเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์อย่างมีความรับผิดชอบ	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์	

พัฒนาการการเรียนรู้ของ PLO (SPLOs)	กลยุทธ์/การประเมินผล	การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้
		นำมาใช้ในการพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ ใช้แนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่ในการพัฒนาตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคมได้ ในระดับพอใช้ (Average) ขึ้นไป
PLO 2 รอบรู้ในศาสตร์ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันและสามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีความรับผิดชอบ		
Sub PLO 2.1 อธิบายการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้	<ul style="list-style-type: none"> - การสอบข้อเขียน - การสอบปฏิบัติ 	สามารถอธิบายและยกตัวอย่างการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้ ประยุกต์ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการใช้งาน โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และแสดงพฤติกรรมที่เป็นผู้ใฝ่เรียน และเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ในระดับพอใช้ (Average) ขึ้นไป
Sub PLO 2.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น แสดงออกถึงการใฝ่เรียนรู้ และเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> - การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ - การสอบปฏิบัติ 	
Sub PLO 2.3 เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการใช้งานโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม	<ul style="list-style-type: none"> - การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ - การสอบปฏิบัติ 	
PLO 3 รอบรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศานานำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ		
Sub PLO 3.1 อธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	<ul style="list-style-type: none"> - การสอบข้อเขียน - การสอบปฏิบัติ 	สามารถอธิบายและยกตัวอย่างหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการแก้ไขปัญหา
Sub PLO 3.2 นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาปฏิบัติ เพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาตนเองและสังคมได้	<ul style="list-style-type: none"> - การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ 	

พัฒนาการการเรียนรู้ของ PLO (SPLOs)	กลยุทธ์/การประเมินผล	การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้
Sub PLO 3.3 ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ	<ul style="list-style-type: none"> - การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ 	ตนเองและสังคม และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม ได้ตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธได้ และแสดงพฤติกรรมของผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธได้ ในระดับพอใช้ (Average) ขึ้นไป
PLO4 ใช้แนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ		
ใช้แนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ	<ul style="list-style-type: none"> - การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ 	สามารถใช้แนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ในระดับพอใช้ (Average) ขึ้นไป
PLO5 วิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อนำไปแก้ปัญหาในศตวรรษที่ 21		
วิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อนำไปแก้ปัญหาในศตวรรษที่ 21	<ul style="list-style-type: none"> - การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ 	สามารถวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาสังคมในศตวรรษที่ 21 ได้ ในระดับพอใช้ (Average) ขึ้นไป
PLO6 แสดงออกถึงความเป็นผู้นำทางความคิด จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดีเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม		
แสดงออกถึงความเป็นผู้นำทางความคิด จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดีเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม	<ul style="list-style-type: none"> - การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ 	แสดงออกถึงความเป็นผู้นำทางความคิด จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดีเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ในระดับพอใช้ (Average) ขึ้นไป

2. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

ระบบประเมินผลการศึกษาของแต่ละรายวิชาเป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้ระบบการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามแนว OBE มีรายละเอียด ความหมายและค่าระดับคะแนนโดยใช้สัญลักษณ์ดังนี้

ระดับคะแนน (เกรด)	ความหมาย	ค่าระดับคะแนน	เกณฑ์คะแนน (ร้อยละ)
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	4.00	80-100
B+	ดีมาก (Very Good)	3.50	75-79
B	ดี (Good)	3.00	70-74
C+	ค่อนข้างดี (Above Average)	2.50	65-69
C	พอใช้ (Average)	2.00	60-64
D+	อ่อน (Below Average)	1.50	55-59
D	อ่อนมาก (Poor)	1.00	50-54
F	ตก (Fail)	0	00-49

3. การวัดผลการศึกษา

การวัดและประเมินผลนักศึกษา หลักสูตรได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา ดังนี้

7.3.1 นำผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังในระดับรายวิชา (CLOs) มาเป็นตัวกำหนดเกณฑ์ในการวัดผลรายวิชาต่าง ๆ โดยให้ผู้สอนรายวิชาต่าง ๆ ดำเนินการจัดทำเกณฑ์การประเมิน (Rubric Assessment) ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังในระดับรายวิชา (CLOs) ที่กำหนดไว้ในรายวิชาของตน

7.3.2 นำผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) มาเป็นตัวกำหนดเกณฑ์ในการวัดผล นักศึกษาก่อนจบการศึกษา โดยหลักสูตรดำเนินการจัดทำเกณฑ์การประเมิน (Rubric Assessment) ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)

7.3.3 มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาทุกภาคการศึกษา

4. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา

การประเมินผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

4.1 ระดับรายวิชา (Course Learning Outcomes; CLOs) ซึ่งอาจารย์ผู้สอนจะดำเนินการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs) ตามขั้นตอน และได้ทำการสอน การวัดและประเมินผลตามกลยุทธ์และวิธีการที่ระบุเอาไว้ หลังจากนั้นก็จะทำการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตาม CLOs ที่กำหนดไว้ในแต่ละรายวิชาจากผลการสอบ ผลกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ แล้วสรุปผลการจัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตาม CLOs

4.2 ระดับชั้นปีการศึกษา (Yearly Learning Outcomes; YLOs) ผ่านการประเมินคะแนนหรือผลการเรียนของนักศึกษาจากกระบวนการประเมินผลสัมฤทธิ์ของรายวิชา (Course Learning Outcomes; CLOs) ตามรายวิชาที่ได้ทำแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLOs) จากหลักสูตรสู่รายวิชาในองค์ประกอบที่ 3 ด้วยวิธีการที่ระบุเอาไว้ในการทวนผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตาม CLOs ในแบบฟอร์ม มคอ.5/มคอ.6

4.3 ระดับหลักสูตร (Program Learning Outcomes; PLOs) จะดำเนินการด้วยวิธีประเมินทั้งแบบทางตรง (Direct Assessment) และแบบทางอ้อม (Indirect Assessment) โดยแบบทางตรง (Direct Assessment) ผ่านการประเมินคะแนนหรือผลการเรียนของนักศึกษาจากกระบวนการประเมินผลสัมฤทธิ์ของรายวิชา (Course Learning Outcomes; CLOs) ตามรายวิชาที่ได้ทำแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (PLOs) จากหลักสูตรสู่รายวิชา ในองค์ประกอบที่ 3 ด้วยวิธีการที่ระบุเอาไว้ในแบบฟอร์ม มคอ.3/มคอ.4 และการทวนผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตาม CLOs ในส่วนของการประเมินทางอ้อม เป็นการประเมินผ่านแบบสำรวจจากกลุ่มนักศึกษาที่จบการศึกษาแล้วไม่เกิน 1 ปี (กลุ่มบัณฑิต) ต่อผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (PLOs) ซึ่งจะเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) โดยจะช่วยเหลือระดับความรู้ความสามารถ ทักษะและทัศนคติที่ส่งผลต่อการนำไปใช้ในการประกอบวิชา รวมถึงการปรับตัวในสถานที่ทำงาน การประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา กลุ่มนี้จะดำเนินการภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปีหลังจบการศึกษา นอกจากนี้ ยังมีการทำแบบสำรวจเพื่อทราบความพึงพอใจ และข้อเสนอแนะการดำเนินการของหลักสูตรให้กับกลุ่มอาจารย์ นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต อีกด้วย

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และความพึงพอใจจะถูกนำมาวิเคราะห์ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับรายวิชาและการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

5. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

5.1 หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี (ทางวิชาการ) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน 6 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน 14 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

ทั้งนี้ นักศึกษาจะต้องเรียนและสอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตร และบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี และปฏิบัติตามเงื่อนไขของหลักสูตร ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการศึกษาและหรือการปฏิบัติของนักศึกษาซึ่งได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะเรื่องโดยครบถ้วนแล้ว จึงจะได้รับการพิจารณาให้เป็นผู้สำเร็จการศึกษา

5.2 การขอจบการศึกษา ในภาคการศึกษาสุดท้ายที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียนและสอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย รวมทั้งได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของหลักสูตรและเงื่อนไขทางการศึกษาอื่นของมหาวิทยาลัยครบถ้วนแล้ว หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป มีสิทธิ์ยื่นคำร้องขอจบการศึกษาต่อนายทะเบียนของมหาวิทยาลัย

5.3 การให้ปริญญา นักศึกษาที่จะได้รับปริญญาต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- สอบได้จำนวนหน่วยกิตครบตามหลักสูตรในสาขาวิชาที่ศึกษาและได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป
- สอบได้นักธรรมหรือธรรมศึกษาชั้นใดชั้นหนึ่ง หรือมีผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาพระพุทธศาสนาตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้วิชาการพระพุทธศาสนาที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- มีความประพฤติเรียบร้อยเหมาะสมกับปริญญาที่ได้รับ
- ไม่มีพันธะผูกพันใด ๆ กับมหาวิทยาลัย

- ผ่านการปฏิบัติกรรมฐาน และผ่านการปฏิบัติศาสนกิจหรือฝึกประสบการณ์ภาคสนาม
ตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

หมวดที่ 8 การประกันคุณภาพหลักสูตร

การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีและมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ตลอดช่วงระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรและใช้การประกันคุณภาพระดับหลักสูตรตามแนวทางของเกณฑ์เครือข่ายมหาวิทยาลัยกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN University Network Quality Assurance Criteria at Program Level: AUN-QA ดังนี้

1. การกำกับมาตรฐานหลักสูตรตามที่กำหนดโดย สป.อว.

การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565

1.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

- มีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน และประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตาม
- มีคุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน
- มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลังตามเกณฑ์ประกาศของ ก.พ.อ.

กรณีหลักสูตรจัดให้มีวิชาอีกมากกว่า 1 วิชาเอกให้จัดอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ 3 คนและต้องมีสัดส่วนอาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการ 1 ใน 3

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจากสถาบันอุดมศึกษาเจ้าของหลักสูตรนั้นเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 3 คน

อาจารย์ประจำหลักสูตร

- มีคุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน
- มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง

มีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างน้อยทุก 5 ปี โดยนำความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ บัณฑิตใหม่ ผู้ใช้บัณฑิต และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางวิชาการ มาประกอบการพิจารณา

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอกที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็นบุคคลที่มาจากองค์กรนั้น อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโทและผลงานทางวิชาการแต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรและมีประสบการณ์การทำงานในองค์กรแห่งนั้นหรือการทำงานประเภทเดียวกันอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี

1.2 บัณฑิต

- ให้มีการประเมินคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาโดยพิจารณาจากผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร
- ให้มีการสำรวจข้อมูลผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรและแสดงผลสัมฤทธิ์การบรรลุตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

- ให้มีการสำรวจภาวะการณ์ของบัณฑิตที่ได้ออกมา/ประกอบอาชีพอิสระ ภายในระยะเวลา 1 ปีนับจากวันที่สำเร็จการศึกษา

- ให้มีการสำรวจความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตเป็นประจำทุกปีและแจ้งผลการสำรวจให้กับคณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้รับทราบเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

1.3 นักศึกษา

- มีกระบวนการรับนักศึกษาที่เหมาะสม โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกและคุณสมบัติของนักศึกษาให้สอดคล้องกับลักษณะของหลักสูตร และมีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีความพร้อมในการเรียนและสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

- มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และศักยภาพของนักศึกษาในรูปแบบต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีที่มีจิตสำนึกสาธารณะและใส่ใจในสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาด้านวิชาการ และแนะแนวให้นักศึกษาทุกคน

- มีการสำรวจข้อมูลการคงอยู่ของนักศึกษา อัตราการสำเร็จการศึกษา เพื่อประเมินแนวโน้มผลการดำเนินงาน

1.4 อาจารย์

- มีระบบการรับอาจารย์ใหม่ที่สอดคล้องกับระเบียบ/ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และประกาศจากกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และอาจารย์ใหม่ต้องมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตร รวมถึง มีความรู้ มีทักษะ ในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา และมีประสบการณ์ทำวิจัยหรือประสบการณ์ประกอบวิชาชีพในสาขาวิชาที่สอน

- มีระบบการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ เพื่อให้อาจารย์มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เปิดสอน และมีความก้าวหน้าในการผลิตผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง

- มีระบบการบริหาร และระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายของมหาวิทยาลัย และแนวทางของหลักสูตร

- มีการสำรวจข้อมูลอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน ทั้งในด้านคุณวุฒิ ตำแหน่งทางวิชาการ ผลงานทางวิชาการ การคงอยู่ของอาจารย์ และความพึงพอใจของอาจารย์ เพื่อประเมินแนวโน้มผลการดำเนินงาน

1.5 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

- มีกระบวนการออกแบบ/ปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการวิชาให้มีเนื้อหาที่ทันสมัยได้มาตรฐานทางวิชาการ/วิชาชีพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- มีการนำเอาการปฏิบัติจริงเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนของหลักสูตร ตามปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัย

- มีการนำเอาการวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมมาใช้บูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนของหลักสูตร

- มีการกำหนดอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในรายวิชาที่สอน และมีการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการจัดทำแผนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้อง และผลักดันให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร
- มีการประเมินผู้เรียน กำกับให้มีการประเมิน และมีวิธีการประเมินที่หลากหลาย สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

1.6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

- มีระบบการดำเนินงานของหลักสูตร ภาควิชา คณะ และมหาวิทยาลัย ในการจัดเตรียมสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน ทั้งทางด้านกายภาพ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกหรือทรัพยากรที่สนับสนุนต่อการเรียนรู้ อย่างเพียงพอ ปลอดภัย และเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และผลักดันให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร
- มีการปรับปรุงสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยนำเอาผลการสำรวจความพึงพอใจและความต้องการของอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนา

2. เกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรตามรูปแบบ AUN-QA

หลักสูตรได้ดำเนินการประกันคุณภาพตามนโยบายสภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยกำหนดให้มีประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรใช้เกณฑ์ ASEAN University Network-Quality Assurance (AUN-QA) เป็นแนวทางในการวางแผน ควบคุม ดำเนินงาน และปรับปรุงคุณภาพ หลักสูตรให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ตลอดระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร ซึ่งครอบคลุมด้านต่อไปนี้

- 1) ด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 2) ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร
- 3) ด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอน
- 4) การประเมินผู้เรียน
- 5) ด้านบุคลากรสายวิชาการ
- 6) การบริการและการช่วยเหลือผู้เรียน
- 7) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน
- 8) ด้านผลผลิตและผลลัพธ์

การดำเนินงานของหลักสูตรมีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร เป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีหน้าที่ ออกแบบหลักสูตรตามแนวทางการศึกษามุ่งเน้นที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ (แนวทาง OBE) กำหนดผู้มีส่วนได้เสียและวิธีการได้มาซึ่งความต้องการและความคาดหวังที่นำมาสู่การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สะท้อนความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียที่ครอบคลุมตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ และสะท้อนเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนทั้งระยะสั้นและระยะยาว นำมาสู่การออกแบบโครงสร้างหลักสูตร การศึกษา และรายวิชาที่สัมพันธ์กับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรที่ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะทางวิชาการและวิชาชีพได้ รวมทั้งการมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ ปลูกฝังผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกิดกรอบคิดแบบเติบโต

นอกจากนี้หลักสูตรมีการกำกับติดตาม การกำหนดรูปแบบการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs) ระดับรายปี (YLOs) และระดับรายวิชา (CLOs) โดยประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน ในการเลือกวิธีการ เครื่องมือที่เหมาะสม และกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลที่น่าเชื่อถือที่สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน มีระบบกลไกในการทบทวน ตรวจสอบ กำกับการเก็บข้อมูลป้อนกลับ และการรายงานผลการเรียนรู้ที่นำมาสู่การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนทั้งของผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่หลักสูตรและรายวิชาคาดหวังหลักสูตรนั้น

เกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ตามรูปแบบของ AUN-QA เกณฑ์คุณภาพที่ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง Expected Learning Outcomes

เกณฑ์คุณภาพที่ 1

- หลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่เหมาะสมเป็นไปตามการกำหนดของอนุกรมวิธานการเรียนรู้ ที่ต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย และสะท้อนความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม
- หลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ของรายวิชาทั้งหมดอย่างเหมาะสม โดยต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ของหลักสูตร
- หลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ทั่วไป (เกี่ยวข้องกับการเขียนและการสื่อสาร, การแก้ปัญหา, เทคโนโลยีสารสนเทศ) และผลการเรียนรู้เฉพาะทาง (เกี่ยวข้องกับความรู้อะกษะของสาขาวิชา)
- หลักสูตรแสดงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเฉพาะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกที่ถูกรวบรวมและสะท้อนให้เห็นในผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- หลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่บรรลุได้ของผู้เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาเกณฑ์คุณภาพที่ 2 โครงสร้างโปรแกรมและเนื้อหา (Program Structure and Content)
- ข้อกำหนดของหลักสูตรและรายวิชาทั้งหมดต้องมีความครบถ้วน ทันสมัย พร้อมใช้งานและมีการสื่อสารไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

เกณฑ์คุณภาพที่ 2

- การออกแบบโครงสร้างหลักสูตรมีความสอดคล้องหรือนำไปสู่การบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- การออกแบบโครงสร้างหลักสูตรต้องมาจากความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่รวบรวมมา โดยเฉพาะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
- แต่ละรายวิชามีส่วนร่วมในการผลักดันผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บรรลุได้อย่างชัดเจน
- โครงสร้างหลักสูตรต้องแสดงรายวิชาอย่างสมเหตุสมผล การลำดับรายวิชา (basic -> intermediate -> specialised courses) และรายวิชาบูรณาการ
- โครงสร้างหลักสูตรมีตัวเลือกให้ผู้เรียนในการศึกษาวิชาเอก และ/หรือวิชารองที่เป็นความเชี่ยวชาญพิเศษ
- หลักสูตรแสดงการทบทวนโครงสร้างหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัย และสอดคล้องกับภาคอุตสาหกรรมการทำงาน

เกณฑ์คุณภาพที่ 3 แนวทางการจัดการเรียนการสอน (Teaching and Learning Approach)

- มีปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่ต้องถูกแสดงไว้อย่างชัดเจนและมีการสื่อสารไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม และถูกนำไปใช้ในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน
- มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้
- มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- มีกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้, การเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ และปลูกฝังให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (เช่น ทักษะการสอบสวนเชิงวิพากษ์ ทักษะการประมวลผลข้อมูล ทักษะการทดลองหาความคิดและวิธีปฏิบัติใหม่ 1)
- มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ ๆ ความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนวัตกรรม และแนวคิดของผู้ประกอบการ

- กระบวนการเรียนการสอนมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าตอบโจทย์ความต้องการของภาคอุตสาหกรรมการทำงาน และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เกณฑ์คุณภาพที่ 4 การประเมินผู้เรียน (Student Assessment)

- มีวิธีการประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย โดยสอดคล้องกับการบรรลุผลสำเร็จของผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และวัตถุประสงค์การเรียนการสอน

- นโยบายการประเมินผู้เรียน-การอุดหนุนผลการประเมินถูกแสดงไว้อย่างชัดเจน มีการสื่อสารไปยังผู้เรียน และนำไปใช้อย่างสม่ำเสมอ

- การประเมินผู้เรียนต้องมีมาตรฐานและกระบวนการที่แสดงความก้าวหน้าและการสำเร็จการศึกษาของผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน มีการสื่อสารไปยังผู้เรียน และนำไปใช้อย่างสม่ำเสมอ

- วิธีการประเมินผู้เรียนต้องแสดงให้เห็นถึงเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) การเฉลยคำตอบ (Marking Schemes) เวลาในการประเมิน (Timelines) และกฎระเบียบในการประเมิน (Regulations) โดยวิธีการประเมินเหล่านี้ต้องมีความเที่ยงตรง คงเส้นคงวา และยุติธรรม

- วิธีการประเมินผู้เรียนต้องแสดงถึงการบรรลุผลสำเร็จของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังระดับหลักสูตร และผลการเรียนรู้อะเอียดรายวิชา

- มีการป้อนกลับผลการประเมินให้แก่ผู้เรียนอย่างทันทั่วถึง

- การประเมินผู้เรียนและกระบวนการ มีการทบทวนและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าตอบโจทย์ความต้องการของภาคอุตสาหกรรมการทำงาน และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เกณฑ์คุณภาพที่ ๕ คุณภาพของบุคลากรสายวิชาการ (Academic Staff)

- หลักสูตรมีแผนอัตรากำลังอาจารย์ (รวมถึงการสืบทอดตำแหน่ง, การเลื่อนชั้น, การโยกย้ายกำลังคน, การเลิกจ้าง และแผนเกษียณอายุ) ที่ต้องมีการดำเนินการตามแผน เพื่อให้มั่นใจในคุณภาพและปริมาณอาจารย์ให้เพียงพอต่อความต้องการในการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ

- หลักสูตรมีการแสดงภาระงานของอาจารย์ (Staff Workload) โดยมีการวัดและกำกับติดตามเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ

- หลักสูตรมีการแสดงสมรรถนะของอาจารย์ โดยมีการกำหนด ประเมิน และสื่อสารไปยังอาจารย์ทุกคน

- หลักสูตรมีการจัดสรรภาระงานที่เหมาะสมกับคุณสมบัติ ประสบการณ์ และความถนัดของอาจารย์

- หลักสูตรมีการเลื่อนตำแหน่งอาจารย์ที่อยู่บนฐานของคุณธรรม โดยพิจารณาจากผลงานด้านการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ

- หลักสูตรมีการระบุและสื่อสารให้อาจารย์ได้เข้าใจถึงสิทธิและสิทธิพิเศษ, สิทธิประโยชน์, บทบาทและความสัมพันธ์, และความรับผิดชอบ ทั้งนี้โดยต้องคำนึงถึงจริยธรรมทางวิชาชีพและความอิสระทางวิชาการ

- หลักสูตรมีการระบุความต้องการที่จะได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาของอาจารย์อย่างเป็นระบบ และมีการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมและการพัฒนาที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการเหล่านั้น

- หลักสูตรแสดงถึงการจัดการประสิทธิภาพของอาจารย์ รวมถึงการให้รางวัล และการได้รับการยอมรับ โดยต้องมาจากการประเมินคุณภาพการเรียนการสอนและการวิจัยของอาจารย์

เกณฑ์คุณภาพที่ 6 การบริการและการช่วยเหลือผู้เรียน (Student Support Services)

- นโยบายการรับนักศึกษา เกณฑ์การรับเข้า และกระบวนการรับเข้าของหลักสูตร ต้องมีการระบุไว้อย่างชัดเจน มีการสื่อสาร เผยแพร่ และข้อมูลเป็นปัจจุบัน
- มีแผนระยะสั้นและระยะยาวในการให้บริการสนับสนุนทั้งแก่อาจารย์และผู้เรียน เพื่อให้มั่นใจว่าเพียงพอและนำไปสู่คุณภาพของการให้บริการเพื่อการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ
- ระบบที่เพียงพอในการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน ผลการเรียนรู้ และภาระการเรียนรู้โดยความก้าวหน้า ผลการเรียนรู้ และภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องได้รับการบันทึกและติดตามอย่างเป็นระบบ มีการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปแก้ไขตามความเหมาะสม
- มีการแสดงถึงกิจกรรมเสริมหลักสูตร การร่วมประกวดแข่งขัน และบริการสนับสนุนต่าง ๆ ที่จัดให้ผู้เรียน เพื่อเพิ่มการเรียนรู้และเพิ่มศักยภาพในการทำงานของผู้เรียน
- สมรรถนะของเจ้าหน้าที่ให้บริการสนับสนุนผู้เรียน (ตามข้อ 6.1-6.4) ต้องมีการระบุเพื่อใช้ในการสรรหาและการปฏิบัติงาน และสมรรถนะเหล่านั้นต้องได้รับการประเมินเพื่อให้มั่นใจว่าเป็นสมรรถนะตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการกำหนดบทบาทและความสัมพันธ์ของบุคลากรกลุ่มนี้ไว้เป็นอย่างดีเพื่อให้มั่นใจว่าการส่งมอบบริการเป็นไปอย่างราบรื่น
- บริการสนับสนุนผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน การเทียบเคียง และการเพิ่มประสิทธิภาพ

เกณฑ์คุณภาพที่ 7 สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน (Facilities and Infrastructure)

- ทรัพยากรทางกายภาพที่หลักสูตรส่งมอบ รวมถึงอุปกรณ์ วัสดุ และเทคโนโลยีสารสนเทศต้องมีเพียงพอ
- ห้องปฏิบัติการและเครื่องมือปฏิบัติการต้องทันสมัย พร้อมใช้งานและใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ
- จัดให้มีห้องสมุดดิจิทัลตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- มีการจัดหาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความจำเป็นของอาจารย์ เจ้าหน้าที่ และผู้เรียน
- มหาวิทยาลัยมีการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์และโครงสร้างพื้นฐานเครือข่ายที่เข้าถึงได้ง่าย สามารถส่งถึงชุมชนเพื่อใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเต็มที่สำหรับการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ
- มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพและความปลอดภัย และการเข้าถึงสำหรับผู้ที่มีความต้องการพิเศษ ต้องมีการกำหนดและดำเนินการ
- มหาวิทยาลัยจัดให้มีสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตวิทยา อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนทั้งต่อการเรียนรู้ การวิจัยและมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- สมรรถนะของเจ้าหน้าที่สนับสนุนการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวก ต้องมีการระบุ และประเมิน เพื่อให้มั่นใจว่าเป็นทักษะตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- คุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก (ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ เทคโนโลยีสารสนเทศ และบริการผู้เรียน) ต้องได้รับการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพ

เกณฑ์คุณภาพที่ 8 ผลผลิตและผลลัพธ์ (Output and Outcomes)

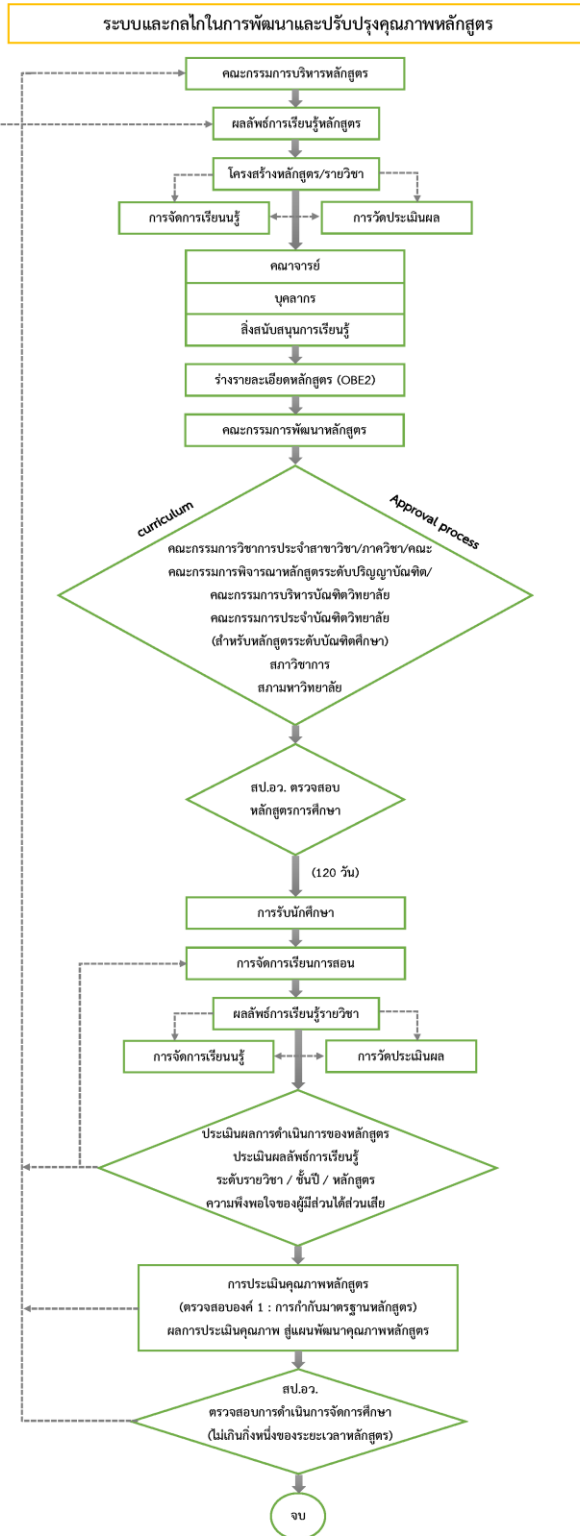
- อัตราการสำเร็จการศึกษา อัตราการออกกลางคัน และเวลาเฉลี่ยในการสำเร็จการศึกษาต้องมีการแสดงข้อมูล กำกับติดตาม และมีการเทียบเคียงเพื่อการปรับปรุง

- อัตราการได้งานทำ การประกอบอาชีพอิสระ การเป็นผู้ประกอบการ และการศึกษาต่อต้องมีการแสดงข้อมูล กำกับติดตาม และมีการเทียบเคียงเพื่อการปรับปรุง
- ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์และนักเรียน ต้องมีการแสดงข้อมูล กำกับติดตามและมีการเทียบเคียงเพื่อการปรับปรุง
- ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร ต้องมีการแสดงข้อมูลและกำกับติดตาม
- ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ ต้องมีการแสดงข้อมูล กำกับติดตามและมีการเทียบเคียงเพื่อการปรับปรุง

หมวดที่ 9 ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร

1. ประกันผลลัพธ์การเรียนรู้

- นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับประเทศ
- กฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาหรือวิชาชีพ
- ความเสี่ยงและผลกระทบจากภายนอก
- ความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- เกณฑ์ประเมินคุณภาพหลักสูตร
- วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย

2. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

การวางแผนคุณภาพมีการดำเนินการต่อไปนี้

2.1 ขั้นการเตรียมการ ซึ่งการเตรียมการที่มีความสำคัญ

- การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยต้องสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะจัดทำการศึกษาชี้แจงทำความเข้าใจโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษาหรือวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกัน และต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการในแต่ละปี ต่อมาเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบและแผนการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินและการรวบรวมข้อมูล ในช่วงท้ายเน้นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมินและการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-study Report)

- การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม โดยการตั้งคณะกรรมการพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหารซึ่งฝ่ายที่รับผิดชอบงานใดควรเป็นกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาและประเมินคุณภาพงานนั้น

2.2 ขั้นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วยขั้น 4 ขั้นตอน

- การวางแผน จะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้ สำหรับแผนต่าง ๆ ที่ควรจัดทำคือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพและแผนงบประมาณ เป็นต้น

- การปฏิบัติตามแผน ซึ่งในขณะที่ดำเนินการต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาและผู้บริหารควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานทั้งระดับบุคลากร วิทยากร รายกลุ่ม รายหมวด และให้การนิเทศ

- การตรวจสอบประเมินผล ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาบรรลุเป้าหมายเพียงใด โดยการประเมินต้องจัดวางกรอบการประเมิน จัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ จัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความข้อมูล และการตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

- การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน เมื่อแต่ละฝ่ายประเมินผลเสร็จแล้วจะส่งผลให้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผลแล้วนำเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร นำไปวางแผนในระยะต่อไป และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศหรือการเขียนรายงานประเมินตนเอง

2.3 ขั้นการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินผลภายในเสร็จแล้วจะจัดทำรายงาน โดยเริ่มจากรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินมาวิเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและเขียนรายงาน

2.4 การควบคุมคุณภาพ

- มหาวิทยาลัยมีกลไกกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนจะต้องส่ง มคอ. 5 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษา
- หลักสูตรภายใต้การบริหารงานของภาควิชามีการกำหนดให้มีคณะกรรมการงานวิชาการ กำกับให้ผู้สอนจัดทำ มคอ. 5/6
- อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตรวจสอบรายงาน มคอ. 5/6 ของแต่ละรายวิชาในหลักสูตร เพื่อ พิจารณาความสอดคล้องตามคำอธิบายรายวิชาที่มีอยู่ใน มคอ. 2
- อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีการประชุมร่วมกันเพื่อจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ. 7 ภายใน 60 วัน หลังปีการศึกษา และมีการประเมินหลักสูตร
- เสนอที่ประชุมภาคพิจารณาเพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงพัฒนาผลการดำเนินงานต่อไป

3. การวางแผนคุณภาพ (Quality Planning) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) และการบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินการหลักสูตร

กระบวนการ	การวางแผนคุณภาพ	ความเสี่ยง/การบริหารความเสี่ยง	จุดควบคุมคุณภาพ
1. กระบวนการออกแบบหลักสูตร และสาระรายวิชาในหลักสูตร	1. การกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2. วิธีการได้มาของความ ต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3. การวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4. การกำหนด PLOs 5. การออกแบบหลักสูตรด้วยวิธี BCD 6. Curriculum mapping 7. การออกแบบโครงสร้างหลักสูตรและแผนการศึกษา 8. การออกแบบ CLOs	1. การพัฒนาของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว/ปรับรูปแบบการเรียนการสอนการค้นคว้าให้มีความทันสมัย 2. ผู้เรียนมีพฤติกรรมในการเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป/จัดการเรียนการสอนให้น่าสนใจมากขึ้น	1. พิจารณา SHs ได้ครอบคลุม 2. วิธีการได้มาของความ ต้องการแต่ละกลุ่ม SHsเหมาะสม 3. PLOs สะท้อนความต้องการของ Key SHs 4. PLOs ครอบคลุม TQF ทั้ง 4 ด้าน 5. ความสอดคล้องของรายวิชาและสาระรายวิชา กับ PLOs 6. ความสอดคล้องระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดและการประเมินผล กับผลลัพธ์การเรียนรู้ 7. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาที่สอดคล้องกับ PLOs ที่รายวิชารับผิดชอบ

กระบวนการ	การวางแผนคุณภาพ	ความเสี่ยง/การบริหารความเสี่ยง	จุดควบคุมคุณภาพ
			8. ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามลำดับขั้นการเรียนรู้ของ Bloom's taxonomy
2. การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำอัตรากำลังของอาจารย์ผู้สอนโดยการรับอาจารย์ใหม่ตามความเชี่ยวชาญที่ตรงกับรายวิชา ในหลักสูตร 2. มีระบบการกำหนดผู้สอนตามความเชี่ยวชาญและประสบการณ์วิจัย 3. มีการพัฒนาอาจารย์ใหม่ 4. วางระบบติดตามกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ LOs และ SHs 5. ประเมินการพัฒนาทักษะของนักศึกษาในหลักสูตรโดยอิงตาม PLOs 6. ปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ LOs และ SHs 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนเกษียณอายุหรือเสียชีวิต ทำให้ในระหว่างรอการจัดสรรตำแหน่ง มีจำนวนผู้สอนลดลง 2. จำนวนนักศึกษาจากภายนอกหลักสูตรที่เพิ่มมากขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อาจารย์ประจำหลักสูตรที่เพียงพอและมีความเชี่ยวชาญตรงกับความต้องการของหลักสูตร 2. Course Syllabus มี CLOs ที่สอดคล้องกับPLOs 3. ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นไปตาม YLOs และ PLOs 4. นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด 5. ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต
3. การประเมินผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีระบบการประเมินผลการเรียนรู้ในระดับรายวิชาที่สอดคล้องกับ CLOs 2. มีระบบการประเมินผลการเรียนรู้ในระดับหลักสูตรตาม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ต่าง ๆ ในโลกที่ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอน 2. ข้อจำกัดของผู้เรียนที่หลักสูตรยังให้ความสำคัญ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การติดตามประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาทุกชั้นปี 2. ผลการทวนสอบการสัมฤทธิ์ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา 3. ผลประเมินความพึง

กระบวนการ	การวางแผนคุณภาพ	ความเสี่ยง/การบริหารความเสี่ยง	จุดควบคุมคุณภาพ
	PLOs และตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษา 4 ด้าน 3. การทวนสอบ รายวิชาทุกภาคเรียน 4. การสอบถามบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต 5. การนำผลการ ประเมินเข้าที่ประชุม เพื่อปรับปรุงการ ประเมิน ผู้เรียนที่ สอดคล้อง กับผลลัพธ์การเรียนรู้ และความต้องการของ SHs	ช่วยเหลือได้ไม่ ครอบคลุม	พหุใจของผู้เรียนและ SHs ต่อหลักสูตร
4. กระบวนการรับ บริหารและพัฒนา อาจารย์	1. ประเมินอัตรากำลัง ต่อรายวิชาที่สอนในแต่ละ สาขา 2. กระบวนการรับ อาจารย์ใหม่ โดยผ่าน กรรมการที่เป็นอาจารย์ ประจำหลักสูตร 3. มีการปฐมนิเทศ อาจารย์ใหม่และมี ระบบอาจารย์พี่เลี้ยง	1. อาจารย์ใหม่ต้อง เริ่มต้นปฏิบัติงานใน หลายด้านทั้ง ด้านการสอน งานวิจัย บริการวิชาการ จึงอาจ ส่งผล ต่อการเรียนการ สอนและการขอ ตำแหน่งทางวิชาการ	1. แผนการรับอาจารย์ ใหม่ 2. แผนการพัฒนา อาจารย์
5. กระบวนการรับ นักศึกษา	1. ระบบการรับสมัคร	1. นักศึกษาใหม่มี ความรู้ พื้นฐานที่แตกต่างกัน/ มีการอบรมปรับ พื้นฐาน ก่อนเข้าเรียน	1. เกณฑ์การรับ นักศึกษา 2. คุณภาพและจำนวน นักศึกษาแรกเข้า 3. การสำเร็จการศึกษา ในระยะเวลาที่หลักสูตร กำหนด
6. กระบวนการส่งเสริม และพัฒนานักศึกษา	1. ส่งเสริมทักษะที่เป็น ที่ต้องการของ SHs	1. งบประมาณในการ จัดกิจกรรมต่าง ๆ มี แนวโน้มปรับลดลง ทำ	1. เป้าหมายของ กิจกรรมตอบโจทย์ SHs

กระบวนการ	การวางแผนคุณภาพ	ความเสี่ยง/การบริหารความเสี่ยง	จุดควบคุมคุณภาพ
		ให้ต้องปรับลดกิจกรรมที่มีความล้ำสมัยออกไป	2. ผลประเมินความพึงพอใจ
7. กระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรการเรียนรู้	1. สํารวจความพึงพอใจและพร้อมใช้ของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 2. จัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 3. การประเมินความพึงพอใจต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 4. นำผลประเมินที่ได้มาปรับปรุง จัดสรรทรัพยากรให้นักศึกษา	1. งบประมาณในการจัดการมีแนวโน้มปรับลดลง	1. ผลสำรวจความต้องการ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 2. ผลประเมินความพึงพอใจต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

4. วิธีการจัดการข้อร้องเรียนและการอุทธรณ์

การดำเนินการจัดการข้อร้องเรียนของนักศึกษา มีระบบและกลไกการจัดการข้อร้องเรียน เพื่อให้การจัดการข้อเรียนจากนักศึกษาของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนของระบบและกลไกการจัดการข้อร้องเรียน ดังนี้

4.1 อาจารย์ประจำหลักสูตรรับเรื่องร้องเรียนของนักศึกษา จากกล่องรับเรื่องร้องเรียน กระดานสนทนา ผ่านทางเว็บไซต์ของคณะฯ รวมถึงผ่านระบบ Social Network ต่าง ๆ

4.2 หลังจากอาจารย์ประจำหลักสูตรได้รับข้อร้องเรียนของนักศึกษาแล้ว จึงทำการบันทึกข้อร้องเรียน ลงระบบและส่งต่อไปยังฝ่ายที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งรายงานให้ผู้บริหารรับทราบ

4.3 ฝ่ายที่เกี่ยวข้องรับทราบข้อร้องเรียน และดำเนินการติดต่อนักศึกษาเพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบการพิจารณาเพื่อหาแนวทางการแก้ไขและป้องกัน

4.4 ฝ่ายที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหาในข้อร้องเรียน พร้อมทั้งแจ้งให้นักศึกษาทราบ และบันทึก ข้อมูลผลการแก้ไขลงในระบบ จากนั้นจึงรายงานผลการดำเนินงานให้แก่อาจารย์ประจำหลักสูตร รวมถึง ผู้บริหารรับทราบ

4.5 อาจารย์ประจำหลักสูตรประชุมสรุปรายงานการร้องเรียนของนักศึกษา และผลการดำเนินงาน แก้ไขปัญหา เพื่อประเมินความเสี่ยงและหาแนวทางการป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น และรายงานให้แก่ ผู้บริหารรับทราบ

4.6 จัดเก็บผลการจัดการข้อร้องเรียนลงระบบ เพื่อเผยแพร่และแบ่งปันเป็นกรณีศึกษา (Knowledge Sharing) ให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกับข้อร้องเรียนของนักศึกษาในกรณี ต่อไป

นักศึกษาอุทธรณ์ผลการเรียนผ่านช่องทางการส่งเอกสารขออุทธรณ์ผลการศึกษา โดยนำส่งที่
เลขานุการหลักสูตร ประธานหลักสูตรตรวจสอบผลการอุทธรณ์แล้วดำเนินการ 2 แนวทาง ดังนี้

- แก้ไขผลการเรียน โดยให้อาจารย์ประจำรายวิชาแก้ไข แจ้งผลการแก้ไขแก่นักศึกษา แก้ไขผล
การเรียนในระบบบริการการศึกษา

- คงผลการเรียนเดิมแล้วแจ้งผลการอุทธรณ์แก่ผู้ร้องเรียน

กระบวนการพิจารณาข้อร้องเรียนอยู่ภายใต้คณะกรรมการอุทธรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้เป็นกลางและ
ให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

5. การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร

หลักสูตรฯ มีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในเป็นประจำทุกปี โดยใช้เกณฑ์ที่สภา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี
พ.ศ. 2565 โดยองค์ประกอบ คุณสมบัติเฉพาะของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในให้
เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยเป็นระยะ ๆ และมีการ
ประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ 5 ปี

5.1 โดยนักศึกษาและบัณฑิต

5.1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตรที่ประกอบด้วยผู้แทนบัณฑิต ผู้แทน
นักศึกษาปัจจุบัน และผู้ใช้บัณฑิต

5.1.2 คณะกรรมการฯ วางแผนประเมินอย่างเป็นระบบ

5.1.3 ดำเนินการสำรวจข้อมูลเพื่อประกอบการประเมินหลักสูตรจากผู้เรียนปัจจุบัน
และจากผู้สำเร็จการศึกษาที่ผ่านการศึกษาในหลักสูตรทุกรุ่น

5.2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิและ/หรือจากผู้ประเมินภายนอก

คณะกรรมการประเมินหลักสูตรทำการวิเคราะห์และประเมินหลักสูตรในภาพรวมและ
ใช้ข้อมูลย้อนกลับของผู้เรียน ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิตประกอบการประเมิน

5.3 โดยผู้ใช้บัณฑิตและ/หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ

5.3.1 ติดตามบัณฑิตใหม่โดยสำรวจข้อมูลจากนายจ้างและ/หรือผู้บังคับบัญชาโดย
แบบสอบถามและการสัมภาษณ์

5.3.2 ติดตามจากผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ (ถ้ามี)

6. การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพหลักสูตร

6.1 การปรับปรุงรายวิชา

จากการรวบรวมข้อมูลและการประเมินการสอนของอาจารย์ อาจนำผลที่ได้มาปรับปรุง
รายวิชาหรือเพิ่มรายวิชาเลือก ซึ่งถือเป็นการปรับปรุงหลักสูตรที่ไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างของหลักสูตร
การปรับปรุงเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและสอดคล้องกับตามความต้องการ
ของผู้เรียนซึ่งถือเป็นการปรับปรุงหลักสูตรที่ไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างของหลักสูตร

6.2 การปรับปรุงหลักสูตร

การปรับปรุงหลักสูตรทั้งฉบับถือเป็นการปรับปรุงมาก และมีผลกระทบต่อโครงสร้างของหลักสูตร จะทำทุก 5 ปีเมื่อครบรอบระยะเวลาการใช้หลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต โดยมีขั้นตอนดังนี้

- คณะกรรมการประเมินหลักสูตร จัดทำรายงานการประเมินผล และเสนอประเด็นที่จำเป็นในการปรับปรุง

- จัดประชุมสัมมนาเพื่อปรับปรุงหลักสูตร

- เชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาหลักสูตรและให้ข้อเสนอแนะ

- หลักสูตรที่ได้ปรับปรุงเสนอให้สภาวิชาการพิจารณาก่อนนำเสนอสภามหาวิทยาลัยให้

ความเห็นชอบ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เอกสารเปรียบเทียบหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุงใหม่

1. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
1. รหัสและชื่อหลักสูตร รหัสหลักสูตร : 25631864002574 ภาษาไทย : หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts Program in Philosophy, Religions and Cultures	1. รหัสและชื่อหลักสูตร รหัสหลักสูตร : 25631864002574 ภาษาไทย : หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts Program in Philosophy, Religion, and Culture	คงเดิม
2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ชื่อเต็ม (ไทย): ศิลปศาสตรบัณฑิต (ปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม) ชื่อย่อ (ไทย): ศศ.บ. (ปรัชญา ศาสนาและ วัฒนธรรม) ชื่อเต็ม (อังกฤษ): Bachelor of Arts (Philosophy, Religions and cultures) ชื่อย่อ (อังกฤษ): B.A. (Philosophy, Religions and cultures)	2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ชื่อเต็ม (ไทย): ศิลปศาสตรบัณฑิต (ปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม) ชื่อย่อ (ไทย): ศศ.บ. (ปรัชญา ศาสนาและ วัฒนธรรม) ชื่อเต็ม (อังกฤษ): Bachelor of Arts (Philosophy, Religion, and Culture) ชื่อย่อ (อังกฤษ): B.A. (Philosophy, Religion, and Culture)	คงเดิม

2. สาระในการปรับปรุง

2.1 ปรัชญาของหลักสูตร

ปรัชญาของหลักสูตร		เหตุผล
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	
มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ด้านปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ในบริบทของสังคมไทยบนพื้นฐานพหุวัฒนธรรม	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) ได้พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรโดยมีความเชื่อว่าความรู้และคุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ เพื่อให้เกิดคุณธรรมและปัญญาด้วยหลักศาสนา และมุ่งเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาศักยภาพคนให้มีสมรรถนะ	-เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรแนวใหม่ โดยปรัชญาการศึกษามุ่งสะท้อนให้เห็นความเชื่อ การจัดการศึกษา และความมุ่งมั่นในการผลิตบัณฑิต

	<p>และคุณลักษณะเป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีจิตสาธารณะ มีความโอบอ้อมอารี มีภาวะความเป็นผู้นำ มีทักษะในการใช้ชีวิต ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการสื่อสาร มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีสัมมาชีพตามความถนัดของตน อีกทั้งหลักสูตรยังมุ่งเน้นการเสริมสร้างสมรรถนะและทักษะความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธานุศาสตร์ (Academic Excellence Based on Buddhism) สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในบริบทสังคมไทยร่วมสมัยและระดับชาติ การวางแผนชีวิตเพื่อการเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ความภาคภูมิใจในการเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก</p> <p>หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงได้จัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้โดยมีผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจด้านปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ควบคู่กับคุณธรรมและจริยธรรม สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะจากการเรียนไปใช้กับการทำงานในสถานการณ์จริง และสามารถแสวงหาความรู้ใหม่นำไปปฏิบัติหรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคมยุคดิจิทัลได้</p>	
--	---	--

2.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีรายละเอียดการปรับปรุงดังนี้

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2566	หมายเหตุ
<p>1. เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และความเข้าใจระบบปรัชญา ศาสนา วัฒนธรรม ในบริบทการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกสมัยใหม่อย่างถูกต้อง</p> <p>2. เพื่อให้บัณฑิตมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ริเริ่มสร้างสรรค์ เข้าใจสถานการณ์ปัญหาสังคม อย่างชัดเจนรอบด้าน โดยใช้ความรู้ในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนา และ วัฒนธรรม เพื่อแก้ปัญหาในการทำงาน และสร้างความก้าวหน้าแก่ชีวิตในทิศทางที่ถูกต้อง</p> <p>3. เพื่อให้บัณฑิตนำเอาหลักการและวิธีการทางปรัชญา ศาสนา วัฒนธรรม ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม โดยสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน</p>	<p>1. มีความรอบรู้ สามารถอธิบายแนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ</p> <p>2. มีความสามารถวิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อนำไปแก้ปัญหาในศตวรรษที่ 21</p> <p>3. มีความสามารถเป็นผู้นำทางความคิด จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดีเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม</p> <p>4. มีความสามารถในการใช้ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น</p> <p>5. มีความรู้ศาสตร์สมัยใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นพลเมืองไทยที่รู้คุณค่าและรักชาติกำเนิด เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม</p> <p>6. มีความสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาพัฒนาตนเองและสังคมไทย</p>	<p>-เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้ใช้บัณฑิต</p>

ตารางเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563 กับ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม คณะศาสนาและปรัชญา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563		หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม คณะศาสนาและปรัชญา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	
โครงสร้างหลักสูตร		โครงสร้างหลักสูตร	
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	30 หน่วยกิต	1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	24 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	90 หน่วยกิต	2. หมวดวิชาเฉพาะ	93 หน่วยกิต
2.1 กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา	30 หน่วยกิต	2.1 รายวิชาบังคับ	69 หน่วยกิต
2.1.1 รายวิชาบังคับเรียน	24 หน่วยกิต	2.2 รายวิชาเลือก	18 หน่วยกิต
2.1.2 รายวิชาเลือกเรียน	6 หน่วยกิต	2.3 รายวิชาฝึกประสบการณ์	6 หน่วยกิต
2.2 กลุ่มวิชาเอกปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม	60 หน่วยกิต	3. หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต
2.2.1 รายวิชาบังคับเรียน	48 หน่วยกิต		
2.2.2 รายวิชาเลือกเรียน	12 หน่วยกิต		
3. หมวดวิชาฝึกประสบการณ์	6 หน่วยกิต		
4. หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต		
รวม	132 หน่วยกิต	รวม	123 หน่วยกิต

ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563 กับ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม
คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตารางเปรียบเทียบคำอธิบายรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
1. โครงสร้างหลักสูตร		
หมวดศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต	หมวดศึกษาทั่วไป 24 หน่วยกิต	เหตุผล
1) รายวิชาบังคับเรียน 18 หน่วยกิต 2) รายวิชาเลือกเรียน 12 หน่วยกิต รวม 30 หน่วยกิต	1) รายวิชาพื้นฐานบังคับเรียน ไม่นับหน่วยกิต 3 รายวิชา 2) รายวิชาบังคับเรียน 8 รายวิชา จำนวน 24 หน่วยกิต	- ยกเลิกรายวิชาเลือกเรียน
	รายวิชาพื้นฐาน บังคับเรียน ไม่นับหน่วยกิต 3 รายวิชา GE0001 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 (3) (3-0-6) Fundamental English I โครงสร้างภาษาอังกฤษ คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา สำนวนภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน เน้นฝึกทักษะฟัง-พูดเบื้องต้น สามารถพูด เขียน และจับใจความสำคัญของข้อความทั่ว ๆ ไปได้	- เพิ่มรายวิชา
	GE0002 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (3) (3-0-6) Fundamental English II พัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนที่มีความ ซับซ้อนได้ถูกต้องตามหลักภาษา โดยเน้นการสนทนา ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านสังคม การทำงาน หรือด้านการศึกษา ในระดับกลางไปจนถึง ระดับสูงและประยุกต์ใช้ในการสอบวัดระดับทางภาษาอังกฤษได้	- เพิ่มรายวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
1. โครงสร้างหลักสูตร		
	GE0003 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3 (3) (3-0-6) Fundamental English III พัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนภาษาอังกฤษ สำนวนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เพื่อ การศึกษาค้นคว้าเชิงวิชาการในระดับสูงได้ สามารถใช้ ภาษาอังกฤษ ด้านสังคม การทำงาน หรือด้านการศึกษาได้ สามารถพูดและเขียนข้อความที่ซับซ้อนได้อย่างชัดเจน และ ถูกต้องตามโครงสร้างไวยากรณ์ พร้อมทั้งสามารถใช้คำเชื่อม ประโยคได้อย่างถูกต้อง	
1) รายวิชาในกลุ่มสังคมศาสตร์ 6 หน่วยกิต		ยกเลิกกลุ่มวิชา
รายวิชาบังคับเรียน 3 หน่วยกิต		ยกเลิก
GE1001 การต่อต้านการทุจริต 3 (3-0-6) Anti-corruption ความหมายของการทุจริต ประเภทและรูปแบบของการ ทุจริต ทุจริตโดยตรง ทุจริตโดยอ้อม ทุจริตเชิงนโยบาย ผลประโยชน์ส่วนตน และส่วนรวม สาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิด ความขัดแย้งของผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม ผลกระทบของการทุจริตที่มีต่อสภาวะทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ผลกระทบของการทุจริตที่มีต่อพัฒนาการและความ เจริญเติบโตของประเทศไทย สาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดการ ทุจริต หลักธรรมาภิบาลสากลในการปฏิบัติงาน นโยบายและ แนวทางในการบริหารงานด้วยธรรมาภิบาล กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับสากล ระดับประเทศ ทศนคติและความตระหนักถึงผลกระทบที่ ร้ายแรงของการทุจริต จิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในการ ป้องกันและต่อต้านการทุจริต แนวทางในการพัฒนาตนเองเพื่อ หลีกเลี่ยงการทุจริต	GE1005 การป้องกันและปราบปรามการทุจริต 3 (3-0-6) Prevention and Suppression of Corruption หลักการการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การปรับ ฐานความคิดด้านทุจริตส่วนตนและส่วนรวม สังคมที่ไม่ทนต่อการ ทุจริต หลักจริยธรรมและธรรมาภิบาล จิตพอเพียงพื้นฐานของการ ด้านทุจริต การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตตามหลักพระพุทธศาสนา	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบายรายวิชา - ปรับเป็นรายวิชาบังคับเรียน - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
1. โครงสร้างหลักสูตร		
รายวิชาเลือกเรียน 3 หน่วยกิต		- ยกเลิก
GE1002 ท้องถิ่นศึกษา 3 (3-0-6) Local Studies ประวัติของท้องถิ่น สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่นที่สืบต่อมาถึงปัจจุบัน ปัญหาสำคัญในท้องถิ่น ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคดีชนวิทยา วิธีการศึกษาข้อมูลคดีชน การวิเคราะห์ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากคดีชน การอภิปรายและนำเสนอข้อมูล อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ต่อความเปลี่ยนแปลงในท้องถิ่น ประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข		- ยกเลิกรายวิชา
GE1003 มนุษย์กับกฎหมาย 3 (3-0-6) Man and Jurisprudence ความหมาย ลักษณะทั่วไปของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้และการยกเลิกกฎหมาย บุคคลและความสามารถ สิทธิและการใช้สิทธิ ลักษณะครอบครัวมรดก ททรัพย์ ททรัพย์สิน การทำนิติกรรมและสัญญา หนี้ และกระบวนการยุติธรรม การดำเนินชีวิตให้มีความสุขตามกรอบของกฎหมายในสังคม		- ยกเลิกรายวิชา
GE1004 สันติศึกษา 3 (3-0-6) Peace Studies ความหมาย แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสันติภาพ ความขัดแย้งที่มีผลกระทบต่อสันติภาพโลก สถานการณ์ความขัดแย้ง วิธีสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพในระดับบุคคล ชุมชน สังคม และประเทศ การแก้ไขข้อขัดแย้งโดยสันติวิธี การต่อรองและการไกล่เกลี่ยการเสริมสร้างสัมพันธภาพ การใช้การสื่อสารและสื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมสันติภาพให้เกิดขึ้น		- ยกเลิกรายวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
1. โครงสร้างหลักสูตร		
ในสังคม การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการสร้างสันติภาพ		
GE1005 การศึกษาเพื่อชีวิต 3 (3-0-6) Education for Life ความหมายของการศึกษาและคุณภาพชีวิต ความจำเป็นและความสำคัญของการเรียนรู้ ระบบการศึกษา การศึกษากับการแก้ปัญหาและการดำรงอยู่ในสังคมอย่างสันติสุข หลักการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีกับการจัดการความรู้ ความใฝ่รู้ การแสวงหาและการพัฒนาความรู้ใหม่ ความสามารถด้านการจัดการ การใช้เหตุผล การคิดวิเคราะห์ การเจรจาต่อรอง การประนีประนอม การจัดการความเครียด ศิลธรรม จริยธรรม คุณธรรม มนุษยสัมพันธ์ มารยาทและการสมาคม ประยุกต์ใช้ความรู้กับทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21		- ยกเลิกรายวิชา
GE1006 ไทยศึกษา 3 (3-0-6) Thai Studies ประวัติศาสตร์ พัฒนาการทางการเมือง การปกครอง รูปแบบความเชื่อและการดำเนินชีวิตของคนไทย โครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย		- ยกเลิกรายวิชา
GE1007 มนุษย์กับหน้าที่พลเมือง 3 (3-0-6) Human and Civic Education ความหมายของสังคม โครงสร้างสังคมไทย ปัญหาของสังคมไทย การสร้างสำนึกทางสังคม และหน้าที่ความรับผิดชอบของการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในฐานะพลเมืองโลก การปลูกฝังมโนสำนึกทางจริยธรรม หลักธรรมาภิบาล การบูรณาการพุทธจริยธรรมกับสังคม แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาทุจริตและสร้างสุขภาวะทางสังคมแนวพุทธ	GE1001 วิถี มมร สู่ความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก 3 (3-0-6) MBU Way to Thai and Global Citizens ความเป็นมาของ มมร ความเข้าใจอัตลักษณ์และความเชี่ยวชาญขององค์กร การสร้างจิตวิญญาณความเป็น มมร การพัฒนาบุคลากรและความเป็นสากลแบบ มมร ความรอบรู้ในหลักพระพุทธศาสนาและสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในบริสังคมไทยร่วมสมัยและระดับชาติ รักและศรัทธาในมหาวิทยาลัย การวางแผนชีวิตเพื่อการเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของ	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบายรายวิชา - ปรับเป็นรายวิชาบังคับเรียน - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
1. โครงสร้างหลักสูตร		
	สังคมไทยและสังคมโลก สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ความภาคภูมิใจในการเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก	
2) รายวิชาในกลุ่มมนุษยศาสตร์ 6 หน่วยกิต		ยกเลิกกลุ่มวิชา
รายวิชาบังคับเรียน 3 หน่วยกิต		ยกเลิก
GE2001 มนุษย์กับการแสวงหาความรู้ 3 (3-0-6) Man and Learning ความหมาย ความสำคัญของปรัชญา อภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ ทั้งปรัชญาตะวันตกและปรัชญาตะวันออกตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงยุคปัจจุบัน ลักษณะความคิด กระบวนการของความคิดอย่างมีเหตุผล ภาษากับการใช้เหตุผลทั้งแบบนิรนัยและอุปนัย ประยุกต์หลักปรัชญาในการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน	GE1002 มนุษย์กับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล 3 (3-0-6) Human and Living in Digital Age ธรรมชาติ ทักษะ และพฤติกรรมของมนุษย์ ดิจิทัลกับการเรียนรู้ การคิดเชิงการออกแบบ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ความมั่นคงปลอดภัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ กฎหมายดิจิทัล หลักศาสนากับดิจิทัล และ การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศดิจิทัล การแก้ปัญหาสังคมในยุคดิจิทัลและมีสมรรถนะดิจิทัล	- แก่ไรท์สรายวิชา - แก่ไข่อรายวิชา - แก่ไข่อธิบายรายวิชา - ปรับเป็นรายวิชาบังคับเรียน - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
รายวิชาเลือกเรียน 3 หน่วยกิต		- ยยกเลิก
GE2002 พุทธจริยธรรมศึกษา 3 (3-0-6) Buddhist Ethics Studies ความหมายและความสำคัญของจริยธรรมตามแนวพระพุทธศาสนา บทบาทและหน้าที่ของบุคคล การแก้ไขปัญหาและปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม การใช้เวลาอย่างเหมาะสม การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการดำเนินชีวิตอย่างเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม		- ยยกเลิกรายวิชา
GE2003 การวางแผนชีวิต 3 (3-0-6) Life Planning ความหมายและความสำคัญของการวางแผนชีวิตให้มีความสุขยั่งยืน เริ่มตั้งแต่ชีวิตการเรียน การทำงาน การเตรียมการสำหรับการมีครอบครัวที่มีความสุข หลักการบริหารครอบครัวภายใต้ภาวะสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว เรียนรู้ความแตกต่าง	GE1007 ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ 3 (2-2-5) 21 st Century Skills for Living and Occupations แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะด้านสารสนเทศ และเทคโนโลยี บูรณาการ การประยุกต์เพื่อพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพอย่างมีคุณภาพในศตวรรษที่ 21	- แก่ไรท์สรายวิชา - แก่ไข่อรายวิชา - แก่ไข่อธิบายรายวิชา - ปรับเป็นรายวิชาบังคับเรียน - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
1. โครงสร้างหลักสูตร		
ระหว่างบุคคลเพื่อให้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข วินัยชาวบ้าน นำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการครองเรือนและการดำรงชีวิต		
GE2004 พุทธศิลป์และโบราณคดี 3 (3-0-6) Buddhist Art and Archaeology ศึกษาความหมาย ประวัติความเป็นมา ขอบเขตและประโยชน์พุทธศิลป์ วิวัฒนาการและอิทธิพลพุทธศิลป์ในด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม ประติมากรรมทางวัตถุ ลักษณะของศิลปวัฒนธรรมไทย สมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์พุทธศิลป์กับศาสตร์ต่าง ๆ สกulptศิลปะ การสงวนรักษา การอนุรักษ์และการบริหารจัดการพุทธศิลป์		- ยกเลิกรายวิชา
GE2005 จิตวิทยากับชีวิต 3 (3-0-6) Psychology in Daily Life ความหมาย ประเภทของพฤติกรรมและธรรมชาติของมนุษย์ ความเป็นมาของวิชาจิตวิทยาสาขาต่าง ๆ สรีรวิทยาเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ความเจริญและพัฒนาการด้านต่าง ๆ แรงจูงใจ การรับรู้ กระบวนการเรียนรู้ ทักษะสติปัญญา บุคลิกภาพ สุขภาพจิต การมีมนุษย์สัมพันธ์ หลักจิตวิทยาในพระพุทธศาสนา การแก้ปัญหาและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขด้วยหลักธรรมและหลักจิตวิทยา		- ยกเลิกรายวิชา
3) กลุ่มวิชาภาษา 12 หน่วยกิต		- ยกเลิกกลุ่มวิชา
รายวิชาบังคับเรียน 9 หน่วยกิต		- ยกเลิก
GE3001 ภาษาไทย 3 (3-0-6) Thai Language หลักเกณฑ์แนวคิดที่เป็นพื้นฐานของการสื่อสาร ธรรมชาติของภาษา การใช้ภาษาไทยมาตรฐานในปัจจุบัน การฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนเพื่อการสื่อสารใน	GE1003 ภาษาไทยเพื่อทักษะการสื่อสาร 3 (2-2-5) Thai Language for Communication แนวคิดเบื้องต้นของการสื่อสาร ความสำคัญ ประเภท ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย กระบวนการสื่อสาร ศิลปะการ	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบายรายวิชา - ปรับเป็นรายวิชาบังคับเรียน - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
1. โครงสร้างหลักสูตร		
<p>ชีวิตประจำวันและเป็นพื้นฐานการแสวงหาความรู้ พัฒนาทักษะของการใช้ภาษาไทย การอ้างอิง การเชื่อมโยงภาษาไทยในกลุ่มประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน การสืบค้นสารนิเทศและการนำเสนอผลงานด้วยสื่อต่าง ๆ</p>	<p>สื่อสาร ทั้งทักษะการฟัง การอ่าน การเขียน การพูด จริยธรรมการสื่อสารในสังคมยุคดิจิทัล หลักการสื่อสารตามแนวพุทธศาสนา</p>	
<p>GE3002 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3 (3-0-6) Fundamental English ศึกษาคำศัพท์ วลี สำนวน และประโยคที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เน้นฝึกฟัง-พูดเบื้องต้น โดยการสร้างสถานการณ์ปกติที่จะเกิดการโต้ตอบสื่อสารกับผู้อื่น และศึกษากฎเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเบื้องต้นเท่าที่จำเป็นจะต้องใช้ เพื่อเป็นเครื่องช่วยให้สามารถสื่อความหมายด้านการฟัง-พูดได้อย่างถูกต้อง</p>		<p>- ยกเลิกรายวิชา</p>
<p>GE3003 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น 3 (3-0-6) English for Communication and Informal Retrieval การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เน้นฝึกฟัง-พูดเบื้องต้น ในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งการสืบค้นสารสนเทศทางอิเล็กทรอนิกส์ การอ้างอิง และเรียนรู้จากสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสิ่งพิมพ์</p>	<p>GE1004 ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการสื่อสาร 3 (2-2-5) English for Communication ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบริบทต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันตามแนวภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร</p>	<p>- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบายรายวิชา - ปรับเป็นรายวิชาบังคับเรียน - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร</p>
<p>รายวิชาเลือกเรียน 3 หน่วยกิต</p>		<p>- ยกเลิก</p>
<p>GE3004 การแปลอังกฤษ 3 (3-0-6) English Translation ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการแปล หลักการแปลอังกฤษเป็นไทย วิเคราะห์ปัญหาการแปลอังกฤษเป็นไทย ฝึกแปลประโยคพื้นฐานทั่วไปและประโยคที่มีโครงสร้างสร้างแบบ Simple Sentences, Compound Sentences and Complex Sentences และฝึกแปลข้อความหรือย่อหน้า ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบุคคล สถานที่ ประสพการณ์อาชีพและพระพุทธศาสนา</p>		<p>- ยกเลิกรายวิชา</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
1. โครงสร้างหลักสูตร		
GE3005 ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการศึกษา 3 (3-0-6) English for Study Skills การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อ การให้ข้อมูล การสรุปความ และแสดงความคิดเห็น กลวิธีการฟัง พูด อ่าน และเขียนในชีวิตประจำวัน การอ้างอิง และการ		- ยกเลิกรายวิชา
GE3006 ภาษาอาเซียนเพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรม 3 (3-0-6) ASEAN Language for Cultural Study การพัฒนาทักษะทางภาษา ด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ของภาษาในกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน ประเทศใดประเทศหนึ่ง เพื่อการสื่อสารและทำความเข้าใจด้านสังคม ประเพณี และวัฒนธรรม		- ยกเลิกรายวิชา
4) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ 6 หน่วยกิต		- ยกเลิกกลุ่มวิชา
รายวิชาบังคับเรียน 3 หน่วยกิต		- ยกเลิก
GE4001 สถิติเพื่อการวิจัย 3 (3-0-6) Statistics for Research ความหมายและขอบข่ายของสถิติ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง การวัดการกระจายของข้อมูล ความน่าจะเป็น คะแนนมาตรฐาน การประมาณค่าเฉลี่ยประชากร การสุ่มตัวอย่าง การทดสอบสมมติฐาน การทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากรและสัดส่วนของประชากร การทดสอบไคสแควร์ การวิเคราะห์ถดถอย และสหสัมพันธ์ อนุกรมเวลา เลขดัชนี สามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ด้วยหลักทางสถิติ	GE1006 วิจัยและนวัตกรรม 3 (2-2-5) Research and Innovation แนวคิดการวิจัย นวัตกรรมและกระบวนการพัฒนา นวัตกรรม ระเบียบวิธีวิทยาการวิจัย การเขียนโครงร่างวิจัย เทคนิค การเลือกกลุ่มตัวอย่าง สถิติ และการวิเคราะห์ข้อมูล และแนวทาง การเลือกผลงานวิจัยมาใช้ประโยชน์โดยยึดหลักจริยธรรมการวิจัย และหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	- แก่ไขรหัสรายวิชา - แก่ไขชื่อรายวิชา - แก่ไขคำอธิบายรายวิชา - ปรับเป็นรายวิชาบังคับเรียน - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
รายวิชาเลือกเรียน 3 หน่วยกิต		- ยกเลิก
GE4002 คอมพิวเตอร์เพื่อการทำงาน 3 (3-0-6) Computer for Work องค์ประกอบพื้นฐานของเครื่องคอมพิวเตอร์ทั้งในด้าน ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ การใช้โปรแกรมประยุกต์เพื่อการ		- ยกเลิกรายวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
1. โครงสร้างหลักสูตร		
<p>สร้างสรรค์งานด้านเอกสาร กราฟิก และการนำเสนอผลงาน การนำเสนอสารสนเทศ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัยในระบบคอมพิวเตอร์ จริยธรรมและความรับผิดชอบในการใช้คอมพิวเตอร์ ฝึกปฏิบัติการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่อย่างต่อเนื่อง</p>		
<p>GE4003 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า 3 (3-0-6) Information Technology for Further Study หลักการ ความสำคัญของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบสารสนเทศ ในการสืบค้น การสร้างฐานข้อมูลสารสนเทศ การใช้ข้อมูลสารสนเทศ ตลอดจนการแสวงหาความรู้จากสื่อต่างๆ และฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการพัฒนาการสื่อสารและการเรียนรู้บนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การค้นคว้า การเขียนรายงานผลการค้นคว้าและจริยธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>		- ยกเลิกรายวิชา
<p>GE4004 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3 (3-0-6) Science and Technology แนวคิด ทฤษฎี ความคิดเชิงวิเคราะห์ กฎเกณฑ์ พัฒนาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ธรรมชาติวิทยาที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ องค์ประกอบของร่างกายมนุษย์ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยและโภชนาการ ผลกระทบของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อสภาพแวดล้อม การประยุกต์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการดำรงชีวิต</p>		- ยกเลิกรายวิชา
	<p>GE1008 ประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมไทย 3 (3-0-6) History, Arts, and Thai Culture ประวัติศาสตร์ไทย แหล่งกำเนิดของชนชาติไทย การแบ่งสมัยของประวัติศาสตร์ไทย การก่อตั้งและพัฒนาของ</p>	<p>- เพิ่มรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
1. โครงสร้างหลักสูตร		
	<p>อาณาจักรไทย วิชาการทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการเมือง ประวัติศาสตร์ไทยในบริบทประวัติศาสตร์โลก ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมไทย</p>	

ตารางเปรียบเทียบหมวดวิชาเฉพาะ

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
หลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา	หลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะ	
1. โครงสร้างหลักสูตร		
โครงสร้างหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต ก. กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา - รายวิชาบังคับเรียน 24 หน่วยกิต - รายวิชาเลือกเรียน 6 หน่วยกิต รวม 30 หน่วยกิต	โครงสร้างหลักสูตร หมวดวิชาเฉพาะ 93 หน่วยกิต	- หลักสูตรได้ปรับปรุงกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา เป็นรายวิชา บังคับเรียน ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต ตามระเบียบ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษาระดับ ปริญญาตรี พ.ศ.2559
BU5001 ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา 3 (3-0-6) History of Buddhism โลกทัศน์ศาสนาก่อนพุทธกาล พุทธประวัติและพุทธประวัติเชิงวิเคราะห์ การสังคายนาและการร้อยกรองพระธรรมวินัย นิภายในพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาในประเทศไทย และต่างประเทศ ประวัติและบทบาทของพระสาวก พระสาวิกา และนักคิดทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ อิทธิพลของพุทธศิลป์ที่มีต่อศิลปะไทย ศึกษาสถานการณ์พระพุทธศาสนาในปัจจุบัน	PH2101 ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา* 3 (3-0-6) History of Buddhism พุทธประวัติในปฐมกาล มัชฌิมกาล และปัจฉิมกาล การสังคายนาและนิกายต่าง ๆ ในพระพุทธศาสนา เส้นทางพุทธอารยธรรมและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ณ ดินแดนสุวรรณภูมิ	- แก่ไรท์สรายวิชา - แก่ไขคำอธิบายรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
BU5002 พระไตรปิฎกศึกษา 1 3 (3-0-6) Tipitaka Studies I วิเคราะห์การจำแนกหมวดหมู่ โครงสร้างและเนื้อหาของพระไตรปิฎก ประเภทและลำดับชั้นคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ฐานะและความสำคัญของพระไตรปิฎกและคัมภีร์ชั้นรอง ภูมิปัญญาในพระไตรปิฎกและการศึกษาพุทธศาสนสุภาษิต	PH2102 พระไตรปิฎกศึกษา* 3 (3-0-6) Tipitaka Studies ความเป็นมา โครงสร้าง ความสำคัญ จุดเด่นของพระไตรปิฎก สาระตถะในพระวินัยปิฎก สาระตถะในพระสุตตันตปิฎก และสาระตถะในพระอภิธรรมปิฎก งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพระไตรปิฎก	- แก่ไรท์สรายวิชา - แก่ไขชื่อรายวิชา - แก่ไขคำอธิบายรายวิชา - รวมรายวิชาพระไตรปิฎกศึกษาให้เป็นรายวิชาเดียว เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการเรียน - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
<p>ศึกษาประวัติ แนวคิดและหลักการ วัตถุประสงค์การ บัญญัติพระวินัย วิธีบัญญัติพระวินัย บทบัญญัติหรือศีลประเภทต่าง ๆ การปฏิบัติ การตีความ วินิจฉัยและวิธีการตัดสินอธิกรณ์ ในพระวินัย ศึกษาเปรียบเทียบการบัญญัติพระวินัยกับการบัญญัติกฎหมาย การประยุกต์ใช้วิธีการทางพระวินัยกับตัดสินปัญหา</p>		
<p>BU5003 พระไตรปิฎกศึกษา 2 3 (3-0-6)</p> <p>Tipitaka Studies 2</p> <p>ศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาของพระสูตรตันตปิฎก การจัดหมวดหมู่ในพระสูตรตันตปิฎก วิเคราะห์พระสูตรที่สำคัญและพระสูตรที่แสดงหลักการสำคัญของพระพุทธศาสนา หลักธรรมที่เป็นหลักการสำคัญของพระพุทธศาสนา อุดมคติทางพระพุทธศาสนา วิธีคิดและคุณลักษณะพิเศษแห่งพระพุทธศาสนา พุทธจริยธรรม หลักคิทธิธรรมและการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการดำรงชีวิตและการแก้ปัญหาสังคม</p>		- ยกเลิกรายวิชา
<p>BU5004 พระไตรปิฎกศึกษา 3 3 (3-0-6)</p> <p>Tipitaka Studies 3</p> <p>ศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาของพระอภิธรรมปิฎก การจัดหมวดหมู่ในพระอภิธรรมปิฎก ประวัติและสาระสำคัญของพระอภิธรรมจากคัมภีร์ในพระอภิธรรมปิฎก พระอภิธรรมในฐานะหลักวิชาการพระพุทธศาสนา หลักการอธิบายและตีความธรรมะตามแนวอภิธรรม พุทธปรัชญาตามนัย พระอภิธรรม จิตวิทยาในพระอภิธรรมและการประยุกต์ใช้หลักพระอภิธรรมในการดำรงชีวิต</p>		- ยกเลิกรายวิชา
<p>BU5005 พุทธวิถีไทย 3 (3-0-6)</p> <p>Buddhism and Thai Ways of Life</p>		- ยกเลิกรายวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
<p>ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติไทยและรากฐานสำคัญของวัฒนธรรม เป็นองค์ความสามัคคี เป็นสถาบันคู่ชาติและพระมหากษัตริย์ เป็นแหล่งหล่อหลอมเอกลักษณ์ของชาติ เป็นเครื่องมือการแก้ปัญหาและการพัฒนาชาติ ความเป็นสถาบันพระพุทธศาสนา พระรัตนตรัย วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หลักศาสนพิธีและรูปแบบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาและการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา</p>		
<p>BU5006 ภาษาบาลีเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)</p> <p>Pali for a Buddhist Research</p> <p>ศึกษาหลักไวยากรณ์ การอ่าน การแปลภาษาบาลีเบื้องต้น การใช้ภาษาบาลีและการใช้คำภาษาบาลี ในภาษาไทย ภาษาบาลีกับพระพุทธศาสนา คัมภีร์พระพุทธศาสนาฉบับภาษาบาลี ฝึกทดลองศึกษาค้นคว้าเนื้อหาพระพุทธศาสนาสั้น ๆ หรือโดยย่อจากเอกสารภาษาบาลี</p>	<p>PH2103 ภาษาบาลีและสันสกฤตในพระพุทธศาสนา* 3 (3-0-6)</p> <p>Pali and Sanskrit in Buddhism</p> <p>ไวยากรณ์เบื้องต้นภาษาบาลีและสันสกฤต การอ่าน การเขียน การแปลคำศัพท์ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตที่ปรากฏอยู่ในภาษาไทยและวรรณกรรมพระพุทธศาสนา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แก๊ซหัตถ์สรายวิชา - แก๊ซชื่อรายวิชา - แก๊ซคำอธิบายรายวิชา - รวมรายวิชาภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตเข้าเป็นวิชาเดียวกัน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการเรียน - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
<p>BU5007 ภาษาสันสกฤตเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)</p> <p>Sanskrit for a Buddhist Research</p> <p>ศึกษาหลักไวยากรณ์ การอ่าน การแปลภาษาสันสกฤตเบื้องต้น การใช้ภาษาสันสกฤตและการใช้คำภาษาสันสกฤตในภาษาไทย ภาษาสันสกฤตกับพระพุทธศาสนา คัมภีร์พระพุทธศาสนาฉบับภาษาสันสกฤต ฝึกทดลองศึกษาค้นคว้าเนื้อหาพระพุทธศาสนาสั้น ๆ หรือโดยย่อจากเอกสารภาษาสันสกฤต</p>		<ul style="list-style-type: none"> - ยกเลิกรายวิชา
<p>BU5008 การปฏิบัติกรรมฐาน 3 (3-0-6)</p> <p>Meditation Practice</p>	<p>PH2104 ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน* 3 (3-0-6)</p> <p>Theory and Practice of Meditation</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แก๊ซหัตถ์สรายวิชา - แก๊ซชื่อรายวิชา - แก๊ซคำอธิบายรายวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
<p>แนวคิด หลักการ วิธีปฏิบัติกรรรมฐานในพระพุทธศาสนา ทั้งสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน หลักการปฏิบัติจุดดงค์ ศึกษาการสอนกรรรมฐานและการปฏิบัติกรรรมฐานจากสำนักกรรรมฐานที่สำคัญในประเทศไทย ฝึกปฏิบัติกรรรมฐานที่ถูกต้องตามหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา</p> <p>เงื่อนไขรายวิชา: ฝึกปฏิบัติกรรรมฐานนอกสถานที่หรือในสำนักปฏิบัติอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 30 ชั่วโมง ทุกภาคการศึกษาจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา</p>	<p>หลักการ วิธีการปฏิบัติกรรรมฐาน อารมณฺ์สมถะกรรรมฐาน และอารมณฺ์วิปัสสนากรรมฐานในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา การปฏิบัติกรรรมฐานในสำนักปฏิบัติ</p>	<p>- เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร</p>
<p>BU5009 พระพุทธศานามหายาน 3 (3-0-6)</p> <p>Mahayana Buddhism</p> <p>ศึกษาสถานการณฺ์พระพุทธศานาหลังพุทธปรินิพพาน ประวัตติและการเกิดขึ้นของพระพุทธศานานิกายมหายาน ความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างพระพุทธศานาเถรวาทและมหายาน แนวคิดและหลักการสำคัญของพระพุทธศานามหายาน เช่น แนวคิดเรื่อง ตรีกาย อาทิพุทธะ ศูนย์ตา โยคจารย์ หลักโพธิจิต นิกายสำคัญของพระพุทธศานามหายาน เช่น นิกายสุขาวดี เช่นพระพุทธศานามหายานในโลกตะวันตก บทบาทขององค์ดาไลลามะ และนักคิดของพระพุทธศานามหายาน เช่น ดร.ดี.ที. ชูชุกิ พระดิช นัท ฮันท์ เป็นต้น</p>		
<p>BU5010 ศาสนศึกษา 3 (3-0-6)</p> <p>Religious Studies</p> <p>ศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา แนวคิด ทฤษฎี กำเนิดศาสนา ภูมิหลังทางศาสนา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคมการเมืองของศาสนาพราหมณฺ์ (ฮินดู) พระพุทธศานา ศาสนาคริสต์ อิสลาม ศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้ศาสนาของแต่ละ</p>		

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
<p>ละศาสนาหันไปสนใจศาสนา การปฏิบัติทางศาสนาและประสบการณ์ศาสนาของศาสดาแต่ละองค์ วิเคราะห์เปรียบเทียบศาสนาด้านโครงสร้าง หลักธรรม โลกทัศน์ พิธีกรรม นิกาย ความดีและจุดมุ่งหมายสูงสุดของศาสนาที่สำคัญ ๆ สถานะปัจจุบันของแต่ละศาสนา สิทธิการนับถือศาสนา หลักศาสนสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนา</p>		
<p>BU5011 ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 3 (3-0-6) English for Buddhism Propagation ศึกษาคำศัพท์ภาษาอังกฤษเฉพาะทางพระพุทธศาสนา ฝึกพูดหรือสนทนาและอธิบายธรรมะด้วยภาษาอังกฤษฝึกหัดเขียนเรียงความอธิบายพุทธศาสนสุภาษิต และฝึกเขียนบทความธรรมะด้วยภาษาอังกฤษ และย่อความจากบทความธรรมะที่กำหนดให้</p>	<p>PH2105 ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพระพุทธศาสนา*3 (3-0-6) English for Buddhist Propagation การศึกษาพระพุทธศาสนาผ่านภาษาอังกฤษ การสนทนาและการอธิบายธรรมะด้วยภาษาอังกฤษ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แก์ไรท์สรายวิชา - แก์ไซ่ชื้อรายวิชา - แก์ไซ่คำอธิบายรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
<p>BU5012 วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาของไทย 3 (3-0-6) Thai Buddhist Literature ศึกษาวรรณกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงปัจจุบัน โดยศึกษาและวิเคราะห์สาระสังเขป ลักษณะเด่น วิวัฒนาการ ในแง่คุณค่าและอิทธิพลที่มีต่อสังคมไทยและพระพุทธศาสนา เช่น ไตรภูมิพระร่วง มังคลัตถทีปนี ปัญญาสาตกมหาชาติคำหลวง มหาเวสสันดรชาดก ปฐมสมโพธิกถา เป็นต้น ศึกษาประวัติและผลงานปราชญ์ชาวพุทธไทยทั้งพระสงฆ์และคฤหัสถ์ รวมทั้งวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาในท้องถิ่นของไทย</p>	<p>PH2108 งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาของไทย* 3 (3-0-6) Buddhist Research and Literary Works in Thailand งานวิจัยทางพระพุทธศาสนา ประเภท ความสำคัญ อิทธิพลของวรรณกรรมที่ปรากฏในพุทธศิลป์ คัมภีร์และบทเพลงเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา บทความวิชาการ บทความวิจัยหรือรายงานการวิจัยทางพระพุทธศาสนา คุณค่าวรรณกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในสังคมไทย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แก์ไรท์สรายวิชา - แก์ไซ่ชื้อรายวิชา - แก์ไซ่คำอธิบายรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
<p>BU5013 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 3 (3-0-6) Information Technology for Buddhism Propagation หลักการ วิธีการและเป้าหมายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจากพระไตรปิฎก คุณสมบัติ นักเผยแผ่และนัก</p>		<ul style="list-style-type: none"> - ยกเลิกรายวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
<p>ประชาสัมพันธ์ วิทยาการประชาสัมพันธ์สมัยใหม่ สื่อและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อิทธิพลและผลกระทบของสื่อและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่อพระพุทธศาสนาและพุทธศาสนิกชน ฝึกหัดการเขียนบทความทางพระพุทธศาสนา ฝึกหัดการเทศน์แบบต่าง ๆ และฝึกพูดตามหลักวิชาการวาทศิลป์</p>		
<p>BU5014 พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3 (3-0-6) Buddhism, Science and Technology วิธีการแสวงหาความจริงของพระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ ความสอดคล้องกันระหว่างพระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์กายภาพ ชีวภาพจิตวิทยา กฎแห่งกรรมของพระพุทธศาสนากับหลักวิทยาศาสตร์ ผลกระทบและผลดีของพระพุทธศาสนาจากพัฒนาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เทคโนโลยีชีวจิต</p>		- ยกเลิกรายวิชา
<p>BU5015 พระพุทธศาสนากับโลกาภิวัตน์ 3 (3-0-6) Buddhism and Globalization วิเคราะห์บทบาทและสถานภาพของพระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน บทบาทขององค์กร บุคลากร และนักวิชาการทางพระพุทธศาสนา การตีความคำสอนของพระพุทธศาสนา ปัญหาที่เกิดขึ้นในวงการพระพุทธศาสนา และปัญหาภายนอกที่มีผลกระทบต่อความเจริญและความเสื่อมของพระพุทธศาสนาเปรียบเทียบกระแสโลกาภิวัตน์และธรรมมานูวัตร์พุทธวิทยาเพื่อการรู้เท่าทันกระแสและความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกภายใต้บริบทของข้อมูลข่าวสาร ทำที่และการปฏิบัติต่อข้อมูลข่าวสาร ในฐานะชาวพุทธรวมทั้งการป้องกันและแก้ไขข้อบกพร่องและผลเสียของกระแสโลกาภิวัตน์ตามหลักวิถีพุทธ</p>		- ยกเลิกรายวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
<p>BU5016 พระพุทธศาสนากับการพัฒนาแบบยั่งยืน 3 (3-0-6)</p> <p>Buddhism and Sustainable Development</p> <p>ศึกษาแนวคิด หลักการและความหมายของการพัฒนาแบบยั่งยืน ความผิดพลาดของการพัฒนาแบบตะวันตกภายใต้กระแสบริโภคนิยม และความไม่กลมกลืนของการพัฒนาตามหลักวิชาการสมัยใหม่และการพัฒนาตามหลักพระพุทธศาสนา การพัฒนาบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ การพัฒนาที่ไม่ทำลายระบบนิเวศน์ ทดลองสร้างโมเดลโครงการพัฒนาแบบยั่งยืนโดยผสมผสานหลักพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่เข้าด้วยกัน พระพุทธศาสนากับสันติภาพ</p>		<p>- ยกเลิกรายวิชา</p>
<p>BU5017 พระพุทธศาสนาในสังคมไทยร่วมสมัย 3 (3-0-6)</p> <p>Buddhism in the Contemporary Thai Society</p> <p>ประวัติการนับถือพระพุทธศาสนาของชนชาติไทย พระพุทธศาสนากับชนชาติไทย พระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติไทย พระพุทธศาสนากับความมั่นคงของชาติ สถานะของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยปัจจุบัน บทบาทของสถาบันสงฆ์ สถาบันพระมหากษัตริย์ รัฐบาล ประชาชนต่อพระพุทธศาสนา การบริหาร การศึกษา การปฏิบัติและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์และพุทธบริษัท บทบาทของพระสงฆ์ในสังคมไทยและสังคมโลก</p>		
<p>BU5018 การบริหารกิจการพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)</p> <p>Buddhist Affairs Administration</p> <p>วิเคราะห์รูปแบบและโครงสร้างการบริหารกิจการพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาล ถึงปัจจุบัน หลักการบริการกิจการพระพุทธศาสนาโดยพุทธบริษัท ศึกษาโครงสร้าง ระบบ</p>	<p>PH2109 ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการพระพุทธศาสนา* 3 (3-0-6)</p> <p>Digital for Buddhist Affairs Administration</p> <p>การบริหารกิจการพระพุทธศาสนาในประเทศไทย รูปแบบของการพัฒนาดิจิทัล การประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน</p>	<p>- แก้ไขรหัสรายวิชา</p> <p>- แก้ไขชื่อรายวิชา</p> <p>- แก้ไขคำอธิบายรายวิชา</p> <p>- เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
<p>การปกครองและระบบบริหารกิจการคณะสงฆ์ไทย การบริหาร การศึกษาคณะสงฆ์ การจัดการ ศาสนสมบัติภาวะผู้นำทาง พระพุทธศาสนา กรณีศึกษาและแนวทางการบริหารจัดการทุน บัญชีวัด และการตรวจสอบ</p> <p>ศึกษาสภาพการณ์บริหารจัดการวัด การพัฒนาวัด โดยใช้แนวคิดการบริหารจัดการ และการบริหารจัดการที่ดี ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชน หลักการมีส่วนร่วม การบริหารจัดการวัดของชุมชน และการพัฒนาวัดให้วัดเป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้และศูนย์รวมทางจิตใจของชุมชน</p>		
	<p>PH2106 นวัตกรรมเพื่อพัฒนาปัญญาและคุณธรรม* 3 (3-0-6)</p> <p>Innovation for Wisdom and Morality Development</p> <p>แนวคิด ทฤษฎี หลักการ กระบวนการพัฒนา นวัตกรรม ประเภทของนวัตกรรม นวัตกรรมที่พัฒนาปัญญา และคุณธรรม วิเคราะห์โอกาสในการสร้างนวัตกรรมเชิงพุทธ</p>	<p>- เพิ่มรายวิชา</p> <p>- เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของ หลักสูตร</p>
	<p>PH2107 พิธีการในพระพุทธศาสนา* 3 (3-0-6)</p> <p>Ceremonies in Buddhism</p> <p>ศาสนพิธี กุศลพิธี บุญพิธี ทานพิธี ปกติกพิธี ลักษณะ และความหมายในการประกอบพิธีการต่าง ๆ ใน พระพุทธศาสนา เข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา</p>	<p>- เพิ่มรายวิชา</p> <p>- เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของ หลักสูตร</p>
	<p>PH2110 สุขภาวะในพระไตรปิฎก* 3 (3-0-6)</p> <p>Health Care in Tipitaka</p> <p>แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการดูแลทางด้านร่างกาย จิต อารมณ์ สังคมที่ปรากฏในพระไตรปิฎกหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง หลักการบริหาร หลักเสขียวัตรเพื่อสุขอนามัย บทบาทของ พระสงฆ์ในการพัฒนาสุขภาพ</p>	<p>- เพิ่มรายวิชา</p> <p>- เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของ หลักสูตร</p>

หมายเหตุ : * หมายถึง รายวิชาเฉพาะทางพระพุทธศาสนา ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต ตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.2559

ชื่อวิชา-คำอธิบายรายวิชา		การปรับเปลี่ยน
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	
PH2001 ปรัชญาเบื้องต้น 3 (3-0-6) Introduction to Philosophy ศึกษาความหมาย ขอบเขตของปรัชญา สาขาของปรัชญา ได้แก่ อภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ และตรรกวิทยา แนวความคิดของลัทธิปรัชญาต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อสังคมทั้งตะวันตกและตะวันออก สามารถประยุกต์แนวคิดเหล่านี้กับการดำรงชีวิตตามหลักการของเหตุผล	PH211 ปรัชญาเบื้องต้น 3 (3-0-6) Introduction to Philosophy ความหมาย ขอบเขต คุณค่า และสาขาของปรัชญา อันประกอบด้วยอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ และตรรกศาสตร์ แนวคิดของนักปรัชญาสำนักต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อสังคมทั้งตะวันตกและตะวันออก ประยุกต์แนวคิดของนักปรัชญาสำนักต่าง ๆ กับการดำรงชีวิตตามหลักการของเหตุผล	- ปรับรหัสรายวิชา - ปรับชื่อวิชา - คำอธิบายรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
PH2002 ปรัชญาตะวันออก 3 (3-0-6) Eastern Philosophy ศึกษาแนวความคิดทางอภิปรัชญา ญาณวิทยา และจริยศาสตร์ของอุปนิษัท เวทานตะ เช่น พุทธ คริสต์ อิสลาม ขงจื้อ เล่าจื้อ ซินโต		- ยกเลิกรายวิชา
PH2003 ปรัชญาตะวันตก 3 (3-0-6) Western Philosophy ศึกษาความหมาย ขอบเขตปัญหาของอภิปรัชญา ทฤษฎีทางอภิปรัชญาของเพลโต อริสโตเติล คานท์ สปิโนซา ออกัสติน และศึกษาแนวความคิดปรัชญาสมัยใหม่ เน้นปรัชญาของเดส์คาร์ตส์ ไลบ์นิซ เบคอน ฮูม ล็อก เบิร์กเลย์ นิทเช โขเปนเฮาเออร์ เฮเกล และมาร์กซ์		- ยกเลิกรายวิชา

ชื่อวิชา-คำอธิบายรายวิชา		การปรับเปลี่ยน	
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567		
PH2004 ปรัชญาสังคมและการเมือง 3 (3-0-6) Social and Political Philosophy ศึกษามโนทัศน์ทางปรัชญาสังคมและการเมืองเกี่ยวกับรัฐ สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคและความยุติธรรม วิเคราะห์สังคมและการเมืองไทยเชิงปรัชญาและหลักการปกครองตามแนวพุทธศาสตร์	PH2115 ปรัชญาสังคมและการเมือง 3 (3-0-6) Social and Political Philosophy ความหมาย ขอบเขต แนวคิดและทฤษฎีทางปรัชญาสังคมและการเมือง แนวคิดของนักปรัชญาสำนักต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกำเนิดและพัฒนาการทางด้านสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ความยุติธรรม และประเด็นปัญหาทางสังคมและการเมืองปัจจุบัน	- ปรับรหัสรายวิชา - คำอธิบายรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร	
PH2005 ปรัชญาศาสนา 3 (3-0-6) Philosophy of Religion ศึกษาความหมายและขอบเขตของปรัชญาศาสนา ความแตกต่างระหว่างศาสนา ปรัชญา และวิทยาศาสตร์ ปรัชญาเกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาติ เหตุผลและศรัทธาในศาสนาตามแนวคิดของเทวนิยมกับอเทวนิยมและศาสตร์สาขาอื่น	PH2116 ปรัชญาศาสนา 3 (3-0-6) Philosophy of Religion ความหมายและขอบเขตของปรัชญาศาสนา ความสอดคล้องและความต่างระหว่างศาสนากับปรัชญา ศรัทธากับปัญญาในศาสนาตามแนวคิดเทวนิยมกับอเทวนิยมและศาสตร์สาขาอื่น แนวคิดเกี่ยวกับอัญมณีนิยม วิมตินิยมทางศีลธรรม และรหัสยลัทธิทางศาสนา รวมถึงประเด็นปัญหาเกี่ยวกับอศาสนิกกับคนรุ่นใหม่	- ปรับรหัสรายวิชา - คำอธิบายรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร	
PH2006 ประวัติศาสตร์ศาสนา 3 (3-0-6) History of Religion ศึกษากำเนิด ประวัติผู้ก่อตั้ง วิวัฒนาการของศาสนา ปรัชญา หลักธรรมคำสอน พิธีกรรม และจุดมุ่งหมายสูงสุดของศาสนาต่าง ๆ	PH2118 ประวัติศาสตร์ศาสนา 3 (3-0-6) History of Religion ความหมาย ประเภทของศาสนา กำเนิดของศาสนา ประวัติผู้ก่อตั้ง พัฒนาการทางศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรม โบราณสถานที่สำคัญ และจุดมุ่งหมายสูงสุดของศาสนาต่าง ๆ	- ปรับรหัสรายวิชา - คำอธิบายรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร	
PH2007 ศาสนา วัฒนธรรมและสังคมไทย 3 (3-0-6) Religion, Culture and Thai Society	PH2142 ศาสนา วัฒนธรรมและสังคมไทย 3 (3-0-6) Religion, Culture, and Thai Society	- ปรับรหัสรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร	

ชื่อวิชา-คำอธิบายรายวิชา		การปรับเปลี่ยน
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	
ศึกษาลักษณะโครงสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนา วัฒนธรรมและสังคมไทย และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อศาสนาในปัจจุบัน	ความสำคัญของศาสนา ลักษณะโครงสร้างทาง วัฒนธรรม ระบบชนชั้นทางสังคมไทย คติความเชื่อทางศาสนา วัฒนธรรมและสังคมไทย ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนา วัฒนธรรม และสังคมไทย การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อ ศาสนาและวัฒนธรรมไทยปัจจุบัน	
PH2008 ศาสนากับสันติภาพ 3 (3-0-6) Religion and Peace ศึกษาแนวความคิดทางศาสนาที่เกี่ยวกับสันติภาพ เปรียบเทียบแนวคิดและหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ บทบาทของศาสนาในการส่งเสริมสันติภาพ	PH2133 ศาสนากับสันติภาพโลก 3 (3-0-6) Religion and World Peace แนวคิดและทฤษฎีสันติภาพ บทบาทของศาสนาในการ ส่งเสริมสันติภาพ รูปแบบและวิธีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ตามหลักการทางศาสนาต่าง ๆ สามารถประยุกต์หลักธรรมและ วิธีการทางศาสนาเพื่อให้เกิดสันติภาพทั้งภายในและภายนอก	- ปรับรหัสรายวิชา - ปรับชื่อรายวิชา - คำอธิบายรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของ หลักสูตร
PH2009 พิธีกรรมทางศาสนา 3 (3-0-6) Religious Rite and Ceremony ศึกษาลักษณะและความสำคัญของพิธีกรรมใน พระพุทธศาสนา ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลามศาสนาฮินดูและ ศาสนาสิกข์ในประเทศไทย		- ยกเลิกรายวิชา
PH2010 การเผยแผ่ศาสนา 3 (3-0-6) Propagation of Religions ศึกษาวิธีการเผยแผ่ศาสนา หลักธรรม คำสอน พิธีกรรม นิิกาย และจุดมุ่งหมายสูงสุดของศาสนาต่าง ๆ	PH2120 การเผยแผ่ศาสนาในยุคดิจิทัล 3 (3-0-6) Propagation of Religion in Digital Age ความหมายของการเผยแผ่ศาสนา วิเคราะห์ข้อดีและ ข้อเสีย การเลือกสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม การออกแบบและจัดทำ เนื้อหา เทคนิคและวิธีการประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัล เปรียบเทียบ และประเมินผลของการเผยแผ่ศาสนาในยุคดิจิทัล	- ปรับรหัสรายวิชา - ปรับชื่อรายวิชา - คำอธิบายรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของ หลักสูตร

ชื่อวิชา-คำอธิบายรายวิชา		การปรับเปลี่ยน	
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567		
PH2011 พื้นฐานทางอารยธรรมและวัฒนธรรม 3 (3-0-6) Foundation of Culture and Civilization ความสำคัญ ความหมายประวัติความเป็นมาลักษณะของวัฒนธรรม การแยกประเภทของอารยธรรมสากลอารยธรรมตะวันตกอารยธรรมตะวันออกและอารยธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมไทยทั้งด้านศิลปวัฒนธรรมการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม	PH2121 พื้นฐานทางอารยธรรมและวัฒนธรรม 3 (3-0-6) Foundation of Civilization and Culture ความหมาย ความสำคัญ ประเภท ลักษณะของอารยธรรมและวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างอารยธรรมกับวัฒนธรรม แนวคิดและทฤษฎีทางอารยธรรมและวัฒนธรรม วัฒนธรรมกับสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง วัฒนธรรมเพื่อการเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมปัจจุบัน	- ปรับรหัสรายวิชา - คำอธิบายรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร	
PH2012 พลวัตทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม 3 (3-0-6) Social and Cultural Dynamic แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรม ศึกษาปัจจัย ประเภท รูปแบบของการเปลี่ยนแปลง ลักษณะต่างๆของสังคมและวัฒนธรรม ระบบความเชื่อของสังคมไทย รวมถึงศึกษาวิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองการปกครองจากอดีตจนถึงปัจจุบัน	PH2122 พลวัตทางสังคมและวัฒนธรรม 3 (3-0-6) Social and Cultural Dynamics แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ประเภท รูปแบบ วิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองการปกครองจากอดีตจนถึงปัจจุบัน เงื่อนไขและปัญหาที่มีผลต่อวิถีชีวิตของประชากรในสังคมพหุวัฒนธรรม แนวโน้มและทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคตของสังคมไทย	- ปรับรหัสรายวิชา - ปรับชื่อรายวิชา - คำอธิบายรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร	
PH2013 สุนทรียทัศน์ทางวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต 3 (3-0-6) Cultural Aesthetics and Living ความหมายลักษณะและความสำคัญของสุนทรียทัศน์ทางวัฒนธรรม สุนทรียทัศน์ทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต วิธีคิดเชิงสร้างสรรค์ การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข		- ยกเลิกรายวิชา	
PH2014 เศรษฐกิจสร้างสรรค์ในยุควัฒนธรรมร่วมสมัย 3 (3-0-6) Creative Economy of Contemporary Culture	PH2139 วัฒนธรรมสร้างสรรค์ในสังคมสมัยใหม่ 3 (3-0-6) Soft Power in Modern Society	- ปรับรหัสรายวิชา - ปรับชื่อรายวิชา - คำอธิบายรายวิชา	

ชื่อวิชา-คำอธิบายรายวิชา		การเปลี่ยนแปลง
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	
<p>ความรู้เรื่องเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในยุควัฒนธรรมร่วมสมัย การพัฒนา การแก้ไขปัญหา การปรับตัว การป้องกัน เพื่อความมั่นคงและความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจสร้างสรรค์และวัฒนธรรมไทย</p>	<p>ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรมสร้างสรรค์ในสังคมสมัยใหม่บนพื้นฐานของความเป็นไทย วัฒนธรรมสร้างสรรค์กับแนวคิดด้านอาหาร ผ้าไทยและการออกแบบแฟชั่น ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ศิลปะ การป้องกันตัว และเทศกาลประเพณี</p>	<p>- เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร</p>
<p>PH2015 ภาษาอังกฤษสำหรับปรัชญาศาสนาและวัฒนธรรม 3 (3-0-6) English for Philosophy, Religious and Cultural Studies ศึกษาปรัชญาศาสนาและวัฒนธรรม ด้วยภาษาอังกฤษ พร้อมทั้งคำศัพท์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับปรัชญาศาสนาและวัฒนธรรมนั้น ๆ ด้วยกรสนทนา บรรยาย และตอบคำถาม</p>		<p>- ยกเลิกรายวิชา</p>
<p>PH2016 ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญาศาสนาและวัฒนธรรม 3 (3-0-6) Research in Philosophy, Religion, and Culture ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัยทางวัฒนธรรม หลักการ เทคนิค วิธีการในการตั้งประเด็นปัญหา การกำหนดขอบเขตและการออกแบบงานวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ วิธีการเก็บข้อมูลภาคสนามและการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการนำเสนอผลการวิจัย</p>	<p>PH2138 ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม 3 (3-0-6) Research in Philosophy, Religion, and Culture ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัยทางปรัชญา ศาสนา และวัฒนธรรม ประเภทของการวิจัย การตั้งประเด็นปัญหาและสมมติฐานการวิจัย การสำรวจเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอรายงานวิจัย และการเขียนบทความวิจัย</p>	<p>- ปรับรหัสรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร</p>
<p>PH2017 ปรัชญาหลังนวยุค 3 (3-0-6) Post-modern Philosophy ศึกษาวิธีการของปรัชญาปรากฏการณ์วิทยา ลัทธิอัตถิภาวนิยม ลัทธิโครงสร้าง ลัทธิหลังโครงสร้าง ลัทธิหรือทำลาย ลัทธิหรือสร้างใหม่ และลัทธิหลังนวยุคสายกลาง</p>	<p>PH2128 ปรัชญาหลังนวยุค 3 (3-0-6) Post-modern Philosophy ความหมาย ขอบเขตของปรัชญาหลังนวยุค แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการทรงตนทางปรัชญา แนวคิดของโครงสร้างนิยม หลังโครงสร้างนิยม ลัทธิหรือทำลาย ลัทธิหรือสร้างใหม่ และปรัชญาหลังนวยุคสายกลาง รวมถึงศาสตร์แห่งการตีความทางปรัชญาและศาสนา เพื่อแก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน</p>	<p>- ปรับรหัสรายวิชา - คำอธิบายรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร</p>

ชื่อวิชา-คำอธิบายรายวิชา		การปรับเปลี่ยน	
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567		
PH2018 พุทธปรัชญาเถรวาท 3 (3-0-6) Theravada Buddhist Philosophy ศึกษาหลักธรรมเรื่องโลก มนุษย์ ปฏิจจนุปบาท ศรัทธาทาน กรรม สังสารวัฏ ไตรลักษณ์ และนิพพาน	PH2113 พุทธปรัชญา 3 (3-0-6) Buddhist Philosophy หลักคำสอนเกี่ยวกับความจริง (สัจธรรม) และหลักปฏิบัติ (จริยธรรม) ในสำนักต่าง ๆ ของพุทธปรัชญาเถรวาทและมหายาน วิเคราะห์ด้วยการใช้เหตุผลตามวิธีการของปรัชญา	- ปรับรหัสรายวิชา - ปรับชื่อรายวิชา - คำอธิบายรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร	
PH2019 ปรัชญาการศึกษา 3 (3-0-6) Philosophy of Education ศึกษาจุดมุ่งหมายของปรัชญาการศึกษา หลักการเรียนรู้ วิธีการสอน การทดสอบ การประเมินผล การบริหาร การศึกษา การศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์ และแนวความคิดของนักปรัชญาการศึกษาคนสำคัญ	PH2125 ปรัชญาการศึกษา 3 (3-0-6) Philosophy of Education ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา จุดมุ่งหมายของปรัชญาการศึกษา ทฤษฎีการเรียนรู้ หลักการสอนและการบริหารการศึกษา ปรัชญาการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์และศาสตร์สมัยใหม่ และแนวคิดของนักปรัชญาการศึกษาที่มีผลกระทบต่อการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต	- ปรับรหัสรายวิชา - คำอธิบายรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร	
PH2020 ศาสนากับการพัฒนา 3 (3-0-6) Religion and Development ศึกษาแนวคิดและหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามนุษย์และสังคม บทบาทขององค์กรทางศาสนาในการพัฒนามนุษย์และสิ่งแวดล้อม	PH2135 ศาสนากับพัฒนามนุษย์ 3 (3-0-6) Religion and Human Development แนวคิดเรื่องการพัฒนาคนมนุษย์ บทบาทของศาสนาในการพัฒนามนุษย์ด้านร่างกาย สังคม จิตใจ และปัญญา การประยุกต์ใช้หลักธรรมคำสอนและพิธีกรรมของศาสนาเพื่อพัฒนาตนเอง	- ปรับรหัสรายวิชา - ปรับชื่อรายวิชา - คำอธิบายรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร	
PH2021 ศาสนากับภาวะผู้นำ 3 (3-0-6) Religion and Leadership ศึกษาภาวะผู้นำตามหลักศาสนาต่าง ๆ อัตลักษณ์ของ	PH2131 ศาสนากับภาวะผู้นำ 3 (3-0-6) Religion and Leadership แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำ ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับภาวะผู้นำ เปรียบเทียบหลักธรรมคำสอนของศาสนา	- ปรับรหัสรายวิชา - คำอธิบายรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร	

ชื่อวิชา-คำอธิบายรายวิชา		การปรับเปลี่ยน
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	
ผู้นำตามหลักศาสนา บทบาทขององค์กรศาสนาในการพัฒนาภาวะผู้นำ และการนำหลักธรรมทางศาสนา มาสร้างภาวะผู้นำ	ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมภาวะผู้นำ นำหลักธรรมคำสอนของศาสนาไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของตนเอง	
PH2022 ศาสนากับความตาย 3 (3-0-6) Religion and Death ศึกษาความหมาย แนวความคิด พิธีกรรมของศาสนาต่างๆ ที่เกี่ยวกับความตายปัญหาเกี่ยวกับการฆ่าตัวตาย (หลักกา รุณยฆาต) และการยินยอมให้ผู้อื่นฆ่าตนเอง	PH2134 ชีวิตและความตายในศาสนา 3 (3-0-6) Life and Death in Religion แนวคิดเรื่องชีวิต ความหมายของการมีชีวิตอยู่ ความหมายของความตาย ชีวิตหลังความตายในศาสนาต่าง ๆ การประยุกต์ใช้แนวคิดเรื่องชีวิตและความตายในศาสนาต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม	- ปรับรหัสรายวิชา - ปรับชื่อรายวิชา - คำอธิบายรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
PH 2023 ศาสนากับวัฒนธรรม 3 (3-0-6) Religions and Culture ศึกษาหลักธรรม ความเชื่อ พิธีกรรม ในพระพุทธศาสนา ศาสนาคริสต์ อิสลาม พราหมณ์ ฮินดู และ ชิกซ์ ในประเทศไทย การดำเนินชีวิตบนความหลากหลายในพหุวัฒนธรรม ความสัมพันธ์และบทบาทของศาสนาและวัฒนธรรม		- ยกเลิกรายวิชา
PH2024 วัฒนธรรมร่วมสมัย 3 (3-0-6) Contemporary Cultural รูปแบบและพัฒนาการของวัฒนธรรมดั้งเดิม และวัฒนธรรมสมัยใหม่ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตในโลกยุคปัจจุบัน ศึกษาพลวัตและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและการปรับตัวให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม	PH2140 วิถีชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรม 3 (3-0-6) Lifestyle in Multicultural Society ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดเกี่ยวกับวิถีชีวิตและสังคมพหุวัฒนธรรม ปรัชญาการใช้ชีวิต การซึมซับวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง การยอมรับความต่างทางพหุวัฒนธรรม การใช้ชีวิตของกลุ่มคนในสังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกันและอยู่ร่วมกันอย่างสันติ	- ปรับรหัสรายวิชา - ปรับชื่อรายวิชา - คำอธิบายรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
PH2025 วัฒนธรรมกับการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)	PH2137 วัฒนธรรมกับการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)	- ปรับรหัสรายวิชา - คำอธิบายรายวิชา

ชื่อวิชา-คำอธิบายรายวิชา		การเปลี่ยนแปลง	
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567		
<p>Cultural and Buddhist Tourism</p> <p>ความสำคัญ ความหมาย ประเภท และเครือข่ายการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเชิงพระพุทธศาสนา ปัจจัยทางวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ บูรณาการความรู้เพื่อศึกษา วางแผน การจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเชิงพุทธ เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างยั่งยืน และเอื้อประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม</p>	<p>Culture and Buddhist Tourism</p> <p>แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับการท่องเที่ยว วัฒนธรรมกับการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา องค์ประกอบประเภท และพัฒนาการการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาอย่างยั่งยืน</p>	- เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร	
<p>PH2026 ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านไทย 3 (3-0-6)</p> <p>Thai Folk Culture</p> <p>ประวัติความเป็นมา และแหล่งกำเนิด ศิลปะวัฒนธรรมจิตรกรรม ปฐมกรรม หัตถกรรมพื้นบ้านในแต่ละท้องถิ่นเครื่องมือเครื่องใช้การปั้นการแกะสลักการจักสาน การถักทองานฝีมือพื้นบ้านทุกชนิดที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตความเชื่อและศาสนาการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษามาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน</p>	<p>PH2123 ไทยคดีศึกษา 3 (3-0-6)</p> <p>Thai Studies</p> <p>แนวคิดเกี่ยวกับไทยคดีศึกษา ทรัพยากรและพื้นที่ศึกษา รากฐานสังคมไทย องค์ความรู้เกี่ยวกับไทยคดีศึกษาในมิติประวัติศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศาสนาและความเชื่อ มรดกภูมิปัญญา และศิลปวัฒนธรรม การบูรณาการองค์ความรู้ไทยคดีศึกษากับการท่องเที่ยว</p>	<p>- ปรับรหัสรายวิชา</p> <p>- ปรับชื่อรายวิชา</p> <p>- คำอธิบายรายวิชา</p> <p>- เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร</p>	
<p>PH2027 การฝึกภาคสนาม 6 (270)</p> <p>Field experience</p> <p>ศึกษาการปฏิบัติงานในสถานที่ฝึกงานที่เหมาะสมในลักษณะพนักงานชั่วคราวตามโครงการที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนการจัดทำรายงานและการนำเสนอ</p>	<p>PH2143 การฝึกภาคสนาม 6 (270)</p> <p>Field experience</p> <p>การปฏิบัติงานในสถานที่ฝึกงานที่เหมาะสมในลักษณะพนักงานชั่วคราวตามโครงการที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนการจัดทำรายงานและการนำเสนอ</p>	<p>- ปรับรหัสรายวิชา</p> <p>- คำอธิบายรายวิชา</p> <p>- เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร</p>	
	<p>PH2112 การใช้เหตุผลและการตีความ 3 (3-0-6)</p> <p>Reasoning and Interpretation</p>	<p>- เพิ่มรายวิชา</p> <p>- เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร</p>	

ชื่อวิชา-คำอธิบายรายวิชา		การเปลี่ยนแปลง
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	
	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้เหตุผลและการตีความ หลักการใช้เหตุผลทางปรัชญา หลักการตีความทางปรัชญาและ ศาสนา ประยุกต์ใช้หลักการใช้เหตุผลและการตีความทาง ปรัชญาและศาสนาเพื่อแก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน	
	PH2113 พุทธศิลป์ศึกษา 3 (3-0-6) Buddhist Art Studies ประวัติและพัฒนาการทางด้านรูปแบบ คติความเชื่อ และเทคนิคการสร้างงานพุทธศิลป์ในอินเดีย ลังกา ขวา ขอม พม่า จาม และในประเทศไทย	- เพิ่มรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของ หลักสูตร
	PH2114 ปรัชญาเทคโนโลยี 3 (3-0-6) Philosophy of Technology ความหมาย ประเภท พัฒนาการ และความสัมพันธ์ ระหว่างเทคโนโลยีกับวิทยาศาสตร์ ผลกระทบของเทคโนโลยี ต่อสังคมในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม จริยธรรมทางด้านเทคโนโลยี การประเมินคุณค่าเทคโนโลยี วิเคราะห์แนวโน้มและประเด็นท้าทายของเทคโนโลยีในอนาคต	- เพิ่มรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของ หลักสูตร
	PH2117 ปรัชญาการออกแบบชีวิต 3 (3-0-6) Philosophy of Life Design ความหมาย องค์ประกอบ และคุณค่าของชีวิตในแง่มุม ปรัชญา วิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์เพื่อพัฒนามนุษย์ การ ถอดรหัสชีวิต การออกแบบชีวิตและครอบครัว พัฒนาการสมดุล ชีวิต ความปลอดภัยและการเผชิญความเสี่ยงในชีวิต พิษภัยกรรม ชีวิต การเปลี่ยนความรู้สู่ชีวิต ภูมิคุ้มกันและนวัตกรรมชีวิต การ	- เพิ่มรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของ หลักสูตร

ชื่อวิชา-คำอธิบายรายวิชา		การปรับเปลี่ยน
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	
	สร้างและออกแบบชีวิตที่ดี ผู้ประกอบการชีวิต การวิพากษ์ชีวิต และพลังความคิดบวก	
	PH2124 ปรัชญาไทย 3 (3-0-6) Thai Philosophy แนวคิดหลักจากงานวรรณคดีไทยที่สำคัญจากอดีตถึงปัจจุบัน รวมถึงแนวคิด บทบาทและผลงานของนักคิด นักเขียน ผู้นำทางศาสนา นักปราชญ์ไทยและปราชญ์ชาวบ้านที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทย	- เพิ่มรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
	PH2126 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 (3-0-6) Philosophy of Sufficiency Economy ความหมาย คุณลักษณะและเงื่อนไขของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลักพุทธธรรมที่ปรากฏในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาตนเอง ครอบครัว และสังคม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการสร้างสมดุลการพัฒนาในมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	- เพิ่มรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
	PH2127 ปรัชญาวิทยาศาสตร์ 3 (3-0-6) Philosophy of Science แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาและวิทยาศาสตร์ ความสอดคล้องและความต่างระหว่างปรัชญากับวิทยาศาสตร์ แนวคิดพื้นฐานแบบสัจนิยมวิทยาศาสตร์ แบบอุปกรณนิยมวิทยาศาสตร์ และความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์ รวมถึงปัญหาทางปรัชญาและวิทยาศาสตร์ในสังคมปัจจุบัน	- เพิ่มรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

ชื่อวิชา-คำอธิบายรายวิชา		การเปลี่ยนแปลง
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	
	PH2118 ปรัชญาเสรีภาพ 3 (3-0-6) Philosophy of Freedom ความหมาย ขอบเขต พัฒนาการทางแนวคิดด้านเสรีภาพในมิติต่าง ๆ แนวคิดอิสรภาพเชิงบวก อิสรภาพเชิงลบ เสรีภาพกับนัยัตินิยม ระบอบประชาธิปไตยกับเสรีภาพทางสังคมและการเมืองในอดีตกระทั่งปัจจุบัน	- เพิ่มรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
	PH2119 ศาสนาเปรียบเทียบ 3 (3-0-6) Comparative Religion ศึกษาศาสนาในเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับหลักคำสอนที่สำคัญ คัมภีร์ นิกายหลัก ศาสนพิธี อุดมคติทางศาสนา การดำรงอยู่และบทบาทของศาสนาต่าง ๆ ในสังคมโลกปัจจุบัน	- เพิ่มรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
	PH2130 ศาสนากับวิถีชีวิตคนรุ่นใหม่ 3 (3-0-6) Religion and Lifestyle of New Generation ความหมาย แนวคิดและบทบาทของศาสนา ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับวิถีชีวิตคนรุ่นใหม่ วิเคราะห์และวิพากษ์บทบาทของศาสนาต่อวิถีชีวิตคนรุ่นใหม่	- เพิ่มรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
	PH2136 ศาสนากับวิทยาศาสตร์ 3 (3-0-6) Religion and Science ความหมาย ความสำคัญ ขอบเขต พัฒนาการทางศาสนาและวิทยาศาสตร์ แนวคิดทางศาสนาและทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ ความสอดคล้องและความแตกต่างระหว่างศาสนากับวิทยาศาสตร์ ระบบความเชื่อทางศาสนากับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	- เพิ่มรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

ชื่อวิชา-คำอธิบายรายวิชา		การปรับเปลี่ยน
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	
	PH2141 คติชนวิทยา 3 (3-0-6) Folklore ความหมาย ลักษณะ ขอบข่าย ประเภทของคติชนวิทยา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคติชนวิทยา คติชนวิทยากับการอนุรักษ์ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม คติชนวิทยากับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างคติชนกับแขนงวิชาที่เกี่ยวข้อง	- เพิ่มรายวิชา - เพื่อให้เป็นตามไปวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต		
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต (เลือกจากวิชาเลือกวิชาเอก หรือรายวิชาอื่นที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)	3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต (เลือกจากวิชาเลือกวิชาเอก หรือรายวิชาอื่นที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)	

ภาคผนวก ข
ภาระงานสอนและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
และอาจารย์ประจำหลักสูตร

1. ประวัติและผลงานทางวิชาการ

1. ชื่อ - นามสกุล	พระมหาไพจิตร อุตตมธมโม, ดร. (สาฆ้อง)
ตำแหน่ง	อาจารย์
สังกัด	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

2. คุณวุฒิ

คุณวุฒิ	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2564
ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2558
ศน.บ. (ปรัชญา)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2553

3. ผลงานทางวิชาการ

3.1 บทความวิจัย

พระครูธรรมธร มะลิน กิตติปาโล, **พระมหาไพจิตร อุตตมธมโม**, และพระกิตติสารสุธี. (2566). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในรายวิชาพุทธปรัชญาเถรวาท สาขาวิชาปรัชญา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย. *วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 3(3), 91-107. (พฤษภาคม-มิถุนายน) TCI 2

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jpsmbu/article/view/262588>

พระนิวัฒน์ มหาโชติวัตตโน, **พระมหาไพจิตร อุตตมธมโม**, พระมหาอำพล ชัยสารี และยุพาภรณ์ พลเยี่ยม. (2565). การพัฒนาแบบฝึกสำหรับสอนซ่อมเสริมทักษะการเขียน และบอกความหมายคำที่ประสมด้วยสระที่มีหลายรูป ผ่านระบบออนไลน์ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองแขวงคูป่าชาติ. *วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 19(1), 153-162. (มกราคม-เมษายน) TCI 2

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edu-rmu/article/view/256460>

พระนิวัฒน์ มหาโชติวัตตโน, **พระมหาไพจิตร อุตตมธมโม**, พิภูล ทองภู, อัญญาจุช ไชยอุดม และพรภวิชัย นันทชัชวารย์กุล. (2565). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิค TGT เรื่อง คำยืมภาษาบาลี - สันสกฤตในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 12(2), 313-327. (เมษายน-มิถุนายน) TCI 2

<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/neuarj/article/view/256757>

ไชยา เรืองดี, **พระมหาไพจิตร สาฆ้อง**, มนตรี รอดแก้ว, อาทิตย์ ชูชัย, (2565). การศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 11(2), 1-12 (กรกฎาคม - ธันวาคม) TCI 2

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/AJMBU/article/view/257274>

อาทิตย์ ชูชัย, สะอาด ภูนาสรณ์, ทองคำ เกษจันทร์, พระครูวรจิตตานุรักษ์, **พระมหาไพจิตร อุดมธมโม.** (2564). การพัฒนาชุมชนเชิงพุทธแบบบูรณาการขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6 (9) 19-31. (กันยายน) TCI 2

<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSBA/article/view/246971>

พระมหาไพจิตร อุดมธมโม, พระมหากรธัช กมพวงมโน, พระมหาทศพร สมุทโก, พระมหาณัฐวุฒิ ญญัฐ วุฑฒิกโก. (2564). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนระบบ e-Learning สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 10(3), 292-305.(กรกฎาคม-กันยายน) TCI 1
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/253707>

3.2 เอกสารประกอบการสอน

รายวิชา BU 5008 การปฏิบัติกรรมฐาน

3.3 บทความวิชาการ

พระมหาไพจิตร อุดมธมโม. (2565). ศรีธำกับปัญญา : วิเคราะห์มุมมองในพุทธปรัชญาเถรวาท.

วารสารมจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์, 8(1), 449-466. (มกราคม – มิถุนายน) TCI 2

<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/human/article/view/260039>

เปรมินทร์ สิงห์หอม, **พระมหาไพจิตร อุดมธมโม.** (2565). การสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นในยุค New normal สู่ยุค Next normal. *วารสารนิสิตวัง*, 24(2), 125-135. (กรกฎาคม - ธันวาคม) TCI 2

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jonw/article/view/259229>

พระมหาไพจิตร อุดมธมโม, (2565). รูปแบบการดำรงชีวิตของพระภิกษุณีกายเถรวาท. *วารสารวิชาการ และวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. 12(4), 192-207.(ตุลาคม-ธันวาคม) TCI 2

<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/neuarj/article/view/257997>

พระมหาไพจิตร อุดมธมโม, พระมหาณัฐวุฒิ สงวนงาม. (2563). หลักธรรมเพื่อคุณภาพ และความสำเร็จของงานวิจัย. *วารสารพุทธมคค์*, 5(2), 79.(กรกฎาคม-ธันวาคม) TCI 2

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/bdm/article/view/240994>

พระมหาไพจิตร อุดมธมโม, พระมหาทศพร สมุทโก. (2563). ภาวะผู้นำเชิงพระพุทธรูปในการแก้ไขปัญหาวิกฤตทางสังคม : กรณีศึกษาโรคระบาด. *วารสารพุทธมคค์*, 5(1) 127-137. (มกราคม-มิถุนายน) TCI 2

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/bdm/article/view/240995>

4. ประสบการณ์การสอน

รายวิชาที่เคยสอน	หน่วยกิต
BU5006 ภาษาบาลีเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา	3
BU5001 ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา	3
BU5002 พระไตรปิฎกศึกษา 1	3
PH2013 สุนทรียทัศน์ทางวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต	3
BU5008 การปฏิบัติกรรมฐาน	3
BU5004 พระไตรปิฎกศึกษา 3	3
PH2019 การพัฒนาจิต	3
BU5001 ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา	3
PH2007 ปรัชญาอรรถิภาวะนิยม	3
GE2001 แนวคิดทางปรัชญาและวิทยาศาสตร์	3
PH2012 พลวัตทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงทาง	3
PH2024 ปรัชญาสังคมการเมือง	3
PH2016 จริยศาสตร์	3
BU5003 พระไตรปิฎกศึกษา 2	3
BU5009 พระพุทธศาสนามหายาน	3
PH2002 ปรัชญาตะวันออก	3
BU5008 พระพุทธศาสนากับวิทยาการร่วมสมัย	3
SO2136 ศาสนพิธีการศึกษา	3
GE4005 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า	3
ED1052 เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษ	3
PH2010 การเผยแผ่ศาสนา	3
PH2021 ศาสนากับภาวะผู้นำ	3

2. ประวัติและผลงานทางวิชาการ

1. ชื่อ – นามสกุล พระครูสุนทรธรรมนิเทศ (จารุวัฒน์ จันทะพรหม)
ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัด มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

2. คุณวุฒิ

คุณวุฒิ	สถาบันที่สำเร็จ	ปีที่สำเร็จ
ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2543
ศน.บ. (สังคมวิทยา)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2536

3. ผลงานทางวิชาการ

3.1 บทความวิจัย

พระครูพิศิษฐ์ธรรมนิเทศ, พระมหาสาธิต วังศ์สุนทร, จุรี สายจันเจียม และสำราญ ศรีคำมูล. (2565).

การสร้างหลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 11(2) 355-366. (กรกฎาคม-ธันวาคม) TCI 2

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/AJMBU/article/view/258159>

3.2 บทความวิชาการ

พระครูสิริธรรมนิเทศ, พระครูพิศิษฐ์ธรรมนิเทศ และพระสมชาย โอดคำดี, ดร. (2565) ศึกษาความเชื่อเรื่องบุญ - บาป ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*, 23(01), 94-102.(มกราคม-มิถุนายน) TCI 2

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jsrc/article/view/255144>

พระครูพิศิษฐ์ธรรมนิเทศ (จารุวัฒน์ จันทะพรหม), และวิราสิริ วีวีร์สิวี. (2565), บทบาทของพระสงฆ์กับการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล ในการลดปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง, *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 9(6) 242-249.(มิถุนายน) TCI 2

<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND/article/view/262073>

4. ประสบการณ์การสอน

รายวิชาที่เคยสอน	หน่วยกิต
PH2009 พิธีกรรมทางศาสนา	3
BU5005 พุทธวิถีไทย	3
PH2007 ศาสนา วัฒนธรรมและสังคมไทย	3
BU5003 พระไตรปิฎกศึกษา 2	3
BU5001 ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา	3
PH2011 พื้นฐานทางอารยธรรมและวัฒนธรรม	3
PH2023 ศาสนากับวัฒนธรรม	3

BU5008 การปฏิบัติกรรมฐาน	3
BU5001 ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา	3
BU5008 การปฏิบัติกรรมฐาน	3

3. ประวัติและผลงานทางวิชาการ

1. ชื่อ – นามสกุล พระมหากรธัช กมฺพฺพนฺโณ
ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัด มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

2. คุณวุฒิ

คุณวุฒิ	สถาบันที่สำเร็จ	ปีที่สำเร็จ
ศศ.ม.(การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง)	มหาวิทยาลัยศิลปากร	2538
ศน.บ (ศาสนาและปรัชญา)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2531

3. ผลงานทางวิชาการ

3.1 บทความวิจัย

พระมหาไพจิตร อุตตมธมฺโม, พระมหากรธัช กมฺพฺพนฺโณ, พระมหาทศพร สุมฺพุโก และพระมหาณัฐวุฒิ ฌณฺฐวุฑฺฒโก. (2564). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนระบบ e-Learning สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย. *มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 10(3), 292-305.(กรกฎาคม-กันยายน) TCI 1
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/253707>

4. ประสบการณ์การสอน

รายวิชาที่เคยสอน	หน่วยกิต
BU 5004 พระไตรปิฎกศึกษา 3	3
BU 5007 ภาษาสันสกฤตเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา	3
PH 2017 ปรัชญาหลังนวยุค	3
PH 2018 พุทธปรัชญาการศึกษา	3

4. ประวัติและผลงานทางวิชาการ

1. ชื่อ – นามสกุล พระมหาทศพร สุ่มุฑโก (อ่อนนุ่ม)
ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัด มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

2. คุณวุฒิ

คุณวุฒิ	สถาบันที่สำเร็จ	ปีที่สำเร็จ
ศน.ม. (พุทธศาสนาและปรัชญา)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2564
ศน.บ. (ปรัชญา)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2558

3. ผลงานทางวิชาการ

3.1 บทความวิจัย

พระมหาไพจิตร อุดตมธมโม, พระมหากรธัช กมพูนโณ, **พระมหาทศพร สุ่มุฑโก** และพระมหาณัฐวุฒิ ฌณัฐวุฒิโก. (2564). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนระบบ e-Learning สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย. *مجلة الدراساتปริثرون*, 10(3), 292-305. (กรกฎาคม-กันยายน) TCI 1
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/253707>

3.2 บทความวิชาการ

พระมหาไพจิตร อุดตมธมโม และ**พระมหาทศพร สุ่มุฑโก**. (2563). ภาวะผู้นำเชิงพระพุทธรูปในการแก้ไขปัญหาวิกฤตทางสังคม : กรณีศึกษาโรคระบาด. *วารสารพุทธมคค์*, 5(1),127-137. (มกราคม-มิถุนายน) TCI 2
<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/bdm/article/view/240995>

4. ประสบการณ์การสอน

รายวิชาที่เคยสอน	หน่วยกิต
BU5006 ภาษาบาลีเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา	3
BU5001 ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา	3
BU5002 พระไตรปิฎกศึกษา 1	3
PH2013 สุนทรียทัศน์ทางวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต	3
PH2003 ปรัชญาตะวันตก	3
PH2001 ปรัชญาเบื้องต้น	3
PH2010 การเผยแผ่ศาสนา	3
PH2006 ประวัติศาสตร์ศาสนา	3

5. ประวัติและผลงานทางวิชาการ

1. ชื่อ – นามสกุล นายชาญพัฒน์ ขำขัน
ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัด มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

2. คุณวุฒิ

คุณวุฒิ	สถาบันที่สำเร็จ	ปีที่สำเร็จ
ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2556
ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2552
ศน.บ. (ปรัชญา)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2548

3. ผลงานทางวิชาการ

3.1 บทความวิจัย

อภิชัย พลายนาวี, **ชาญพัฒน์ ขำขัน** และสำราญศรี คำมูล. (2563). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาปรัชญา : ศึกษารายกรณี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย, *วารสารพุทธมัตต์*. 5(1) 108-117. (มกราคม-มิถุนายน) TCI 2 <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/bdm/article/view/240837/164298>

3.2 บทความวิชาการ

สุธารักษ์ ปิยามาศย์, ไชยยา เรื่องดี, วรุฒิ สุขสมบูรณ์, ณิชภัทร อยู่เมือง และ**ชาญพัฒน์ ขำขัน**. (2566). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*. 6(1) 88-104.(มกราคม-มิถุนายน) TCI 2 <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSSMBU/article/view/265991/180173>

ชาญพัฒน์ ขำขัน และวิธวินท์ ภาคแก้ว.(2563). พระพุทธศาสนา: กำเนิดโลก ชีวิตหลังความตาย, *วารสารปรัชญาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*. 25(1) 1-14.(มกราคม-มิถุนายน) TCI 2 <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/article/view/247634/169351>

4. ประสบการณ์การสอน

รายวิชาที่เคยสอน	หน่วยกิต
GE 2001 มนุษย์กับการแสวงหาความรู้	3
BU 5001 ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา	3
BU 5005 พุทธวิถีไทย	3
BU 5009 พระพุทธศาสนามหายาน	3

BU 5015 พระพุทธศาสนากับโลกาภิวัตน์	3
PH 2001 ปรัชญาเบื้องต้น	3
PH 2006 ประวัติศาสตร์ศาสนา	3
PH 2008 ศาสนากับสันติภาพ	3
PH 2014 เศรษฐกิจสร้างสรรค์ในยุควัฒนธรรมร่วมสมัย	3
SO2136 ศาสนาพิธีการศึกษา	3

ภาคผนวก ค
เอกสารระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับ หลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่ เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561 – 2580	“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่จะ มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่าง การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อม ภายใต้การ ขับเคลื่อนการดำเนินงาน 6 ยุทธศาสตร์ ที่มีเป้าหมายการ พัฒนาประเทศให้ประเทศชาติ มั่นคง โดยการยกระดับ ศักยภาพของประเทศใน หลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุก มิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมี ภาครัฐของประชาชนเพื่อ ประชาชนและประโยชน์ ส่วนรวม	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษา จากเอกสารและสื่อออนไลน์
2. ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570)	หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคน สมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่องตอบโจทย์การพัฒนา แห่งอนาคต เป้าหมายและผลลัพธ์ของการ พัฒนาระดับหมุดหมาย - เป้าหมายที่ 1 คนไทยได้รับ การพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพใน ทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็น สำหรับโลกยุคใหม่ มี	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษา จากเอกสารและสื่อออนไลน์

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับ หลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่ เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	<p>คุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป้าหมายที่ 2 กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต เป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต - เป้าหมายที่ 3 ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต 	
<p>3. นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570</p>	<p>“เตรียมคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21 พัฒนาเศรษฐกิจที่กระจายโอกาสอย่างทั่วถึง สังคมที่มั่นคงและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยสร้างความเข้มแข็งทางนวัตกรรมระดับแนวหน้าในสากล นำพาประเทศไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว” เป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานในลักษณะแพลตฟอร์ม (Platform) ความร่วมมือ ตามเป้าประสงค์ของการพัฒนาใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้ 2) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ท้าทายของสังคม 3) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน และ 4) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิง</p>	<p>เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากเอกสารและสื่อออนไลน์</p>

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับ หลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่ เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	พื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ โดยดำเนินงานควบคู่ไปกับการ ปฏิรูประบบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ของประเทศ	
4. กฎกระทรวง มาตรฐานการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	หมวด 2 มาตรฐานการ ดำเนินการตามหน้าที่และ อำนาจของสถาบันอุดมศึกษา ข้อ 11 มาตรฐานการดำเนินการ ตามหน้าที่และอำนาจของ สถาบันอุดมศึกษา เป็น มาตรฐานเพื่อให้การดำเนินการ ตามภาระหน้าที่หลักเป็นไป อย่างครบถ้วนและเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของการจัด การศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย (1) ด้านการจัดการเรียนการ สอน (2) ด้านการวิจัยและการสร้าง นวัตกรรม (3) ด้านการบริการวิชาการแก่ สังคม (4) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษา จากเอกสารและสื่อออนไลน์
5. ประกาศคณะกรรมการ มาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ ปริญญาตรี พ.ศ. 2565	หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้ง ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดย อาจมีการปฏิบัติงานในสถาน ประกอบการ เน้นความรู้และ ทักษะด้านวิชาการ สามารถนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน สถานการณ์จริงได้อย่างสร้างสรรค์	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษา จากเอกสารและสื่อออนไลน์

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับ หลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่ เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชา พื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพที่มุ่ง หมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความ เข้าใจ และปฏิบัติงานได้	
6. กฎกระทรวง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564	ข้อ 10 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ตามข้อ 3 (4) มีพันธกิจหลักและ ยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนา ปัญญาด้วยหลักศาสนานานกับ หลักวิชาการ โดยต้อง 1) มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีสติ ปัญญา และคุณธรรม ด้วยการ จัดการเรียนการสอน ที่ผสม หลักศาสนากับหลักวิชาการ 2) ให้ความสำคัญกับการวิจัย และการสร้างนวัตกรรมโดยยึด หลักศาสนา ปรับใช้หลักศาสนา ให้เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนไป และสร้างหลักวิชาการที่ สอดคล้องกับหลักศาสนาเป็น ทางเลือกคู่กับหลักวิชาการของ ประเทศตะวันตก 3) นำหลักธรรมคำสอนของ ศาสนาต่าง ๆ มาชี้นำสังคมโดย มุ่งพัฒนาจิตใจ สติ ปัญญา และ พฤติกรรมของประชาชนเพื่อให้ เกิดสันติสุขและความสามัคคี ของคนในชาติ	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษา จากเอกสารและสื่อออนไลน์
7. พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540	มาตรา 6 ให้มหาวิทยาลัยเป็น สถานศึกษาและวิจัย มี วัตถุประสงค์ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริม และให้บริการทาง วิชาการพระพุทธศาสนาแก่ พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษา จากเอกสารและสื่อออนไลน์

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับ หลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่ เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	<p>รวมทั้งการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม</p> <p>- พันธกิจ ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและ ให้บริการวิชาการทาง พระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุ สามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม</p> <p>- วัตถุประสงค์</p> <p>1) ผลิตบัณฑิตที่เป็นคนดี มี ความเป็นเลิศทางวิชาการตาม แนวทางพระพุทธศาสนาทั้งใน ระดับชาติและนานาชาติ มี ความเป็นผู้นำและสร้าง สังคมไทยให้เป็น “สังคมแห่งภูมิ ปัญญา การเรียนรู้ และเป็น ศูนย์กลางทางวิชาการ พระพุทธศาสนาเถรวาท”</p> <p>2) พัฒนาองค์ความรู้ ผลิตผล งานวิจัย และวิชาการ สร้างสรรค์นวัตกรรม บูรณาการ ศิลปวัฒนธรรมเพื่อนำพาสังคม ด้วยองค์ความรู้บนวิถีธรรมตาม ศาสตร์สาขาของตน อันจะเป็น ประโยชน์ต่อสังคมโลกในที่สุด</p> <p>3) เผยแผ่ องค์ความรู้ ภูมิ ปัญญา ด้านพระพุทธศาสนาที่ แท้จริง ให้แก่พลเมืองโลก สืบ สาน ส่งต่อ โดยศาสนทายาทที่ เข้มแข็ง แดกฉานในพระธรรม ขององค์สมเด็จพระผู้มีพระภาค เจ้า ให้ดำรงทรงไว้ในฐานะ สมบัติที่ล้ำค่าของโลก</p>	

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับ หลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่ เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	<p>4) บริการวิชาการ บริการสังคม ด้วยสรรพกำลัง และทุกองค์ประกอบของพระพุทธศาสนา ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เจริญวัฒนาสถาพร เป็นประจักษ์ชัดเจนต่อสังคมไทยและสังคมโลก</p> <p>5) สร้างพลวัตในการพัฒนา มหาวิทยาลัยและเครือข่ายภาคี พุทธฯ ให้มีโครงสร้าง ระบบ และกระบวนการบริหารจัดการ ที่มีคุณภาพ เน้นการควบคุม กระบวนการสำคัญสู่ผลลัพธ์ และผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ คุ่มค่า และสมประโยชน์</p>	
<p>8. ผู้บริหาร/คณาจารย์ ผู้ใช้หลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา</p>	<p>คุณลักษณะของนักศึกษา หมวดรายวิชาพระพุทธศาสนา ดังนี้ มีความรู้เกี่ยวกับพระไตรปิฎก มีความรู้ดี มีศีลธรรม สามารถนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้</p>	<p>เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมความคิดเห็น</p>
<p>9. ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต</p>	<p>คุณลักษณะของนักศึกษา หมวดรายวิชาพระพุทธศาสนา ดังนี้ เป็นคนดี มีศีลธรรม มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความรู้ด้านศาสนพิธี เป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี</p>	<p>เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม แบบประเมิน แบบสัมภาษณ์</p>

ภาคผนวก ง
เอกสารวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่าง PLOs กับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร

ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร	P1	P2	P3	P4	P5	P6
1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561 – 2580	P	P	P	P	P	
2. ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570)	P	P	P	P		P
3. นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570	P	M	P	P	P	
4. กฎกระทรวงมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	P	P	P	P	P	P
5. ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565	M	M	M	M	M	M
6. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัลสำหรับคุณวุฒิระดับปริญญาตรี	P	P	P	P	P	
7. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง นโยบายการยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษา		P			M	M
8. เป้าหมายการพัฒนาในระดับชาติและระดับสากลขององค์การสหประชาชาติ 17 เป้าหมาย	P	P	P	P	P	
9. รายงานของ World Economic Forum (WEF) เรื่อง The Future of Jobs ว่าด้วยเรื่องแนวโน้มและทิศทางของอาชีพในอนาคต ตลอดจนทักษะการทำงานที่จำเป็นภายในอนาคตอันใกล้ 2025	P	P	P	P	M	M
10. รายงานของ World Economic Forum (WEF) เรื่อง ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (21 st -Century Skill)	P	M	P	P	P	P
11. กฎกระทรวง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564	P	P	P	M		
12. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540	P	P	P	M	P	P

13. ผู้บริหาร/คณาจารย์ ผู้ใช้หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และหมวดพระพุทธศาสนา	P	P	P	P	M	M
14. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย/คณาจารย์ ผู้ใช้หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนา และวัฒนธรรม	P	P	P	P	M	M
15. ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต	P	P	P	P	M	M
16. ศิษย์เก่า	P	P	P	M	M	M

หมายเหตุ F = Fully Fulfilled, M = Moderate Fulfilled, P = Partial Fulfilled

ภาคผนวก จ

เอกสารระบุวิธีการเผยแพร่หลักสูตรให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายใน	วิธีการเผยแพร่หลักสูตร
1. ผู้บริหาร/ผู้ใช้หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม	1. เว็บไซต์มหาวิทยาลัย
2. คณาจารย์	2. เอกสารแนบรายงานการประชุมภายใน
3. นักศึกษา	3. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
4. คณะ/สาขาวิชา	4. เอกสารประชาสัมพันธ์
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายนอก	วิธีการเผยแพร่หลักสูตร
1. ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต	1. เว็บไซต์มหาวิทยาลัย
2. สถานประกอบการ ภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กร อีสรและเอกชน	2. สื่อโซเชียลมีเดีย
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3. เอกสารประชาสัมพันธ์
4. ผู้ปกครอง	

ภาคผนวก ฉ
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ที่ ๑๒๒๒ / ๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
 สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)
 วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อให้การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งผู้มีตำแหน่งและรายนามต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ดังนี้

๑. คณบดีคณะศาสนาและปรัชญา	ประธานกรรมการ
๒. หัวหน้าภาควิชาปรัชญา	กรรมการ
๓. พระมหาไพจิตร อุตตมธมโม, ดร.	กรรมการ
๔. พระครูพิศิษฐ์ธรรมนิเทศ	กรรมการ
๕. พระมหากาญจนาภ กมพูนโณ	กรรมการ
๖. พระมหาทศพร สุมุฑโก	กรรมการ
๗. นายชาญพัฒน์ ชำขัน	กรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(พระเทพวชิรเมธี, ผศ.ดร.)

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
คำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ที่ ๒๕๖๗/๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
 สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)
 คณะศาสนาและปรัชญา

เพื่อให้การดำเนินการวิพากษ์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) คณะศาสนาและปรัชญา ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร การศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้มีคุณภาพและความทันสมัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) คณะศาสนาและปรัชญา ดังรายนามต่อไปนี้

๑. ศ.ดร.โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๒. รศ.สุเชาว์น พลอยชุม	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๓. ผศ.ดร.ธีรวัฒน์ แสงแก้ว	ผู้ทรงคุณวุฒิ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗

พระเทพวิจิตร

(พระเทพวิจิตรเมธี, ผศ.ดร.)

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
 รายงานการวิพากษ์หมวดวิชาศึกษาทั่วไปและหมวดวิชาเฉพาะทางพระพุทธศาสนา
 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566
 ครั้งที่ 1/2566
 ในวันพุธ ที่ 8 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 เวลา 08.30 - 16.30 น.
 ณ โรงแรมรอยัล ริเวอร์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. ดร.พิเชษฐ์ มุสิกะโปดก ผู้ทรงคุณวุฒิ
2. ผศ.ดร.สมพร ปานยินดี ผู้ทรงคุณวุฒิ
3. ผศ.ดร.เบญจวรรณ บวรกุลภา ผู้ทรงคุณวุฒิ
4. พระมหาฉัตรชัย สุธตตชโย, ผศ.ดร. รองอธิการบดี ประธานกรรมการ
5. พระมหามหวินทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ.ดร. รองอธิการบดี รองประธานกรรมการ
6. คณบดีคณะศาสนาและปรัชญา
7. คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
8. คณบดีคณะสังคมศาสตร์
9. คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
10. ผู้อำนวยการกองพัฒนาคุณภาพ
11. พระปริยัติวัชรกวี
12. พระมหาเกรียงไกร สิริวิฑฒโน
13. ผศ.ดร.วรเชษฐ์ โทอิน
14. ดร.ประเวช วัฒนาแก้ว
15. ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์
16. ดร.อภิชาติ เหม้อยไธสง
17. นายคัมภีร์ภาพ คงสำรวย
18. หัวหน้าฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา
19. หัวหน้าฝ่ายพัฒนาหลักสูตร
20. ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการ
21. นางสาวยุพา ขอบวนชน
22. นางสาวโยษิตา ศรีเจริญ

เริ่มประชุมเวลา 08.30 น.

พระมหาฉัตรชัย สุธตตชโย, ผศ.ดร. รองอธิการบดี กล่าวเปิดการประชุมและแจ้งที่ประชุมทราบ และมอบหมายกรรมการและเลขานุการ ดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุมต่อไปนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องประธานแจ้งเพื่อทราบ

การวิพากษ์หมวดวิชาศึกษาทั่วไปฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566 ได้รับเกียรติจาก ดร.พิเชษฐ์ มุสิกะ โปตก ผศ.ดร.สมพร ปานยินดี ผู้ทรงคุณวุฒิ และผศ.ดร.เบญจวรรณ บวรกุลภา ผู้ทรงคุณวุฒิจาก มหาวิทยาลัยสยาม

ที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม

- ไม่มี -

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่องเพื่อพิจารณา

- ไม่มี -

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

4.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไปฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566

ความเป็นมาตามที่มหาวิทยาลัยดำเนินการพัฒนาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566 โดยมีการปรับปรุงรายวิชาให้มีความหลากหลายและทันต่อสถานการณ์ต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น มุ่งส่งเสริมบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา มีความพร้อมสำหรับโลกในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้เป็นบุคคลผู้ใฝ่รู้และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 อย่างครบถ้วน เป็นผู้ตระหนักรู้ถึงการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา เป็นผู้ที่สามารถสร้างโอกาสและคุณค่าให้ตนเองและสังคมตามแนวพระพุทธศาสนา รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก เป็นบุคคลที่ดำรงตนเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีจริยธรรมและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องรู้คุณค่าและรักษาชาติกำเนิด ร่วมมือรวมพลังเพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม

รองอธิการบดี สรุปสาระสำคัญของหมวดวิชาศึกษาทั่วไปฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีปรัชญา ดังนี้ มุ่งส่งเสริมบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ บุคลิกภาพเหมาะสม คิดแบบองค์รวมในเชิงตรรกะ แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกที่ดี

2. หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนดังนี้

2.1 เป็นผู้ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ สามารถบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาได้

2.2 มีความสามารถในการใช้ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

2.3 ประยุกต์ใช้ความรู้ศาสตร์สมัยใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นพลเมืองไทยที่รู้คุณค่าและรักษาชาติกำเนิด และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม

2.4 มีความประพฤติที่ดีงาม เหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อการรับใช้สังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบ

3. รายวิชา บัณฑิตเรียน ไม่นับหน่วยกิต 2 รายวิชา และรายวิชาบัณฑิตเรียน จำนวน 8 รายวิชา รวม 24 หน่วยกิต มีชื่อรายวิชา ดังนี้

รายวิชา บัณฑิตเรียน ไม่นับหน่วยกิต 2 รายวิชา ดังนี้

3.1 GE0001 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 (Fundamental English I) (3) (3-0-6)

3.2 GE0002 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Fundamental English II) (3) (3-0-6)

รายวิชาบัณฑิตเรียน จำนวน 8 รายวิชา รวม 24 หน่วยกิต ดังนี้

3.3 GE1001 วิถี มมร สู่ความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก (MBU Way to Thai and Global Citizens) 3 (3-0-6)

3.4 GE1002 มนุษย์กับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล (Human and Living in Digital Age) 3 (3-0-6)

3.5 GE1003 ภาษาไทยเพื่อทักษะการสื่อสาร (Thai Language for Communication) 3 (2-2-5)

3.6 GE1004 ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการสื่อสาร (English for Communication) 3 (2-2-5)

3.7 GE1005 การป้องกันและปราบปรามการทุจริต (Prevention and Suppression of Corruption) 3 (3-0-6)

3.8 GE1006 วิจัยและนวัตกรรม (Research and Innovation) 3 (3-0-6)

3.9 GE1007 ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ (21st Century Skills for Living and Occupations) 3 (2-2-5)

3.10 GE1008 ประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมไทย (History, Arts, and Thai Culture) 3 (3-0-6)

4. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับหลักสูตร ดังนี้

PLO 1 รอบรู้ในศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบ

Sub PLO 1.1 อธิบายและยกตัวอย่างคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งได้

Sub PLO 1.2 ประยุกต์ใช้ศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาชีวิต ครอบครัว สังคมได้อย่างมีเหมาะสมกับแต่ละประเด็นปัญหา

Sub PLO 1.3 ประยุกต์ใช้ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

Sub PLO 1.4 แสดงพฤติกรรมที่มีจิตอาสาและจิตสาธารณะ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม

PLO 2 รอบรู้ในศาสตร์ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ

Sub PLO 2.1 อธิบายและยกตัวอย่างการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้

Sub PLO 2.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น

Sub PLO 2.3 เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการทำงาน โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

Sub PLO 2.4 แสดงพฤติกรรมที่เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

PLO 3 ประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎีสัมัยใหม่เพื่อพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และแบบอย่างที่ดีของสังคม

Sub PLO 3.1 อธิบายและยกตัวอย่างแนวคิดและทฤษฎีสัมัยใหม่ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้

Sub PLO 3.2 ใช้แนวคิดและทฤษฎีสัมัยใหม่ในการพัฒนาตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคมได้

ผู้ทรงคุณวุฒิได้ดำเนินการวิพากษ์หลักสูตรฯ โดยสามารถแบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ โครงสร้างของหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และ 2) รายวิชาและคำอธิบายรายวิชาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีรายละเอียด ดังนี้

1. โครงสร้างหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 8 รายวิชา รวม 24 หน่วยกิต ซึ่งขอให้เป็นที่ประชุม มีความเหมาะสมตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565

2. รายวิชาและคำอธิบายรายวิชาหมวดวิชาพระพุทธศาสนาโดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ควรมีรายวิชาที่บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ความเป็น มมร และพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ได้แก่ GE1001 วิถี มมร สู่ความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก โดยสังเขปรายวิชาให้มีความสอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ที่เน้นเรื่องการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและมีคุณค่าของสังคม

2.2 ควรเพิ่มรายวิชาในหลักสูตรการศึกษาและกิจกรรมที่สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และประเพณีที่หลากหลายของท้องถิ่นและของชาติ ตามกฎกระทรวง มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ได้แก่ GE1008 ประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรมไทย

2.3 รายวิชา GE1002 มนุษย์กับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล มีความเหมาะสม แต่ควรแก้ไขคำอธิบายรายวิชาให้ครอบคลุมตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัลสำหรับคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

2.4 ควรเพิ่มรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ได้แก่ รายวิชา GE1007 ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ

2.5 ควรปรับคำอธิบายรายวิชา GE1004 ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการสื่อสาร ให้สอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง นโยบายการยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษา

2.6 ควรจัดทำหลักสูตรให้ครบถ้วนตามกฎกระทรวง มาตรฐานหลักสูตรการศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ข้อ 15 หลักสูตรการศึกษาแต่ละระดับปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิต และ ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ต้องประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

(1) ชื่อปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และ สาขาวิชา (2) ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้ (3) โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต (4) การจัดกระบวนการเรียนรู้ (5) ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งรวมถึง คณาจารย์และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (6) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา (7) การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์ การสำเร็จการศึกษา (8) การประกันคุณภาพหลักสูตร (9) ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร (10) รายการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

4.2 หลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566

ความเป็นมาตามที่มหาวิทยาลัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566 โดยมีการปรับปรุงรายวิชาให้มีความหลากหลายและทันต่อสถานการณ์ต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น มุ่งหวังเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสติ ปัญญา และคุณธรรมเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีคนเก่ง สามารถปรับใช้หลักศาสนากับการดำเนินชีวิตและพัฒนาจิตใจ สติ ปัญญา สามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ ตามหลักพระพุทธศาสนา

รองอธิการบดี สรุปสาระสำคัญของหลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ปรัชญา

พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักศาสนากับการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม มีทักษะในการบูรณาการองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างหลักวิชาการที่สอดคล้องกับหลักศาสนา โดยยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม

2. วัตถุประสงค์ การจัดการเรียนรู้หมวดวิชาพระพุทธศาสนามีวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนานักศึกษา ดังต่อไปนี้

2.1 สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาพัฒนาตนเองและสังคมได้

2.2 ประยุกต์ใช้หลักศาสนากับการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมให้เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

2.3 บูรณาการองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างหลักวิชาการที่สอดคล้องกับหลักศาสนาโดยยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม

3. รายวิชา จำนวน 12 รายวิชา รวม 36 หน่วยกิต มีชื่อรายวิชา ดังนี้

รายวิชาบังคับ 4 วิชา จำนวน 12 หน่วยกิต

3.1) BU5001 ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)

3.2) BU5002 พระไตรปิฎกศึกษา 3 (3-0-6)

3.3) BU5003 ภาษาบาลีและสันสกฤตในพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)

3.4) BU5004 ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน 3 (2-2-5)

รายวิชาเลือกเรียน

- คณะศึกษาศาสตร์ ระดับปริญญาตรี จำนวน 6 หน่วยกิต

- คณะอื่น ๆ ที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี จำนวน 18 หน่วยกิต

- 3.5) BU5005 ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)
- 3.6) BU5006 ศาสนศึกษา 3 (3-0-6)
- 3.7) BU5007 นวัตกรรมเพื่อพัฒนาปัญญาและคุณธรรม 3 (3-0-6)
- 3.8) BU5008 พิธีการในพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)
- 3.9) BU5009 พระพุทธศาสนาในวัฒนธรรมไทย 3 (3-0-6)
- 3.10) BU5010 งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาของไทย 3 (3-0-6)
- 3.11) BU5011 ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)
- 3.12) BU5012 สุขภาวะในพระไตรปิฎก 3 (3-0-6)
4. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับหลักสูตร
- PLO 1 ครอบรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ
- Sub PLO 1.1 อธิบายและยกตัวอย่างหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์
- Sub PLO 1.2 ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการแก้ไขปัญหาตนเองและสังคม และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมได้ตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา
- Sub PLO 1.3 นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธได้
- Sub PLO 1.4 แสดงพฤติกรรมของผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธได้
- ผู้ทรงคุณวุฒิได้ดำเนินการวิพากษ์หลักสูตรฯ โดยสามารถแบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่
- 1) โครงสร้างของหลักสูตรหมวดวิชาพระพุทธศาสนา และ 2) รายวิชาและคำอธิบายรายวิชาหมวดวิชาพระพุทธศาสนาโดยมีรายละเอียด ดังนี้
 1. โครงสร้างหลักสูตรหมวดวิชาพระพุทธศาสนา จำนวน 12 รายวิชา (รายวิชาละ 3 หน่วยกิต) รวม 36 หน่วยกิต มีวิชาบังคับ 4 วิชา จำนวน 12 หน่วยกิต และมีวิชาเลือกเรียน คณะศึกษาศาสตร์ ระดับปริญญาตรี จำนวน 6 หน่วยกิต คณะอื่น ๆ ที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี จำนวน 18 หน่วยกิต
 2. รายวิชาและคำอธิบายรายวิชาหมวดวิชาพระพุทธศาสนาโดยมีรายละเอียด ดังนี้
 - 2.1 สร้างความเข้าใจที่ชัดเจน ในรายวิชา HU5007 นวัตกรรมเพื่อพัฒนาปัญญาและคุณธรรม โดยให้ที่ประชุมที่เชี่ยวชาญทางพระพุทธศาสนา ช่วยวิเคราะห์ คำว่า นวัตกรรมเชิงพุทธ ซึ่งที่ประชุมได้ช่วยกันวิพากษ์จนเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน
 - 2.3 รายวิชา BU5011 ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการพระพุทธศาสนา เป็นวิชาที่น่าสนใจ สอดคล้องและร่วมสมัยกับยุคปัจจุบัน
 - 2.4 รายวิชา BU5012 สุขภาวะในพระไตรปิฎก เป็นวิชาที่ได้ข้อคิดจากที่ประชุม ว่าเป็นวิชาที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ได้สั่งสอนเรื่องสุขภาวะแก่ภิกษุในสมัยพุทธกาล ซึ่งสุขภาวะที่พระองค์ทรงสอนยังคงใช้ได้จนถึงปัจจุบันแม้ผ่านกาลเวลามากหลายพันปี
- ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ
- ไม่มี -

เลิกประชุม เวลา 16.30 น.

ภาคผนวก ฅ
รายงานการวิพากษ์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)

รายงานการวิพากษ์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)

ประชุมในวันจันทร์ที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 เวลา 08.30 น.
ณ ห้องประชุมออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meetings
ID: 968 1933 2219 Passcode: 1234

รายงานการวิพากษ์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)
วันจันทร์ที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 เวลา 08.30 – 16.30 น.
ณ ห้องประชุมออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meetings

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. พระครูวินัยธร เจริญ ทนตจิตฺโต, ดร.	คณบดีคณะศาสนาและปรัชญา
2. ผู้อำนวยการกองพัฒนาคุณภาพ	
3. หัวหน้าฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา	
4. หัวหน้าฝ่ายพัฒนาหลักสูตร	
5. ศาสตราจารย์ ดร.โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์	ประธานกรรมการวิพากษ์หลักสูตร

6. รองศาสตราจารย์สุเชาว์ พลอยชุม	กรรมการวิพากษ์หลักสูตร
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรต์มภ์ แสงแก้ว	กรรมการวิพากษ์หลักสูตร

คณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะศาสนาและปรัชญา

8. พระมหาวิชิต อคฺคชิตโต	กรรมการ
9. พระมหาอนันต์ อนุตฺตโร	กรรมการ
10. ดร.สุรัชย์ พุดชู	กรรมการ
11. นางสาวอริสสา สายศรีโกศล	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณ

ราชวิทยาลัย

12. พระมหาไพจิตร อุตตมธมฺโม, ดร.	กรรมการ
13. พระครูพิศิษฐ์ธรรมนิเทศ	กรรมการ
14. พระมหากรธัช กมฺพวุฒฺโณ	กรรมการ
15. พระมหาทศพร สุมฺพุโก	กรรมการ
16. นายชาญพัฒน์ ขำขัน	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิทยาเขตร้อยเอ็ด

17. พระครูวิกรมธรรมธัช	กรรมการ
18. พระมหาใจสิงห์ สิริธมฺโม, ดร.	กรรมการ
19. นายทองเปลื้อง อภัยวงศ์	กรรมการ

20. นายปรเมศวร์ ศรีภิญโญ	กรรมการ
21. นายอุทัย ภูคดหิน	กรรมการและเลขานุการ
คณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร	
22. พระครูศิริโสธรคนารักษ์	กรรมการ
23. นายวิพจน์ วันคำ	กรรมการ
24. นายนิคม ปาทะวงศ์	กรรมการ
25. นายเอกพงศ์ พัฒนากุล	กรรมการและเลขานุการ

เริ่มประชุมเวลา 08.30 น.

พระครูวินัยธร เจริญ ทนตจิตโต, ดร. คณบดีคณะศาสนาและปรัชญา นำบูชาพระรัตนตรัยและกล่าวเปิดการประชุม จากนั้น มอบหมายให้กรรมการและเลขานุการ ดำเนินการประชุมระเบียบวาระการประชุมเป็นลำดับไป

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่อง ที่ประธานแจ้งให้ทราบ

ประธานในที่ประชุมกล่าวต้อนรับคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) ประกอบด้วยศาสตราจารย์ ดร.โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ สุเชาว์ นพลอยชุม กรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรรัตน์ แสงแก้ว กรรมการและเลขานุการ

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติที่ประชุม :

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่อง รับรองรายงานการประชุม

- ไม่มี

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่อง สืบเรื่องที่ค้างพิจารณา

- ไม่มี

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่อง เสนอเพื่อทราบ

4.1 เรื่อง คำสั่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ 254/2567 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2567) คณะศาสนาและปรัชญา

สรุปเรื่อง

ตามที่คณะศาสนาและปรัชญา ได้เสนออธิการบดีเพื่อโปรดพิจารณาลงนามในคำสั่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ 254/2567 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2567) คณะศาสนาและปรัชญา สั่ง ณ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 นั้น โดยอธิการบดีได้ลงนามในคำสั่งดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงแจ้งให้คณะกรรมการเพื่อทราบและปฏิบัติต่อไป

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติที่ประชุม :

รับทราบ

4.2 เรื่อง คำสั่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ 1622/2566 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2567) วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

สรุปเรื่อง

ตามที่คณะศาสนาและปรัชญา ได้เสนออธิการบดีเพื่อโปรดพิจารณาลงนามในคำสั่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ 1622/2566 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2567) วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย สั่ง ณ วันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2566 นั้น โดยอธิการบดีได้ลงนามในคำสั่งดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงแจ้งให้คณะกรรมการเพื่อทราบและปฏิบัติต่อไป

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติที่ประชุม :

รับทราบ

4.3 เรื่อง คำสั่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ 1623/2566 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2567) วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

สรุปเรื่อง

ตามที่คณะศาสนาและปรัชญา ได้เสนออธิการบดีเพื่อโปรดพิจารณาลงนามในคำสั่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ 1623/2566 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2567) วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร สั่ง ณ วันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2566 นั้น โดยอธิการบดีได้ลงนามในคำสั่งดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงแจ้งให้คณะกรรมการเพื่อทราบและปฏิบัติต่อไป

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติที่ประชุม :

รับทราบ

4.4 เรื่อง คำสั่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ 1624/2566 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2567) วิทยาเขตร้อยเอ็ด

สรุปเรื่อง

ตามที่คณะศาสนาและปรัชญา ได้เสนออธิการบดีเพื่อโปรดพิจารณาลงนามในคำสั่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ 1624/2566 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2567)

วิทยาเขตร้อยเอ็ด สัปดาห์ วันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2566 นั้น โดยอธิการบดีได้ลงนามในคำสั่งดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงแจ้งให้คณะกรรมการเพื่อทราบและปฏิบัติต่อไป

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติที่ประชุม :

รับทราบ

4.5 เรื่อง คำสั่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ 1625/2566 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2567)

สรุปเรื่อง

ตามที่คณะศาสนาและปรัชญา ได้เสนออธิการบดีเพื่อโปรดพิจารณา ลงนามในคำสั่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ 1625/2566 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2567) สัปดาห์ วันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2566 นั้น โดยอธิการบดีได้ลงนามในคำสั่งดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงแจ้งให้คณะกรรมการเพื่อทราบและปฏิบัติต่อไป

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติที่ประชุม :

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่อง เสนอเพื่อพิจารณา

5.1 เรื่อง รายงานการวิพากษ์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)

สรุปเรื่อง

ตามที่คณะศาสนาและปรัชญา ได้เชิญคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรทั้ง 5 หลักสูตร โดยหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้ดำเนินการวิพากษ์หลักสูตร ในวันจันทร์ที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 เวลา 08.30 – 16.30 น. โดยมีคณะกรรมการประกอบด้วย ศาสตราจารย์ ดร.โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์สุเชาว์ พลอยชุม กรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวัฒน์ แสงแก้ว กรรมการและเลขานุการ นอกจากนี้ ยังมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทั้ง 4 แห่ง เข้าร่วมรับฟังการวิพากษ์หลักสูตรโดยพร้อมเพรียงกัน สาระสำคัญของการวิพากษ์มีดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- ไม่มี

หมวดที่ 2 ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้

- คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรตั้งข้อสังเกตการใช้คำในยุทธศาสตร์ทั้ง 5 ของมหาวิทยาลัย จึงแนะนำให้ทำเครื่องหมายดอกจันเพื่ออธิบายบางคำในยุทธศาสตร์ให้ชัดเจนขึ้น

- คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรตั้งข้อสงสัยการลำดับหัวข้อของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรทั้ง 6 ข้อ จึงแนะนำให้เรียงลำดับข้อใหม่ โดยนำข้อที่เป็นแกนหลักหรือเกี่ยวข้องกับรายวิชาหลักเรียงไว้ตอนต้น ส่วนข้อที่เป็นแกนรองหรือเกี่ยวข้องกับรายวิชาพื้นฐานเรียงไว้ตอนท้าย

- คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรเสนอแนะการปรับถ้อยคำในตารางการวิเคราะห์บทบาทและระดับที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร โดยให้ปรับคำว่า “การคัดลอกผลงาน” เป็นคำว่า “การลักลอกผลงานทางวิชาการ” แทน เพื่อให้มีความหมายที่ครอบคลุมมากขึ้น

- คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรเสนอแนะให้ปรับลำดับข้อของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในตารางความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับลำดับข้อของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ได้ปรับแล้วในหน้าก่อน

หมวดที่ 3 โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และหน่วยกิต

- คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรตั้งข้อสังเกต สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบการจัดการศึกษา การตั้งชื่อรายวิชาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เช่น รายวิชาทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน พิธีการในพระพุทธศาสนา พุทธศิลป์ศึกษา ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา สุขภาวะในพระไตรปิฎก ปรัชญาไทย ปรัชญาสังคมและการเมือง ปรัชญาศาสนา ปรัชญาการออกแบบชีวิต ปรัชญาวิทยาศาสตร์ ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม วัฒนธรรมสร้างสรรค์ในสังคมสมัยใหม่ วิถีชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรม การฝึกภาคสนาม เพื่อให้รายวิชาและคำอธิบายรายวิชามีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

หมวดที่ 4 การจัดการกระบวนการเรียนรู้

- คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา คณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรจึงได้ชี้แจงให้คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรเข้าใจสาระสำคัญของการจัดการกระบวนการเรียนรู้

หมวดที่ 5 ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารหลักสูตร

- คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรแนะนำให้ปรับเพิ่มรายละเอียดของอาจารย์ให้สมบูรณ์

หมวดที่ 6 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

- คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรตั้งข้อสังเกตและสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของนักศึกษา
แรกเข้า

หมวดที่ 7 การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

- คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรตั้งข้อสังเกตและสอบถามเกี่ยวกับกฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน

หมวดที่ 8 การประกันคุณภาพหลักสูตร

- ไม่มี

หมวดที่ 9 ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร

- ไม่มี

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา

มติที่ประชุม :

1. เห็นชอบตามที่คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรเสนอแนะให้ปรับปรุงและพัฒนา

2. ให้คณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรแต่ละหน่วยงานช่วยกันปรับแก้
3. มอบหมายให้กรรมการและเลขานุการของแต่ละหน่วยงานรวบรวมไฟล์เพื่อปรับแก้
ร่วมกันอีกครั้ง ก่อนส่งไฟล์ที่สมบูรณ์ให้คณะศาสนาและปรัชญาได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

ระเบียบวาระที่ 6 เรื่อง อื่น ๆ

- ไม่มี

ปิดประชุม เวลา 16.30 น.

(พระมหาวิจิต อคฺคชิตโต)

กรรมการ/ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผู้รับรองรายงานการประชุม

(นางสาวอริสา สายศรีโกศล)

กรรมการและเลขานุการ/อาจารย์ประจำหลักสูตร

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

(ดร.สุรชัย พุดชู)

กรรมการ/อาจารย์ประจำหลักสูตร

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

ภาคผนวก ญ
ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

- ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559
- ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562
- ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี
ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2564

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี
พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษา
ระดับปริญญาตรี ให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานทางวิชาการ และการจัดการศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๔๐ และในคราวประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ ๙/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙
ได้มีมติที่ ๑๐๘/๒๕๕๙ จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษาระดับ
ปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี
พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งหรือสอดคล้องกับ
ระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายถึง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“อธิการบดี” หมายถึง อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“สภาวิชาการ” หมายถึง สภาวิชาการมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“วิทยาเขต” หมายถึง เขตการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่จัดตั้งขึ้นนอกเขตที่ตั้ง
มหาวิทยาลัยตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐

“คณะ” หมายถึง คณะที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย และให้หมายความ
รวมถึงวิทยาลัยในวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยที่มีได้สังกัดวิทยาเขตของมหาวิทยาลัย

“คณบดี” หมายถึง คณบดีของคณะที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย และ
ให้หมายความรวมถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยในวิทยาเขตและวิทยาลัยที่มีได้สังกัดวิทยาเขตของมหาวิทยาลัย

“ภาควิชา” หมายถึง ภาควิชาในคณะที่นักศึกษาสังกัด

“หัวหน้าภาควิชา” หมายถึง หัวหน้าภาควิชาในคณะที่นักศึกษาสังกัด และให้หมายความ
รวมถึงหัวหน้าฝ่ายจัดการศึกษาในวิทยาเขตและวิทยาลัยที่มีได้สังกัดวิทยาเขต

“นักศึกษา” หมายถึง ผู้เข้ารับการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย

“หน่วยกิต” หมายถึง หน่วยที่ใช้แสดงปริมาณการศึกษาในแต่ละรายวิชา

“นายทะเบียน” หมายถึง ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยซึ่งได้รับมอบหมาย
จากมหาวิทยาลัยให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นนายทะเบียนของมหาวิทยาลัย

“เจ้าหน้าที่ทะเบียน” หมายถึง ผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัย
ให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ทะเบียนของวิทยาลัยในวิทยาเขตและวิทยาลัยที่มีได้สังกัดวิทยาเขต

/“อาจารย์ที่ปรึกษา”...

-๒-

“อาจารย์ที่ปรึกษา” หมายถึง อาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยและได้รับแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษา

ข้อ ๖ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือในกรณีต้องตีความ วินิจฉัยปัญหาอันเกิดจากการใช้ระเบียบนี้ ให้อธิการบดีเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด เว้นแต่อธิการบดีเห็นว่าปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ควรนำเข้าสู่ การพิจารณาของสภาวิชาการ ให้อธิการบดีเสนอสภาวิชาการเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด และคำวินิจฉัยชี้ขาดของ อธิการบดีหรือสภาวิชาการแล้วแต่กรณีถือเป็นที่สุด

หมวด ๑

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

ข้อ ๗ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้าศึกษา ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๗.๑ สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และไม่มีเป็นผู้มีคุณสมบัติ ต้องห้ามข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

(๑) ไม่เป็นผู้ที่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง หรือโรคร้ายแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา

(๒) ไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติเสียหายอย่างร้ายแรงทางศีลธรรม เว้นแต่นักศึกษา

ตามโครงการศึกษาลักษณะพิเศษ

(๓) ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือติดยาเสพติดให้โทษ

๗.๒ เป็นผู้ที่สภาวิชาการพิจารณาแล้วเห็นสมควรให้รับเข้าศึกษา

ข้อ ๘ การรับเข้าศึกษา

มหาวิทยาลัยจะรับผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๗ เข้าศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่มหาวิทยาลัย กำหนด ซึ่งจะประกาศให้ทราบในแต่ละปีการศึกษา

หมวด ๒

ระบบการศึกษา

ข้อ ๙ ระบบการศึกษา

การศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยใช้ระบบหน่วยกิตแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ การศึกษาภาคปกติและการศึกษาภาคพิเศษ

๙.๑ การศึกษาภาคปกติใช้ระบบทวิภาค แบ่งเวลาการศึกษาในหนึ่งปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ได้แก่ ภาคการศึกษาที่ ๑ และภาคการศึกษาที่ ๒ แต่ละภาคการศึกษาปกติมี ระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

ทั้งนี้ ในการศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยอาจจัดให้มีการศึกษาภาคฤดูร้อนต่อจากภาค การศึกษาที่ ๒ ก็ได้ และการศึกษาภาคฤดูร้อนจะต้องมีกำหนดระยะเวลาการศึกษาและหน่วยกิต โดยมีสัดส่วน เทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนและการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในโครงการพิเศษ ให้เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

/๙.๒ การศึกษา...

-๓-

๔.๒ การศึกษาภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยอาจจัดให้มีการศึกษาภาคพิเศษนอกเวลาราชการ หรือเวลาทำการของมหาวิทยาลัยด้วยก็ได้ และการจัดการศึกษาภาคพิเศษจะต้องให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน เช่นเดียวกันกับการศึกษาภาคปกติ และมีกำหนดระยะเวลาการศึกษาและหน่วยกิต โดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกัน ได้กับการศึกษาภาคปกติ

การจัดการศึกษาภาคพิเศษเป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนด โดยทำเป็นระเบียบของ มหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๐ การคิดหน่วยกิต การกำหนดหน่วยกิตแต่ละรายวิชามีหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑๐.๑ รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรือการเรียนการสอนไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๐.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาค การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๐.๓ การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมง ต่อภาค การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๐.๔ การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำ โครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

ข้อ ๑๑ จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาการศึกษา

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๑๒ ปีการศึกษา สำหรับการ ลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๕๐ หน่วยกิต ใช้เวลาการศึกษาไม่เกิน ๑๐ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๑๕ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

ทั้งนี้ การนับระยะเวลาการศึกษา ให้นับจากวันที่เปิดภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในหลักสูตร ของมหาวิทยาลัย และในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นและสภาวิชาการเห็นสมควร นักศึกษาทุกหลักสูตร สามารถขออนุมัติขยายระยะเวลาการศึกษาต่อสภาวิชาการได้อีกไม่เกิน ๑ ปีการศึกษา ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติใน การขอขยายเวลาการศึกษา ให้เป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนดโดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๒ โครงสร้างหลักสูตร โครงสร้างเนื้อและสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแต่ละสาขาวิชาและ จำนวนหน่วยกิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ทั้งนี้ เพื่อความเป็นสถาบัน เฉพาะทางพระพุทธศาสนา หลักสูตรทุกสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย ให้มีวิชาเฉพาะทางพระพุทธศาสนาไม่น้อย กว่า ๓๐ หน่วยกิต

ข้อ ๑๓ เวลาเรียน ในแต่ละรายวิชานักศึกษาต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลา เรียนทั้งหมดในหนึ่งภาคการศึกษา หรือได้ปฏิบัติงานในรายวิชานั้นจนเป็นที่เพียงพอตามที่อาจารย์ประจำ รายวิชากำหนดจึงจะมีสิทธิเข้าสอบในรายวิชานั้น ยกเว้นในกรณีที่คณบดีได้สอบสวนแล้วเห็นว่าการมีเวลาเรียน ไม่ครบตามกำหนดนี้ เนื่องจากเหตุอันมิใช่ความผิดของนักศึกษา

ข้อ ๑๔ การเทียบชั้นปีของนักศึกษา ให้เทียบชั้นปีของนักศึกษาจากจำนวนหน่วยกิตที่สอบได้ ตามอัตราส่วนของหน่วยกิตรวมของหลักสูตรที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน

ข้อ ๑๕ การเปิดการเรียนการสอนและการระงับการเรียนการสอนรายวิชา ให้อยู่ในดุลพินิจของ หัวหน้าภาควิชา โดยความเห็นชอบของคณบดี

-๔-

หมวด ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาและการลงทะเบียนเรียน

ข้อ ๑๖ การขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ผู้สมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย จะมีสถานภาพเป็นนักศึกษาต่อเมื่อได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา และในการขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาผู้สมัครเข้าศึกษาต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๗ การลงทะเบียนเรียน

๑๗.๑ นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชา ตามวัน เวลา และสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ยกเว้นกรณีที่มีเหตุจำเป็นสุดวิสัย อาจได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนเรียนได้เป็นกรณีพิเศษจากคณบดี ทั้งนี้ จะต้องลงทะเบียนเรียนให้เรียบร้อยภายใน ๒ สัปดาห์ของภาคการศึกษานั้น ๆ

๑๗.๒ การลงทะเบียนเรียนจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้ชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว การลงทะเบียนล่าช้า การชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ภายหลังจากวันที่ยังมหาวิทยาลัยกำหนดต้องเสียค่าปรับตามประกาศของมหาวิทยาลัย

๑๗.๓ การลงทะเบียนเรียนจะต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ถ้ารายวิชาใดบังคับว่าต้องเรียนรายวิชาอื่นก่อน ต้องสอบรายวิชาที่ต้องศึกษาก่อนให้ได้ หรือได้รับอนุมัติจากหัวหน้าภาควิชา เป็นกรณีพิเศษ จึงจะมีสิทธิลงทะเบียนเรียนวิชานั้น

๑๗.๔ ในกรณีที่นักศึกษาไม่ได้ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาใด จะต้องยื่นคำร้องลาพักการศึกษาเพื่อรักษาสุขภาพนักศึกษา พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมภายใน ๓๐ วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษา มิฉะนั้นอาจถูกตัดชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

ข้อ ๑๘ จำนวนหน่วยกิตต่อภาคการศึกษา

๑๘.๑ นักศึกษาภาคปกติ ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต และไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา ยกเว้นการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาสุดท้าย ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี

๑๘.๒ ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็น เพื่อคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามปรัชญาและปณิธานของมหาวิทยาลัย สภาวิชาการจะกำหนดให้การลงทะเบียนเรียนของนักศึกษามีจำนวนหน่วยกิตที่แตกต่างไปจากเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ ๑๘.๑ ก็ได้ แต่ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา และนักศึกษาต้องเรียนให้ครบและสอบได้ตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ข้อ ๑๙ การลงทะเบียนเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต

๑๙.๑ นักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนรายวิชาไม่นับหน่วยกิต (Audit) ได้ โดยต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา และชำระค่าหน่วยกิตหรือค่าธรรมเนียมปกติ

๑๙.๒ การลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิต ไม่บังคับให้นักศึกษาสอบและไม่มีผลการเรียน การบันทึกผลการเรียนจะบันทึกว่า "AUD" เฉพาะผู้ที่มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดของรายวิชานั้น

๑๙.๓ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้บุคคลภายนอกลงทะเบียนเรียนวิชาโดยไม่นับหน่วยกิตได้ แต่ผู้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาวิชาการกำหนด และจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและระเบียบของมหาวิทยาลัย

/ข้อ ๒๐ การลงทะเบียน...

-๕-

ข้อ ๒๐ การลงทะเบียนเรียนซ้ำ

๒๐.๑ ในรายวิชาที่มีการประเมินผลว่าสอบได้ นักศึกษาไม่มีสิทธิลงทะเบียนเรียนซ้ำในรายวิชานั้นอีก ยกเว้นกรณีที่นักศึกษาสอบได้จำนวนหน่วยกิตครบทุกวิชาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้ว ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง ๒.๐๐ และต้องเป็นรายวิชาที่สอบได้ค่าระดับคะแนนต่ำกว่า ๒.๐๐ เท่านั้น

๒๐.๒ นักศึกษาที่มีผลการเรียนหรือผลการสอบในรายวิชาบังคับได้ระดับคะแนนต่ำกว่า C จะต้องลงทะเบียนเรียนในรายวิชานั้นซ้ำอีกจนกว่าจะสอบได้ระดับคะแนน C ขึ้นไป ส่วนรายวิชาอื่นที่ไม่ใช่รายวิชาบังคับซึ่งนักศึกษาสอบได้ระดับคะแนน F สามารถลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือจะเลือกลงทะเบียนเรียนรายวิชาอื่นแทนก็ได้

๒๐.๓ การลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือเรียนแทนรายวิชาตามข้อ ๒๐.๑ และ ๒๐.๒ จะต้องได้รับอนุมัติจากคณบดีโดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำรายวิชา และต้องนำค่าระดับคะแนนทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนไปรวมในการคำนวณค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

หมวด ๔

การขอลด ขอเพิ่มและขอเพิกถอนรายวิชา

ข้อ ๒๑ การขอลด ขอเพิ่ม หรือขอเพิกถอนรายวิชาต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี โดยความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และนำความเห็นของอาจารย์ประจำรายวิชามาประกอบการพิจารณา แล้วแจ้งให้นายทะเบียนทราบหรือเจ้าหน้าที่ทะเบียนทราบแล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๒ การขอลด หรือขอเพิ่มรายวิชาที่จะเรียนให้กระทำได้ภายใน ๒ สัปดาห์แรกของการศึกษา และรายวิชาที่ขอลดนั้นจะไม่บันทึกในใบรายงานผลการศึกษา

ข้อ ๒๓ การขอลดรายวิชา การขอเพิ่มรายวิชา จะต้องไม่ขัดกับจำนวนหน่วยกิตตามข้อ ๑๘

ข้อ ๒๔ การขอเพิกถอนรายวิชา

๒๔.๑ การขอเพิกถอนรายวิชาจะกระทำได้ภายในสัปดาห์ที่ ๙ ของภาคการศึกษา รายวิชาที่ขอเพิกถอนนั้นจะบันทึกสัญลักษณ์ W ในใบรายงานผลการศึกษา

๒๔.๒ การขอเพิกถอนรายวิชาหลังระยะเวลาที่กำหนดจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะขอเพิกถอนทุกรายวิชาในภาคการศึกษานั้น โดยยื่นคำร้องขอเพิกถอนก่อนวันสอบปลายภาคการศึกษาวันแรกเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์ ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุมัติเป็นกรณีพิเศษจากคณบดี

หมวด ๕

การวัดและการประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๒๕ นักศึกษาต้องได้รับการประเมินผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ของรายวิชา และเข้าสอบทุกครั้งที่มีการสอบทุกประเภท

๒๕.๑ การสอบย่อยหรือการประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการเรียนการสอน เป็นการทดสอบและหรือการประเมินผลการเรียนรู้ในระหว่างการศึกษาของแต่ละรายวิชา การกำหนดเวลา จำนวนครั้ง วิธีการสอบ และกิจกรรมการเรียนรู้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ประจำรายวิชา

๒๕.๒ การสอบกลางภาค เป็นการทดสอบในระหว่างการศึกษาของแต่ละรายวิชา โดยมีการแจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า การกำหนดเวลาและวิธีการสอบให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ประจำรายวิชา

/๒๕.๓ การสอบ...

-๖-

๒๕.๓ การสอบปลายภาค เป็นการทดสอบครั้งสุดท้ายของแต่ละรายวิชาที่ได้ทำการเรียน การสอนครบตามเนื้อหาและระยะเวลาตามปริมาณหน่วยกิตในภาคการศึกษานั้น การกำหนดเวลาและวิธีการ สอบให้เป็นไปตามตารางสอบตามประกาศของมหาวิทยาลัย ยกเว้นในกรณีที่อาจารย์ประจำรายวิชาจะ กำหนดให้มีการสอบปลายภาคนอกตารางสอบของมหาวิทยาลัยก็ได้ โดยการอนุมัติของคณบดีและได้รับความ เห็นชอบจากหัวหน้าภาควิชา และแจ้งให้นายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ทะเบียนของมหาวิทยาลัยทราบแล้วแต่กรณี

๒๕.๔ นักศึกษาที่ขาดสอบในรายวิชาใดให้ถือว่าได้ค่าระดับคะแนนศูนย์ (๐) เว้นแต่ใน การสอบครั้งนั้น ผู้ขาดสอบได้แจ้งเหตุที่ขาดสอบพร้อมแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ทะเบียน ของมหาวิทยาลัยแล้วแต่กรณี ภายใน ๕ วันทำการ นับจากวันที่ขาดสอบ และให้นายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ ทะเบียนของมหาวิทยาลัย แจ้งคณบดีเพื่อพิจารณาให้การสอบครั้งนั้นไม่สมบูรณ์

ข้อ ๒๖ การให้คะแนนการสอบ หรือคะแนนการประเมินผลการเรียนรู้ประจำรายวิชา ให้อยู่ใน ดุลยพินิจของอาจารย์ประจำรายวิชา โดยในการประเมินผลการเรียนรู้จะต้องเป็นไปตามมาตรฐานการวัดและ การประเมินผลภายใต้การควบคุมของคณบดี

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยจะต้องกำหนดให้มีมาตรฐานการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ของนักศึกษาถือเป็นส่วนหนึ่ง ของการประเมินคุณภาพการสอนของอาจารย์ประจำรายวิชา อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ข้อ ๒๗ ระบบการประเมินผล

๒๗.๑ การประเมินผลการศึกษาศึกษาของแต่ละรายวิชาให้กระทำเป็นระดับชั้น ซึ่งมีความหมายและค่าระดับคะแนนโดยใช้สัญลักษณ์ดังนี้

ระดับคะแนน (เกรด)	ความหมาย	ค่าระดับคะแนน
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	๔.๐๐
B ⁺	ดีมาก (Very good)	๓.๕๐
B	ดี (Good)	๓.๐๐
C ⁺	ค่อนข้างดี (Above average)	๒.๕๐
C	พอใช้ (Average)	๒.๐๐
D ⁺	อ่อน (Below average)	๑.๕๐
D	อ่อนมาก (Poor)	๑.๐๐
F	ตก (Fail)	๐

๒๗.๒ ในกรณีที่ไม่สามารถประเมินผลเป็นระดับคะแนนหรือค่าระดับคะแนนดังกล่าวข้างต้น ให้ใช้สัญลักษณ์ ต่อไปนี้

(๑) AUD (Audit) หมายถึง การลงทะเบียนเรียนรายวิชาไม่นับหน่วยกิต

(๒) I (Incomplete) หมายถึง การวัดผลยังไม่สมบูรณ์

(๓) S (Satisfactory) หมายถึง การเรียนเป็นที่น่าพอใจ นักศึกษาสอบผ่านวิชานั้น

(๔) U (Unsatisfactory) หมายถึง การเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจ นักศึกษาจะต้อง ลงทะเบียนเรียนซ้ำเพื่อเปลี่ยน U ให้เป็น S

(๕) W (Withdrawal) หมายถึง การขอเพิกถอนรายวิชาโดยได้รับอนุมัติ

-๗-

๒๗.๓ การให้ระดับคะแนน A, B⁺, B, C⁺, C, D⁺, D และ F จะกระทำในกรณีที่ป็นรายวิชาที่นักศึกษาเข้าสอบและหรือมีผลงานที่ประเมินค่าได้ตามระดับคะแนน

๒๗.๔ นักศึกษาที่มีผลการศึกษาในระดับคะแนน D ขึ้นไปถือว่าสอบได้ในรายวิชานั้น ยกเว้นรายวิชาตามข้อ ๒๐.๒ ส่วนนักศึกษาที่มีผลการศึกษาในระดับคะแนน F จะต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำในรายวิชานั้น

๒๗.๕ การให้ F นอกจากข้อ ๒๗.๓ จะกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

- (๑) นักศึกษาเข้าสอบและสอบตก
- (๒) นักศึกษาขาดสอบโดยไม่ได้รับอนุมัติจากคณบดี
- (๓) นักศึกษาไม่มีสิทธิเข้าสอบเนื่องจากได้รับการตัดสินว่ามีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ ๘๐

ในรายวิชานั้น

(๔) นักศึกษาทำผิดระเบียบการสอบและได้รับการตัดสินให้สอบตกในรายวิชานั้น

๒๗.๖ การให้ AUD จะกระทำเฉพาะรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๗.๗ การให้ I ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

(๑) นักศึกษาที่มีเวลาเรียนครบร้อยละ ๘๐ แต่ไม่สามารถเข้าสอบได้เพราะป่วย โดยต้องยื่นใบลาพร้อมใบรับรองแพทย์ โดยต้องได้รับความเห็นชอบของอาจารย์ประจำรายวิชา และได้รับอนุมัติคณบดี

(๒) นักศึกษาขาดสอบโดยเหตุสุดวิสัยและได้รับอนุมัติจากคณบดี

(๓) นักศึกษาทำงานที่เป็นส่วนประกอบการศึกษาของรายวิชายังไม่สมบูรณ์และอาจารย์ประจำรายวิชาเห็นสมควรให้รอผลการศึกษา

ทั้งนี้ นักศึกษาที่ได้รับการประเมินผลด้วยสัญลักษณ์ I ต้องดำเนินการขอประเมินผลเพื่อแก้สัญลักษณ์ I ให้เสร็จภายในภาคการศึกษาถัดไป หากพ้นกำหนดดังกล่าว จะได้รับการเปลี่ยนสัญลักษณ์ I เป็น F โดยอัตโนมัติ

๒๗.๘. การให้ S หรือ U ในรายวิชาใดจะกระทำเฉพาะรายวิชาที่ไม่มีหน่วยกิต หรือมีหน่วยกิตแต่คณะวิชาเห็นว่าไม่สมควรประเมินผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ที่มีค่าระดับคะแนน

๒๗.๙ การให้ W ในรายวิชาใดจะกระทำเฉพาะรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนไว้แล้ว โดยจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์

(๑) นักศึกษาขอเพิกถอนรายวิชานั้น หรือลาพักการศึกษาหลังจากเวลาที่ได้กำหนดไว้และได้รับอนุมัติจากคณบดี

(๒) นักศึกษาถูกสั่งพักการศึกษาในภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๒๘ การคำนวณค่าระดับคะแนน

๒๘.๑ การนับจำนวนหน่วยกิตเพื่อใช้ในการคำนวณหาค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ให้คำนวณจากรายวิชาที่นับหน่วยกิตและมีการประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ A, B⁺, B, C⁺, C, D⁺, D และ F

๒๘.๒ สำหรับรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์ F ให้บันทึกผลการศึกษาในใบรายงานผลการศึกษา และนำจำนวนหน่วยกิตของรายวิชานั้นมาคำนวณในค่าระดับคะแนนเฉลี่ยด้วย

๒๘.๓ การนับจำนวนหน่วยกิตสะสมของนักศึกษาเพื่อให้ครบหลักสูตร ให้นำเฉพาะหน่วยกิตของรายวิชาที่สอบได้เท่านั้น

/๒๘.๔ ค่าระดับ...

-๘-

๒๘.๔ ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยมี ๒ ประเภท

(๑) ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยรายภาคการศึกษา (Semester Grade Point Average = SEM-GPA) ให้คำนวณจากผลการศึกษานักศึกษาในภาคการศึกษานั้น โดยเอาผลรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนของทุกรายวิชาหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของรายวิชาที่ศึกษาในภาคการศึกษานั้น

(๒) ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (Cumulative Grade Point Average = CUM-GPA) ให้คำนวณจากผลการศึกษานักศึกษาดังแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาสุดท้าย โดยเอาผลรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนของแต่ละรายวิชาที่ศึกษาทั้งหมดหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของรายวิชาที่ศึกษาทั้งหมด

ข้อ ๒๘ การเทียบความรู้ การเทียบประสบการณ์ การเทียบรายวิชาและการเทียบโอนหน่วยกิต ให้เป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนดโดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

หมวด ๖

สถานภาพและการพ้นสถานภาพนักศึกษา

ข้อ ๓๐ สถานภาพนักศึกษา

๓๐.๑ นักศึกษาที่ได้ปฏิบัติตามข้อ ๑๖ แห่งระเบียบนี้โดยถูกต้องสมบูรณ์แล้ว มีสถานภาพเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัย

๓๐.๒ นักศึกษาภาคปกติของมหาวิทยาลัยมี ๒ สถานภาพ

(๑) นักศึกษาสภาพปกติ ได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรก หรือนักศึกษาสอบได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

(๒) นักศึกษาวิทยาทัศน์ ได้แก่ นักศึกษาที่สอบได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ ๑.๕๐ ถึง ๑.๙๙

๓๐.๓ การจำแนกสถานภาพนักศึกษา

(๑) การจำแนกสถานภาพนักศึกษาระยะแรกเมื่อสิ้นภาคการศึกษา ยกเว้น นักศึกษาที่เข้าศึกษาเป็นปีแรก การจำแนกสถานภาพนักศึกษาระยะแรกเมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ ๒ ของปี การศึกษาแรกที่เข้าศึกษา

(๒) นักศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้ลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อนให้นำผลการศึกษาคะภาคฤดูร้อนไปรวมกับผลการศึกษาคะภาคปกติในภาคการศึกษาถัดไปที่นักศึกษาผู้นั้นลงทะเบียนเรียน เพื่อการจำแนกสถานภาพนักศึกษา

(๓) นายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ทะเบียน ต้องแจ้งสถานภาพนักศึกษาวิทยาทัศน์ให้นักศึกษาที่มีสภาพเช่นนั้นและอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาผู้นั้นทราบโดยเร็วที่สุด

ข้อ ๓๑ เพื่อแสดงสถานภาพการเป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยจะจัดให้มีบัตรประจำตัวนักศึกษาเพื่อประกอบการใช้สิทธิต่าง ๆ ที่นักศึกษาพึงมีในมหาวิทยาลัย รูปแบบบัตรนักศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการออกบัตรนักศึกษา ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๓๒ การพ้นสภาพนักศึกษา นักศึกษาของมหาวิทยาลัยจะพ้นสถานภาพการเป็นนักศึกษาเมื่อ

๓๒.๑ มรณภาพ หรือ ตาย

๓๒.๒ ได้รับอนุมัติจากคณบดีให้ลาออก

๓๒.๓ ขาดคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งในข้อ ๗

/๓๒.๔ สำเร็จการศึกษา...

-๙-

๓๒.๔ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรและได้รับอนุมัติให้จบการศึกษา

๓๒.๕ มีระยะเวลาการศึกษาครบ ๑๖ ภาคการศึกษาสำหรับหลักสูตร ๔ ปี และ ๒๐ ภาคการศึกษาสำหรับหลักสูตร ๕ ปี แต่ยังมีจำนวนหน่วยกิตสอบได้ไม่ครบตามหลักสูตร หรือได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๐๐

๓๒.๖ ใช้เอกสารหลักฐานอันเป็นที่สมควรเข้าเป็นนักศึกษา

๓๒.๗ ถูกถอนสถานภาพนักศึกษาหรือถูกคัดชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษาในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๕๐ ยกเว้นนักศึกษาที่เข้าศึกษาเป็นปีแรก

(๒) ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๗๕ ในสองภาคการศึกษาปกติติดต่อกัน

(๓) เป็นนักศึกษาวิทยาพัณท์ที่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ๑.๘๐ เป็นเวลาสอง

ภาคการศึกษาที่มีการจำแนกสถานภาพต่อเนื่องกัน หรือเป็นนักศึกษาวิทยาพัณท์ครบ ๔ ภาคการศึกษาที่มีการจำแนกสถานภาพต่อเนื่องกัน แล้วยังไม่พ้นสถานภาพนักศึกษาวิทยาพัณท์

(๔) ไม่ลงทะเบียนเรียนให้เสร็จสิ้นภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันเปิดภาคการศึกษา และไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การลาพักการศึกษา

(๕) ลาพักการศึกษาเกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติติดต่อกัน เว้นแต่ได้รับอนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

(๖) มหาวิทยาลัยพิจารณาให้พ้นสถานภาพนักศึกษาเพราะกระทำผิดวินัย

นักศึกษาอย่างร้ายแรง

(๗) ทำการทุจริตอย่างร้ายแรงในการสอบ ซึ่งจะต้องเป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๓๓ นักศึกษาที่ประสงค์จะลาออกจากการเป็นนักศึกษา ให้ยื่นคำร้องขอลาออกพร้อมด้วยใบปลดพ้นระต่อคณบดี โดยความเห็นชอบของหัวหน้าภาควิชาและอาจารย์ที่ปรึกษา และให้คณบดีรายงานสภาวิชาการทราบ

หมวด ๗

การลาพักการศึกษาและการสั่งพักการศึกษา

ข้อ ๓๔ การลาพักการศึกษา

๓๔.๑ นักศึกษาจะต้องยื่นคำร้องขออนุมัติการลาพักการศึกษาต่อคณบดี โดยความเห็นชอบของหัวหน้าภาควิชาและอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้งนี้ ภายใน ๒ สัปดาห์หลังจากวันเปิดเรียนของภาคการศึกษานั้น และสามารถลาพักการศึกษาได้ครั้งละไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษา ในกรณีที่นักศึกษายังมีความจำเป็นที่จะลาพักการศึกษาต่อ ให้ยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาใหม่

๓๔.๒ นักศึกษาอาจยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาได้ในกรณี ต่อไปนี้

(๑) ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษา ยกเว้นจะได้รับอนุมัติเป็นกรณีพิเศษจากสภาวิชาการ

(๒) ถูกเกณฑ์หรือระดมพลเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

(๓) ได้รับทุนแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างประเทศ หรือทุนอื่นใดซึ่งมหาวิทยาลัยเห็นสมควรสนับสนุน

(๔) เจ็บป่วยจนต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานเกินร้อยละ ๒๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดในภาคการศึกษานั้นตามคำสั่งแพทย์ โดยมีใบรับรองแพทย์จากสถานพยาบาล

/ (๕) มีเหตุจำเป็น...

-๑๐-

(๕) มีเหตุจำเป็นสุดวิสัย หรือมีความจำเป็นส่วนตัวที่คณะกรรมการประจำคณะ
พิจารณาเห็นสมควร

ข้อ ๓๕ นักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาแล้วต้องปฏิบัติดังนี้

๓๕.๑ ในระหว่างการลาพักการศึกษา จะต้องชำระค่ารักษาสถานสภาพการเป็น
นักศึกษาทุกภาคการศึกษา มิฉะนั้นจะถูกตัดชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

๓๕.๒ การนับระยะเวลาการศึกษา ให้นับระยะเวลาที่ขอลาพักการศึกษาทุกครั้งอยู่ใน
ระยะเวลาการศึกษาตามข้อ ๑๑ ยกเว้นนักศึกษาที่ขอลาพักการศึกษาตามข้อ ๓๔.๒

๓๕.๓ นักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา เมื่อจะกลับเข้าศึกษาจะต้องยื่นคำร้อง
ขอกลับเข้าศึกษาต่อคนบตีไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์ก่อนวันเปิดภาคการศึกษานั้น และให้คนบตีแจ้งให้นาย
ทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ทะเบียนของมหาวิทยาลัยทราบ

ข้อ ๓๖ การส่งพักการศึกษา

๓๖.๑ นักศึกษาอาจถูกส่งพักการศึกษาได้ในกรณีที่ประพฤติทุจริตในการสอบ หรือ
ประพฤติผิดวินัยนักศึกษา

๓๖.๒ การส่งพักการศึกษาตามข้อ ๓๖.๑ จะส่งพักการศึกษาได้ไม่เกิน ๑ ภาคการศึกษา

๓๖.๓ คำสั่งให้นักศึกษาพักการศึกษา ให้เริ่มเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่กระทำผิดนั้น
โดยให้มีระยะเวลาการลงโทษต่อเนื่องกัน ทั้งนี้ ให้รับระยะเวลาที่ถูกส่งพักการศึกษาเข้าเป็นระยะเวลา
การศึกษา และให้จำแนกสถานภาพนักศึกษาทุกภาคการศึกษาที่ถูกส่งพักด้วย

ทั้งนี้ นักศึกษาที่ถูกส่งพักการศึกษา จะต้องปฏิบัติตามข้อ ๓๖ เช่นเดียวกันกับนักศึกษาที่
ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

ข้อ ๓๗ ให้คนบตีเป็นผู้อนุมัติให้นักศึกษาลาพักการศึกษาตามข้อ ๓๖ และส่งพักการศึกษาตามข้อ ๓๗

ข้อ ๓๘ นักศึกษาที่ถูกส่งพักการศึกษา หรือมหาวิทยาลัยมีคำสั่งให้พ้นสภาพนักศึกษา สามารถ
อุทธรณ์คำสั่งพักการศึกษาและคำสั่งให้พ้นสภาพนักศึกษาได้ และการอุทธรณ์คำสั่งพักการศึกษาและคำสั่งให้
พ้นสภาพนักศึกษา ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

หมวด ๘

การย้ายสถานที่เรียน การย้ายคณะ และการเปลี่ยนสาขาวิชา

ข้อ ๓๙ การย้ายวิทยาเขต นักศึกษาที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยส่วนกลาง
วิทยาเขต หรือวิทยาลัยใดของมหาวิทยาลัย จะต้องศึกษาที่มหาวิทยาลัยส่วนกลาง วิทยาเขต หรือวิทยาลัยนั้น
มหาวิทยาลัยอาจอนุญาตให้นักศึกษาย้ายไปศึกษาที่มหาวิทยาลัยส่วนกลาง วิทยาเขต หรือ
วิทยาลัยอื่น เฉพาะในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นอย่างย้งเท่านั้น ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และ
วิธีการที่สภาวิชาการกำหนด

ข้อ ๔๐ การย้ายคณะและคุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอย้ายคณะ

นักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในคณะวิชาใด จะต้องศึกษาในคณะวิชานั้น กรณีที่
นักศึกษาต้องการย้ายคณะต้องมีคุณสมบัติและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๔๐.๑ ไม่เป็นผู้ที่พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา

๔๐.๒ ไม่เคยได้รับอนุมัติให้ย้ายคณะมาก่อน

/๔๐.๓ การขอย้าย...

-๑๑-

๔๐.๓ การขอย้ายคณะจะต้องขอย้ายภายใน ๒ ภาคการศึกษาปกติ นับตั้งแต่เข้ารับการศึกษา ทั้งนี้ ไม่นับภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา หรือถูกมหาวิทยาลัยให้พักการศึกษา

๔๐.๔ ในการยื่นคำร้องขอย้ายคณะ นักศึกษาต้องแสดงเหตุผลประกอบ และอยู่ในดุลยพินิจคณบดีที่เกี่ยวข้องที่จะพิจารณาอนุมัติเป็นรายกรณี ซึ่งต้องเป็นไปตามระเบียบหรือหลักเกณฑ์ของคณะที่เกี่ยวข้อง

๔๐.๕ การขอย้ายคณะจะกระทำได้เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาปกติ แต่ต้องกระทำก่อนการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาต่อไป

๔๐.๖ รายวิชาที่นักศึกษาย้ายคณะได้ศึกษามา ถึงแม้จะไม่ตรงกับหลักสูตรของคณะที่ย้ายเข้าศึกษาใหม่ก็ตาม ให้นำมาคำนวณค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมด้วย

ข้อ ๔๑ การเปลี่ยนสาขาวิชา การขอเปลี่ยนสาขาวิชาจะกระทำได้เพียงครั้งเดียวตลอดการเป็นนักศึกษา และจะกระทำได้เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาปกติ แต่ต้องกระทำก่อนการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาต่อไป โดยการขอเปลี่ยนสาขาวิชาจะต้องได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าภาควิชาที่เกี่ยวข้องและได้รับอนุมัติจากคณบดี

ข้อ ๔๒ การรับโอนนักศึกษา และการศึกษาข้ามสถาบัน ให้เป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนด

หมวด ๙

การปฏิบัติกรรมฐานและการปฏิบัติศาสนกิจ

ข้อ ๔๓ การปฏิบัติกรรมฐาน นักศึกษาของมหาวิทยาลัยจะต้องฝึกปฏิบัติกรรมฐานในรายวิชาการปฏิบัติกรรมฐานในหลักสูตร และเมื่อสอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรแล้ว ก่อนการขอรับปริญญาจะต้องออกปฏิบัติกรรมฐานตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๔๔ การปฏิบัติศาสนกิจ มี ๓ ประเภท

๔๔.๑ การปฏิบัติงานภายหลังจากนักศึกษาได้สอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรแล้ว การปฏิบัติศาสนกิจตามข้อนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

๔๔.๒ การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามตามหลักสูตร การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ที่ใช้เวลาการฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อการศึกษาภาคปกติ ซึ่งกำหนดไว้เป็นรายวิชาหนึ่งของหลักสูตรที่มีปริมาณหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๔๔.๓ การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

ข้อ ๔๕ นักศึกษาที่ไม่ผ่านการปฏิบัติกรรมฐานและการปฏิบัติศาสนกิจ จะไม่ได้รับการเสนอชื่อให้เป็นผู้สำเร็จการศึกษาและขออนุมัติปริญญา

หมวด ๑๐

การสำเร็จการศึกษาและการให้ปริญญา

ข้อ ๔๖ การสำเร็จการศึกษา

๔๖.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน ๖ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน ๑๔ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๔๖.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน ๘ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน ๑๗ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

/ทั้งนี้ นักศึกษา...

-๑๒-

ทั้งนี้ นักศึกษาจะต้องเรียนและสอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตร และปฏิบัติตามเงื่อนไขของหลักสูตร ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการศึกษาและหรือการปฏิบัติของนักศึกษา ซึ่งได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะเรื่องโดยครบถ้วนแล้ว จึงจะได้รับการพิจารณาให้เป็นผู้สำเร็จการศึกษา

ข้อ ๔๗ การขอจบการศึกษา ในภาคการศึกษาสุดท้ายที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียนและสอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย รวมทั้งได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของหลักสูตรและเงื่อนไขทางการศึกษาอื่นของมหาวิทยาลัยครบถ้วนแล้ว หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๒.๐๐ ขึ้นไป มีสิทธิ์ยื่นคำร้องขอจบการศึกษาต่อนายทะเบียนของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๔๘ การให้ปริญญา

๔๘.๑ นักศึกษาที่จะได้รับปริญญาต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) สอบได้จำนวนหน่วยกิตครบตามหลักสูตรในสาขาวิชาที่ศึกษาและได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๒.๐๐ ขึ้นไป

(๒) สอบได้นักธรรมหรือธรรมศึกษาชั้นใดชั้นหนึ่ง หรือมีผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาพระพุทธศาสนาตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้วิชาการพระพุทธศาสนาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

(๓) มีความประพฤติเรียบร้อยเหมาะสมกับปริญญาที่ได้รับ

(๔) ไม่มีพันธะผูกพันใด ๆ กับมหาวิทยาลัย

(๕) ผ่านการปฏิบัติกรรมฐานตามข้อ ๔๓ และผ่านการปฏิบัติศาสนกิจข้อใดข้อ

หนึ่งในข้อ ๔๔

๔๘.๒ คณบดี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำคณะ เป็นผู้เสนอรายชื่อนักศึกษาที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ ๔๘.๑ ให้เป็นผู้สมควรได้รับปริญญาและปริญญาเกียรตินิยมต่อนายทะเบียนของมหาวิทยาลัย เพื่อเสนอสภาวิชาการพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอสภามหาวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติการให้ปริญญา

ข้อ ๔๙ การขอรับปริญญา

นักศึกษาที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ ๔๘ จะต้องยื่นคำร้องขอรับปริญญาต่อนายทะเบียนของมหาวิทยาลัยภายในระยะเวลาที่กำหนด มิฉะนั้นจะต้องเสียค่าปรับตามประกาศมหาวิทยาลัย และอาจไม่ได้รับการพิจารณาเสนอชื่อต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่ออนุมัติปริญญาในภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๕๐ การให้ปริญญาเกียรตินิยมและการให้เหรียญรางวัล ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕๑ พิธีประทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยจะจัดให้มีพิธีประทานปริญญาบัตรสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาปีละ ๑ ครั้ง หรือตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

หมวด ๑๑

ค่าหน่วยกิตและค่าบำรุงการศึกษา

ข้อ ๕๒ ค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษาและค่าธรรมเนียมทางการศึกษา ให้เป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนด โดยทำเป็นประกาศประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕๓ กรณีมีความจำเป็น นักศึกษาที่ไม่สามารถชำระค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษา และหรือค่าธรรมเนียมทางการศึกษาได้ทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ยื่นเรื่องขอผ่อนผันการชำระค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษาและหรือค่าธรรมเนียมทางการศึกษา

/การขอผ่อนผัน...

-๑๓-

การขอผ่อนผันการชำระค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษา และหรือค่าธรรมเนียมทางการศึกษา ให้ยื่นขอผ่อนผันต่อคณบดี และอธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมายเป็นผู้อนุมัติการขอผ่อนผันชำระค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษาและหรือค่าธรรมเนียมทางการศึกษา ทั้งนี้ จะต้องไม่เกินก่อนสอบปลายภาคการศึกษา และไม่ได้รับยกเว้นค่าปรับการลงทะเบียนล่าช้า

ข้อ ๕๔ นักศึกษาที่อยู่ระหว่างรอรับเงินทุนการศึกษาทุกประเภท ทั้งทุนภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย จะได้รับผ่อนผันการชำระค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษา และหรือค่าธรรมเนียมทางการศึกษา จนกว่าจะได้รับเงินทุนการศึกษา โดยนักศึกษาจะต้องยื่นเรื่องขอผ่อนผันการชำระตามข้อ ๕๔ วรรคสอง พร้อมเอกสารหลักฐานการได้รับทุนการศึกษา ทั้งนี้ จะต้องไม่เกินก่อนสอบปลายภาคการศึกษา

ข้อ ๕๕ มหาวิทยาลัยอาจพิจารณายกเว้นค่าหน่วยกิตและหรือค่าบำรุงการศึกษาก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สภาวิชาการกำหนดโดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

หมวด ๑๒

การประกันคุณภาพหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร และมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษ

ข้อ ๕๖ การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย ๖ ด้าน คือ การกำกับมาตรฐาน, บัณฑิต, นักศึกษา, อาจารย์, หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ข้อ ๕๗ การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย โดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ ๕ ปี

ข้อ ๕๘ มาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษ ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีระบบมาตรฐานการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษา รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา ซึ่งสามารถเทียบเคียงกันได้กับมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ทั้งนี้ นักศึกษาจะต้องมีผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและผ่านการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาวิชาการกำหนด โดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

หมวด ๑๓

การพัฒนาอาจารย์และกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

ข้อ ๕๙ การพัฒนาอาจารย์ ให้คณะ ภาควิชา หลักสูตร จัดวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน ระบบการบริหารอาจารย์และการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ การกำหนดผู้สอนโดยคำนึงถึงคุณภาพของอาจารย์ ให้สอดคล้องกับการเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรและเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อ ๖๐ กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา ให้คณะ ภาควิชา หลักสูตร จัดวางระบบการกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะตามหลักสูตร ดังนี้

/๖๐.๑ จัดให้มีระบบ...

-๑๔-

๖๐.๑ จัดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา การควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิชาการแก่นักศึกษาและแนะแนวแก่นักศึกษา จัดบริการให้คำปรึกษาแนะแนวด้านการใช้ชีวิต และการเข้าสู่อาชีพแก่นักศึกษา จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อการทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา

คุณสมบัติอาจารย์ที่ปรึกษาและการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของสภาวิชาการ

๖๐.๒ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา ให้เป็นไปตามหลักการดังนี้

(๑) การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ให้มีกิจกรรมพัฒนานักศึกษาครอบคลุมประเภทกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีสิ่งแวดล้อม กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม

(๒) ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม ให้นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสได้รับการพัฒนาสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ รวมทั้งกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

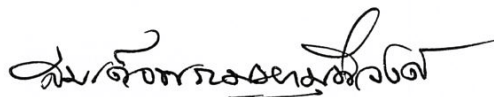
บทเฉพาะกาล

ข้อ ๖๑ ให้ใช้ระเบียบนี้ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยรับเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

สำหรับนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยรับเข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๕๙ ให้ใช้ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๔ หรือให้ปฏิบัติตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่รับเข้าศึกษาในขณะนั้น ไปจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา

ทั้งนี้ ในระหว่างที่ยังไม่ได้ออกประกาศหรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามระเบียบนี้ ให้ใช้ประกาศหรือหลักเกณฑ์ที่ออกโดยอาศัยระเบียบของมหาวิทยาลัยว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีฉบับก่อนไปพลางจนกว่าจะได้ออกประกาศหรือหลักเกณฑ์ตามระเบียบฉบับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(สมเด็จพระมหามุนีวงศ์)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

หมายเหตุ; เหตุผลที่ประกาศใช้ระเบียบนี้ เนื่องจากคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ประกาศใช้หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยมีการปรับปรุงมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ประเมินคุณภาพ แบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้ยกเลิกเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และประกาศบังคับใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มหาวิทยาลัยจึงปรับปรุงแก้ไขระเบียบมหาวิทยาลัยว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรและเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา จึงประกาศใช้ระเบียบนี้

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อประโยชน์แก่การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับมติสภามหาวิทยาลัยที่ ๑๙๙/๒๕๖๒ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๒ ของระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๒ โครงสร้างหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาและสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแต่ละสาขาวิชาและจำนวนหน่วยกิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ทั้งนี้ เพื่อความเป็นสถาบันเฉพาะทางพระพุทธศาสนา หลักสูตรทุกสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยให้มีวิชาเฉพาะทางพระพุทธศาสนาไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต ยกเว้นหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ จัดให้มีรายวิชาเฉพาะทางพระพุทธศาสนาไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต

ข้อ ๔ ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(สมเด็จพระมหารัตนราชบัณฑิต)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย

ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยที่ ๑๔๓/๒๕๖๔ ในคราวประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๕๒ ของระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๕๒ ค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษาและค่าธรรมเนียมทางการศึกษา ให้เป็นไปตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด โดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย”

ข้อ ๔ ให้อธิการบดีรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(สมเด็จพระมหาวีรวงศ์)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย

ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย